حيفه كرارك بشريتنى انطاوه ومدنيت جديده مزك
اساساتنى وضع ايله مكلف

صاحب ظهور

١ — صاحب ظهوره تقدم ايدن احوال و كيفيات ٢ — صاحب ظهورك مساعيسنى مثمر ايتمكه خادم اولان خصوصات ٣ — زمين نجات واعتلا ٤ — زمان خلاص ٥ — صاحب ظهورك هويتى .

اثر : حسين نسيمى كريدى — صاحبى : اقبال كتبخانه‌سى

مطبعهٔ شمس

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/sahibizuhur0001hu

جناب حیدر کرارك تبشیرات غیبه‌لرینی مؤید

صاحب ظهور

عثمانلیلرك معروض قالدقلری مصائب اخیرهٔ صلیبیه ایله اقصای غربدن منتهای شرقه قدر منتشر اولان بتون اخوان دینمزه توجه ایدن ادبار وفلاکتك ماهیتیله مولدات اساسیه‌لرینی و مؤثرات تخریبیه‌نك حال حاضرده‌کی کیفیات اساسیه‌لرینی نظر مطالعه و محاکمه‌دن کچیره‌رك اسباب مجددهٔ حیاتیه‌مزی توضیح ودور تعالی و ترقینك صورت ظهورینه دلالت ایدن احوالی تشریح ایلر و حرب اخیرك بر تاریخچهٔ سیاسیسنی احتوا ایدر صرف سیاسی بر اثردر .

اثر

حسین نسیمی کریدی

۱۳۳۲

شمس مطبعه‌سی

مطبعۀ شمس

باب عالی جاده‌سنده نومرو — ٤٣

شو اثر ناچیز یالکز بر مقصدله یازلمشدر : اوده « بحران حاضره بدبینانه نظرلرله نکبه انداز اولان بعض اصحاب نفوذه پیرو اوله‌رق بلا محاکمه کندیلرینی کابوس غفلته قاپدیران معصوملرك فکرلرینی تصحیح ومؤثرات نکبتدن ایقاظ وانتباهه دعوت » دن عبارتدر .

همان برعصره قریبدرکه صلیب وار قوتیله هلالك اك جان الەجق نقطه‌سنه تسلط وجنایتکارانه امحای هویتنه تصدی ایلمشیکن نه برمؤرخ ظهور ایدوب حکمفرما بولنان منفی جریانلرك ماهیتندن بحث ایتدی ونه‌ده بر مؤلف جسارت ایده‌رك امتك سر معصومنده طولاشان مصیبت هائله‌دن ارباب غفلتی ایقاظه همت ایده‌بیلدی. صلیبك مفتاح موفقیتی کاکان زمرهٔ موحدینك انظار دقتندن دور قالدی .

شمدی‌ده حال بومنوال اوزره‌در : معنویات مسائل اهل اسلامك سعادت آتیه‌سنی متضمن ایکن اوروپانك تجاوزات متحده‌سنه، مطبوعات غربیه‌نك طرز جریانه بالاستناد ملتك قوۀ معنویه‌سنی کسره خادم اولانلرك مقداری حد تصوردن خارجدر. متصدئ هلال اولان صلیب بو آهنك ملیمزدن ممنون ودلشاد اولمقده‌در .

سیاست عثمانیه‌یی غرب فلاسفه‌سندن استعاره‌یه منهمك اولان برچوق اصحاب قلم غریب، غریب فکرلرله تسمیم اذهاندن چکنمیورلر. دییورلرکه : بزه کیم سند ویره‌بیلورکه فلاکت اخیره ارباب احتراصك دیدۀ مردم خوارینی طویورمغه ال ویره‌جك واوکمزده آرتق موجب اسف حالات وحادثات رونما اولمیه‌جقدر. سلامت دولتك آتیسندن بزی کیم تطمین ایده‌بیله‌جکدر ؟ ابوالضیا توفیق کبی، احمد مدحت کبی، محمود اکرم کبی وطن پرستان تنکئ امید ایله آفل اولمامشلرمی ؟

خیر، بو فکر نتیجۀ ضعف واثر ذهولدر .

« کرید هائله‌سی » نده دیمش ایدم‌که قدرت ازلیه البته وطن نامنه اضافه ایدیلن بوقدر جنایات مدهشه‌دن متأذی اوله‌رق برکون عدالت مطلقه‌سنی اظهاره مشیت صمدانیه‌سنی روا کوره‌جکدر .

ایشته « صاحب ظهور » ك موضوعنی تشکیل ایدن فکر اساسی بودر .

صاحب ظهور امیندرکه بر مدت احوال جانکدازك حکم قطعیسنی متعاقب دولت دائرهٔ صلاحه رجوع ایده‌جك وپیدرپی قلمرو نفوذینی توسیع ایله نهایت حدود طبیعیه‌سنه واصل اوله‌جقدر چونکه مسائل حاضره‌نك معنویاتنه انفاذنظر ایدنلرك مشیمهٔ سیاسیاتك محتویاتندن استنباط ایلدکلری تعینات بومرکزده‌در اشکاردرکه دولت تحلله دکل تعینه نامزددر .

صاحب ظهورك استناد ایلدیکی دلائل ثبوتیه تاریخك کمال دقت وعبرتله قیده مجبور بولندیغی حقایق سیاسیه جمله‌سندندر . ایستین کندی فکر وعلمنه کوره تنقید ایده‌بیلور . مع‌هذا شوراسنی تمنی ایده‌رم‌که مصادف اوله‌جغی یکی، یکی فکرلره قارشو براز انصاف ومروتی کندیسنه رفیق ایلسون .

« صاحب ظهور » ك سرمایهٔ محاکماتی افادات کاهنانه دکل نظریات موشکافانه ایسه‌ده کمال بصیرتله وقایع وحادثاتی پیش نظر اطلاعنه آله‌رق حالدن استقباله انتقال ایتمك اساسنی تعقیب ایدرکن حجةالاسلام جناب امام همام حیدرذی‌حکم حضرتلرینك تبشیراتیله ملاقی اولدیغندن ارباب مطالعه‌نك بوخصوصده ایکی

بیوك مدار قلبه مظهر اوله‌جقلرندن امینم . بو اساسه کوره « صاحب ظهور » تبشیرات معنویه‌یی‌ده مؤید عد اولنه‌بیلور .

مخاطبم عوام ناس دکل اصحاب علم وعرفاندر . زیرا ارباب اختصاص تصحیح فکر وذهاب ایتملیدرکه پیرولری دخی شهراه سالمه حلول ایله وایه‌دار سرور اولسون . بوندن طولاییدرکه « صاحب ظهور » تماماً سیاسی برموضوع ایله اثبات وجود ایتمك مجبوریتنی حس ایتمشدر. اهل صلیب محاربه‌سنك اولیاتی، نتایجی، صفحات سیاسیه‌سی تماماً مندرجدر . آتیده برمؤرخ ایچون مأخذ اعتباری ممکناتدندر .

صاحب ظهور، عثمانلیلرك وبالجمله اخوان دینك معروض بولندقلری حرب اقتصادی. حرب مدنی، حرب سیاسی حقنده ایضاحات اعطا ووقت صاحده بیه نصل برحرب دائمیٔ خفی ایله تهدید ایدلمکده بولندیغمزی تشریح ایلر . بو موضوعنه کوره‌ده بتون اهل ایمان واسلامه برصلای انتباه حکمنی حائزدر دنیله‌بیلور .

« صاحب ظهور » امتیازات اجنبیه ومساعدات مذهبیه‌دن ترشح ایدن سموم تأثیراتی ، عیناً تاریخه قید اولنه‌بیله‌جك بر وضوح محیط ایله میدان ثبوته ایصال وخصوصی وضعیات

منفیه‌مزی دخی میزان تدقیقه وضع ایلر . اویله بر صـورتده‌که حکم واداره ایله مشـغول اولان علاقه‌دارانك پیش عبرتنـده بولندقجه مقدرات ملتك حصافتندن اطمئنان غیرمستعبد قالماز.

« صاحب ظهور» اسباب تدنیاتمزك صورت رفع وازاله‌سنی دخی اك موجز واك قیصـه بر طریق موفقیتده تلخیص ایدر وملتك شهراه عزم وهمتنی ارائه ایلر . اویله بر حالده‌که غیرت ایمانك تجلیسنی متعاقب فلاح وتعالی، ملتك اوج خطوهٔ همتنه معلق قالییور واو خطواتك قوای محرکه‌لری حکمنده بولنان مؤثرات اجتماعیه کندیلکندن میدان شهوده واصل اولییور .

خلاصه، « صاحب ظهور » زمانك سـیاسیاتنه، صـلیبك دساسانه تدابیرینه، هلالك اوجان شکاف مصائبنه‌وقوف ارزوسنده بولنانلره وملتنی اقصـای کمال وانتباه ودائرهٔ نجات وفلاحده کورمك غیرتنی بسلیانلره برمرشد حقایق نثار وآتیمزك کنهنی استقصا غایه‌سنی تعقیب ایدنلره بررهبر حصافت شعار حکمنده‌در.

مظهر تقدیر ورغبت بیـورلمسی قارئین کرامك حمیتندن منتظردر .

نقصانیٔ مایهٔ کمالات — رونق شکن نظام معنا
توفیق خدادن ایلدم بن — برذرهٔ نور فشان تمنا
اعجاز کمال احمدیدن — کلدکجه نوای دل زبانه
بیکار جه عدویه اولدی خامه‌م — برحمله‌ده غالب یگانه
اعدای هلالی کورنه ایشلر — اطفال و نسا کسلدی یر یر
وجدان وحمیت ودیانت — یاربی نصل تحمل ایلر!
اسلامه روامی بویله شیلر؟ — سونسونمی چراغ نور وحدت؟
محرابه اوشوشدیلر حسددن — اغیار فیوض احمدیت
قرآنه حقارت اولماز اما — حفظنده طورور کروه اعلا
البته کلور ینه ظهوره — بردست مودت وتولا
بیك حمد. دور، زمان دکیشدی — خورشید رها تولع ایتدی
شاهد او بلای اسمانه — ایشته بوکتاب ظهوره چیقدی

کل جامع محله‌سی ۲۹ کانون ثانی ۱۳۲۹ — آولونیه قائممقام سابقی:

حسین نسیمیٔ کریدی

مندرجات

١

عثمانلیلرك فلاكت اخیره‌سی

برلین معاهده‌نامه‌سنك مشروطیتدن اول ممالك عثمانیه‌ده‌كی تأثیرات مضره‌سی ١ — اعلان اولنان مشروطیتك صلیبه صورت تأثیری ٦ — مشروطیتده خط حركتمز نه اولملی ایدی ؟ ٩ — فردای مشروطیتمزك اوروپایه القا ایلدیكی حشیت ١١ — آرناۋدلرك مشروطیتمزده‌كی موقعلری ١٦ — ارناۋدلرك استقلال پلانی ١٧ — ارناۋد رؤساسی حقیقةً استقلالیمی دوشوندیلر ؟ ٢٩ — ارناۋدلرك حركاتندن نه نتیجه‌لر تولد ایتدی وخلاصكار غروبنك حركتی نه‌یه نتیجه ویردی ؟ ٣٣ — بیوك قابینه‌نك خطالری : [خلافت سنیه‌یی تخریبده یارم میلیون اسلام قانی ایچمش اولان درت بالقان حكومتنه بحق مستخلف رذائت درت

قرار منحوس] ۳۷ — حربك تحقق قطعیسی ٤١ — اهل صلیب اعلاننك اسبابی ، دولت عثمانیه‌نك موقع خطرناکی ٤٤ — بو اهل صلیبده عثمانلیلر نه‌خط‌حرکت تعقیب ایتملی ایدیلر ؟ ٤٨ — اوروپا ایله انکلتره‌دن فائده انتظاری طوغریمی ایدی ؟ ٥٢ — انکلتره‌طرفداری قابینه‌سنك حرکاتی نه‌دن عبارتدر ؟ ٥٤ — قرق کلیسا ، لوله‌بورغاز انهزاماتنده فائدهٔ عثمانیه وارمیدر ؟ مغلوبیتمز سیاسةً نه معنایی متضمندر ؟ ٥٨ — حرکت‌ملیه‌نك حصوله کتیردیکی انقلابك مسعودیتی ایله آنی تعقیب ایدن اجراآت ٦٢ — حقی پاشانك خدمتی تاریخده نه یولده معتبردر ٦٣ — لوندره صلح پروتوقولی ایله برلین معاهده‌سنك مقایسه‌سی ٦٤ — محمودشوکت‌پاشا روم‌ایلی استیلای ثانیسنك حاجی‌ایل بکی مقامنی احراز ایتمشدر ٦٦ — روم ایلی‌دن افتراقمزك سیئه‌سی نه‌در ؟ ٦٧ — ادرنه‌نك‌اهمیتی ٦٨ — اردومزك‌ادرنه‌ده سبب‌توقفی ، ضایعات مادیه ومعنویه‌مز ٦٩ — کرید جزیره‌سنك اهمیت سیاسیه وموقعیه‌سی ، لزوم انتباه ٧٤ — .

٢

جهان اسلامه معطوف اولان آمال صلیبیه

اوروپالیلرك اك بیوك املی عالم اسلامی محو ایتمکدن عبارت اولوب بوکاده استعمار اصولی واسطه اتخاذ اولنمشدر ٧٧ — اسلام استیلای

استعماریه‌یی نصل تلقی ایدییور ؟ ۸۱ — اوروپالیلر اسلام ملکنه کیرمکه نه‌دن فرصتیاب اولیورلر واسلام ملکندن نه انتظار ایدییورلر ؟ ۸۳ — خرستیانلرك اجتماعیاتی کندیلرینه بروسیله‌ٔ حلول بخش ایده بیلورمی؟ ۹۳— میسیونرلر نه یاپیورلر ؟ ۹۵ اقتصادیاتك فتح معنوی‌یه تأثیری نه‌در ؟ قان دوکه‌دن مملکت فتحی نصل اولور؟ ۹۸ — ایتالیا وآلمانیا نه‌زمان استعماره صورت قطعیه‌ده قرار ویردیلر ؟ ۱۰۴ — افریقا عربانك ایتالیایه قارشو حرکات متمردانه‌لری نه‌مرتبه جالب شکراندر ؟ ۱۰۶— اوروپا اصول استعماریه‌سنك نتایجی نه‌دن عبارت اوله‌جقدر . ۱۰۸ —

۳

صلیبك عثمانلیلر حقنده‌کی صوك قراری

فرانسه‌نك ترقیات عثمانیه‌دن قورقوسی نه‌در ؟ ۱۱۰ — انکلیزلرك خلافت سنیه‌یه قارشو وضعیتلری نصلدر ؟ ۱۱۲ — اسلام تهلکهٔ ملحوظه‌سنه قارشو روسیه نه‌یاپمق ایسته‌دی وپطریقخانه‌نك بالقان اتفاقنه مدخلی نه یولده‌در ؟ ۱۱۵ — ایرانك اشغالنده مندمج اولان حکمت نه‌در ؟ ۱۱۹ — ارمنی مسئله‌سی نه‌دیمکدر روسیه بومسئله‌دن نه‌انتظار ایدییور ؟ ارمنیلر بو مسئله‌دن بختیارمی بدبختمی اوله‌جقلر ؟ ۱۲۰ — روس پروژه‌سندن فرانسه‌نك منفعتی نه‌در؟ عرب مسئله‌سی نه‌دن عبارتدر ؟ ۱۲۷ — روس پروژه‌سندن انکلیزلر نه قدر حصه‌دار منفعتدر ؟ ۱۳٤ — روسیه حال حاضری تولید ایچون نه‌یاپدی ؟ ونه

يولده حركت ايلدى ؟ ١٣٧ — روسيه آناطوليده صيقيشه‌جق اولان حكومت عثمانيه‌يه تجاوز ايچون نه آلت استعمال ايده‌جكدر فلاكت عظمى نه‌در ؟ ١٤٧ — اتنيكى اتريا آناطوليده موفق اوله‌جقميدر ؟ ١٤٨ — دولتك اضمحلالنه پان جرمانيزم قوتلرينكده ترتيباتى وارميدر ؟ آلمانلر آناطوليده نه‌ياپمق ايستيورلر ؟ ١٥١ — مصيبت عظمى ! ١٥٨ —

٤

صلبيك تهيه ايلديكى فلاكت كبرى‌نك معنويتى ونتيجهٔ ملحوظه‌سى

تركيانك تقسيمى لهنده خيرلى كونلر ١٦٠ — محاربهٔ اخيره‌ده مغلوبيتمى غالبيتمى دها نافع اولوردى! ١٧٦ — مغلوبيت روم‌ايلى‌ده استقرار عثمانى‌يى مانع اولان برلين معاهده‌نامه‌سنك افلاسنى بادى اولديغندن استقبال عثمانى نقطهٔ نظرنجه روسيه‌يه غلبه قدر داعئ محسنات اولديغنى زمان كوستره‌جكدر ١٧٩ — حكومتمز هزيمت واقعه ايله موقع سياسيسنى غيب ايتمشميدر ! ١٨٠ — ضررمز مادةً دخى استكثار اولنه‌ماز روسيه بومسئله‌ده مغلوب ومنهزمدر ١٨٢ — مغلوبيت ، تكمل وترقى ايچون استعماله مجبور اولديغمز وسائط حقيقيه‌يى ارائه ايتمك صورتيله ارباب كمالى مظهر انتباه ايلمشدر ١٨٦ — انهزام، ملى مدنيتك اعجازندن خبردار ايتمش ونقدى فدا كارلغك لزوم وقيمتنى كوسترمشدر ١٨٩ —

ملت عثمانیه انهزام اخیر ایله عناصر داخلیه‌نك خفایای مقاصدینه ظفریاب اولدی ١٩١ — حرب واقع مشروطیتده عناصر داخلیه‌نك نه صورتله حرکت ایده‌جکلرینی ارائه ایلدی ١٩٣ — حرب اخیر ، اوروپانك‌ده ماهیتنی صراحةً بیلدیردی ١٩٤ — انهزام ، داخلی اختلافاتك‌ده فصلنه بادی اولدی ١٩٧ — حکومت معززهٔ عثمانیه حرب اخیر حسبیله ناظم موازنهٔ عالم اولمق امتیازینه مظهردر ؟ اتفاق وائتلاف مثلث قوتلرندن برینك دیکرینه قارشو احراز قدرت ایلملرینه ترکیا خادم اوله‌جقدر ١٩٩ — حکومت سنیه وضعیت تاریخیه‌سی اعتباریله حمایهٔ صمدانیه‌یه مودوعدر . دولت عثمانیه بالذات حضرت پیغمبرك تأسیس بیوردقلری حکومتدر ٢٠٤ — بیوك وقوعات مهد اعاظمدر ٢١٢ — استخراج امام علی ٢٢١ — تکرار اعتلا بزه موعودمیدر ؟ ٢٢٤ — ثروت عمومیه‌مزك سویهٔ حاضره‌سی اعتلایه واسطه اوله‌بیلورمی ؟ ٢٢٥ — سودای سعی وعملك مفقودیتی مانع تعالی اولمازمی ؟ ٢٢٧ — فلسفیات اداره‌یه مماس بر حکومت تشکیلی ممکن دکلیدر ؟ ٢٢٨ — ترکلرك منابع حقیقیه‌سی نه‌در ؟ ٢٢٩ — عوامل اضمحلال مؤثرات تجدد وفلاح ایله برابر ایلرولیوب کلمشدر . ٢٣٣

٥

عوامل مخربه‌مزك ماهیتی

امتیازات اجنبیه‌نك تخریباتی نه زمان ظهور ایتدی . ٢٣٧ —

حضرت فاتحه مسئولیت توجه ایدرمی ؟ اصل مسئول کیمدر ؟ ٢٤٠ — نصرانیت داخلمزده کی اختلالاته طوغریدن طوغری‌یه سائق اوله‌بیلد- یمی ؟ ٢٤٣ — اقتصادیات واجتماعیاتمزه هجومك سببی نه‌در ، حرب اقتصادی نه‌دن عبارتدر وتأثیراتی نه‌در ؟ ٢٤٦ — حرب اجتماعینك ماهیتی وتأثیراتی نه‌دن عبارتدر؟ ٢٤٩ — حرب مدنینك ماهیتی وتأثیراتی نه‌در ؟ ٢٥٠ — حرب سیاسیٔ داخلی نه‌دن عبارتدر ٢٥١ — پطریقخانه‌لرك ماهیتی ٢٥٢ — مملکمزك تخریبی ایچون ایجاد اولنان پروغرام نه‌دن عبارتدر ؟ ٢٥٤ — کریدده اتریادن اول نه حکمران ایدی ، صلیب نه‌غایه‌یه متوجه‌ایدی ٢٧٣ — کریدده‌صلیب‌هلاله نصل غلبه چالدی والحاق امرواقع حالنه کتیرنجه‌یه قدر نه‌کبی انتریقه‌لر احداث وتطبیق ایله‌دی. ٢٧٩ — بز ترکلرك تخریب ملکه بادی اولان‌وضعیات منفیه‌مز نه‌دن عبارتدر . اعلای کلمه نه دیمکدر وشمدی نصل تطبیق اولنمیدر ٣٢٣ — اعلای کلمه‌نك متروکیتی نه‌یه بادی اولدی . ٣٣٦ — فردای انقلاب نه‌کبی محسناتی احتوا ایده‌بیله‌جکدر ٣٥٠

٦

امکان اعتلا حقنده‌کی افکار عمومیه

افکار عمومیه‌مزك حالت روحیه‌سی ٣٥٤ — غولتس پاشانك فکر غریبی، تبدیل پای تخت مسئله‌سی ٣٥٧ — اجنبیلره توديع امور ایله اعتلا قابلمیدر ؟ ٣٥٩ — تسترك رفعنده نجات وارمیدر ؟ ٣٦٠ —

تکیه‌لردن نه ایستیورز ؟ ٣٦١ — حکومت ایله دین قابل تفر -
یقمی‌در ؟ ٣٦٢ — معارف کفایت ایدرمی ؟ ٣٦٣ — سفاهتدن
اجتنابك فائده‌سی نه‌راده‌یه‌قدردر ؟ ٣٦٤ — اصلاحات عسکریه واداره
کافیمیدر ؟ اقتصادیاتك غایه‌سی نه‌در ؟ ٣٦٤ — احوال اجتماعیه‌مزك
انقلابی نه مرتبه فائده بخشدر ٣٦٦ — قاپیتولاسیونلرك رفعندن
نه‌فائده ملحوظدر . محتاج اصلاح دها نه‌کبی حاللرمز موجوددر! ٣٦٩

٧

وسائط اعتلا

هرشیئدن اول لازم اولان نه‌در [دین ، بدبینلکدن احتراز ،
اختلافاتدن اجتناب ، اردو ودونمانك اصلاحی] ٣٧٢
شورای دینی ٣٨٨ — مجلس علمی ٣٩٨ — شورای اقتصادی ٤٠١ —
اجتماعی وسیاسی جمعیت ٤٠٤ — حکومت معظمهٔ عثمانیه‌نك ثبوتی :
بالقان موفقیات آتیه‌سی ، حرب بین الدول ٤١١ — نجات نه زماندر؟
بزه ترتب ایدن وظائف نه‌دن عبارتدر . صاحب ظهور کیمدر . ٤٣١

I

عثمانلیلرك فلاکت أخیره‌سی

برلین معاهده نامه‌سنك مشروطیتدن اول ممالك عثمانیه‌ده‌کی تأثیرات مضره‌سی

عالم اسلامك یگانه استناد گاهی اولان دولت علیهٔ عثمانیه‌یی امکان انتباه و ترقیدن محروم براقمق صورتیله میلیونلرجه کیلومتره‌لك بر ساحهٔ جسیمه‌یی الده ایتمك و ربع مسکونه یایلمش اولان کتلهٔ عظیمهٔ اسلامیه‌یی صلیبك اسارت دائمه‌سنه بالتودیع دین مبین محمدی‌یی زواله محکوم براقمق املنه خادم بولنان روسیه دولتنك، سودای صلیب ایله قانه صوصامش بر طاقم جنوار اقوامنی داخلدن و اولجه مرتب تدابیر شیطنتکارانه تأثیریله ایلرویه طوغری حرکته مهیا بر طاقم منتظم اردولری دخی عواصف قیامت کبی خارجدن شو بیچاره وطنمزه تسلیط و آیا ستفانوسده من کل الوجوه شایان نظر بر معاهدهٔ غالبانه عقد ایده‌بیلدیکی جمله‌مزك معلومیدر .

ایشته طاعون قدر مردمخوار ، آتیللا قدر شوره‌گذار اولان بو معاهدهٔ هائله تأثیریله درکه وقتیله شرقك صفحات لطیفه‌سنی بر طرفدن نائرهٔ استیلا ودیکر طرفدن لجام قهر وبلا ایله نار و مار ایدن و ادیب اعظممزك خامهٔ بلاغتنه کوره طوفان‌خون نامنی آلان ادوار مظلمه‌نك بر کره دها او هیبت ملعونانه و او شکل حیات بر اندازانه ایله آفاق ملکمزده چهره‌نمای ظهور اولمه‌سنه امکان حاصل اوله‌رق اك دلفریب نفائس طبیعیه ایله ممتاز بعض اجزای وطنمزده یا تنکیل شقاوت اغورنده فنایاب اولمش بر شهیدك عزای افتراقندن سیاهلره بورونمش ماتمکده‌لر ویا صلیبانه مهاجماته معروض قالمسندن خاك ایله یکسان اولمش شوره‌زارلر باش کوسترمش و او مناظر الیمه قارشو - سنده « بوم نوبت می زند بر طارم افراسیاب » حقیقت مدهشه‌سنی ارائه ایلین طوپراق یغینلرینك واصوات مقابری تمثیل ایدن عفریت آوازه‌لرینك تأثیریله مبهوت اولان قلوب صافیه :

« ایشته جان ویردی وطن دیننه حریتنه »

فریاد الیمی ایله صماخ غفلتی ایقاظ ایلمك اضطرارنده بولنمش ایدی .

هیهات ، دست مشیت ملت او مغیلانزار یأس وخشیته چاره‌ساز طراوت اولمقدن پك بعید ایدی .

بالقان منطقه‌سی، کرید جزیرهٔ لطیفه‌سی، ما کدونیا ساحهٔ مبارکه‌سی آزدر استیلانك دندان احتراص نشانه‌، آفت تجاوزاتك ناخن تسلطاتنه کون کچدکجه دهاواسع، دها مخرب بر تأثیرایله زبون اولمقده وجلاد بی‌امانك خنجر تعدیسی آلتنده ایکله‌ین مظلوملر کبی آن‌بآن دم وابسینه تقرب ایتمکده بولنیور ایدی.

صلاح عالمی تأمینه مأمور اولان دیپلوماتلر، هرطرفه نشر عدالت داعیه‌سنه خادم بولنان معظم دولتلر ایسه بك سرین بر قان ایله نکران اولمقدن و نتیجه‌سنه بیوك بر تهالکله انتظاردن تجرید نفس ایده‌میورلر ایدی.

اویله‌یا ! اسلام قانی دوکلمش نه‌اهمیتی اوله‌بیلور ؟ بر بلغار وویووده‌سنك اسلام نعشلری اوزرنده ایچه‌جکی شراب ظفر لذائذ بشریه‌نك هیچ بریله علاقه‌دار اولمیان اسلام قاننـدن البته دها شیرین، دها روحنوازدر.

بربا کره‌نك جهان قیمت اولان پردهٔ عفتی برشقینك یازدهٔ تجاوزی اولمش ، نه‌ضرری وار ؟ طاغلر باشنده امرارحیات ایدن بربشر مغلوب شهوات اولمازمی ؟

برفقیرك آنجق سنه‌لرجه اختیار ایلدیکی متاعب روزمره نتیجه‌سنده پیدا ایده‌بیلدیکی یکانه ملجأ احراز استقلال ایچون فضائل ملیه‌سنی اظهار ایتمك غیرتنده بولنان برسوری فداکارانك آتش یغما وغارتنه هدف اولمش، قارده، تپی‌ده برعائلهٔ معصومه

زانو بزمین تضرع اوله‌رق مستمندانه کوزیاشی دوکیور ! بونك نه‌حکمی اوله‌بیلور ؟ استبداده منهمك ، حریت ومشروطیتدن بی‌بهره برتورك کندی جزای عملنه چارپمش، عالم‌مدنیت متأثر اولملیمیدر ؟

هرشیئدن بی‌خبر ، هربرتأثیردن مجرد بر قافلهٔ معصومین خشیت‌الله تأثیریله مساعئ یومیه‌سنی تعطیل ایدرك عبادتگاه مقدسنده جبین سای ابتهال ایکن اوته‌دن برجمعیت باغیه‌یتیشه‌رك « تازیانهٔ آتشین » حکمنده بولنان دینامیت بومبالریله‌اوزرلرینه تسلط ایدر . بونی تصدیق ایتمك ، بویله بر حاله امکان تصور ایتمك قابلمیدر ؟ « صلیبه لعنت خوان اولان مسلمانلر اراقهٔ دم عیسی ایچون جنائی پیسلر ترتیب ایدییورلر ؛ تورکلرك چاریقلری چارمیخدن نشأت وبرییور. » ولولهٔ جهانگیرانه‌سی همان غربك بتون محافل سیاسیه‌سنده جای قبوله مظهر اولور .

آه ، ایشته سنه‌لردنبرو اجرای حکم ایدن غلغلهٔ سیاست، باشمزده طنین انداز اولان دغدغهٔ شرقك آهنك مطردی بو دکلمیدر ؟

نهایت کریدده تطبیق اولنان صور اصلاحیه‌نك روم‌ایلی‌یه تشمیلی عهدك مقتضیاتندن وبخصیص عصرك ایجابات مدنیه‌سندن عد اولندی ؛ عهدینه وفاکار اولان زواللی حکومت عثمانیه‌

ادارهٔ ملکیه‌ده حذاقت ، تدبیر امنیتده حسن نیت ، مساعیٔ فعلیه ایچون مالی استطاعت ، تجاوزات لئیمانه‌یه قارشو عسکری قدرت لازمهٔ اساسیه‌لرینی ابطال ایچون مدنی اوروپانك درمیان ومیلیون سونکولرله اصرار ایلدیکی تکالیفه سرفرو ایتمك مجبوریتنده قالدی . ماکدونیا مذبحهٔ اسلام اولدی . یریر ، یانغینلر ، خرابه‌لر ، تعفن ایتمش موتالر ، انالرندن محروم قاله‌رق اوته‌یه برویه مأیوسانه قوشان یاورولر ، شهید قوجالری اوزرنده آغلیان زوجه‌لر ، باشی طاشلرله خرده‌خاش اولمش اولادلرینك کنارنده صاچنی صقالنی یولان اختیارلر کوزه چارپمقده ومکتبدن یکی یتیشمش ، طمرلرنده‌کی خون نجیب عثمانینك جولان کرمیسندن بتون علویت وجدانیه‌سی تظاهر ایدرك هر دقیقه ایلرویه آتلمق حالت روحیه‌سنه مغلوب اولان کنج ضابطان متصل حادثات مشئومه‌نك پیشنده طولاشمقده وآچ ، صوسز ، عریان بر حال سفالتله طاغدن طاغه قوشمقده ایدی .

واسفا که حاکم عالم اولان اوروپا بو سفردخی عدالت آلهیه‌یی نظر اعتباره آلمیه‌رق بتون بو احوال مؤلمه‌یی حصوله کتیرن اهل صلیب پیشدارلرینی تقدیراتنه شایان کورور وهر طرفی مستعد انفساخ ویا منتهئ انحلال اولان ترکیانك ضروری الحصول اولان انقسامنه شاهد اولمق زماننك حلولنه قناعتله رهوال ملاقات مشهوره‌سنه میدان آچار .

شوحال ، ترك قاني ایچمکدن ذوقیاب اولان ، اسلامیتی محوایله معابد مؤحدینه صلیب دیکمك سوداسنده بولنان روسیه نك بتون آماله وبوغایه یی تولید ایچون تصور ایلدیکی موانعك عمومنه ظفریاب اوله سنه واستانبولده کرسیء خلافته مالك بولنان دولت عثمانیه نك ده سیاسة زواله محکوم قالمه سنه بادی اولمش اولمازمی ؟ آرتق اهل صلیب ارکانی ، بتون بالقان قومیته لری والحاصل شرق وغربده اویله شرفلی بر آن سعادتك طلوعنه خواهشکر اولان اولاد مقدسهٔ عیسی یکیدن دنیایه کلمش کبی مستغرق سرور بی پایان اولدی .

اعلان اولنان مشروطیتك صلیبه صورت تأثیری

ناگهان ، حسیات اصیله ایله متحلی ضمیر پاك عثمانیدن تولع ایتمش بر آتشپارهٔ جلادت ، پای شقاوتك محکومی اولان مظلوملرك تظلمات دقیقه سی قدر سریع التاثیر ، سیف تجاوزله بلاسبب نوش جامهٔ شهادت ایلین زواللیلرك ارواح معصومه سی کبی اك خفی کوشه لره قدر نفوذه قدرتیاب برحالت غیرمنتظره ایله آفاق وطندن پرتونمای ظهور وسحاب ظلماتی عزم برق رفتاریله پارەلیه رق میدان شهامت وحاکمیته پای انداز حلول اولدی .

« توركيا توركلر كدر . سنه‌لردنبرو تعقيب اولنان جنائی حادثا‌تك نقابی ایشته المزله پارچه‌لندی . پای جهادمز آلتنده ازیلن شوزنجیر تحکم ـ كه قدیماً سزك شبكهٔ نفوذ وتغلبكز ایدی ؛ بوكون بزم كرمئ حميتمزدن استحاله ايده‌رك بوندن صكره عثمانليلق نامنه‌ابدی برهيكل عزم وحيات صورتنده‌عرض‌وجود ايتمكه محكوم اولمشدر .» صيحهٔ دشمن شكافی هرطرفده عكس انداز اولمغه باشلادی ومصيبتخانهٔ عثمانيده پارلايان شب چراغ مشروطيتك انوار فيضا فيضی هرطرفده نظر ربای يار واغيار اولدی .

فقط غرب‌كه شرقك عدوی بی‌حياسی، رقيب بی‌امانيدر. بلا اختيار تظاهر ايدن حسيات تقديركارانه‌سنه سموم قهر و اعتساف ايله ازيلمش زهرابهٔ ممات ترديفندن كری طورمه‌مدی ؛ تا رحلت نبويده ، عصر كزين رسالتده بيله آثار نافعه ويرمكدن‌بعيد قالمش‌اولان اختلافات داخليه‌يی ايقاظ ايچون الندن كلن هر درلو وسائطی احضار ايلدی . بو دورهٔ مهمه‌ده واجب‌التوسل اولان و نزاكت زمانه كوره تنظيمی مقتضی خطوط حركاتك اقدمی بولنان‌احتياط‌وبصيرتده غفلت، تدوير چرخ حكومتده لازمهٔ قطعيه حكمنده بولنان فعاليت منتظمه‌ده‌عطالت‌رونما اولور اولمازاوغراديغی ضربهٔ ناكهانينك

انتقامنی آلمغه و ترتیب قدیمی بولنان حلول غاصبانه‌سنه کماکان آب و تاب ویرمکه تشبث ایلدی .

تاریخ صراحةً شهادت ایلرکه، عثمانلیلر غیر منتظر برزمانده فوران ایلین تهورملی نتیجه‌سنده محیرالعقول آثارعالیه ابرازنده نه قدر مقتدر ایسه‌لر انقلابات اجتماعیه و اداره هنگاملرنده منتظم خطوات وترتیبات ایله عالمدن‌عالمه‌رحلت وظیفه‌سنی‌ایفاده او قدر عاجزدرلر. حالبوکه انقلاب لاحق ملتك سلاسل محکومیتندن زیاده غربك مؤثرات حلولیه‌سنی پارچالامق استعدادینی حائز اولدیغنه کوره هر زماندن زیاده بیوك بر مهارت سیاسیه استعمالی ایله نواقص موجوده‌مزی اغیاره اشراب ایتدیرمامك وسسز، صداسز حرکات ایله نقطهٔ مطلوبه‌مزه وصولی تأمین ایلملك قطعیاً الزم ایدی .

مشروطیتمزی تقدیر ایله بالقان قومیته‌لرینك تسلیم سلاح ایتمسی، ماکدونیاده بولنان مصیبت دلاللرینك یوردلرینه عودت ایلمسی، اطنه‌حادثات جنائیه‌سنده اهل صلیبك سکوت‌ایله مقابله‌ده بولنمسی هپ ظاهری و صوری اولوب یوقسه اخفای‌سوءنیتده، تدویر آثار ملعنتده عصر دیده اولان اوروپا اهل صلیب هیکل مهمنی تکرار اصاغه‌ایچون‌محتاج اولدیغی اجزای اصلیه‌یی‌تدارك مقصدیله‌راجل‌مشروطیت‌اولان عثمانلیلرك دیدهٔ انتباهنی‌سرمستیٔ ظفر و غالبیتله محکوم عمی ایلمکده ایدی . بلغارستان استقلالی،

بوسنه و هرسك ضیاعی بوحقیقت غربیه‌نك آثار باهره‌سندندر.

هیچ ممکنمیدرکه محیرالعقول کشفیات فنیه ومخترعات مهمه ایله مغبوط اعصار بردورهٔ تکملاته مظهر بولنان عالم عیسوی حیاتلرندن دها معزز ، وجودلرندن دها محترم عد ایتدکلری صلیب مقدسی برآووج باربار ترکلرك ، مدنیتدن بی‌بهره عثمانلیلرك ایادیٔ تخریبنه ترك ایله مادةً ومعناً هزیمت ومغلوبیته رضا کوسترسون ؟

هیچ قابلمیدرکه برعصرلق تعقیبات ایله وحتی دها بیوك فداکارلقلر ایله وجوده کتیریلن وثمراتنك اقتطافنه جزؤی برمدت قالمش اولان برمقصد دینینك اویله اهمیتسز بر حرکت عثمانیه ایله عدم آباد نسیانه کیتمسنه سکوت ایله مقابله اولنسون؟ بوانکاری محال برحقیقت باهره‌در . اویله ایسه غربك حسیات عمومیه‌سنی رنجیده ایده‌جك حرکاتدن توقی عثمانلیلر ایچون بر وظیفهٔ دینیه ایدی .

فقط مخالفت ، بو مهلکه‌نك دفعنه مانع مستقل اوله‌رق خارجدن کلن مؤثرات ایله داخلده‌کی اقوام مختلفه‌نك

مشروطیتده خط حرکتمز
نصل اولملی ایدی

بیوك براتحادوغیرتله حصوله کتیرمکه چالیشدقلری عوامل مخربه‌یه امکان حلول وحصول ویرمکده صلیبه رقابت ایتمکدن غیرخالی

قالدی . هرطرفده « مخالفتسز مشروطیت اولماز فکر غریبنه رواج تام ویردیرلمکده وحکومتك تعبیر دیکرله مقدرات ملتی تصحیح واعلاده یکانه آلت نافذه اولان قوهٔ اجرائیه‌نك بتون حرکاتی تعطیل ایتدیرلمکده وافعال ومعاملات خفیه‌نك سترهٔ طبیعیه‌سنه قدر ال اوزادیلمقده ایدی.

مخالفت هله علی‌الاطلاق مغایرت ، شرط مشورت، واجبهٔ مشروطیت اولنجه استشاره‌دن مطلوب اولان قرار قطعیده توقف بکلمك ، اجراآتده سرعت ومحرمیت، دوارهٔ حکومتده انتظام وفعالیت تأمین ایتمك محال دکلیدر ؟

حالبوکه ملت عثمانیه طی مراحلده سرعت کامله ، اقتباس مدنیتده حقیقی برفعالیته اسکیدن دها قطعی براحتیاج ایله محتاج ایدی .

مرکز ملیته مغایر وضعیتده طوران واهل صلیب کلمه‌سی آلتنده اتفاق واتحاده عازم بولنان ملل مختلفه ایسه کانون قدیم فسادی اثاره ایچون تام اویله برفرصته مترقب ایدی .

مشروطیتدن اول غربك اك بیوك سلاح ظفر وموفقیتی حریتك فقدانی وادارهٔ عمومیهٔ دولتده حکمران بولنان ظلم واستبدادك ابدیته محکومیتی حقنده موجود ودشمنلریمزك منابع تسویلاتندن مترشح بولنان افکار خسیسه‌دن عبارت بولندیغی

جهتله ـ عالم عثمانیده أویله برظن باطل شایع واویله برحکم عاطل لاحق اولمش ایدی که مشروطیتك طلوعیله مطبوعات اجنبیه‌ده لسان عمومی تحول ایتدکدن وامور داخلیه‌مزه مداخله‌یی واسطهٔ حلول عدایلین اوروپا ظاهری برمقصدله تجاوزاته ختام ویردکدن صوکره آرتق اسکی جریانلر بردها تکرر ایتمیه‌جك وترکیا محکوم اولدیغی موت سیاسی‌یه بردها شایان کورلمیه‌جك ایدی . دوشـونلمدی که ترکیانك حق حیاتی ، فیض وانتباهی یواش یواش بالجمله افراد امتك تاریخی مظلم صحائفه اطلاعنی وغرب ایله شمالدن آقوب کلن سـیل فلاکتك توقفنی وملتك دفع مضـار ایچون قوای دافعه ومتجاوزه‌یه اقترانی تکفل ایتمکده بولندیغی جهتله اهل صلیب هرنه‌زمان اولسه بوکا برسد حائل تشکیلنه عازم اوله‌جقدر .

تاریخ میدانده دکلیدر؟ عثمانلیلرك تأیید شوکت وعظمتنه، حصول اعتلا وموفقیاتنه نه‌زمان مساعده اولنمشدر .

فردای مشروطیتمزك اوروپایه القا ایلدیکی حشیت

فردای مشروطیتده مطبوعات عثمانیه ملتك تکامل مدنیسنه، دولتك ترقی وتعالیسنه مدار برچوق مقالات ایله تزین ایتمش ایدی. انظار دقت اوکنده اویله برسلسلهٔ اجراآت تحقق ایدییور ایدی که بونلرك عالم امکانه اقترانی حالنده،

ضعیف وزبون اولان حکومت عثمانیه‌نك حدود تعالیسی ینه‌ویانه بورجلرنده ، موسقوه قپولرنده تقررایده‌جکنه اطمئنان حصولی غیرمستبعد ایدی . اشباه بولان پان تورانیزم فکرلری ؛ پای تختده زمین قبول کوره‌ن اسیایه نفوذملی حسیاتی ، روسیه‌نك سیاست داخلیه‌سنه مدهش بر مهلکه صورتنده کوروندی . عثمانلی عسکری حسب الایجاب ایران حدودنده کورونور کورونمز روسیه‌نك اسلام ـ ترك منطقه‌سنده بر عکس العمل ظهورندن شبهه اولنمغه باشلانلدی . روسیه بویله بر غایه‌یی دها بدایتنده ، آن طلوعنده محو ایتمك لزومنی حس ایلدی . عین زمانده ذاتاً موجود اولان اتحاد اسلام خصوصنده‌کی احتمالات قویه دخی انتکلتره‌نك انکسار خیالنه بادی اولدی . دونمامزك برآره‌لق کرید خلیاسیله آق‌دکزه چیقمسی بوخلیای مدهشدن بتون انکلیزلرك صارصلمسنی دعوت ایلدی . مناسبات جغرافیه تأثیریله بوایکی جریانلر عین محلده عین منطقه‌ده برلشمك استعدادنده بولندقلرندن روس . انکلیز ائتلافی آرتق ناقابل انفکاك بر صورتده یکدیکرینه تقرب ایله تقویت‌پذیر اولدی . فاسه هنوز یکی حلول ایتمش وروزمره مشکلات ایله پنچه‌لشمکدن غیرخالی بولنمش اولان فرانسه‌نك اسلام مستعمراتنده‌کی وضعیتی دائماً ضعیف اولدیغنه وآفریقانك مرکزندن طلوعه مهیا اولان

اسلام قوای مدهشه‌سی فرانسه‌نك اللرینی قیرمق استعدادنده بولندیغنه نظراً ترکیانك پان تورانیزم، پان اسلامیزم قوتلریله تقویه‌سی مسائلنده فرانسه‌نك ده بیانجی قالمسی امکانسز بولندی. کرچه « سوز چوق، اجراآت یوق » کلامی اوروپاجه بر دستور حقیقت صورتنده تلقی اولنمقده ایدیسه‌ده آره‌سی چوق کچمه‌دن اردوی عثمانینك محیرالعقول برسرعت وانتظام ایله پای تخته کیره‌رك وطنی قور. تارمسی، انضباط وادارهٔ مملکتده فوق المأمول بر فعالیت تظاهر ایتمسی، اویوشمش، دونمش اولان طمرلرده یکیدن برجریان آتشین حصولی، دارالفنونك بردنبره برانقلاب مسعوده مظهریتی، دونما جمعیتنك تأسیسی والحاصل بتون شعبات حکومتده اوتوز سنه‌لك برزمانك احتوا ایده‌مدیکی مآثر ترقینك ظهوری غربك وبالخاصه حکومت معززمزی اضرار ایتمش اولان ودوام شوکت وحیاتلرینی خلافت سنیه‌نك اضمحلالندن انتظاره مجبور بولنان ملل اجنبیه‌نك انظار دقتی جلبه بادی اولنجه هرطرفده عثمانلی ملتنك سؤنیتی، مشروطیت متقرره‌نك وخامتی حقنده مدهش جریانلر فوران ایتمکه ومخالفت سوداسنده بولنانلرك قوای معنویه‌لرینی تشدیده خادم افکار ومطالعات رواج بولمغه باشلادی،

یك آشکار ایدی که داخلدن تدریجی اضمحلال ایچون داخلی عصیانلری و بونلرده فکر مشروطیتی اساس

اتخاذ ایتمش اولان دشمن انقلاب حالنده دخی اختلافات داخلیه‌دن تولد ایده‌جـك آثارشی ایله حکومتده تحقق ایده‌جك اولان عجزدن باشقه بو اختلافاتك دفعنه یعنی غربك فکرنجه خرستیا۔ نلرك محوینه صرف اولنه‌جق اولان مساعئ حربیه‌یی والحاصل تقلید مدنیتده ، استقرار امنیتده، تأمین مشروطیتله نشر مأثر حریتده تحقق ایده‌جك اولان وقوفی وثانیاً ملل غیرمسلمه‌نك ـ عمومی بر ائتلاف ومقارنتی متعاقب ـ اعلا ایده‌جکلری فریاد مستمندانه‌یی وآندن صوکره دخی علاقه‌دار اولان بالقان حکو۔ متلرینك رفتار مجتهدانه‌سنی پروغرامنه بالادخال اکا کوره نهایتده بولنمش وتدریجی برصورتده ثمراتنی اقتطاف ایچون زمانی تدویره توسل ایلمش ایدی .

بو حقیقت استیلازده اهالئ اسلامیه‌نك مجزوم قویسی ایدی. ضمائر سیاسیاته نفوذ نظری مسـلم اولان برچوق ارباب انتباه دخی مشیمۀ ایامدن تولد ایده‌جك شئامت ملیه‌دن تماماً خبردار ایدی . فقط سرهوای اشتهار اولان متفلسلرمز غراب اهل صلیب اولان آرناؤدلرك تسویلاتنه وسفارتخانه‌لردن ترشح ایدن مضر جریانلره قاپیله‌رق احیای ملت مقصد عمومیسی تحتنده اختیار اولنان اوضاع عجیبه ایله اومدهش فتنه‌نك ایقاظ کاملنه بادی اولمقدن کندیلرینی قورتاره‌مدیلر .

مجلس مبعوثان عثمانینك قپوسی اوكنده پاطلایان دشمن دونماسنك طوپلری بیله عبرت بخش اوله‌میه‌رق كندی المزله كندی ایچمزی چكمك غفلت متمادیه‌سنده اویوشمش قالمش ایدك .

بوقدر مشكلاته قارشو هیچ اولمزسه اردونك حبل متین اتفاقنی رخنه‌دار ایتمامك وبوقوهٔ دافعه‌ایله مهاجمات متوجهه‌یی قوه‌ده براقمغه چالشمق اك قطعی برتدبیر سالم ایكن مع‌التأسف اختلافات داخلیه‌یی كندی استقلال ملیلرینه چارهٔ یكانه اتخاذ ایدن ومشروطیتك تقرر ایتمدیكنی، هیچ برطرفده براثرانتباه اولمدیغنی، سلطان حمیدك استبدادی یرینه اتحاد وترقی قوتی اقامه اولندیغنی وترك ملتنك شایان استصحاب وحمایه هیچ بر مزیت مدنیه‌یه مالك بولنمدیغنی ، قلمرو عثمانیده مشهود اولان محسنات قدیمه ولاحقه‌نك مؤثر حقیقیلری كندیلری اولدیغنی، آرناؤودلقده حكومت اتحادیه‌نك آصوب كسمكده جنكبزلره خلف بولندیغنی اعدای ملتك شكایات مصنعه‌سنه علاوه ایتمكدن چكنمامش اولان آرناؤد قرداشلریمز بومهمه‌یی دخی اخلال ایتمكده تردد ایتمدیلر . مقدس اردویی ایكی قوای متضاده‌یه قربان ایلدیلر .

آرناؤدلرك مشروطیتمزده‌کی موقعلری

واقعا، آوروپا دیدیکمز مجموعهٔ دولیه برچوق اسباب متقابله و مؤثرات متضاده جهتیله برنقطه‌ده تمرکز ایده بیلمك احتمالندن براز بعیدکبی کورونمکده و دولت عثمانیه‌نك حالت احتضارندن بحثله مقاسمه‌یی ایلرویه سورن مزایده جیلرك یایغره‌لرینه بك اوقدر حوالهٔ سمع اعتبار اولنمیه‌جغی مظنون بولنمقده ایدیسه‌ده عثمانلیلرك مدهش ترقیات مستقبله‌لرینه اساس اولان مشروطیتك کوندن کونه تأسسنی کورن خصم قدیمز ایتالیا حکومتی طرابلس فتوحاتنه سوق ایله هر ایکی طرفی‌ده برنقطه‌ده جلبه ساعی اولدیغندن آرتق بزم ایچون هیچ برطرفدن برذرهٔ صحابتك تجلیسنه امکان حاصل اوله‌میه‌جغی هر درلو شبهاتدن بری قالمش و منتظر اولان مصیبت عظمانك ایر کیج ظهور ایده‌جکی و بالقانلرده احضار اولنان اهل صلیب اتفاقنك عموماً مظهر سهولات اوله‌جغی محقق بولنمش ایدی. شو قدر وارکه عظمت ودهشتی غیر منکر اولان بویله بر مسئله‌نك ایلاد و تأسیسنده بیوك بر مسئولیت ملحوظ و محافل سیاسیه دخی بوندن مجتنب بولندیغندن روسیه دولتی آنی اسباب مبرمه‌یه ایلیشدیروب ضروری الحصول بر حالده کوسترمکه و اعداد اولنان مؤثراتی کندی منابع خفیه‌سندن ازاده بولندیرمغه مجبور ایدی .

ایشته عثمانلیلرك بونجه الطاف مادیه و معنویه‌سندن پرورشیاب کمال اولان آرناؤدلرك قبول و ارتکاب ایتدکاری امر عظیم جنائی بودر .

بالقان اقوامیله خفیاً اتفاق ایده‌رك حکومت مقدسه‌مزك امحای شان وشوکتنه داخل وخارجدن چالیشان بو زمرۀ عاصیه نظر تاریخده اهل صلیب قازلری حکمنده بولندیغندن عالم اسلام بو حقیقت متکدره‌یی بحق تقدیر ایتملیدر .

آرناؤدلر ، استحصال استقلال ایچون خلافتی فدا ومرکز عیسویدن آقوب کلن سیلابه‌یه وضع ید مدافعه‌دن ابا ایلمدیلر . هوای استقلال شبهه‌سز تنشیط قلوب ایدر . فقط اجانبك سیم و زرینه الدانوبده ملتك حیات وهویتنه خاتمه‌ویرن شهواتنه اتباع ایچون عمومی اغفاله چالشمق نه عظیم بر جنایت اولدیغنی فرق و تمییز ایده‌میانلردن بشقه‌سنه ایراث تأثیر ایده‌من شو حالده جهل و نادانی‌یه کندی دیانت و ملیتلرینی فدا ایدن بو قومه آجیه‌امق قابل دکلدر .

آرناؤدلرك استقلال پلانی

آرناؤدلر ، استقلال حرکاتنده اثنیکی آتریانك مسلکنی تقلید ایتمشلردر . عامه‌یی ترکلردن تنفیر وترکلر علیهنده استعمال سلاح ایدنلری تقدیس، حکومت سنیه‌نك زوالندن طولایی کندی استقلاللرینه چالشمقدن باشقه بر چاره قالمدیغنه عمومی

اقناع و طرفدار خلافت اولنلری موت ایله تهدید ایتمك ایچون انتیکی اتریا نصل کلیسالری ، مناسترلری مرکز فساد اتخاذ ایتمش ایسه آرناؤدلر دخی کندی زعملرنجه حکومت سنیه‌دن خارج تشکیلاته مالك بولنان تکیه‌لرله بابالرینی اویله‌جه واسطهٔ یکانه طانیدیلر .

فقط تکملدن محروم اولان بو آخرت معاقبلرینك وظیفهٔ خطابتی ایفاده عاجز اولملری و آره‌لرنده دخی بعض حقیقی عاشقان دینك موجود بولنه‌بیلمسی احتمالی بو خصوصده آرناؤدلرك دها واسع بر مقیاسده حرکتلرینی ایجاب ایلدیکندن بعض خصوصی و موضعی استثناآت و اجراآت ایله بونلر کسب تمیز ایلمشدر دینیله‌بیلور .

آرناؤدلرك طول مدت کرید جزیره‌سنك خدمات عمومیه‌سنده بولنملری و بالخاصه کرید ژاندارمه‌سنك بر آره‌لق بونلردن تشکل ایتمش اولمسی بو پروغرامك منتظماً تعقیبنه وتکیه‌لرك ، مداوملرندن بشقه‌لرینه قپالی بولنمسی خصوصی دخی بو امرك محافظهٔ جریانه بیوك بر مدار اولمشدر . او مخفی وهجری محللرده وطنی شرقیلر ، اولدن مرتب مهیج نطقلر خصوصی هیئتلر طرفندن تلاوت و بر آهنك لطیف ایله سامعینك روحنه ایصال اولنور ایدی .

شاید تکیه‌نك نکهبان مشروعی بو کبی حاللردن متنفر واساس

طریقه مغایرتندن طولایی مجتنب ایسه ایقاظ وظیفه‌سنی تعهد ایتمش اولانلر تکیه خادملرندن جلبه موفق اولدقلری درویشانك خصوصی حجره‌لرنده عقد اجتماع ایله اوراده ترتیب ایلدکلری بزم موسیقی‌نك تأثیریله جلب نظره ساعی اولورلر ونهایتنده ینه مطلوب اولان غایه‌یی تأمین ایده‌بیلورلر ایدی .

بوندن طولاییدرکه آرناؤد حرکات عمومیه‌سی یانوروز سلطانی ویا روز عاشورا کبی ایام اجتماعی تعقیب ایتمشدر .

وینه بوندن طولاییدرکه مطالب ملیه سوداسیله طاغلره قوشان مسلح چته‌جیلرك بابالر طرفندن تخلیف وامر مقدس نامنه تبجیل ایدلملرینه امکان حاصل اولمشدرکه بوخصوصك تأمین اختلالاته نه مرتبه مؤثر اولدیغی جزؤی بر ملاحظه ایله آکلاشیلور .

آرناؤد وطنپرورلری اثنیکی اتریامنتسبلری کبی بوندن باشقه ایکی واسطهٔ مهمه دها قوللاندیلر . بری مملکتی آنارشی ایچنده طوتمق وایکنجیسی حکومت عثمانیه‌یی دشمن اصلاحات واجراآت بیلدیرمکدن عبارت ایدی .

قانلی قاتللر، قاطع طریقلر، جنایات وحشیانه‌یه منهمك وحشیلر قومیته‌نك اك خالص آدملری اولدی . تعقیبات قانونیه‌دن آنلری قورتارمق، جدیتله حرکت ایدن فداکار مأمورلری تزویرات وافسادات ایله تهدید ایتمك، جانیلره عمومك مال وعرضنی مباح طوتمق قومیته‌نك وظائف اساسیه‌سندن عد اولندیغی جهتله کون

کچمیورایدی که سالب امنیت حادثات ایله حکومت مشغول و تعقیب جنایاتده عدم موفقیتله دلخون اولمسون . مرتبلری ایسه کندی نظارت وحمایه‌لری تحتنده کذران اولان بو حالات مشئومه‌نك مسئولیتنی حکومته عطف ایله طرفدار بیداسنده دقیقه فوت ایتمیورلر ایدی . قرون وسطی یادکاری بولنان فئودالتیه اصولی حالا آرناؤدلقده جاری وبکلر آره‌سنده حکمفرما اولان عداوت اساسیه جهتیله هر برده بکلك معیتنده برچوق مسلح اشخاصك وجودی ضروری بولندیغندن بو پلانك دخی تطبیقنده مشکلات رونمون اولمدی . هله ادارهٔ تبعیده وبلا حکم حبس وتضییقه مساعد اولان ادارهٔ مستبده‌نك لغوندن ومشروطیتك تقرریله اوحوالی مأمورلرینك یرلیلردن تشکلنه امکان حاصل اولدقدن وتعقیبات عسکریه‌یه بدل تلطیفات وتسریراته قپو آچیلدقدن صوکره هر طرفده حرکات سرکشانه‌اوقدررواجیاب اولمش ایدی که محافظهٔ انتظام عادتاً محال حکمنه کچمش ایدی. جانیلر علناً محاکم نظامیه‌یه کله‌رك مستنطقلر ، مدعئ عمومیلر حضورنده اثبات وجود ایده‌بیلیور ومأمورین ملکیه بو حالك منعنده اظهارعجز ایلیورایدی . بك صریح وبك آشکاراوله‌رق انجمن عدلی براختلال رولی تدویر ایده‌بیلمکده ایدی .

شایان حیرتدرکه آرناؤدلغك بو حال المناکی بالقان اقوامنك

الك عادی طبقه‌سنده بیله موضوع بحث ومقاصد ملعونانه‌هر کسجه معلوم ومسلم ایکن پای تختده‌کی مخالفلر حالا اتحاد وائتلاف مصاوله‌سی نامنی ویرمکده وتسکین هیجان ایچون آرناؤدلرك مطلوبنه موافق برقابینه‌نك تأسیسی لزومنی سرد ایلمکده ایدیلر.

لحه‌لم ، انديكى اترپا ، كريدده حاكميت بحريه‌يه مالك ايكى بيوك دولتى قوة الظهر اتخاذ ايتمش ايدى اويله بر صورتده‌كه نتيجه‌نك تقررنده‌ اوايكى حكومتك آره‌سنده‌كى رقابت هرايكيسنك‌ده محروميتنه و كندى آمال مليه‌لرينك تأمیننه بادى اوله‌بيلسون. ايشته آرناؤدلرك دخى قسماً آوستريايه وقسماً ايتاليايه تمايل ايتملرينه سبب بودر . چونكه عصيان واجتماع هم مهمات حربيه، لوازم حياتيه كبى عظيم مصارفى داعى وهمده تدارك وتوزيع اسلحه كبى مشكلات حقيقيه‌نك اقتحامنى مستلزم ايدى . آچيق وهر درلو قاچاق اشيانك دخولنه مساعد اولان ادرياتيك سواحلى ايسه بوخصوصده يكانه برصحنهٔ موفقيت اوله‌بيله‌جكى شبهه‌سز ايسه‌ده مطلوب درجه‌ده بر قوهٔ بحريه تأسيسنه عازم بولنان حكومت عثمانيه دونما جمعيتنك مساعيسنه ومجلس مبعوثانك مقرراتنه مظهر اولديغى تقديرده بومهم قپونك قپانمسى احتمالى موجود بولنديغندن وار قوتلريله بو امنيه‌نك‌ده حصولنه مانع اولمغه قرار ويرديلر . دونما جمعيتنك اوغراديغى سكته‌لر ، مبعوثان مقرراتنده باش كوسترن مناقشه‌لر معلوم انامدر .

وا اسفا كه مخالفت بوخصوصده دخی كنديلرينه مدار موفقيت اوله‌رق بحريهٔ عثمانيه وقوف ومحروميتدن قورتيله‌مدی .

حكومتی تمثيل ايدن آرناؤد مأمورين محليه‌سنه كلنجه انلرك عندنده الك بيوك غايه عثمانليلغه مضاف اولان حكومتی ناقابل تحمل بر حولهٔ ظلم واستبداد كبی تصوير ايتمك ورشوت وارتكاب ايله برسوری معاملات قرطاسيه، شخص پرورانه احوال كيفيه ايله مردم كريزانه برعطالت مستمره ، سطحيات مسائله التفات ايله غوامض اموری تدقيقدن اجتناب كبی بر سلسلهٔ شئامت صورتنده كوسترمك ايدی . بونك نتيجهٔ مستقله‌سی اوله‌رق اصحاب مصالح كونلرجه حكومت قپولرنده طولاشمقدن قورتيله‌مدی . رشوت ويره‌مين نائل مرام اوله‌بيلمكدن مهجور وطرفدار خلافت اولان هرحالده شرف موفقيتدن محروم ايدی . حاصلی باب حكومت شكايات عموميه‌يی داعی احواله هرزمان محكوم ايدی . مركزدن كوپريلر ايله مكتبلره وبوكا مماثل امور نافعه‌يه تخصيصات تفريق اولنديغی زمانلرده بيله يا مؤسساته مقتضی اجزای اصليه‌نك تداركنده مشكلات كوستريلور وياخود تدارك اولنوبده قسماً انشاآته باشلانلديغی تقديرده شدتلی براختلاف توليديله تعطيله غيرت ايديلوزايدی. مركزده‌كی مخالفت ايسه حالا اوزرمزده طولاشان بوكابوس مزعجدن رهاياب اولمقلغمزه مانع شديد وترقيات مطلوبهٔ مليه‌يه

حائل سدید اولمقده ایدی . جریانلر بردرلو مثبت نقطه‌لره توجیه اولنه‌میور ومتصل حکومتك آرناؤدلق املنه کوره تشکلنه غیرت اولنیوردی .

بوندن آکلاشیلیورکه فتنهٔ معلومه ، اك زیاده استیلای اجانبه معروض اولان وبیوك برحکومت عثمانیه‌نك جناح رأفت وحمایه‌سنه محتاج بولنان آرناؤدلرك مزیت دورانديشانه‌دن عاری حرکات هوابرستانه‌سیله ایقاظ اولنمشدر . اخوت دینیه سائقه‌سیله وبردرجه‌یه قدر مناسبات سابقه تأثیریله عالم عثمانیده تأمین ایده‌بیلدکلری موقعدن بوزمره‌نك انفاذ ایلدیکی انفاس تسویلات ناقابل وصف وتعریفدر . شوقدر وارکه جنوبی آرناؤدلغی قوصوه منطقه‌سیله برطوتمق وعموم آرناؤدلری بو شئامتدن مسئول عد ایتمك ترك ملتنك انصاف وعدالتیله جسبان اولمسه کرکدر !

چاملق دنیان قطعه‌ده حلول ایلین قومیته جته‌سی عامه‌نك نفرت ودشنامیله قارشیلانمشدر . دشمن دین ودولت کبی تلقی اولنه‌رق طاؤل زورنالرایله حربه صلای عام اولندیغی متواتردر . شمالی آرناؤدلقده ایسه هوای عمومی بتون بتون باشقه مؤثرات ایله مشخوندر . وقتیله دنیایی دیترتمش اولان وخرواتستان ، مجارستان وسائر حوالئ اجنبیه‌یی دائمی بر صیدکاه اتخاذ ایلین عثمانلی آقینلرینك بر جهت جریانی ، عثمانلی اردولرینك ذخیره

انبارینی ، دارالجهادی تقویه‌یه مأمور عثمانلی سپاهیلرینک دائمی یوردینی ، ایشته ـ اعاظم فاتحان عثمانیه‌یه نظرگاه دائمی اولمش اولان ـ اومبارك قوصوه قطعه‌سی تشکیل ایتمش اولدیغندن دیانت محمدیه ایله وایه‌دار اولان اسلاو آرناؤدلرینک دها متین بر اصالت دینیه‌ایله متحلی ویرلشن فاتحان ایله سپاهیزاده‌لرك مزایای ملیه‌لرندن حصه‌دار اولمدیغنه باعث حقیقی اولمشدر. تشریف همایون صره‌سنده سجادهٔ خلافتپناهی‌یی تلثیم ایله کوزلرندن دردانهٔ حمیت دوکنلرك مقداری تصورك فوقنده ایدی. بوندن طولایی ـ فراشار ا ـ ده تولد ایتمش اولان طفل نوزاد استقلال شمالی آرناؤدلقده برقاچ شان و شهرت حریصلرینك آغوش استقبالندن باشقه برزمین نشوونما بوله‌مدی. مقداری محدوداولان شمالی وطنپرورلرك پروغرامی دها لعینانه وخائنانه ایدی. الکبیوك واسطهٔ موفقیتی احوال خصوصیه‌لرینه واقف وسیاسی جریانلرینه مانع اولان وحکومت سنیه‌یی قوتلی برعثمانلیلقله تقویه‌یه چالیشان اتحاد وترقی علهنده اعمال نفوذ ایتمك وبوسایه‌ده تشدیده موفق اوله‌جقلری مخالف جریانلرینی نهایت داخلی براختلاله ایلیشدیرمك ودیکر طرفدن اواختلالی حرکات ملیه صورتنده کوستروب جنوبی آرناؤدلقله بر عزم متحدانه‌یه عازم بولندقلرینه اوروپا افکار عمومیه‌سنی تطمین

ایله مظهر اوله‌جقلری حمایهٔ سیاسیه تأثیریله آثار نافعه‌سنی طویلایه‌بیلمك کبی ملتك جهالتندن، حریت و ائتلاف فرقه‌سنك مظاهرتندن وهر حالده اهل صلیبك حمایه ومعاونتندن استفاده‌یه حصر ایلدیلر. چونکه شجیع وفداکار اولان آرناؤدکویلولرینه دکل بیوك شهرلرده مقیم اولان ارباب عقل ودرایته بیله خلافتدن آیرلمق و کندی باشلرینه برحکومت تأسیس ایتمك حسنی القایه چالیشمق، نفسنی تهلکه‌یه قویمقدن باشقه بر ثمره ویره‌مزدی.

بونك ایچون پرشتنه‌لی حسن، ولچترینلی زین‌الله، یاقوه‌لی رضا بکلر ایله عیسی بولاطین، بایرام صور کبی باشقیم فکرینك مروجلرنده دها قوی ومتین برماسکه ایله کیزلنمك وکندیلرینی محیی دین وملت صورتنده کوسترمك مجبوریتی ضروری وقطعی ایدی. ریاست هوسنده بولنان کوته نظرلر ایسه بالطبع بو دلنشین وروحنواز زینت‌حمری (!) نك جعلیتنه حکم ویره‌میه‌رك آرناؤدلرك تفنکلرینه استناد ایتدیرمکده اولدقلری مخالفته دوام ایتدیلر.

شمالی آرناؤدلغك امور دینیه‌ده‌کی صلابتی استقلال پلانلرینك طوسقه‌لقده ترتیبنی استلزام ایلدیکندن قبل‌الحرب حکمفرما بولنمش اولان ترتیبات خفیه‌نك ماهیتنی استکناه ایچون منطقهٔ جنوبیه‌ده‌کی احوالی کوزدن کچیرمك ایجاب ایدر. بووادیده

اك زياده يوكسلن باشلر معروف اسماعيل كمال ايله مفيد بكلردر. وطن فدائيلری ناميله كنديلرينی مظهر تبجيل انام ايلمك داعيه‌سنی ابراز ايتمش اولان بو سيمالر مقناطيسيت مليتی اللرينـه آله‌رق راست كلنلری اغفاله سـاعی اولديلر . ذاتاً اولجه شمس الدين سامی بكله برادری عبدول بكك اثر اهتمامی اوله‌رق فراشارده برتخم استقلال ديكيلمش و اعلان مشروطيتی متعاقب طرف ، طرف باشقيم قلوبلری تشكل ايتمش اولديغندن هر برده ارزولرينه موافق تجليات اجتماعيه‌نك ظهورينی تأمينده دوچار مشكلات اولمامشلرسه‌ده قوميته ناميله طاغلره چيقان ارباب اجتهاد قپودن قپويه دولاشه‌رق عادتا ديلنيرجه‌سنه اقچه طابنه مجبور اولديغنه و قصبه‌لرده‌كی باشقيم قلوبلرينك تسويهٔ اجاره‌سنده اكثريا مشكلات تحقق ايتمش اولمسی و فكر استقلاله خدمت ايدنلرك قسم اعظمی تقاعد معاشی آلان اشخاصدن عبارت بولنمسی و قوميته‌يه اضافتله يوللرده قطع طريقه قدر اختيار مذلته جرات اولنمسی كبی احواله باقيلورسـه بو حركت مليه‌نك نه حكم و تأثيرده بولنمسی لازم كله‌جكنی و اسماعيل كمال بكك يومی بر ليرا اجرتله آتنـه‌نك اك محتشم بر اوتلنده اقامت ايتمسـنه نه معنا ويريله‌بيله‌جكنی قارئين كرام البته تقدير بيورورلر. روح تجليات بزی اقناع ايده‌بيليركه نجـات ملت سرلوحه‌سی التنـه النمق ايستنيلن بو نوع حركات باغيه‌نك اس اساسی اعلای صليب و تضرير هلالدن بشقه برشی

دکلدر . زمان دخی بونی آچیقدن آچیغه اثبات ایتمشدر. مارش ملی‌دیه تبجیل ایدیلن منظومهٔ غرانك بسته‌کاری یونانیدر . دیکر بر بسته‌نك صاحبی ایتالیاندر. شمالده‌کی اختلالجیلرك النده کوریلن سلاحلر صرب و قره طاغ، جنوبده‌کیلرك دخی اوستریاوایتالیا سلاحلریدر .

قبل‌الحرب «ویوسا» نهرینك یونان‌ایله آرناؤدلق آره‌سنده حدفاصل اولمسنه، قوصوه‌نك صربستانه ، ایپك و حوالیسنك قره طاغه ترکنه رضا کوسترمك شرطیله بالقانلیلره یدمخادنتلرینی اوزاتمق واهل‌صلیبك پیشداری حکمنده بولنان اختلال‌معلومی میدانه کتیرمك و صوکره‌ده طابورلرله میدان حربدن فرار ودشمنك موفقیاتنی تسهیله بادی حرکاته تشبث ایتمك و اك نامدار امرای عثمانیه‌نك افنای وجودینه جرأت ایتمك کبی حالات البته محفوظ خاطراندر . هله لزومسز و ایجابسز اولان مجلس مبعوثان کورولتیلرینی شمدی درخاطر ایدنلر تعقیب ایدیلن مقاصدك ماهیتنی تعیینده قطعیاً تردد ایتمزلر فکرنده‌یم . شو ماهیت شمدی تحقق ایتمکده بولنان آرناؤدلق حوضه‌سنده دخی منجلیدر . تشکل ایدن حکومت، هلالی دکل صلیبی برحکومتدر. معلومدرکه آرناؤدلغك اسلامیت نقطهٔ نظرنجه اك کثیف منطقه‌سی کغالق نامیله شهرتشار اولوب یاقوه، اقوه، پرزرین، ایپك، پرشتنه، کیلان کبی قوصوه ولایتی

مضافاتندن معدود بولنان و قسماً قره طاغ، قسماً صربستان ارەسنده تقسیم اولنان حوالیدن عبارتدر . اشقودره ولایتی تام معناسیله برلاتین کثافتنی ابراز ایدر . اختلالات سابقەنك ماهیتی‌ده بوكا شاهددر . اورتەده موجب تسلی یالكز برات ایله ایلبصاندر . حالبوكه صلیب اكاده چاره بولەرق اركرینك الحاقیله بو ایكی لوانك نفوس اسلامیەسندن تحصلی ممكن اولان حق اكثریتی ابطاله موفق اولدی . اركرینك بوغون ، خماره، قوروەلش كبی قضالری كاملاً خرستیاندر دینیله‌بیلور . اوحالده اویله بر منطقەنك انطاق ایده‌بیله‌جكی كثافتك نەنام ایله موسوم اولمسی لازم كله‌جكنی تعیینده صعوبت اولمسه كركدر . بادیسی اولان اسماعیل كمال، صلیبك زوربازوسندن برآرناؤدلق حكومتنك استظهارینه بشقه چاره اولمدیغنی بیان واسلامیت ایچون شمالدن مهاجرلر جلبیله اكثریتك تأمیننده صوكره ایكنجی بر حركت ملیه‌یه توسل اولنه‌جغنی درمیان ایله ملتداشلرینی اغفال ایتمكده‌در . فقط اوروپانك بالفعل مداخله‌سی؛ پرنس دەویدك بیوك بر وظیفهٔ صلیبیه ایله سركاره اقتحامی، هلاله طرفدار اولان ارباب همتك برر، برر صندالیٔ محكومیته سوق اولنمقده بولونمسی و قلمرو حكومتك - براتده‌كی‌اووەدن غیری - كاملاً طاغلق اولوب خارجدن مهاجر جلبنه مستعد بولونمامسی وایلروده اومقصدله اجرا اولنه‌جق اولان حركت ملیه‌ده ایتالیا ایله اوستریانك هجومنه برحق مشروع

تهیه سیچون شمدیدن حکم التنه آلنان تقسیم نفوذ مسئله سی اوکبی تصوراتك حتی خیال اولمقدن بیله پك بعیداولدیغنی اثبات ایتمزمی؟ محققدرکه اسماعیل کمال بك طاشیدیغی اسمه رغماً صلیبك الك معزز ارکانی اعدادینه ادخال اولنمشدر . حب نبویله لبریز اولان قلب پرفتوحلرینه بیك برتحیت وسلام!

آرناؤد رؤساسی حقیقةً استقلالیمی دوشوندیلر

میلیونلرجه نفوسدن عبارت بولنان وعنعنات ملیه‌لری اوروپانك الك کوچوك بر قصبه‌سنه قدر نفوذ ایتمش اولان ترکلرك پارلاق سونکولرله محافظهٔ موجودیت ایده‌مدکلری بویله بر زمان احتراصده، آرناؤدلرك غیرمعین ومجهول بر قوهٔ حربیه‌یه اتکا ایده‌رك میدان سیاسیانه آتیلمغه موفق اوله بیلملری مستبعد دکلیدر؟ ایشته بوحقیقت، بوکون آثار متعدده ایله مؤید بولنان شودستور سیاست بزم ایچون بر دلیل کافیدرکه آرناؤد بکلری ملتلرینه استقلال ویرمك حس وطنپرورانه‌سندن زیاده عقل وکیاستی سالب آرزوی غنا وثروته مجلوب اولمقدن وعناد واصرارلری اغورینه ارتداد ایتمکدن تجرید نفس ایده‌مدیلر . بر ملت سونکو ایله حرب ایله دکل اقتصادیات ایله محافظهٔ هویت ایدر. اقتصادیات ایله حیات بولور. اقتصادیات ایله یشار واقتصادیات ایله اندراسدن قورتیلور. او حالده آرناؤد وطن پرورلرینك

تعقیب ایده‌جکلری اك نافع و اك مثمر خط حرکت ، بادرۂ انقلابده کلاه قاپمق فکرینه خدمتدن زیاده ترکیایه حیات قزاندیروب ترکیه‌نك اقتصادیاتنه ال سورمك، لایموت شرکتلر، اساسلی دار الصناعه‌لر تشکیل و ملتلرینی یونان ایله بلغار و قره‌طاغ ایله صربك اسارت اقتصادیاتندن تخلیص ایتمك و — آتیاً تشکلی مقدر ایسه — تصور ایده‌بیلدکلری آرناؤدلغك حیات حقیقیه‌سنی بو صورتله تأمیندن صوکره ینه ترکیانك جناح عاطفت و مروتنی ملجأ بیلەرك دین قویم سایه‌سنده من القدیم محافظه آلتنده بولنان ملیتلرینه کشایش ویره‌بیلمك دائرۂ مشروعه‌سندن قطعیاً تخطی ایتمامسی لازم کلور ایدی .

مخالفلر ایسه اقوام داخلیه‌مزی بر نقطۂ اساسیه‌ده طوپلامق مسلکنك مروج اصلیسی و مشروطیتك مؤسسی اولان اتحاد و ترقی جمعیتنك نفوذ حاکمانه‌سنی کسر ایتمك ایچون — ره‌وال ملاقاتنه کوره — محکوم انقراض اولان روم ایلی‌یه اوروپانك مداخله‌سنه قپو آچه‌جغی روش حالدن دخی استدلال اولنان آثار شییه صوقمق تدبیرندن حسب الحمیه احتراز ایتملی ایدیلر .

هر نه ایسه مخالف صورتنده عرض وجود ایدن آرناؤد اصیلزاده‌لریله بر آن اول ایش باشلرینه کچوب مناصب عالیه‌نك غرور و مباهاتندن وایه‌دار اولمق سوداسنده بولنان مخالفلر هم

حکومت ملکیه‌یی منتظم حرکاتدن محروم وهم بالقان حکومانتنك ترتیبات فسادجویانه‌لرینی مثمر ایتمك ایچون عادتا خارجدن چالیشان روسیه ایله انکلتره‌یه رحمت خوان اولدیلر. اوفاجق بر رساله‌ده منظورم اولان شو فقره او زمان حکمفرما اولان اختلافك شکل وماهیتنی تصویرده بر ایجاز حقیقی‌یه مالکدر.

[ایچمزده او قدر ملعون آماله خدمت ایدنلریمز وارکه انسانی بو حیاسزلقلردن نفرت ایدییور. ازجمله ادرنه‌نك سقوطی خبرینی بر بك‌اوغلی غازینوسنده خبر آلان وحکومت حاضره‌یه معارض ومخالف کچینن برعثمانلی مسلمان شوقندن قالقمش روم غارصونك ملوث اللی اوپمشدر .]

بعضیلرینك فکرنجه حکومت اتحادیه استانبولك فتحنی تعقیب ایدن دورهٔ اداره‌لرنده ضمیر عثمانی‌یه استیلا ایتمش اولان چرك رداتی کوکندن قوپارمق ایچون سیللرجه قان آقیتمش اولسه‌یدی حال حاضرده قوای مفکره‌مزی دیشلین مصیبت عظیمه‌یه قابلیت انکشافدن محروم اولوردی . اصلا طوغری دکلدر. برکره اوروپانك بویله تربیه‌لی بر ظلمه نه‌درجه ییانجی طوره‌بیله‌جکی کسدیریله‌مز وبناءً علیه خارجاً منتج فلاکت اولوب اولمیه‌جغنه بر حکم قطعی ویریله‌مزی . ثانیاً بویله بر تدبیر عرفی ایله نه ارنجاع و اختلافك تماماً کوکی قازیلور

و نەدە مشروطیت نفوذ حقیقیسنه مظهر اولوردی . سیفك تاثیری آنجق زمان مسئولیتنه منحصر اولدیغی شویله طوسون او درجـه خونین بر عدالت مفرطەدن عمومه دخی بر یأس وفتور عارض اولەرق ذاتاً سویۀ عرفانی قبول مشروطیته مساعد بولنمیـانلرك قلبنده مشروطیتله حکومت اتحادیه علیهنده مضر احتساسـاتك ظهوری و نهایت محـالفتك دها بیوك بر تهور عقورانه ایله باش کوسترمسی احتمالی دها قوی ایدی . اوفق بر درس انتباه ایله جزؤی بر مقیاسـدەکی تنسیقاتك نه تولید ایلدیکی میداندەدر .

اختلاف آچیقدن آچیغه سفارتخانەلرك زیر اداره و نظارتنده ایدی . زمان بونك آثار باهرەسنیده کوسـترمکدن خالی قالمدی . چونکه رەوال تقسیمی روسـیەیه ، استانبوله کیرمك وحکومت عثمانیەیی تماماً بلع ایچـون یالکـز بر خطوهٔ تجـاوز براقمقده و بزی قورتارەجغی ظن اولنان انکلترەیه دخی یوز یکرمی میلیون نفوسـه قارشـو ابدی بر حاکمیت مطلقه بخش ایلمکده ابدی . هله آفریقامرکزلرندن ایشیدیلن صدای تعاون بو حکومات ایچون سامعه خراش اولان اسلام تهلکەلرینی القا ایتمکده و تدابیر مانعه جملەسندن اولەرق یکانه قوی و مستقل دولت اسلام اولان حکومت عثمانیەنك مرکزیت اسـلامیەدن استفاده قابلیتنی نزع ایتمك تدبیرینه مراجعت اولنمقده بولندیغی

بتون بتون آشکار ایدی . ایمدی بو والرینی ادرا کدن اوزاق اولان ومجلس مبعوثانمزده اثبات مدعا ایچون مطبوعات غربیه‌یی انطاقه ومصنع طرناقلر ترتیبیله حکومتـه خـونخوارلق عطفنه جرأت ایلین بر ملتك بو اغورده نه خارقه‌لر کوستره‌بیله‌جکنی بیاندن مستغنی عدایلرم . درخاطر ایده‌لم که محاکمهٔ اعدام اولنان برایکی شخص ایچون نه قیامتلر قوپمامش ونه کفتکولر میدان بولمامشدر .

خلاصه آرناؤدلرك بازیچـهٔ آمالی ، مضر اجنبیلرك زبون تأثیراتی اولان مخالفتك ملتده‌کی حسن نیتی اعتزالده کوستردیکی موفقیت یالکز مرتجعلرك دکل بلکه اردومزك بر قسم ضابطانیله برابر بتـون حریص شـان وشهرت منورانك انضمام تأثیریله اولمش و دیدهٔ بصیرت عادتا بخار غرض و نفسانیتدن بتون بتون محروم رؤیت بولنمش ایدی .

ایشته مشروطیتك روم ایلی‌یی قورتارمغه کفایت ایده‌مامسنك سبب مستقلی بودر .

آرناؤدلرك حرکاتندن نه نتیجه‌لر تولد ایتدی ؟ و خلاصـکار غروبنـك حرکتی نه یه نتیجه‌ویردی ؟

منتهیٔ عصیان وافتراق اولان بالقان ملل مختلفه‌سنك اوروپاده اثارهٔ عروق عصبیت ایچون اختراع ایلدیکی تسویلات غرضکارانه یه ملتك عنصر اصلیسی حکمنده بولنان هواداران مخالفت کمال افتخار ایله اقامهٔ شهود ایلمکده وروسیه‌نك رایت ملعنتی آلتنـده بر اهل

صلیب تشکل ایتمکده بولندیغی صره‌ده ـ ینه آرناؤدمشوقلرینك قوای سوقیه‌لریله استانبولده بر خلاصکار غروبی اردونك انحلال وحدتنی عالمه اعلان ایچون عرض وجود ایتمکده و برشته‌ده تخلیص دین و دولت مقصدیله طوپلانان و حالبوکه یمورطه‌لرله صقالدن ویرکوآلنه‌جغنه حکم‌ویره‌جك قدر حالت ابتدائیه‌ده بولنان بر قسم آرناؤدلر دخی مطالب ملیه ادعاسنه و مناستره‌کی قوای عسکریه‌دن برقسم افرادایله ضابطان‌طاغلره چیقمغه جرأت ایلمکده ایدی . بوندن اویله بر معنای مشؤم مستبان‌اولیوردی‌که اساسی [نه‌طوریپورسکز ، ایشته بزعثمانلی اردوسنی بر برینك ایچنه‌دوشوردك حال‌حربده‌یز آرناؤدضابطان و افرادی هر حالده حکومت سنیه‌یه‌مغایر بروضعیتده‌قاله‌جقدر تمادی ایدن وقایع عصیانیه‌دن صوکره احداث ایلدیکمز بو مسئلهٔ واسعه دخی سزه مدنیةً و سیاسةً حق مداخله بخش ایلمکده‌در .] جمله‌سندن عبارتدی .

نه غریب حالدرکه اردوبی اصلاح املنی ابراز ایله کندی غروبندن آیریلان هیئت‌عسکریه‌کاملاً آرناؤد اولدیغی‌وطاغلره فراردن صوکره هر واردقلری قریه‌ده استقلال طرفدارلرینه مطبوع اعلاننامه‌لر توزیع و هر برینه برر وظیفهٔ ملیه تودیع ایتمکده‌بولندقلری‌حالده استانبولك‌غرامیات حاکمیتنه کورکورینه

منقاد اولان مخالفلر، وطنی تخلیص ایچون ـ انورله نیازیلرك ـ توسل ایتدکلری خطوط عصیانیه ایله هم آهنك ظن ایتمکده و دوام موفقیتلرینه دعا ایلمکده ایدیلر . [بو حرکت غروبی مناستردن طوغریجه فراشاره کلمش ایدی. بو ناحیه که شمس الدین سامی بکك مسقط رأسی و اهمیت موقعیه جهتیله بو کبی حرکات عسکریه یه اولجه انتخاب اولنمش بر موعد اجتماع وطفل استقلالك خفی مهد ظهوریدر . عاجزلرینك او صره ده قائممقام بولندیغی پرمدی قضاسنه تابع اولدیغندن جریان ایدن حادثاتك عمومنه هم یقیندن وهم رسماً مطلع اولمشدم .

آنسزین ردیف دائره سنه وارد اولان شیفره لی بر تلغراف بزه واقعه یی اخبار ایدییوروفقط تعقیبات ایچون جهت ملکیه یه قطعیاً بر امر رسمی تبلیغ اولنمیور ایدی . بر خیلی مخابراتدن صوکره لوا مرکزی اولان تپه دلندن مفرزه لر کلمکه باشلادی. فقط نه تعقیبات ونه ده مصادمات ایچون مقتضی ترتیبات واحضاراتدن کندیلرینه هیچ بر شی ویرلمامش ایدی . کونلرجه ، هفته لرجه طاغلرده قالملری محتمل اولدیغی حالده بیچاره لر اتمکدن ، پاره دن ، وسائط نقلیه دن عاری وهر معناسیله سبکبار ایدیلیر. مصادمه وقوعنده هر ایکی طرفده عین البسه وعلامات بولندیغنه نظراً بیوك خطالر وقوعی ده شبهه سز ایدی . ماکنه باشنده یانوب یاقیلدق . استماع کلام ممکن اوله مدی . اك نهایت

تعقیبات ترك اولنه‌رق مفرزه‌لر عودت ایتدی . فقط فراریلر
یرلرینه کیتمیوب هر بری آرناؤد بکلرندن برینك رفاقتیله مختلف
چته‌لر تشکیل و کویدن کویه طولاشه‌رق پاره‌وفدائی جمع ایتمکه
قالقشدیلر . طیارك یکنی ایله زاوالانلی ممدوح چته‌سی‌ده بزم
حصه‌مزه اصابت ایتمش ایدی . او زمانکی مطبوعاته مراجعت
اولنسون]

بو عصیانه قارشو حکومت اتحادیه‌نك اتخاذ ایلدیکی تدابیر
زجریه هر حالده شایان تحسین و تقدیر ایدی . فقط استانبو-
لده‌کی خلاصکاران مرکز حکومتده دخی بر اختلال داخلی
آثارینی ابراز ایلدیکندن تسکین هیجان ایچون محمود شوکت
پاشانك استعفاسی ونهایت اتحاد قابینه‌سنك سقوطی بر امرواقع
حکمنی احراز ایلدی بو حادثه دخی اوروپالیلرله بالقانلیلره
[ایشته روم ایلی محاربهٔ صلیبانه‌سنك اسباب اندفاعیه‌سنی تهیه
ایلین و سنه‌لرجه بو اغورده صرف مقدرت ایلین قوت زبون
اولدی . احواله و بالخاصه خصوصات عسکریه‌یه غریب و بر
درجه‌یه قدر یبانجی اللرزمام حکومتی تکفل ایلدی . محاربه‌ده
هزیمت عثمانیه محقق بر مرتبه‌ده عیاندر . آرتق طورمیوب
نائل مرام اولیکز] معنالرینی متضمن ایدی .

ایشته بویله بر زمانده بیوك قابینه مقدرات ملتی تعهد
ایلدی .

بالاده تصـویر اولندیغی وجهله آرناؤدلغك نقـاب عثمانی تحتنده ایقاع ایلدیکی اغتشاش مهم ، بالقان حکومات صغیره‌سنك نظر انتباهنی دعوتدن غیرخالی وعلاقه‌دار اولان آوستریاحکومتی دخی اوروپا مداخله‌سنی تهیه‌یه عازم بولندیغندن بیوك قابینه‌نك اختیار ایلیه‌جکی خط حرکته هر طرفدن شـدتلی بر انتظار باش کوستردی. یالکنز عثمانلیلر دکل آرناؤد ، صرب ، اولاح، بلغار ، یونان و طولاییسیله بتون اتفاق و ائتلاف مثلث ارکانی بو قابینه‌نك اجرا آتنه و قرارویره‌جکی کتابهٔ اصلاحاته نکران قالدی .

بیوك قابینه‌نك خطالری: [خلافت سنیه‌یی تخریبده یارم میلیون اسلام قانی ایچمش اولان درت بالقان حکومتنه بحق مستخلف ردائت درت قرار منحوس]

نهایت خلافت معظمهٔ عثمانیه‌یی تخریبده یارم میلیون اسلام قانی ایچمش اولان درت بالقان حکومتنه بحق مستخلف ردائت اولمغه شایان درت قرار منحوس ساحه زیب ظهور اولدی .

اولا، کریده‌کی حلپا قرارنامه‌سنه مماثل برامتیاز اراده‌سی نشر اولندی.

حلپا قرارنامه‌سی بحرسفید حوضه‌سندن ، مصر ، تونس، طرابلس منطقه‌لرندن نفوذ عثمانینك تدریجاً اندراسنی استلزام ایلیور ایدی . عین دست رعشه‌دار غازیانه‌نك امضاسیله موشح

اولان بوقرارنامه دخی روم‌ایلی‌دن محرومیتمزی انتاج ایتمکده عین تأثیر سحارانه‌یه مالك بولنیور ایدی . آره‌لرنده یالکز شوقدر فرق وارایدی‌که برینك تأثیری تدریجی، دیکرینك آنی ایدی .

اوت ، بوقرار ، صلیبك تامرکز احتساساتنه وورلمش برضربهٔ غیرمترقبه و حکومت عثمانیه‌نك ضعف وهرمندن استفاده‌یی متضمن برناقوس عبرت ایدی . بر طرفدن حکومت سنیه‌نك بوبلای ناکهظهوری دفع ورفعه غیرمقتدر بولنمسندن طولایی روم‌ایلیدن آرتق کف‌ید ایتمك مجبوریتنده قالدیغنی وبو سببله اجزای ممالکنده هیچ اولمزسه اسلام برحکومت واسعه تشکلنه رضا خوان اولدیغنی اشراب ایله قوای متجاوزه‌یه جرأت ویرمکده ودیکر طرفدن ـ بالقان خرستیان اقوامی استحصال استقلال اغورنده سیللر کبی قانلر آقیتمشکن ـ اسلام اولان آرناؤدلره پك قولایلقله نائل امل وحکومات صغیره‌یه رغماً مظهر استقلال اولمق سعادتنی بخش ایلمکده ایدی .

قره‌طاغ اشقودره‌دن ، صرب مهد طلوعی اولان قوصوه حوالیسندن ، یونان ایسه قدیم مالکانه‌سی اپیردن ، بلغارستان دخی مطمع نظری اولان ماکدونیانك برقسم مهمندن محروم اولیوردی .

ایشته بو قراردرکه هر طرفدن بر ولولهٔ شکایت، هر جهتدن برغلغلهٔ مأیوسیت فورانته وبالقان اهل صلیبنك کندی قسمت سیاسیه‌لرینی استصحاب مقصدیله اهل صلیبانه اتفاق ایتملرینه بادی اولدی . زمانك آنفاً تشریح اولنان نزاکت سیاسیه‌سی بویله اجراآته وخرستیانلغی نومید ایده‌جك حرکات ایله غربك حسیات اصیلانه‌سنی رنجیده ایلیه‌جك افعاله غیر مساعد بولندیغی جهتله روسیه‌نك همتیله بالقانلرده حاضرلنان اهل صلیب اتفاقنی تعجیل وتسهیله باعث بویله بر قرار ایله عالم عیسوینك آهنك غریبنه اشتراك ایتمکده نه محسنات تصور اولندیغنه کیمسه حکم ویره‌مسه کرکدر .

ثانیاً آرناؤد اختلالنه وقسماً ایتالیا حکومتنك ملحوظ تجاوزاتنه قارشو متحشد بولنان کلیتلی بر قوهٔ عسکریه‌یه ترخیص اولندی بو کون حرب، همان ایلك ضربهٔ سریعه‌دن عبارت بولندیغنه قانع اولانلر بو تدبیر ایله قابینه‌نك بالقانلیلری تشجیع ایتمش اولدیغی اقرارده قطعیاً تردد ایتمزلر . آکلاشیلیور که ایلك قرار ایله اهل صلیبك بر آن اول میدانه آتلمسی تسریع وایکنجی قرار ایله‌ده اسباب ظفری احضار ایدلمش اولیوردی .

ثالثاً خارجیه نظارتیله اوروپا قابینه‌لری آره‌سنده آچیلان مکالمهٔ معلومه‌ده روم ایلی حادثه‌سنی متعاقب برده آناطولئ شرقی

مسئله‌سنك ظهوری ایچون دول معظمه‌یه بر سند سیاسی ویرلدی .

حالبوكه آفریقادن انفكا كمزه روم‌ایلی مسئله‌سنی توسیطدن باشقا بر چاره بوله‌میان اوروپا بر درجه‌یه قدر حكم اولنان روم‌ایلی غالبیتمزی امحا ایچون ولایات شرقیه مسائلنه توسله مجبور قاله‌جغنی عوام‌ناس بیله درمیان ایدییور وقهوه‌خانه‌لرده، غازینولرده سرمایهٔ بحث ومقال اولیوردی .

یشاسون دارالفنون ـ كه هنوز مبادئ سیاسیانده ایكن بو قرارك محاذیرینی ادراك ایتمش واینندن آتیلان آرسلانلر كبی ساحهٔ فعالیته جسورانه آتیملق صورتیله موجودیتنی اظهار ایلمشدر . یازیق تجربه‌دیده بر قابینه‌نك بوخطاسی ناقابل عفو وخطادر .

رابعاً نهایت بونجه خطالردن صوكره برده سوقیات عسكریه‌سنی احضار ایتمامشكن كویا ارباب حمیتك جوشش حسیاتنه اشتراكنی كوسترمش اولمق اوزره نابموسم اعلان حرب ومیدان‌وغایه كوندریلان وطنك اومقدس الماسپاره‌لرینی فنه مغایر سوق وتحریكه تشبث ایلمسیله مسئولیت مغلوبیتی‌قبول ایلدی .

واقعا حرب ممتنع‌التأخیر وقبولی قطعی الوجوب ایدی .

چونکه اوروپانك توسطيله بازار سياسى يه وضع ايديلان شرطنا‌مه‌ده روم‌ايلينك اداره‌سيچون كوستريلن صورت دخى عين وجهله روم‌ايليدن قطع علاقه ايتمكلكمزى وشوقدر واركه بومصيبتك باشقه برزمانده ادراكى ايچون موقت بردورۀ جزئيه‌يه ايليشديرلمسنى مستوجب ايدى . حالبوكه اوروپا موازنۀ سياسيه‌سنده حائز اولديغمز تأثيرك محافظه‌سى استقبالده جهت غربيه‌مزك مؤمن بولنمه‌سنه متوقف ايدى .

حربك تحقق قطعيسى

روم‌ايلى‌يه‌يكى باشدن مهاجر يرلشديرلمسى واداره‌نك اوروپاليلرله بالقانليلردن متشكل بر هيئته توديعى نه ديمكدر . آچيق سويليه‌لم : شمديكى محاربه‌ده نصل اولديسه ينه عيناً اويله بر تهور ايله عسكرمز ، افراد اهاليمز كسيله‌جك ، قيريله‌جق ، ئه‌ولر ، خانمانلر محو اوله‌جق وهر طرفى قان وآتش ايچنده قاله‌جق اولان بيچاره اردومز — راحت طور — وضعيتندن انحرافه جرأت ايده‌ميه‌جك ، ايدرايسه اوروپانك قراريله اعدام اولنه‌جق ديمك دكلميدر ؟ اوحالده قورى بر نام ايله روم ايلى‌يه مالكيتدن نه استفاده‌مز اوله‌جقدى وباشمزه بلا وينه مقاسمه‌مزه

آلت اولمقدن باشقه بر محسناتی اولمیان اومالکیت دخی نه‌زمانه قدر بقا بوله‌جق ایدی ؟

برده شوراسی شایان دقتدرکه توسط ایدن اوروپا هرحالده محاربه وقوعی طرفداری ایدی. بونی ده بالقان حکومات صغیره‌سنه افهام مرام والقای نفوذ ایده‌مامش اولمسیله اثبات ایتدی. روسیه، انکلتره وبالطبع ائتلاف مثلث بو محاربه‌نك مروجی اولدیغی کبی طرابلسده دهشتلی مصادماته معروض قالان ایتالیا اویله بر فلاکت عثمانیه‌نك حصولندن حصه‌دار اوله‌جغی جهتله هرحالده طرفدار وآوستریا دخی روم ایلی مقاسمه‌سنده کندی مائدهٔ خصوصیه‌سنی اولدن احضار ایتمش اولدیغنه کوره کمال اشتها ایله اوحاله منتظر ونهایت آلمانیا دخی استقبالده ترکیادن انتظار ایلدیکی منافعی تأمین ایچون عوامل مخربه‌دن هرنه‌صورتله اولورسه اولسون آنی تخلیصه منهمك بولندیغندن حرب ظهورینه مطلقا راضی وخوشنود ایدی .

ایمدی دفعی غیر قابل اولان حرب واقعی قبول ایتمش اولمسندن طولایی قابینه‌یی تخطئه‌یك اوقدر مناسب اولمسه‌کرکدر. فقط سوقیات عسکریه‌سنی اکمال وحرب لوازمنی تماماً تهیه واحضار ایتمکسزین حرب مسئولیتنی اوزرینه تحمیل ایله بالقان حکوماتنك امیدلرینه نهایت ویرمسی حالاً واستقبالاً موجب مسئولیت اولمقدن غیر خالیدر . چونکه بوصوك قرار ایله‌ده

اهل صليب اردولرینه استانبول قپولری آچیلمش اولیور ایدی .

ماحصل، مشروطیتمزك طلوعیله خاتمه ویریلن فصول مظالمه نك واوته دنبرو اوروپاجه تعقیب اولنه کلن تدریجی اضمحلال داخلینك فوتندن طولایی محروم آمال اولان وآفاق عثمانیه نك کوسترمکده اولدیغی انفلاق مسعود ایر، کیج برنوروز تعالی وترقی یی تولید ایده بیله جکنه نظرا آتیده کی اتساع عثمانیدن کسب انتباهه دعوت اولنان اعدای دین ـ ره وال مقاسمه سی قرارنامه سندن آلدقلری اذواق معنویه یی قوه دن فعله چیقارمق اوزره ـ بر طرفدن محیی ملك وملت اولمق استعدادنده بولنان اتحادوترقی یی عطالت اجراآته محکوم وآرناؤدلرك اجراآت عاصیانه لریله حکومت سنیه یی اسکی وضع ومشوارنده کوسترەرك بالقان حکوماتی اوروپانك مظاهرتندن تطمین ایله دولت عثمانیه علیهنده کی جریانلرینی تقویه ایتمك ودیکر طرفدن داخلده ایقاظ فتن مخالفتله هم حکومت ملکیه یی اجراآت مصیبه دن محروم وهمده اردویی فرق متضاده ایله انقسامه دوچار وبو سایه ده قیام صلیبیانه یی موفقیتله تتویج ایلمك مجبوریتنده قالدیغندن واجنبی دیپلوماسی هیئتلرندن بومقصدله ترشح ایلین انواع تسویلات وافساداتی وحتی صریح برصورتده کی دروغ مصنعه یی فرق وتمییزدن متعاری اولان هواداران مخالفت حکومت سنیه یی بوغمق وکرداب موته سوروکله مك اوزره رفتار صلیبیانه ایله آقوب کلن سیلابه یی

انهار رشاشه ریز سعادت ظن ایده‌رك اوسرمستئ سرور ایله مخالفتی مجادله‌یه تحویل وغراب اهل صلیب اولان آرناؤدلرك حركات عاصیانه‌لرینی تشجیع وتحریك ایلدیكندن واصلاح ملك داعیه‌سیله مقام حاكمیته صعود ایدن بیوك قابینه دخی او آتشپارهٔ اضمحلالی اناره ایله انطفا ناپذیر بر حریق هائله تحویله باعث اولدیغندن اك نهایت ناخن خون آلودیله عالم عثمانینك قلبگاهنی پارچه‌لیان بو صوك اهل صلیب محاربه‌سی بلا مانع كسوه‌پوش ظهور اولمغه میدان بولمشدر كه اسباب موجبه‌سنی اجانبك حلولی، طبقهٔ منوره‌ده جهل ونادانی، هر بر ركن ملیده بر وضعیت مخالفه وجودی كلمه‌لری آلتنده جمع ایتمك ممكندر اعتقادنده‌یم.

اهل صلیب اعلاننك اسبابی، دولت عثمانیه‌نك موقع خطرناكی

حربك اهل صلیب ماهیتنده اولوب غایه‌سی دخی عثمانلیلری روم ایلیدن طرد وتبعیددن عبارت ایدوكی كونش كبی آشكار بولندیغنه نظراً آفریقاده تحصل ایتمش اولان غلیان ملی‌یه مماثل بر ترك هیجان عظیمنك تحققی طبیعی وشو حالده مهیا بولنان بونجه وسائط ظفره رغماً بالقان حكومتلرینك ـ تاریخده امثالی مسبوق ـ برسد حائل ممانعته تصادفلری ملحوظ بولندیغندن وروسیه‌نك احضار ایلدیكی بالقان قونفه‌دراسیونی

پان جرمانیزمك اساسات جنوبیه‌سنده بیوك بر دوارهٔ تخریبیه حکمنی حائز اولدیغی جهتله بوندن کسب انتباه ایله تدابیر مانعه‌یه توسل ایده‌جك اولان اتفاق مثلث ارکاننه قارشو بر واسطهٔ ظفر تأمینی و حکومات صغیره‌نك مستولی اوله‌جقلری ممالکك اکثریت نفوسنی مسلمانلر تشکیل ایلدیکی جهتله آنیاً کندی قلمرو حکومتلرنده بیوك رول اویناسی مأمول اولان بو کتله‌نك امحاسیچون بر آلت تخریبیه احداثی لازم کلدیکندن و ترکیانك عظمتلی اردوسنه مقابل داخل و خارجدن بر قوهٔ مهیبه احضاری و حکومت عثمانیه‌نك قوهٔ عسکریه‌سی داخلنده بولنان اهالیٔ غیر مسلمه‌یی هم ایقاع فتنه‌یه و همده صلیبه قارشو استعمال سلاحدن اجتنابه سوق و تحریکی دخی اسباب ظفردن عد اولندیغندن و بوده احراز ظفر اولندیغی تقدیرده مبادیٔ حربده دول اجنبیه‌نك اعلان ایلدیکی استاتوقو مجبوریتندن طولایی بر کونا فوائدك اقتطافی ممکن اوله‌میه‌جغی جهتله حین ایجابنده بو قرارك سهولتله لغوینه بر سائق مجبر تهیه‌سی قطعی الوجوب اولدیغندن دها ایلك خطوهٔ تجاوزده بلغارستان قرالی طرفندن اهل صلیب حرب مقدسی اعلان اولنمشدر . عالم بر بهت و حیرته دوچار اولدی . بیلمیورلر ایدی که بو حرب مقدس یکی بر شیٔ اولمیوب قاینارجه معاهده‌سندن بری مستمر الجریاندر . کوریلن توقفلر موقت متارکه‌لر حکمنده اولوب حقیقت حالده ایسه

اووقتدنبری مدنی ، سیاسی . اقتصادی ، اجتماعی بر محاربهٔ دائمه ایله روسیه دولتی هم داخلدن وهم خارجدن امحای موجودیتمزه چالیشمقده‌در .

فردیناند جنابلرینك اعلان ایلدیکی حرب مقدس ایشته اوحرب دائمینك بر صفحهٔ اخیره‌سندن باشقا برشیء دکلدر . غایه‌سی دخی حکومت سنیه‌یی اهمیتدن عاری ، حکم وشرفدن محروم ، هردرلو تعالی وترقیات اسبابندن مهجور بر کتله حالنه ارجاع اولدیغندن دیپلوماسینك کوستره‌جکی لزوم وامکان داخلنده تجاوزاتك ادامه‌سنه چالیشیله‌جغی وبالقان حکومتلرندن قطع نظر روسیه‌نك ولایات شرقیه‌مزه ، فرانسه‌نك سوریه سواحلنه ، انکلتره‌نك دخی بصره وبغداد ایله یمن قطعه‌سنه متهالکانه بر بر وضعیتله آتیلمغه مهیا بولندقلری روش حالدن تماميله آکلاشیلیور ایدی . تهلکه بیوك ، هم ظن وتخمیندن زیاده‌بیوکدی یا روم ایلی حقنده‌کی مطالب مضره‌یه زبونانه انقیاد ایله محارباتك جسم ملتده آچه‌جغی رخنه‌لردن تحصل ایده‌جك حال فلاکت وسفالتی ومحرومیء اقبال وسعادتی اختلاس ایله بلا حرب آناطولی‌یه چکلمك ویا واجب الوجودك رضا وقدرینه تسلیم نفس ایله متهالکانه دوام حربه قرار ویرمك وفقط اوحالده‌ده – عدم موفقیت تقدیرنده – برسلسلهٔ مصائبه کردندادهٔ تسلیم اولمقدن باشقا چاره قالمامش ایدی .

پك آشكار كوريليور ايدى كه متاركه اولسون ، مصالحه اولسون ، بالقان حكومتيله عقد ائتلاف اولسون بو كبى تجلى ايده جك صور مختلفه نك عمومى اشكال تاليه اولوب ادبار وفلاكت ، حال واستقبالمزده بر كابوس ملعنت كبى بيوك بر قوت وقدرتله حكمران اولمقدن غير خاليدر .

آكلاشيليور ايدى كه بالقان حكومتيله دوام ايدن حربك نتيجه سى يا برلين معاهده سى كبى مغلوبيتدن متولد بر مقاسمه نامهٔ ظاهرى وياخود رءوال ملاقاتنك احكامنى تماماً احاطه يه كافل سياسى بر مؤتمر دولى در . مظفريتمز بر مدت دها تأخير اجرا آته مدار اولسه بيله امحاى هويت عثمانيه ايچون الده بيوك بر آلت ظفر اولان برلين معاهده سنك عقامتندن متحير قاله جق اولان اوروپانك ظاهرده روسيه يه اعلان حربه ميدان ويرمامك و حقيقتده ايسه يكى بر واسطهٔ تجاوزه مظهر اولمق اميديله اجرا ايده جكى تلقينات وتسويلات نتيجه سنده او اهل صليب پيشرو لرينك ، او هياكل عنودك ينه آفريقاده كى وضعيتمزى تقليداً بيوك مقياسده چته محاربانه كيرشمك صورتيله صلح متقررى قبولدن ابا ايده جكلرى شبهه سز اولديغندن ايشته او جهتك اعلا ايده جكى صيحهٔ استمداد ايله اوته دنبرو تشويقات خارجيه يه زمين اولان قطعات معلومهٔ سائره مزده رونما اوله جق اولان اختلالات داخليه ينه مسائل معلقه نك حلى مقصديله اوروپانك

مذاکرات مشترکه‌سنی داعی اوله‌جق و ظهیر و معیندن محروم اولان بیچاره‌دولت عثمانیه‌علیهنده ینه‌قطعی سهام فلاکت و مصیبت رونما اوله‌جقدر . بو ایسه تمدید حرب و تشدید اعتسافدن باشقه نه معنایی متضمندر ؟ او حالده او کمزده دیکلمش اولان دهشتلی قوهٔ غاصبه‌نك ، میلیونلرجه محاربلردن متشکل کتلهٔ عدوانك حقندن کلك نصل ممکن اوله‌بیلور ؟ حال بحران ، ظهور اسلام تاریخنده‌کی وقایع سالفه‌دن « خندق » محاربه‌سنی و اوهنکامهٔ ضعفده هیئت رصینهٔ اسلامیه‌ده مشهود اولان وضعیتی تخطر ایتدیریپوردی . تمثیله امکان وار ایسه سعادت مطلوبه مطلق الظهور عد اولنه‌بیلوردی . معلومدرکه خزاعه محاربه‌سندن صوکره اهل اسلامی کلیاً محو و استیصال امالنده عقد اتفاق ایدن اشراف قریش ورؤسای یهود سوق ایتدکلری مشوقلر واسطه‌سیله احابیش ایله اهل تهامه واصحاب نجددن تدارك ایتدکلری سواری وپیاده اون ایکی بیك کشیلك مهیب و معلم بر اردو ایله حرکت ایده‌رك مدینه‌ده من حیث المجموع اوچبیك دلاورك زیر سلاح سطوتنده حال تدافعیده بولنان سلطان انبیا افندمز حضرتلرینه قارشو اعلای حرب ایلمشلردی .

بو اهل صلیبده عثمانلیلر نه خط حرکت تعقیب ایتملی ایدیلر ؟

آلات وادواتك مكملیتیله سواریلرینك كثرتندن طولانی مشركین بر حمله‌ده اهل اسلامی مضمحل ایده‌بیله‌جكنه قانع وزمرهٔ مؤحدین ایسه اوزرلرینه آقوب گلمكده اولان او سیلاب مدهشك منظره‌سندن واطراف واكنافده‌كی طوائف متفقه‌نك دخی اخیراً نقض عهد ایلمش اولمه‌لرندن صوك درجه‌ده نومید اولمش ایدی .

ذات پاك رسالتپناهی امتی شورای عمومی‌یه جلب ومهلكهٔ حاضره‌نك وخامت آتیه‌سنی شرح وتفصیل بیوردیلر . بتون مؤثرات طبیعیه ومادیه‌یی یدقرشكاف خارقه‌نماسنه ذلیل ومنقاد ایدن فخر كائنات بو مسئلهٔ معضله‌یی دخی قدرت روحانیه ونفوذ نبویلریله دكل بلكه مادوننه رحیم وشفیق ، مقابلنه مهیب وشجیع ، وقت صلحده مؤسس حكیم ، هنگام سفرده داهیٔ سریع برامیر صاحب تمكین كبی حل ایلمك صورتیله قافلهٔ تابعه‌سنه برعید مسعود دها علاوه‌سنی ارزو ایتدیلر . اجانبدن گلن ملتجیلره وحتی ضعفای ملته‌قدر هركسه حق مكالمه احسان وزمین مشورته حریت كامله ارزان بیوردیلر . نهایتنده داخلی وخارجی ایكی مجموعهٔ اجرا آت ایله مقابله‌یه قرار ویرلدی .

تدابیر داخلیه میاننده آتیده‌كیلر شایان تذكاردر .

١ — مسئله‌نك ماهیت معظمه‌سندن عموم افراد ملت

خبردار ایدیلەرك امر مدافعەومقابلەدە عزمکارانە براتفاق عمومی حصولنە غیرت ایدلدی .

٢ — غیرت عمومیەیی ایقاظ ایچون بالذات حبیب خدا افندمز حضرتلری برعادی نفر کبی خدمات عمومیەیە اشتراك ایلدیلر .

٣ — دفع صائل ایچون الك معقول حرکات عسکریە ودشمنلرك انتظاری فوقندە مهم تدابیرمانعە قبول وبوخصوصدە بلاتفریق بتون ارباب کمال ورویتك معلومات ومطالعاتنە مراجعت اولندی .

٤ — آثار جبانت ظهورینە میدان براقلمامق وعمومدە برشوق وجدانی حصول ودوامنە بادی اولمق مقصدیلە غالبیتك اکتساب ایدەبیلەجکی صور مفتخرە بر لسان ایجاز ایلە ارائە وقوۂ معنویەنك حد کمالدە بولنمسنە همت ایدلدی .

٥ — تهلکەنك اقتحامندە صرف اولنەجق غیرت وهمتك نزد الٰهیدەکی قیمتنە بالذات وجود رسالتپناهیلرینك شاهدعدل طوتلمسی تنسیب اولنمش ومصائب حربك عمومنە هرکسدن اول اولی‌الامرك اشتراکی مدار موفقیت اولەجغنە بر مثال تاریخی دها ابراز ایدلمشدر .

٦ — اصحاب عزم وثباتە قارشو سمیحانە ، التفاتکارانە برحمایۂ پدرانە اظهار وتعمیم اولندی .

٧ — ادارهٔ حرب الك مقتدر ، الك فدا كار ، الك خدعه‌كار ارباب كماله توديع ايدلدى .

ايشته بو مسئله‌ده دستور العمل طوتلسى لازمكان وحكمت واصابتى غير منكر بولنان سنت سنيه بودر .

خارجى تدبيره كلنجه : بونك ماهيت حقيقيه‌سى واضح وعياندر . دشمنك سلاسل اتفاقنى پارچالامق وهيئت مرحومهٔ اسلاميه‌يه مسلط اولان قوتى ضعيفلتمقدن باشقه نه اوله‌بيلور؟ خندق محاربه‌سنده دهات عربدن نعيم بن مسعود ثقفى كه هنوز او وقعه‌ده مظهر اهتدا اولمش ايدى . ـ سدهٔ سنيه‌دن استحصال ايلديكى مساعده و « محاربه بر نوع خدعه‌در . سن ده بزم ايچون بر حيله ترتيب ايت » كلام معجز بيانيله آلديغى رخصت اوزرينه اكابر قريشك متفقلرى نزدينه كيده‌رك لطائف الحيل حكيمانه ايله آنلرى زمرهٔ موحدينك لهنه اماله ايلديكى كبى معسكر اعدايه دخى حلول ايده‌رك آنلرى قبائل يهود عليهنه اغرا ايلديكندن حيرت افزا اولان حبل متين اعدا پك آز مدت ظرفنده انحلال ايتمش ومقرر اولان فلاكت عظمى قولاى بر صورتده دفع واجلا ايدلمشدر .

فكر قاصرانه‌مه قاليرسه صيدله‌كاه سياستده ترتيبى ممكن اولان شاهداروى نجاتك بوندن اعلاسنى تصور بيله خطادر .

اوروپا ايله انكلترەدن فائدەانتظارى طوغريمى ايدى ؟

نەچارەكه مدافع مملكت ، حامىٔ دين وملت ، حارس بنيان دولت، نكهبان شريطۀ حريت اولنلر بو لوحۀ عبرت آزمايه التفـاتدن زياده اوروپانك صحابت مسيحى كارانەسنه اتكاىى موافق كورديلر .

ويل اوقومەكه موجوديتنى آخرك يدتخليصنه مديون اولمق فلاكتنه متحمل اولور .

خلق كتابلرندن بريسنى انطاف ايدەلمكه او ، كمال خالصيتله وجدان ملتى شويولده تشريح وبودرد مزمنك عمومى برحالده بولنديغنى ايضاح ايدييور :

(اوروپانك بزه ايثار ايتديكى تبسملر بيله ياجبيمزدەقالان بش اون غروشى يان كسيجيلر كبى چكەرك بزى آچلقدن اولمكه محكوم ايتمـك ، ياخود كمال نزاكتله يانمزه صـوقيلەرق ايلك فرصتده بوغازمزه صاريلان ، قاتلى سلاحنى سينەمزه طايەيان حيدودلر كبى بزى صويمقدن وصويدقدن صوكرەده بلاتردد مرحمتسزجه اولديرمكدن باشـقه بر شىٔ ايچون دكلدر . بز شرقليلر همان هپمز پك صافز . خانەمزك ايچنده دوچار اولديغمز مشكلات ايچون خارجدن ، يبانجيلردن مدد اومارز ، اومدق وحالا اوميورز . هپمزك كنديسنه كوره نظريات سـياسيەسى

وار . بر قسممز انکلتره‌نك بزی حالا حمایه ایده‌جکنه ایمان ایتمشدرکه بواك بیوك غفلتمزدر . بزی هرکون ضعیف دوشورر ومزاره کتورر بر علتدر . دیکر بر قسممز بالقانلرده محاربه پاطلارسه وبز بلغارلرله چارپیشیرسه‌ق مطلقا رومانیانك بزه یاردم وبلغارستانه اعلان حرب ایده‌جکنه قناعت کتیرمشدر . فقط بالقانلیلرك سلاحی بتون اولاد وطنك سینه‌لرینی دەلر ، قورشونلری ده یوره‌کلرینی پارچالار ایکن نه اوروپا بزی حمایه ایتدی ، نه‌ده رومانیا بلغارستانه اعلان حرب ایده‌بیلدی . آجی حقیقتلرله اکلادق‌که بازوسنه کوکنمیان ، یومروغنك ایندیره‌جکی ضربه‌دن امین اولمیان خارجدن بکلدیکی امدادایله خصمنی تپه‌لیه‌مز . اوروپاده احکام دینیه‌نك اهمیتی قالمدیغنی ، پاپاسلغك محو ومنعدم اولدیغنی ادعا ایدنلرك غفلتنه هم آجیر هم کولرم]

اکلاشیلیورکه بز اوروپا سیاستنده ـ محتشم اردولره مالك اولسه‌ق بیله ـ برموجودیت ملیه ارائه ایده‌بیلمکدن پك اوزاقده‌یز . نفوذ اجانبك جریانی نه طرفه متوجه ایسه او مجرایه طوغرو یورومکدن متولد محاذیری ادراك وهویت سیاسیه‌مزی افرادینی جامع ، اغیارینی مانع بر حالده تمیز وتقدیردن بی‌وایه‌یز . [اناوغیرانا] نظریه‌سنی هنوز ادراك ایده‌مدك . یوز بیکلرجه مسلمانلر صلیبك روز بازوسی

آلتنده ایکلدیکی بر صره‌ده خلافت اسلامیه‌نك کوستره‌جکی عجز تامی ربقهٔ حاکمیتی آلتنده بولنان دیکر مسلمانلره ارائه ایتمك کبی بر فرصته دسترس اولان انکلتره‌یی بر ـ پیرسیاست ـ حرمتنه کندی منافع اصلیه‌سنی فدا ایده‌جك قدر صافدل عد ایتمك نه‌صافدرونلقدر . هله نه بلاحت، نه‌حماقتدرکه حادثهٔ هائله‌ده اك‌زیاده مفترس منافع‌اولمغه انکلتره دولتی نامزد ایکن بزحالا اونی بیطرف دکل عثمانیته بیله خیرخواه عد ایتمکه‌امکان کوردك وبوم مصیبت کبی کامل پاشا قابینه‌سنك مقدرات ملتی تکافل ایتمسنی اعظم تدابیر عد ایلدك [*]

انکلتره طرفداری قابینه‌نك حرکاتی نه‌دن عبارتدر ؟

شریعته مبالات ، هوسات نفسانیه‌یه مغلوبیت کبی شوائب مدنیه‌یی اتحاد قابینه‌سنه آلت‌تجاوز عد ایدن بومحفل سیاسینك‌خلاصهٔ‌اجراآتنه برکره‌جك نظر انصاف وعبرتله عطف لحاضهٔ تدقیق ایده‌لم :

---

[*] قالکوته ۳۱ کانون اول‌ـ جمعیت اسلامیه‌نك یدنجی قونفره‌سی بوکون اغراده کشاد ایدلمشدر، خطبا انکلتره طرفندن بالقان محاربه‌سنده تعقیب ایدیلن سیاستك اسلاملر علیهنده اولدیغنی بیان ایدرك لوندره قابینه‌سنك حرکت واقعه‌سنی شدتله تنقید ایتمشلردر . ترجمان حقیقت نومرو ٥٤ ۱۱۷

اولا : مهلكهٔ حاضره‌یه قارشو براتفاق عمومی حصـولنه چالشمق وبونی تأمین ایچون سوابق مناسـباتی تصحیح ایتمك فرائض قطعیه‌دن ایكن اوداهیٔ سیاسی بالعكس اتحاد قومیته‌سندن اخذثاره تشبث وهر درلو وسائط ائتلافیه‌یی محو وهبایه توسل ایلدی . حتی بونكله‌ده قناعت ایتمیه‌رك قومیته‌یی بتـون سكوته مجبور ایتمش اولمق اوزره دول معظمه سفینه‌لرینك بلا سبب پای تحتمزه‌قدر صوقولمسنی فرصت كامله اتخاذ ایلدی. حالبوكه استاسیونلرك بالاخره تلسز تلغراف مخابراتنی اشكال وحرب صحنه‌لرینی تعقیب ایتـدكلری تواتراً شایع اولمشـیدی . روس سفینه‌سنك طوپ تجربه‌سی حادثه‌سی ایسه مشارالیهك ابقای نامنه هدیه ایدلمش برطراقهٔ تقدیر عدینه شایان كورولسه روادر .

ثانیاً : مشـاهر ارباب سـیفه التفات وآنلرك‌ده مطالعات ومعلوماتنه مراجعت مقتضای حمیت ایكن بویله اهمیتلی برحرب مقدسك كور كورینـه اداره‌سنی طول مدت امور حربیه‌دن وحتی عسكرلكدن مهجور قالمش برشخصك ید انحصارینه ترك وعلاقه‌دار اولان ارباب وقوفی كوشهٔ عطالته طرد واجلا ایلدی. بوندن طولاییدركه حال صلحده مقرر بولنان خصوصات وكیفیاتك مرتب انتظامی داخلنده ظهوری ممكن اوله‌مامش وسـنه‌لردن برو حربیه نظارتنجه منتظر بولنان حرب اخیرك صورت اداره‌سی حقنده‌كی ترتیبات عمومیه‌نك تمامیٔ اجراسی مستحیل قاله‌رق

اولاد وطن اچلق، صوسزلق کبی دواهی ٔ مخربه النده ازیلوب کیتمش وبو انتظامسزلق یوزندن قوهٔ معنویه‌دن محروم اولوب قالمشدر .

ثالثاً ـ شوق عمومینك محافظه‌سی دخی الزم اولدیغی حالده بالعکس بتون تظاهرات وطنپرورانه‌نك منعنه قیام ایتمش اولدیغندن دشمن تااستانبول سورلرینه طیاندیغی زمانلرده بیله ملت صانکه جبلی وطبیعی بر حالت انعدام ایچنده کورولدی. حالبوکه دشمنی دفع ایده‌جك قدر براردونك پای تحتدن تشکیلی غیر ممکن دکل ایدی .

رابعاً — اك بیوك علمایی ، اك بیوك رجال ملتی، اك ذی حشمت ارکان سلطنتی عقب مسئله‌ده اطرافه سوق ایله غلیان ملی‌یه دعوت وچتالجه‌یه‌کلن اردونك ظهرینی تام زماننده تقویه‌یه خدمت ممکناتدن ایکن بیچاره ملت بلاسبب بربطائت عضویته محکوم براقیلدی .

خامساً — استانوقو قاعده‌سنك ویردیکی یأس وحرماندن طولایی عادتا حرب ایتمکدن مجتنب بولنان ضابطان وافراد عسکریه‌یه تازه برحیات سیاسیه‌ویره‌جك بیاننامه‌لر نشری وعمومه برصلای مادرانه ایصالی لزومنه‌اهمیت ویرمیه‌رك هرکسی کندی نظریات خصوصیه‌سنده سربست براقمش ومطبوعاته‌لسان ویرمکدن

اجتناب ایلمشدر . وطن کیدییور دین غزنه‌لرك ا کثریسی پای حقارت التنه النمشدر .

سادساً — اصحاب عزم وثباته لازم کلن حرمت وعزت بیله حوصلهٔ اجراتدن خارج طوتیلدی . چتالجه‌ده احراز موفقیت ایلین قیمتلی امرا و ضابطانه تقدیرات روا کورلمدی .

سابعاً — ذات مسئله‌یی تنویر لوازم مبرمه‌دن ایکن او، بالعکس قان واتش پوسکوره‌رك عالم اسلامك جکرکاهنه طوغرو اقوب کلن حرب ملولی پان اسلاویزم ایله پان جرمانیزمك مصاوله‌سی صورتنده تلقی یه واهمیت دینیه سندن سقوطنه قائل اولدی .

ثامناً — جتالجه‌ده تازه حیات بولان اردونك بلغارلره اوردیغی ضربهٔ دافعه ایله اعدا مقهور ومنهزم ایکن واتمام وظیفه - برچوق ارکان حربلرك ادعالرینه کوره - ممکناتدن ایکن متارکه‌یی طرز مشهورنده قبول وجمال تابناك ملتی لکه‌دار ایتمك صورتیله ایشه ختام ویرلمسنه رضا خوان اولدی . کوریلیورکه مصیبت هائله‌یه موافقتی بالاده تعریف اولنان خریطهٔ اجراآت ایله قابینه‌نك حرکاتی آره‌سنده بر نسبت تامه تحریسی معناسزدر .

خارجی تدابیره کلنجه : پاشای مشار الیه نه انکلتره‌یی ائتلاف مثلثه تمایلدن ونه‌ده بالقان حکوماتنی یکدیکرینه تقربدن

منع ایده‌میوب تهلکه‌یی نصل بولمش ایسه او حالده بر اقمش وسیاسیات خارجیه‌ده مثبت بر جریان حصولنی تأمین ایده‌مامشدر. حالبوکه انکلیز قابینه‌سندن ملتك نه انتظار ایده‌بیله‌جکنی کوسترمك او داهیٔ معظمك مسلکنه کوره اك مقدس وظائفدن وحتی شخصی منافعدن عد اولنه بیلور ایدی .

حاصلی آتنه ایله صوفیه‌نك ، چتینه ایله حانیه‌نك کامل پاشا قابینه‌سنی استقبال مقصدیله اجرا ایلدکلری مراسم شادمانی آفاق عالمده طنین انداز ایکن بزم اویله بر محفل جلیل و محتشمدن آب زلال نجات بکله‌مکده‌کی عدم اصابتمزه باشقه دلائل مقنعه تحریسنه کندیمزی محتاج کورمملیز . چونکه نفوذ اجانب هیچ بر وقت بالای سرمزدن انفکاك ایده‌مز .

قرق کلیسا ولوله برغوس انهزاماتنده فائدهٔ عثمانیه وارمیدر ؟ مغلوبیتمز سیاسهٔ نه معنایی متضمندر؟

بو حربده مظفریت قطعیه غیرممکن بر حاله کلمامشدر . منافع مقدسه‌مزك ضیاعنه متارکه‌یی متعاقب مصالحه‌یی قبولمز بادی اولمشدر که مسبب یگانه‌سی نظر تاریخده مسئول اولمقدن دورقالمیه‌جغی میدانده‌در. اوت، قرق کلیساده اردومزك مغلوبیتی نه بر مغلوبیت قطعیه ایدی ونه‌ده منافعمزه مغایر ایدی. اشکار ایدی که اوروپانك ایلرویه سوردیکی استاتوقو قاعده‌سنك تحویلی بلغارلرك غالبیتنه متوقف ایدی. ظهورات

سیاسیه دخی بونی مؤیددر. او حالده جعلی اولسون قرق کلیساده برمغلوبیت وضعی کوسترمك بیله بزم ایچون ایجاب حیات ایدی . عکس تقدیرده بر استانوقو اغورینه اراقهٔ دم لازم کلیر ایدی که وبالی عظیمدر .

لوله برغوسده‌ده تحول ایدن قرار نافعی تأییده اوروپایی اجبار ایچون بر رجعت منتظمه اجراسنده بزم ایچون فائدهٔ سیاسیه مندمج ایدی .

چتالجه‌ده ایسه کمال شان وشوکتله مدافعه ایدرك تأمین غالبیت واولویت ایلدك .

ایمدی مغلوبیتمز ایلرویه طوغرو یورویه‌مامکدن عبارت قالیور ایسه بو تك بر شخصك خطاسی ایدی :

ناظم پاشا بر عکس العمله دوچار اولمش ، ایلك حمله‌ده صوفیه‌یه کیده‌جکنه قانع اولدیغی جهتله اوغرادیغی هزیمتك ایلك تأثیراتنه مغلوب قالهرق اعادهٔ حیاته قدرتیاب اوله‌مامش ایدی . او حالده کامل پاشا او ناقابل انحنا نخوت عنودانه‌سنه، نا قابل تسکین احتراصات منتقمانه‌سنه زبون اولمیوبده یمن چوللرندن، آفریقا صحرالرندن قوشوب کلن حمیتمندان امراو حکومت قبوللرندن کلیاً مهجور ایتمك ایسته‌دیکی اصحاب فضل و عرفان ایله متحداً ادارهٔ اموری قبول ایتمش اولسه ایدی بو حقیقتی

كوروب ملك و ملتی اویله بر ورطهٔ هولنـاكدن قورتارمغه موفق اوله‌بیله‌جکی محقق عد اولنه‌بیلیر ایدی .

اعتراف ایده‌لم که مغلوبیتمز سیف ایله دکل سیاسةً احضار اولنمشدر .

آه ، او نه مظلم کیجه‌لر ، نه بحرانلی کونلر ایدی که استانبولده آغلامیان بر خانه ، ماتمه بورونمامش برفرد کوریله‌مز ، هرکسده بر اشـمئزاز ، بر یأس و حیرت منجلی اولیور ایدی . نره‌یه کیدلسه نتایج حربك وخامتی ، کیمکله قونوشولسه علامات یأس و نومیدی همان تظاهر ایدییوردی . تك بر اشـارت منجیانه بتون استانبول سوقاقلرندن ، مجری یرلرندن بیوك بر شـوق و شکران ایله حسن قبوله مظهر اوله‌جغی شبهه‌سز ایدی .

هرکس دییور ایدی که ملتك قوهٔ غریزیه‌سـنه نه خلل عارض اولمش که تاجلر ، تختلر دویرمکه ، بتون بر عالم عیسوینك اتفاقاتنی کسره موفق اولان بو معظم ومحتشم کتلهٔ رصینه‌بوکون دشمنك ایکیوز اللی بیك کشیلك قوهٔ مهاجمه‌سنه قارشو ذلیلانه بر وضعیت اخذینـه مجبـور قالیورده لوندره‌نك تهیه ایلمکده اولدیغی مقاسمه‌نك قبولنـه جواز ویریلیور بز حالا بر حیات واللهك امداد حقیقسندن امید وارز .

هرکس قانع ایدی که ، ادرنه‌یی آچلقله موته سوروکله‌مش اولان متارکهٔ واقعه‌نك مقصد انعقادی دیپلوماسی قوتیله زمان

قزانه‌رق چتالجه‌ده‌کی اردویه قوای‌جدیدهٔ حیاتیه علاوه‌وآندن صوکره‌ملتك بتون قوهٔ‌حمیتیله ایلرویه یورومکدن عبارت‌ایکن و مال و جانی فدایه حاضر اولان ملته،ملتك منابع حیاتیه‌سنه مراجعت تقدیرنده طـالع ملتك مفـاخر حقیقیه ایله تتویجی ممکناتدن ایکن بر سورو آلقشجیلردن تشکیل اولنان مجلسك قرار طبیعیسیله اغلاق مسئولیت اولنـه‌رق تجلی ایدن ظلمات مقابرك ضرورتی اعلان اولنیور . هر کس مطمئن ایدی‌که جزؤی بر همت و غیرت ، حقیقی بر فوران ملیت نتیجه‌سنده دشمنی شمالاً و جنوباً عوامل بحریه، شرقاً و غرباً قوای بریه ایله احاطه و محلنده اماته امکانی‌هنوز درجهٔ‌استحاله‌یه‌وارمدیغی جهتله مغلوبیت قطعیه آثاری آفاق وطندن حالا بعد بعیدده‌در. نه‌دن حزینه‌نك بحران مالیسی ، روسـیه‌نك موهوم تضییقاتی بو ملتك انهزامنـه سبب کافی عد اولینور . سـیاست ، یالکز کندیلکندن اولوب بیتن اموره جریان طبیعیلرینه کوره حکم ویرمکدن‌می عبارتدر ؟ سیاست پیرانه‌نك علویتی بومیدر ؟

ایشـته بویله بر زمانده ، بویله هنکامهٔ شکایت آره‌سـنده ایدی‌که ملت موجودیتنی ابراز و بر انقلاب مسـعود تولیدیله بتون خیرخواهان وطنی سرشار ایلدی .

تحصل ایدن انقلاب، انقلاب مسعود نامنه‌سزادر. اگرچه دولتك تعهدات سابقه‌سنی تحویل ممکنسز وبوبله بر تحوله حقوق دول دخی غیر مساعد بولندیغی جهتله اوروپانك تکلیفنی مانع بر جواب اعطـا و مهلکهٔ متوجهه اسـاسندن قلع وامحا اولنه‌مدی. فقط تدبیر منافعده

حرکت ملیه‌نك حصـوله کتیردیکی انقلابك مسعودیتی ایله انی تعقیب ایدن اجرا آت

اتخاذ اولنان مسلك مثمر جهتیله عالم عثمانیـده رونمون اولان آثار جدیدهٔ حیات ومشکلاتك اقتحامیله جلب منافعده حصوله کلن امکان وقابلیت، مستعد انکشاف وترقی اولان عثمانیتی موت سیاسیدن تخلیصه بادی اولدی. بر طرفدن مدافعهٔ ملیه تشکیل و وسائط جدیدهٔ تدافعیه ترتیب اولنه‌رق داخلاً توسـلی لازم کلن تدابیر سریعه ایفا اوندیغی کبی دیکر طرفـدن لوندره‌یه اعزام اولنان حقی پاشانك مهارت سیاسیه‌لریله‌هم بالقان حکومانی اره‌سنده‌کی روابط اتفاقیه اخلال وهمده غربك محافل سیاسیه‌سـنده‌کی موقع ملیمز تحویل و اعلا اولندی. بوندن کسب انتبـاه ایلین دشمن، متـارکهٔ منعقده و مذاکرات جاریه‌نك وضعندن منتظر اولان منافع جدیدهٔ عثمانیه‌یی دها قوه‌ده ایکن ابطال ایلك تدابیرینه صاریله‌رق محاربه‌یی تجدیده‌ساعی وتعطیل مخاصمات دورنده صرف ایلدیکی اقدامات عسکریه‌سنك اجتنای

ثمراتنه عازم اولمش ایسه‌ده جنود عثمانیه‌نك بو سفر دخی ابراز ایلدیکی خارقه‌نما ثبات و مکانت جهتیله دها اوته‌یه کچه‌رك مرام عنودینی انفاذه مقتدر اوله‌مدی .

بونکله‌برابر ملت عثمانیه دخی یونان قوۀ بحریه‌سنك تشکیل ایلدیکی موانع حربیه جهتیله منابع سائرۀ عسکریه‌سندن کرکی کبی اقتباس حیاته موفق اوله‌مدی. حربی موازنۀ موفقیت متساوی برسویه‌ده‌قالدی وغالبیت آرتق سیاسیاتك بخش ایده‌جکی اکلیل ظفره انحصار ایلدی .

حقی پاشانك خدمتی نظر تاریخده نه‌یولده معتبردر؟

حقی پاشا ، طفل نوزاد دولتك نعیم مسعودی اولمق بختیارلغیله مبجلدر. محقق ایدی که اتفاق حاضر، سنه‌لردن بری ما کدونیا صحرالرنده پنچه‌لشن قوای متقابله‌نك ضدیت اساسیه‌لریله ناقابل تألیفدر. فقط مسائلك بین‌الدول صفحاتنه اکتفا ایله ملت عثمانیه ایچون مؤثرات نافعه ایلادینی دوشونمکده راجل اولان وبویله برمهمه‌یه مستعد احوال موجود اولوب اولمدیغنی ووار ایسه انلردن استفاده‌نك نه‌درجه ممکن اولدیغنی تحقیق وتحری ایتمکسزین صوری اشکاله مغلوب قالان انکلیز سیاستی‌قابینه‌سی اوروپا محافلندن کلن جریانلردن تجرید نفس ایده‌بیلمکدن

بك بعيد قالمش ایدی. صلح پروتوقولنك محل امضاسی وآنكلو فیللرك انتظارینه رغماً دولت عثمانیه‌نك ایكنجی زمین مقاسمه‌سی اولان لوندره، التزام اولنان تدابیر اخیره تأثیریله - سمای امكاندن وزان اولان نسیم حیاتدن دولت عثمانیه‌یی ده حصه‌دار ایلدیكندن - عینی زمانده عثمانلیلره حجله‌كاه نجات وصلیبك صلیبه مصاوله‌سی تعاقب ایلدیكی جهتله مسلمانلرك تجلیكاه روحانیتی حكمنی احراز ایلمشدركه بوده بالاده تصور اولنان اثر جلیل نبوی‌یه اقتفانك بر مكافات معنویه‌سی وبناءً علیه روحانیت حضرت پیغمبرینك اثر مستقلی اولدیغنه اعتقاد تام ایله ایمان ایتمك لازم كلیر. روسیه وانكلتره علنی صورتده مغلوب ومنهزمدر.

لوندره صلح پروتوقولی ایله برلین معاهده‌سنك مقایسه‌سی

لوندره‌ده امضالنان وبین الدول حكم ونفوذی غیر قابل انكار اولان پروتوقول برلین معاهده‌نامه‌سنك تمامی تمامنه مقابلیدر.

برلین عهدنامه‌سی، تشسویقات دینیه وسیاسیه ایله تحقق ایتمش ملی غایه‌لرك حدودینی تعیین ایتمك وتمامیت ملكیهٔ عثمانیه‌یی حالدن زیاده استقبالده اخلال ایده‌جك مؤثرات مضره آلتنه آلمق كبی دائمی سوائق منفیه ایله مشخوندر. اساسی حربك ایجاباتنی تصدیق وغایه‌سنی ایكنجی بر مقاسمه‌یی امر واقع صورتنه ارجاع ومعنویتنی اساسات ملیه‌یی تقویه

تشکیل وترتیب ایدر . ابتدامی کبی حالیده، استقبالیده حرب مقدسدن عبارت اولوب نازنین طبع عثمانیتی انحلال عضـویتله محکوم زوال وانحلال ایلر .

لوندره پروتوقولی ایسه احیای عثمانی‌یه چالیشان قوتلری انحلال وافتراق ایتدیره‌رك دولت عثمانیه‌یی آنجق حالده اضرار ایله استقبالده تأمین فلاح ، اسبابنه ربط ایلر و بالقان حکو- متلرینـه تسلیم ایدلمش اولان ممالك وسـیعه‌یی یموق ایپلکلریله فاتحلرینه بند ایدر .

بو اسبابه بناً لوندره مقرراتی،صلیبك اغلاق ایلمش اولدیغی روم ایلی قپولرینك عثمانلیلره کشادینه بادی اولمش نظریله تلقی‌یه شایاندر .

ایشته بالقان حکومتنك اعلان ایتمش اولدیغی اهل صلیب محاربه‌سنك وسنه‌لردن بری جاری و حکمفرما بولنان ومشرو- طیتك حلولیله باشقه بر طرزه تحول ایلین عوامل تخریبیه‌نك بر نقطهٔ انقلابی بودر .

ترکیا آرتق هزیمت میدانلرینه‌دکل موفقیت و شان‌وشرف وادیلرینه طوغرو عزم رفتار افتخار ایده‌جك و پنچه‌لشدیکی اعدا ایسه انکسار آمال‌وانحلال امیدایله زهرابه‌نوش مأیوسیت اوله‌جقدر .

محمود شوكت پاشا روم‌ایلی استیلای ثانیسنك حاجی ایل بکی مقامنی احراز ایتمشدر

محمود شوکت پاشا ـ فتوحات جدیدهٔ عثمانیه‌نك ظفرنامهٔ مباهاتنده حاجی‌ایل بکنك موقع بلندینی اشغال ایتمك صورتیله احراز نیك‌نام ایلمشدر .
فقط عثمانلیلرك تاریخ عالمنده کوسترمکده‌اولدقلری خطایای سیاسیه‌نك‌اك مهمی نقطهٔ تلاقیده‌اولدیغندن او نامدار رجل ملت دخی اجداد مفخمه‌سنك خطای فاحشنه دوچار اوله‌رق ـ اوبر عالم شادمانی‌یه ـ آتلایه‌بیلمك و مساعیسنك محصول مقدسنی‌ادراك ایده‌بیلمك سعادتندن محروم قالوب روسیه سفارتخانه‌سنی کندیلرینه پناه اتخاذ ایدن وصلیبی صلیبه وورد. یرمقدن متحدث هیجان تعصبك آلت انتقامی‌اولمق ناموسسزلغنی ارتکاب ایلین بر طاقم خونهٔ دین و ملتك قربان اعتسافی اولمشدر .

بر مورخ هر حالده بو نقطهٔ هولناکده دخی توقفه مجبور اولور. چونکه خارجك داخله انفاذایده‌بیلدیکی احوال ردیه‌نك وباخصوص بزم عالم مشروطیتمزده حکمفرما اولمش اولان لئامت و ملعنتك استکناهنه بوحادثه بیوك بر واسطهٔ تدقیق وتمیزدر.
صریحاً آکلاشیلیورکه نفوذ اجانب، حلول اعدا کلیسالرده

ایفای وظیفه ایلین واعظلردن، شاعر و ادیبلردن ، خصوصی میسیونرلردن قطع نظر، مشروطیتمزی اداره‌یه مأمور اولان اسلام دماغلرندن ، اسلام قلبلرندن، اسلام‌قوللرندن دخی اثرنما اولمقده‌در .

[بن‌ملت مقدسه‌می بویله بر حجالت رذیلانه‌دن تجرید ایده‌رم. ملت عثمانیه حسیات اصیلهٔ حمیتکارانه ایله تا بحشر یاشایه‌جقدر.]

روم ایلیدن افتراقزك سیئه‌سی ؟

صلح پروتوقولندن صوکره بر برینك ایچنه کیرن اعدا فتوحات آتیـه‌مزه کشاد اولنان باب حلولك اوکندن آیرلمق مجبوریتنی حس ایتدکلری جهتله منتظر حرکت اولان خلاصکار اردومز سالم برهکذار ظفردن روم ایلی‌یه کیره‌رك اغتنام اولنان حزائن موروثهٔ عثمانیه‌یه وضع ید استیلا ایلدی .

فردیناندك یکی مهاجرلر ایله روم ایلیده‌کی کتلهٔ عثمانیه‌نك تقویه اولنماسی حقنده محاربه‌دن اول درمیان ایلدیکی تکلیفك اسباب اصلیه‌سی وافکار ومطالعات عندیه ایله میدان محاربه‌یی ترك ایتمکدن حیا ایتمامش اولانلرك جبانتکارانه حرکت ارتدا۔ دیه‌لرندن تولدی ضروری بولنان شئامت ملیه‌نك لوایح مصوره‌سی ایشته اوزمان انظار عبرتمزه چارپدی .

خلاصكار اردو، روم ایلی‌یی آل قانلر ایچنـده بولدی : عصرلرك نتیجهٔ مساعیسی یرله یکسـان اولمش، مدنیته دلالت ایده‌جك براثر عمران وحیات قالمامش، هریرخرابه‌یه،هرقطعه ویرانخـانه‌یه دونمش ایدی . صبیلر آنالرینك دیزلرنده، آنالر قوجه‌لرینك آغوش حمایه‌سنده، بابالر تسلیت خانهٔسفیلانه‌لرینك مدخلنده، بوغازلنمش، ال قانلره بویادلمش ایدی. حیرت، یأس، رقت ومرحمت،شفقت‌ومروت‌حسیاتی ینارطاغلر کبی اردونك ناقلبکاهنده تولع ایتدی: انتقام صدالری هرطرفده طنین‌انداز اولدی . ایشـته بونك تأثیریله‌درکه از بر مدت ایچنده ادرنه استرداد وبو ملتده‌کی حق‌حیاته بربرهان واضح ارائه اولندی. ایکی عیدملینك سرورشادمانیسی قلمروعثمانی‌یی سرتاباپامستغرق انوار شوق ایلدی . اغلیان کوزلر، دترەین قلبلر مظهرسکون وتسلی اولدی .

ادرنه‌نك اهمیتی

ادرنه، شطرنج سیاسیانك [فرز] ی مثابه‌سـنده‌در : شماله، جنوبه، غربه طوغرو وقوعبوله‌جق حرکات عثما- نیه‌نك مرکزینی تشکیل واردومزك صاغ جناحنی محافظه ایلر .

ادرنه، روم ایلینك اساسی‌اولان بالقانلر ایله ما کدونیانك اناختاریدر . عثمانلی ملتنك پیشدار عزم وجرأتیدر .

ادرنه، صلیبه قارشو وضع اولنمش براستحکام ملی، عثمانیتك متکفل حیات و بقاسیدر .

حاصلی ادرنه ، اقتصاداً، مدنیةً محافظه‌سی الزم بر نقطهٔ حیات، برموقع شوکت واحتشامدر .

ادرنه‌نك استردادی، بر عنعنهٔ سیاسی‌یی، «صلیبك کیردیکی یره هلال کیرمز » قاعدهٔ اساسیه‌سنی صارصدی . عثمانلیلر ، صلیبك بیوك برشوق وسرور ایله کوکس کردیکی یرلرده اثبات وجود ایلدیلر و هلال ایله صلیب تاریخنده حالات استثنائیه ایجاد ایله بتون عالم عیسویتك حیرت ودهشتنی جلب ایتدیلر .

اردومزك ادرنه‌ده سبب توقفی ، ضایعات مادیه ومعنویه‌مز

آرتق دها ایلرویه کیتمك و صوفیه قپولرینی وورمغه قالقیشمق اسکی مجنونانه ویانه حرکاتی تجدید دیمك اوله‌جغندن عثمانلی اردوسی استکناه احوال ویکی ، یکی آثار حیاتیه ایله تقویهٔ بال ایلمك مقصدیله بولندیغی یرده توقفی تنسیب ایلدی. بو نقطهٔ توقف شیمدیلك ممکن الحصول اولان ظفر عثمانینك منتهاسیدر .

بناءً علیه عقد اولنان معاهده شانلی بر عهدنامه قدر حائز

تأثیر اولمشدر . استقبالده‌ده « زیدوه طورووق » معاهده‌سیله سیان طوتلق استعدادنده‌در . چونکه محو اولمش ، حیاتنه دلالت ایده‌جك اوضاع سیاسیه کوسترمکدن غیرخالی قالمش بر اردو ایچون بیوك بر نشانهٔ موجودیتدر .

غربی ترا کیانك ـ بونجه مساعیٔ اجتهادکارانه‌یه رغماً ـ قطعهٔ عدوان ایچنده براقلمسی کرچه حسیات ملیهٔ عثمانیه ایله ناقابل تألیف ایسه‌ده دولت عثمانیه‌نك بین‌الدول اشغال ایلدیکی موقعی ترصینه خادم اولدیغی ورووم ایلی اهل صلیبنه قارشو وضع اولنمش برسد قوی مثابه‌سنده بولندیغی جهتله ، محسناتی پیش عبرته آله‌رق متسلی اولمق وبزه عرض ایتمکده بولندیغی خدمات حاضره‌یی استیلا منافعنه ترجیح ایتمك دها مناسبدر . اعتقادنده‌یم . مع‌هذا تجلیکاه شان و شرف اولان معتنا آلتی ولایتدن واکا کوره نفوس تابعه‌ایله ثروت‌عمومیه‌دن ووارادات کلیه ایله برچوق منابع تجاریه‌دن واونسبتده اسباب حیاتیه ایله قوای عسکریه‌دن محروم‌اولمقلغمز اونودلماز برجریحهٔ‌اضطراب ، اونولماز بر ضربهٔ فلاکتدر . شومجمل ایستاتیستیق نه مدهش برحقیقتی محتویدر ؟!

— ٣١٠ سنه‌سنه کوره —

	مساحهٔ سطحیه	نفوسی	واردات عمومیه‌سی
	کیلومترو	مسلم وغیرمسلم	لیرای عثمانی
سلانیك	٣٥,٢٩٣	١,١٤٢,٩٤٠	١,٣٥٠,٠٠٠
قوصوه	٣٢,٩٠٠	١,٠٣٨,١٠٠	١,١٠٠,٠٠٠
مناستر	٢٨,٥٠٠	٨٥٠,٠٠٠	٨٩٠,٠٠٠
اشقودره	١٠,٨٠٠	٢٩٤,٠٠٠	٣٠٠,٠٠٠
یانیه	١٧,٩٠٠	٥٢٨,٠٠٠	٤٥٠,٠٠٠
کرید	٨,٦١٨	٣٢٠,٠٠٠	٢٢٠,٠٠٠
یکون	١٣٤,٠١١	٤,١٧٣,٠٤٠	٤,٣١٠,٠٠٠

بالاده‌کی ارقامه طرابلس غرب ولایتیله ادرنه و جزائر بحر سفیددن متهیء انفکاك اولان قطعاتك احوال اقتصادیه وسائره‌سی علاوه اولنورسه ضایعات مادیه‌مزك ماهیتنه کوزل برمقیاس تهیه ایدلمش اولور .

صلیب، هلالك اك جان الهجق ارکان حیاتیه‌سنه تعرض ایتمش دیمکدر . وضع عقورانه ایله کیردیکی یرلرده اسلامیتدن اثر براقامغه ودین مبینك نه‌قدر مقدساتی وار ایسه تلویثه، پای حقارت التنه الماغه تشبث ایتدی. جامعلری کلیسایه، مناره‌لری

جان قله‌لرینه تحویل ایلدی. نره‌ده براسلامه راست کلمش ایسه یا اولدیرمکدن ویاخود بتون اموال واملاکنی یغما ایتمکدن حذر ایتمدی. متلاشیانه اولرندن فرار ایدنلره یولده یتیشه‌رك ممه‌ده‌کی چوجقلره وارنجیه قدر قتل عام ایلمکدن چکینمدی. بوکون روم ایلی سرتاپا مزارلردن، یانغین یرلرندن عبارت برشوره‌زار حالنده‌در. مسلمانلرك ارقه‌ده براقدقلری خالی کویلرك قابل سوق متمماتی یغماواقسام متباقیه‌سی محو واحراق اولندیغندن موتدن فرارایدن بیچارکانك تکرار یوردلرینه عودت ایده‌بیاملرینه امکان کورلمیور.

شهر وقصبه‌لرده دخی عین حال واقع اولمشدر. برسرعت فوق‌العاده ایله اقوب کلن نائرهٔ خسراندن دده اغاجنه جان اتان ویاته‌جق، باریته‌جق محل بوله‌مدقلرندن طولانی جامعه التجا ایدن برکروه اسلام اتیلان دینامیت بومبالریله ـ جامع ایله برابر هوایه اوچورولدی.

سلانیکده تسلیم اولان قرق بیك دلاوراندن همان برالای قدری ساکن بولندقلری قیشله‌ده محفوظ جبخانه‌یه ویریلن اتشه قربان ویرلدی. شهرك ایچنه کمیك وات پارجه‌لری یغمور کبی سریلدی.

تسلیم اولنان یرلرده قپولرقیریلوب خانه درونده بولنانلره

تعرض اولندی . کوپه‌لر قولاقلریله برابر کسیلوب چالندی . اولدیریلن اتلاف اولنانلر سوقاغه اتیلدی . قادینلرك برقسمی سچیلوب اشیرلدی . برقسمی‌ده قربان هوسات اوله‌رق عفتلری هتك ایدلدی .

ادرنه‌ده تسلیم اولنان بیکلرجه عسکرلرمز حقوق دوله وشان انسانیته مغایر اوله‌رق یوللرده کسلدی وقشله‌لرده موته محکوم جانیلر کبی قورشونلره دیزدیرلدی .

مغازه‌لر، دکانلر اچدیرلدی . ذیقیمت اشیا یغما اللرینه دوشدی . زنکین اصحاب تجارت فدیه‌یه مجبور ایدلدی .

ضایعات معنویه‌مزه کلنجه: روم ایلیدن ادرنه‌نك استردادی ارناؤدلغی تشکیل ایدن قطعهٔ معلومه ایله سنه‌لردنبرو بر بر کان الا وفشان حکمنده بولنان ماکدونیانك الام ضیاعنی تضمینه کافیدر. چونکه ادرنه انلرك مدخل مستقبلیدر .

فقط بو منطقه خارجنده ادرنه قدر حائز اهمیت وملتك حیات ومماتنه میزان استدلال بر قطعهٔ حاکمه دها واردرکه ایلرویه آتیلمق عزمنی اساس سیاست اتخاذ ایده‌جك اولان ملت عثمانیه‌نك یالکز صول جناحنی دکل قوة الظهرینی دخی تشکیل ایتدیکندن بیوك اهمیتی حائزدر. ایشته‌او قطعه کریدجزیره‌سیدر. کریداسترداداولنمازسه ضایعات معنویه‌مز تلافی ایدیله‌مز. کریدك ضیاعی جسم دولتك بر رکن عظیمندن محرومیتی دیمکدر .

تکرار استیلاسی شو اهل صلیب محاربه‌سنده بزم مظفریتمزی وبتون ضایعات معنویه‌مزك تضمینی استجلاب ایده‌جکنه‌ومادی بعض موفقیات ایله هرحالده کندیلرندن نزعی ممکن وبلکه حیات سیاسیه‌لرینی اشکاله مستعد قطعاته مالکیتدن باشقه اهل صلیب ایچون مدار مباهات برجهت غالبیت قالمامسنی انتاج ایلیه‌جکنه نظراً اهمیت سیاسیه وموقعیه‌سنی انکار ایتمامك مقتضای سیاستدر .

کرید جزیره‌سنك اهمیت سیاسیه و موقعیه‌سی

کریدجزیره‌سی، حزینهٔ ثروت اطلاقنه شایان اولان آناطولی قطعهٔ معززه‌سیله اوروپانك اك معتنا ممالکندن معدود اولان بالقان شبه جزیره‌سی وآفریقا سواحل شمالیه‌سی آره‌سنده اویله برموقع مهمده بولنیورکه بر عتیقلك مرکز تجارتی ، روح سیاسیسی دینلسه روادر .

ممالك معتدله‌ده کوریلن محاسن طبیعیه ، ممتاز برنقطه‌ده خلق اولنمش اولان بو جزیرهٔ دلارانك هرنقطه‌سنده مشهود باصرهٔ حیرتدر . هرقاریش طوپراغی بردفینه ، هرآغاج پارچه‌سی برحزینه فرض ایدلسه ینه اقلیمنك درجهٔ مکملیتنه تصویر کافی ترتیب ایدلمش اوله‌ماز .

ارسطوتك تعبيرنجه « بتون يونان دكزلريله محاط اولديغنه كوره يونانليلرك منتشر اولديغى ممالكك عمومنى زيرتغلبنه آلمق ايچون اوموقعه قونلمشدر » دينه بيلور.

آسيا ، آفريقا ، واوروپا سواحلنه اولان قربيتى واطه‌لر دكزنده حائز اولديغى نقطهٔ مهمه حسبيله سوقيات عسكريه‌ده نه‌بيوك برخدمت ايفا ايده‌بيله‌جكى جاى انكار دكلدر . بوندن طولاييدركه عالم مدنيتك بدايت ظهورندن برى علماً ، سياسةً شعشعه انداز وجود اولمش اولان قطعاتك برينى‌دخى بوجزيرهٔ لطيفه تشكيل ايتمشدر .

هله صليبه قارشو بيوك برثبات ومكانتله‌مقابله ايتمش‌اولمسى وفتح و استيلاسى ايچون سيللرله اسلام قانى دوكولمش بولنمسى نه‌مرتبه علوى خاطرات ماضيه وحاليه ايله مشحون اولديغنه دليل كافيدر .

بر ملاحظهٔ عاديه ايله حكم اولنه‌بيلوركه واجب المحافظه اولان بقيهٔ ممالكمزك حيات سياسيه‌وعسكريه‌سى دخى‌بونقطه‌نك استردادينه مربوطدر . دولت عثمانيه اونسز يشايه‌مز ، ايلرو‌ليه‌مز ، برحيات سياسيه واقتصاديه تأمين ايده‌مز . عثمانليلق مرمره حوضه‌سنده محبوس وموقوف قالور .

تمنى ايده‌لم‌كه محول‌الحول والاحوال‌اولان واجب‌الوجود ،

مقدرات ملتك ابرۀ استقامتی کعبۀ کمالات وترقیاتە طوغرو تصحیحه مراد آلهیلرینی رایگان بیورسونلر .

اهل صلیب انتباه ملت ایچون اورلمش بر ناقوس انتباه اولملیدر . اوروپانك کندیلرینی تخلیص ایچون اوجـه ترتیب ایتدکلری تورك چانلرینك شمدی ترکلری ارشاد ایچون بو وقایع غالبیتلریله تکریر ایدلمکده اولدیغنه حکم ایله مؤذنلرمز [حی علی الفلاح] دیدکجه بو فلاکت دینیه ملتـك تا اعماق روحنه قدر انفاذ اولنملیدر .

— II —

جهان اسلامه معطوف اولان آمال صليبيه

اوروپاليلرك اك بيوك املى عالم اسلامى محو ايتمكدن عبارت اولوب بوكا استعمار اصولى واسطه اتخاذ اولنمشدر [*]

انقلاب ملى يه تعاقب ايدن ادوار مختلفه ده مشروطيتك ارائه ايلديكى صفحات متعدده يى تدقيق وحرب ملولك تظاهرات غريبهٔ اساسيه سنى تعميق ايدن هر هانكى بر مورخ بلاتردد تصديق ايلركه اوروپا وبتخصيص ائتلاف مثلث اركانى جهان اسلاميته خاتمه خوان اولمق عزم قطعيسنده در . جهانك سياسيات متعاقبه سى مع التأسف بو حقيقتى تأييد ايچون ترتيب

[*] چينده اسلاميت عرب تاجرلرى معرفتيله حلول ايتمش اولديغنه نظراً بو اصولك ده موجدى اسلاميت اولديغى محققدر .

اولنمش بر سلسلهٔ حادثات ایله مملودر. بر زمانلر آمریقانك مجهول یرلرینی ، آفریقـانك وحشی قطعه‌لرینی تصرفه معطوف اولان جریانلر ، ارباب انتباهك ایلرویه سوردكلری نظریات اقتصادیه و دینیه تأثیریله یواش، یواش تبدیل اسـتقامت ایلیه‌رك اوروپا معمولات و مصنوعاتنـه آز بر مدت ظرفنده رواجكاه اولمسی مأمول اولان عالم اسلامه انعطاف ایتدی .

سكسان میلیوندن متشكل بر كتلهٔ مسلمه‌نك طالمش اولدیغی خواب كران غفلتدن و آره‌لرنده حكمفرما بولنـان منازعات مدهشه‌دن بالاستفاده‌اسهل بر صورتله نفوذ ایلدیكی هندستاندن انكلتره حكومتنك استحصال ایلدیكی منافع و آز برزمان ظرفنده تأمین ایده‌بیلدیكی اقصای كمالات بتون سیاسیونك كوزلری اوكنده تجلی ایدییوردی .

كلیسا اركانی ایسـه بر زمانلر عربلرك غربی اوروپاده ، بر زمانلرده تركلرك شرق وادیلرنده ابراز ایتدكلری خارق العاده احوال ایله صلیبك اوغرادیغی مصائبدن وقایهٔ حیات ایچـون اهل صلیب محاربه‌لرینك بیله فائده بخش اوله‌مدیغنه قناعت تامه حاصل ایتمش و مجاهد اسلامیت اولان ایكی قوم نجیبی یرلرنده توقیفه ویواش، یواش انحطاطه سوق ایدن مؤثرات طبیعیه‌یه‌ـكه فحشا وسفاهتدر ـ درت ال ایله صارلمغی طوب وتفنكدن دها نافع كورمش اولدقلرندن اوروپانك آیاق باصـدیغی شهرلرده

برلشن تظاهرات سفاهت پرستانه‌یی آلت ظفر طانیمنی تنسیب و بونك اثری اوله‌رق مستعمرات اسلامیه مسلکنی تقدیر ایتمکی فرائض مدنیه اعدادینه ادخال ایلدیلر . منافع سیاستله فوائد دیانت برلشنجه خارقه‌لر ایجادنده امکان حاصل اولدیغندن اوروپا دخی بو خصوصده‌کی رقابتلرینی اونونه‌رق بتون مسائل متحده‌ده ائتلاف ایتمکده دوچار مشکلات اولمدیلر. مع هذا موازنهٔ قوا، تجاوزات خارجیه‌دن تمامیت ملکیه‌یی محافظه خصوصاتنه‌ده اساس اولدیغندن بو اساس نظر اعتباره آلنمدقجه کیمسه کیمسه‌نك کندی انتخابکرده‌سی اولان موقعه استیلا ایتمسنه لاقید طوره‌مدی . بوندن طولایی عالم اسلامی محو وبلع ایتمکه معطوف اولان سیاست مضره‌نك آثار باهره‌سی پك بطی برصورتده تظاهر ایتمش وصانکه بری دیکرینك دائرهٔ نفوذینه مداخله ایدییورمش کبی دائمی وجدی رقابتلری آکدیره‌جك وضعیات متخالفه مشاهده اولنمشدر .

بوندن باشقه جزائرده برامیر عبدالقادرك سکز سنه متمادیاً تجاوزات صلیبانه‌یه مقاومت ابراز ایتمسی بو استیلا فکرینك اوایله ظن اولندیغی قدر سهل الاجرا اولمدیغنی کوستردیکندن رجال سیاسیه روس ـ ترکیا مناسباتندن استخراج ایتدکلری حلول داخلی تدابیرینی استیلای آنی امرینه ترجیحه مجبور

اولدیلر . ایشته استیلای عالم اسـلامده مشهود اولان بطائتك اساس حکمتی بودر .

استعمار معناسیله تفسیر اولنان بو اصول مضره که ـ سیاسهٔ نشر مأثر مدنیت مقصـدینه معطوفدر . یواش، یواش دول غربیه‌نك حقوق طبیعیه‌سی اعدادینه ادخال اولندیغندن وهر دولت ذاتاً کندی دائرهٔ حکمنده بذاته مستقل بولندیغی جهتله حکوماتك معاملات وحرکاتنه قارشو هیچ برطرفدن برصدای مسئولیت یوکسلمسنه امکان بولنمدیغندن لذائذ حیاتك نه اولدیغنی بیلمین اقوام وحشیه‌یه قارشو اعلان اولنان بوحروب متعدده آرتق تاریخ عالمده حرکات خودسرانه سرلوحه‌سیله قیده شایان اوله‌جق بر مرتبهٔ وحشیه‌یه اصعاد ایدلدی دیمك‌یك طوغریدر.

اتحاد اسلام دییورکه:[انکلیزلرك هندده، آفریقاده وعلی العموم مستعمراتده، فرانسه‌نك خصوصیله تونس وجزائرده، بلچیقالیلرك قونغوده ایتمدکلری ظلم ووحشت قالمامشدر. مجبوری سعی وعملی ایفا ایتمیان قونغولیلرك کسلمش اللرندن تپه‌جکلر تشکیل ایدلدیکی، صحرای کبیرده بیچاره معصوم قبائلك « دوم ، دوم » قورشو. نلری ، مترالیوزلریله خاك هلاکه سرلدیکی ، چینلیلره جبراً آفیون قوللانملری ایچون حرب اعلان ایدلدیکی وسائره وسائره بشرك جداً موجب عار وخجالتی اوله‌جق احوالدندر .]

زواللی انسانلر ، خیالخانهٔ طبیعتلرنده بیله وجود بولمقدن

پك بعید اولان مدنیتی استصحاب ایچون دكل فقط اوزاقدن كورمك ، عالی ، محتشم بنالرك بدایع معماریه‌لرینه حیران ، حیران باقوب طورمق ، تلفونلرله طیاره‌لرك ، شمندوفرلرایله اوتوموبیللرك صدالرینی ایشتمك ایچون بویله بر ظلمه مستحق اولیورلر . آیا بوشرف جوهر حیاتدن دها بالا واعلامیدر ؟.. عدالت مطلقهٔ الٓهیه بوكا متحملمیدر ؟ بونده ، بوظلم صریحده نه‌منفعت عالیهٔ بشریه ، نه‌قدسیت متحققهٔ معنویه مندمجدر .

آرتق عیسویته هیچ علاقه‌دار اولمیان آفریقا وحشیلرینه بویله بی‌معنا برجنایتی شایان كورن اوروپانك عصرلردنبرو حس عداوتكاریله مناسباتده بولندیغی عالم اسلامه نه‌كبی اعتسافاتی روا كوره‌بیله‌جكی جای سؤال اولمسه كركدر .

عالم‌اسلام‌استیلای‌استعماریه‌یی نصل تلقی ایدییور ؟

مع هذا علمای اسلامك ادارهٔ دین خصوصنده ارتكاب ایتدكلری بیوك بیوك خطالرك نتیجه‌سنده باش كوسترن انقلاب احوال یوزندن عالم مدنیتده تجلیلرینه امكان قالمامش اولان زمرهٔ مؤحدین سمای مقدراتنده ظهور ایدن او مدهش سحابپارهٔ تحكمی كورمكدن بعید قالدیلر . چونكه جهالت وبالخاصه دین قویم‌اسلامده اساس اولان‌اوامر

اجتماعیه‌نك غفلتی دورهٔ انتباهه کیرمش اولان غربك تهیات معنویه‌سندن آزاده‌لکی انتاج ایتدیکندن هر کس علمای جهلانك القا ایلدکلری حمای تعصبی یکانه شرف بیلمکه وناسوتی بونجه سعاداتی محتوی اولان دین مبینی یالکز اخروی عقوباتدن وبش وقت نماز ایله اوروج وذکاتدن عبارت بر مجموعهٔ روحانیه صورتنده طمانیتمه مجبور قالمش وورای مشهوداتده نه کبی فضیلتمندانه خصوصاتك موجود اولمسی محتمل بولندیغنی ادراك ایده‌بیله‌جك فیض نظردن محروم اولمشدر .

وقتیله بیوك بر مدنیت تولید ایتمش ، اختراعات جدیده ایله بشریتك تکمله خدمت ایلمش اولان عالم اسلام آرتق اسلافدن دها بیوك اولمق احتیاجندن وارسته قالدی . بر اعتقاد عمومی که سعادت دارین ایچون موجب فلاح هر نه وارسه کافه‌سی اجدادك همتیله میدانه کلمش برر ، برر تدقیق وتصنیف ایدلمش اعتقاد غریبندن عبارتدر . اسلامك روح ترقی وانکشافنی طوردیرتمش ودائما جولانده بولنان ، دنیالره صیغمق بیلمیان غریزیت ملیهٔ اسلامیه‌یی حال طبیعی وقفه‌لرینه ارجاع ایلمشدر .

بوندن طولاییدرکه جهان اسلامك هر هانکی بر نقطه‌سنه ، هر هانکی بر جهتنه کیدلسه تلبسده ، معیشتده ، کسب وصنعتده اجتماعیات ودینیاتده دائمی بر توقف ، اساسی بر عطالت کور-

لمکده‌در . تجارتکاهلر ، پازارلر ، چارشولرکه انسانلرك ثمرهٔ مساعیلرینه رواجکاه اولوب اوراده فعالیت وزندکیٔ قوا لازم غیر مفارقدر . صانکه چاپوله اوغرامش ، مستولیلر همان شمدی ایچروسندن چیقمش کبی برحال سکون ، بروقفهٔ سدید آلتنده بولنیور . اصحاب تجارت بر کوشه‌یه چکلمش ، النده تسبیح رزق جدیدی ایچون مائدهٔ سماویه‌یه منتظر اولیور . بو حاللر اصلا معالیٔ دنیویه واخرویه‌یی جامع بر دینك احکام مدنیه‌سی، کائناته رحمت اولان برپیغمبر ذیشانك وصایای مرشدانه‌لری ایله قابل قیاس دکلدر . تعصب کبی، اجداد پرستی کبی، منقولاته رعایت ، غیبك امدادینی یکانه رحمت اعتقادی کبی اجتماعی آزدرلرك سموم تأثیراتندن منبعثدرکه احیای اساسات، تجدید محکمات دین قارشوسنده زائل اوله‌جقلری شبهه‌سزدر. هر نه‌ایسه عرفان وفضیلتدن ، فیض ترقی وانتباهدن محروم اولان مسلمانلر حرص بی‌معنا قبیلندن اولان مذهب وقومیت مجادلاتیله آره‌لرنده‌کی روابط اتحادیه‌یی اخلال وایچلرنده حکمفرما اولان فساد اخلاق تأثیریله منافع مستقبلهٔ خصوصیه‌لرینی فدا ایتمکدن تولد ایده‌جك محاذیری نظر دقتلرندن ابعاد ایلدکلری جهتله خارجدن کلن دهشتلی دشمنلره قارشوا کثریا کندی دائرهٔ محرمیتلرنده بولنان قوای خصوصیه‌لرندن باشقه ملجأ وپناه تدارکنه موفق اوله‌مدیلر . بعض یرلرده‌ایسه اعدا

ایچری یه حلول ایله عرض وجان وماله مسلط اولدقدن صکره آنجق حصول انتباهه امکان کوریله بیلمشدرکه بوده علی الاطلاق اوروپا مدنیتنه آلدانمقدن واغفال بیچارکان ایچون اتخاذ اولنان صورخفیه نك غایت شیطنتکارانه اساساته مبتنی بولنمسندن ایلری کلمشـدر . بو کون بیله حالا انکلیزلری ، فرانسزلری بیلمم کیملری مسلمانلره دوست بیلنلرك مقداری آز دکلدر .

رحمت اوپاك سیرتهـکه معنویاتك سیالات حقیقیه سندن بشقه برمتکای اعتقاد وحبل متین اسلامدن بشقه برپناه ایمانی کندیسنه سرمایهٔ اعتیاد طانیمز .

اوروپانك حوضهٔ اسلامدن نه انتظار واورالره نه مقصدله مستولی اولدیغی میدانده در . ایکی قوم آره سـنده مناسباتك تأسسی احوال خصوصیه وسـائره ده انقلاب حصولنی مؤدی اولدیغنه دلیل آرانیلورایسه روسیه نك منطقهٔ شمالیه سنده کی ترك ومسلمانلرك عرض ایتمکده اولدقلری سجایای حاضره یی کوسترمك ومحال سائره ده سفاهت پرستانه حالات ایله ممتاز اولانلرك ضمائر خفیه لرینی ارائه ایتمك کفایت ایدر . اوحالده بشقه قطعاتده کی اهل اسلامه منتهیٔ تسلط اولانلرك هر تصورتله اولورسه اولسون اموری تسهیله

اوروپالیلر اسلام ملکنه کیرمکه نه دن فرصتیاب اولیورلر . واسلام ملکندن نه انتظار ایدیورلر ؟

خادم اولمق اعلای دین ودعوت حق وظائفیله کندیسنی رابطه‌دار عد ایلین هر مسلم ایچون برشین، برنقصانیٔ دین عد ایدلمك ایجاب ایتمزمی؟ واحیفا که شعائر اسلام طبقات منوره‌دن یواش یواش زائل اولمقده وجهل ونادانی غربدن شرقه قدر منتشر اولان وهر زمان خارقه‌لر ایجادینه مقتدر بولنان اوکتلهٔ جسیمه‌نك اعصاب تأثیرینی ابطال ایله قدرت تفکردن محروم براقمقده اولدیغندن اوروپانك قوللاندینی لسان اعجازی حرمت واعتباردن اسقاط واعلای کلمة‌الله ایچون عمومی برقدرت دافعه احضارینه کرکی کبی موفقیت حاصل اولمامشدر دیمك بجادر .

بوحال نره‌لره قدر واصل اوله‌جقدر . اصلاً اوتوز بش ویا قرق میلیون نفوسدن عبارت بولنان انکلیزلر یوز یکرمی میلیونه قریب مسلمانلره تحکمله مرام صلیبیانه‌لرینی انفاذو آنلری برنقطه‌ده تمرکزه خدمت ایده‌جك هردرلو وسائط اجتماعیه‌دن محروم ایتمکده اولدقلری شویله طورسون الآن منافع مبجلهٔ اسلامیه‌یه مغایر نره‌ده برجریان تحقق ایدییورسه مطلقا اوراده عرض چهرهٔ وجود ایله صورا بلیسانه سایه‌سنده کندی مقناطیسیت حاکمانه‌لرینی استعمال ایلدکلری مشاهده اولنمقده بولندینی حالده شایان حیرتدرکه هر یرده ینه مسلمانلردن کندیلرینه طرفدار وهر کون شبکهٔ نفوذ وغالبیتلرینی آرتدیرمقده‌درلر . انکلتره

ادارەسندەعدالت، حکومتندەسطوت، امور ومعاملاتندەانتظام ومکملیت بولندیغندن واسلامك حامیٔ مطلقی، سیاسیات دینیەنك مروج ذی سطوتی، خلافتك طرفدار سعادتی اولدیغندن بحثلە مرکزیت ملیەسنە عرض افتقار ایلیانلر هر یردەا کسیك دکلدر.

بو کون بالفرض شرقدەاسلامیتەمغایر بر فلاکت احضار اولنیور وخریطۀ اجرائندە مندرج عضویت اساسیەنك اك قوتلی خمیرۀ موفقیتی اسلاملر تشکیل ایدرکن آرەسی چوق کچمەدن جنوبدە بر طراقۀ انهدام ایشیدیلورکەفاعل مطلقی انکلترە اولدیغی وبیوك سرمایۀ نفوذیدە اسلام بولندیغی مشاهدە اولنور. ایشتەبوحال، شخصی، عمومی، اجتماعی، دینی اعتباریلە اسلاملرە عارض اولان انحطاط قوادن نفوذ اجانبك ممکن التأثیر بر خارقەیە مظهر اولمقدە بولندیغنە دلالت ایدر! دها زیادە تعمیق استطلاعاتە نەحاجت؟ اوروپانك اك کوچوك حکومتلرندن معدود اولان ونفوس اساسیەسی درت میلیونە ابلاغی ممکنسز بولنان فلمنك حکومتی اوتوز بش میلیون اسلامی عادتا آرسلان طرناقلری آلتندەبولنان شکار کبی ربقۀ اسارتندە طوتمیورمی؟ [افادۀ عامیانەیەمساعدە بیوریلورسە دیرم‌ـکە اورا اسلاملری عموماً دکل وفقط یوزدە بری اتفاق ایتسە یکرمی درت ساعت ظرفندە کندیلرینە بوی صانان بوقهرمانلری دکزە دوکرلر .] فرانسە، کە مقدسات وجدانیەنك لزوم حرمتی تقدیر وتصدیقدە بتون ملل غربیەیە

تقدم ایتمش دینیله‌بیلور . حاکم اولدیغی یکرمی سکز میلیونه قریب اسلامی حقوق اساسیه‌دن ودائرهٔ مدنیتدن خارج عد ایله مدهش براسارت سیاسیه ومدنیه آلتنده ایکلتمکده‌در .

جزائر قطعه‌سنده متمکن بولنان آلتی میلیونه قریب مسلمانلرك اوغرادقلری مصائب آره‌سنده اویله‌لری واردرکه مدنی بر دولتك زیر اداره‌سنده بوکبی احوال مستبده‌نك نصل اولوبده طرف آلدیغنه انسان متحیر قالور . آچیقدن آچیغه تبدیل دینه جبراستعمالی مدنیت جعلیه‌سیله قابل توفیق کوره‌مین اومجاهدین صلیبیه خرستیانلق کلمه‌سنی فرانسزلغه تبدیل والقای نصرانیت یرینه، اتفاذ هوای نصرانیت روللرینی قبول ایله عسکره کلن، مکتبه کیرن ابنای وطنی اویولده برتربیهٔ مدنیه آلتنه آلمغی تنسیب ایدیورلر. اسلام عاداتی، اسلام عنعنات ومقدساتی صلیبك جبر اقدام اعتسافنده‌در . علما هجرته سوق اولندیغی کبی اسلامك اللرنده‌کی اراضی دخی مصادره اولنه‌رق خارجدن کلن خرستیانلره توزیع اولنمقده و یوردلرندن محروم قالان بیچارکان ایسه اموال و مواشیلریله برابر آچلقه محکوم ایدلمکده‌در . زهی انسانیت ! حالبویله ایکن نه جزائرده‌کی حرکات ملیه‌ده تونسی ارشاده و نه‌ده تونس ایله جزائرك احوال مکدره‌سی فاس حکومتی ایقاظه کفایت ایده‌مدی . فرانسه ینه هر یرده کندی دائرهٔ

محرميتنى تقديس ايتديره‌جك اسلام آغوشلرينه تصادف ايتدى .

آيا فرقان مبينك آيات باهره‌سنى حقايق ازليه‌دن محروم عد ايده‌جك قدر بويله بر غفلت و ديناً، قوماً سجاياى متضاده ايله متميز اشخاصده محبت صميميه تصورينه امكان ويره‌جك درجه‌ده بويله بر جهالت نصل اوليورده اولاد اسلامك فرق موجوديتنده اجراى حكم ايدييور .

روسيه، تحت تحكمنده طوتديغى اوتوز ميليون راده‌سنده‌كى اهل اسلامك بتون عنعنات مليه‌لرينى، بتون وجائب دينيه‌لرينى كندى اساسات مليه‌سنه كوره تقليبده او درجه افراطكارانه صرف مساعى ايتمكده‌در كه او حوالى‌يى متمادى بر نظارت آلتنه آلان بر مدقق توالى ايدن تظاهرات اجتماعيه‌نك هركون بر صدمهٔ انقلابه اوغرامقده‌اولديغنه حكم ايدر. بوندن طولاييدر كه اوراده مسكون اهالئ اسلاميه‌نك سجاياى اصليه‌سنده مرور زمان ايله بيوك بر عكس العمل ظهور ايده‌بيله‌جكنه قناعت حصولى ممكنسز عد اولنه‌ماز .

شوراسنى‌ده قيد ايده‌لم كه اخيراً بونى تأييد ايده‌جك بر حادثه قفقاسيه‌نك ، اسياى وسطى‌نك مجرى برلرنده دكل بتون عالم مدنيتك ، مسلم ، غير مسلم بتون انسانلرك كوزى اوكنده وقوعه كلدى . بحق عالم اسلامك نظر انتباه و غيرتنى داعى

اولمغه شایاندر . بونی نقل ایدن تصویر افکار غزته‌سنی بردها کوزدن کچیره‌لم :

اسلامیته مناسبتسز بر تعرض

روسیه مجلس اعیاننك کچن ۲۵ تشرین ثانی اجتماعنده اسلامیته قارشی بك مناسبتسز بر تعرض وقوع بولمشدر . ۱۸۸۳ دن اول روس مکاتب حربیه‌سنه دوام ایدن اسلام شاکردلرینه علوم شرعیه تعلیم وتدریس ایدیلمه‌مکده ایدی.

تاریخ مذکورده ایلك دفعه پته‌رسبورغده‌کی (پاژسکی قورپوس) دنیلن اولاد زادکانه مخصوص مکتب عالیٔ عسکریده‌کی اسلام طلبه‌سنه اسلام دین معلملری واسطه‌سیله علوم شرعیه تدریس ایدیلمکه ابتدار ایدیلمش ومؤخراً دیکر مکاتب حربیه‌ده وازجمله (اورنبورغ)ده‌کی ایکی حربیه مکتبنده بولونان اسلام طلبه‌یه مخصوص علوم دینیه درسلری وضع ایدیلمشدر. صوك زمانلرده شمدی‌یه قدر اسلام طلبه بولونمایان سائر حربیه مکتبلرنده‌دخی اسلام طلبه چوغالمش اولدیغندن روسـیه حکومتی یکیدن آلتی حربیه مکتبنه علوم شرعیه وضع ایدیلمسنه وبودرسلری اوقوته‌جق اسلام معلملرندن هربرینه سـنوی ۳۷۲ روبله تأدیه‌یه قرار ویرمش و تخصیصات لازمه‌یی بر لایحـهٔ قانونیه ایله پارلمنتودن طلب ایله‌مشدر. مجلس مبعوثان مکاتب حربیه‌نك اسلام شاکرانه

علوم شرعیه‌نك تعلیمنی غایت موافق كوردیكندن اتفاق آرا ایله لایحه‌یی قبول ایدوب مجلس اعیانه كوندرمشدر . روسیه اردوسنه وقف حیات ایده‌جك اسلام ضابطاننه علوم شرعیه تدریس ایدیله‌رك حسیات دینیه‌لرینك تطییب و تقویه‌سی باجمله ارباب ادراكه بر امر معقول ایكن لایحهٔ مذكوره‌یه مجلس اعیانده شدتله اعتراض ایدیلمش و بو مناسبتله اسلامیته قارشی‌یك مناسبتسز تعرضات وقوع بولمشدر .

شویله‌كه : اولا (وارشوه) ارشیپسقوپوسی (نیقولای) لایحهٔ مذكوره‌یه شدتله اعتراض ایدرك دیمشدركه :

« حربیه نظارتنك تدریسات شرعیه ایچون طلب ایلدیكی تخصیصات جزؤی بر شی ایسه‌ده مسئله‌نك اهمیتی تخصیصاتك آزلغنده و چوقلغنده اولمایوب بلكه اساس اعتباریله روسیه خزینه‌سندن دین اسلامك تدریساتی ایچون تخصیصات ویریله‌سی جائز اولوب اولمامه‌سنده‌در . بزم اعتقادمزه نظراً بوتون بنی آدم ایچون دین آلهی آنجق بر دانه‌در او دخی خرستیانلقدر. اسلامیت ایسه آلهی دكلدر(!) چونكه اسلامیتده طرف الهیدن امر ایدیله‌سی غیر ممكن شیلر واردر (؟) مجلس اعیانه اعطا اولونان لایحه‌ده ایسه دین اسلامك تدریسی ایچون خزینه دولتدن تخصیصات طلب اولونیور. بوطلب روسیه‌ده اسلامیتك موقعنی خرستیانلغك موقعنه چیقارمغله مساویدر، روسیه دولتنك

عنعنات دينيه‌سنه روسيه‌ده حكومت دينى اورتودوقسلق اولوب حكومت آنجق بو دينى حمايه ايدر ، خرستيانلغى انكار ايدن دينلر روسيه‌ده هيچ حقوق و معاونته مظهر اوله‌ماز . خالص اورتودوقس روسيه‌نك، اديان سائره‌يى اورتودوقسلق درجه‌سنه چيقه‌رماسى جائزميدر ؟ اسلام دين معملرينـه خزينهٔ دولتدن معاش ويريله‌سى دين اسلامك روسـيه مملكتنك دينى اولديغنى تصديقه معادل اوله‌جقدر . فى الواقع اوته‌دن برى بعض مكاتب حربيه‌ده علوم شرعيه‌تدريسنه مساعده ايديلمش ايسه‌ده ذاتاً بوبر خطا ايدى. بوخطايى تكرار جائزميدر ؟ اورتودوقسلغك صادق بر بنده‌سى و روسيه‌نك صادق بر اولاد وطنى حيثيتيله اسلاميتك روسيه‌ده بودجه يوكسلتيلمسنه پروتسودن كنديمى منع ايده‌مم. كوريبورميسكز كه روسيه حربيه نظارتى تاتار بر و مسلمانلر ايچـون نه قدر چاليشيور ، حال بوكه خرستيان عسكرلرى اونوديور .

لهستانده آرامساز طوپجى لوالرينك بر چوغنده و بعض قزاق آلايلرنده هيچ رهب يوقدر. درت سنه‌دن برى بوخصوصده نه قدر سوز سويلدم . پاره‌سزلق بهانه‌سيله قولاق آصان اولمادى. حال بوكه اسلام ملالرى ايچون پاره بولويور ؛ بناءً عليه لايحه‌نك ردينى تكليف ايده‌رم . اكر بو لايحـه‌يى قبول ايدر

ایسه‌کز او زمان بتون‌روسیه اهالیسنه‌روسیه‌ده اورتودوقسلق ایله دیکر دینلر مساوی‌در دییه اعلان ایتمش اولورسکز »

مجلس اعیان اعضالری کبی معلوماتلی وتجربه‌لی ذواته‌بوتعصب جاهلانه بر تأثیر اجرا ایتمك لازم کلیر . راهب (نیقولان)ك تکلیفنه ٦٥اعضا التحاق‌ایله‌مشدرکه‌اکر طقوز اعضا دهاالتحاق ایتمسه ایدی لایحهٔ مذ کوره رد ایدیله‌جکدی .

روسیه حزینه‌سندن هرسنه اورتودوقسلق ایچون اللی ، التمش میلیون روبله سرف اولوندیغی حالده اسلامیت ایچون صرف اولونان عموم تخصیصات یوز بیك روبله‌دن فضله‌دکلدر. مکاتب حربیه‌ده‌کی اسلام طلبه‌یه احکام شرعیه‌نك تعلیمی ایچون سنوی ۲۰۳۳۱ روبله تخصیص ایدیلمسی ایله روسیه‌ده اسلامیتك اورتودوقسلق ایله نه درجه‌لرده مساوی اولدیغی هرکسجه‌معلوم اولدیغی کبی راهب(نیقولا)یه دخی معلومدر. مقصد فرصتدن بالاستفاده اسلامیته بر تعرضده بولونمقدن عبارتدی .

روسیه‌نك‌احرارمطبوعاتی‌راهب(نیقولای)ه شدتله‌مقابله‌ده بولونمشلردر. ازجمله(رەچ)غزته‌سی بو نطقی بیوك (پترو)دن اولکی دور تعصبه لایق بر نطق دییه توصیف ایتمش و خرستیانلقدن باشقه بر دین الٓهی اولماسی فکرینك درت بش عصر اولکی ادوار جهالته مخصوص‌اولدیغنی اتیان ایله‌مشدر . مذ کور غزته رابك نطقنی قانون اساسینك ٦٦و٦٧ نجی ماده‌لرینه منافی

بولمقده‌در . بو نطق روسیه‌ده‌کی مطبوعات اسلامیه‌یی دخی بك شدتله تهییج ایله‌مشدر .

اسلام مکتبلرینه میسیونر مفتش

(اورنبورغ) اسلاملری آره‌سنده خرستیانلق نشرینه مأمور میسیونر (میربورینوف) (ژدرهان) ولایتی (نساروف) سنجاغنه مکاتب ابتدائیه مفتش عمومیسی تعیین ایدیلمشدر. اکثر نفوسی اسلام اولان مذکور سنجاقده‌کی عموم اسلام مکاتبی صوکره بو میسیونرك تحت تفتیشنده بولونه‌جقدر .

خرستیانلرك اجتماعیاتی کندیلرینه بر وسیلهٔ حلول بخش ایده بیلیورمی؟

بالاده تصویر اولنان مصائب سیاسیه‌نك منشائی مسلمانلره مستولی اولان جهل وغفلت اولدیغی شبهه‌سزدر . چونکه معارف دینیه‌نك عالم اسلامده اوغرادیغی تحللات مدهشه‌دن، اخلاق عمومیه‌یه سرایت ایتمش اولان تردیات حقیقیه‌دن فرجه‌یاب حلول اولان بعض سقیم جریانلری ، اوروپا دیدیکمز مجموعهٔ صلیبك عوالم اجتماعیه‌سنده‌کی شوق ظاهرینك برخاصهٔ مقناطیسیتله طبیعتلنمسنی ومحروم انکشاف وتمدن اولان مسلمانلرك منجذب اولملرینی استلزام ایلمکده‌در .

حوش محبت ، ملیح الوجه اجنبیلرك اشتغالات یومیه‌لرینی

بعدالتعدیل مجتمعاً بر نزهتکاه عمومیده طوپلانملرینـه، کوزل سوسلنمش؛ لطیف چیچکلرله بزنمش، الکاینی اثوابلرینه بورونمش، الهةالحسن دینلکه شایان بر رفتار جاذبه کارانه ایله زوقاغه، فیرلامش برسوری عشوه کارانک کمال سربستی ایله اوینایوب کولملرینـه، عائله لرک یر، یر، برر مجلس شـو قاشوق سرور عقد ایتملرینه؛ کیجه لری دخی شهر آیندن نشان ویرن، تیاترو صالونلرنده، خصوصی مسامره محفللرنده اثبات وجود ایدرک مسـتریحانه امرار اوقات ایملرینـه والهانه نظر انداز اولمق البته هرغافل عاطلک روحانیتنده براستعداد انقلاب پیدا ایلر . اواجتماعیاتک منافعنی تصدیقده تردد ایده جک بر آرزوکش ذوق وسفاهت قالماز.

طبیعیاتده، اقتصادیاتده، اجتماعیاتده مشهود اولان بویله بر تکملک برده تدبیر ملک وحکومته معطوف اولان قسم خارقه‌ده کی کمالات حقیقیه، خطبا، ادبا، حکمانک اعجاز نمامدوناتی، علم وفنک هر بر قسمنده یرلشن مرتبهٔ ترقی آزچوق ذهنه، میزان تقدیره کتیریلنجه مبتدیلر دکل علم ومعرفتده رسوخ قزانان متفکرلر بیله دمبستهٔ ـ حرمان اولور .

ایشته بودورلوسوائق معنویه نک تأثیریله درکه هر برده اوروپایه قارشو برحس حرمت، برفکر تقدیر اویانیر اوروپا کویا انسانلره نمونه اولمق اوزره خلق اولنمش، جناب حقک عدالت مطلقه سنی، خرائن فطرتده مندمج بتـون حقایق ابدیه یی ابداع واظهاره

مأمور ایدلمش » برقوم ممتاز صورتنده تجلی ایدر .

بوفکر، بو مأثر رغبت استیلای مطلوبه اساس اولور، مع‌هذا ارباب بصیرت، قلبی نورحمیت ودیانتله‌لبریز اولان‌اصحاب اتقا ودیانت بوکبی مضوعات بشریه‌نك آلایش فانیسنی اعتقادات معنویه‌یه‌اساس‌اتخاذندن‌اجتناب‌ایدر، شیخ‌محسن فانینك «اوروپایه صوك‌سوزی» شویله‌لطیف بر حمله‌ایله‌مزیندر : [الله‌اکبرخوراق ترقیاتکزی کورمیه‌جك‌قدر کورمی‌یز. فقط بردها سویلیه‌یم‌ـ موضوع بحث ترقیاتکزك قیمت ذاتیه‌سی دکلدر . سزلر بونی رب واحدك‌وجودینی انکاره واران وبتون عالم اسلامك باعث انقراضی اولان‌برعقیده‌نك ثمراتی شکلنده کوستردیککزایچون بومدنیتی رد وتقبیح ایدیـورز . شیـح عبدالحق بغدادی] الله اکبر کبیراً .

میسیونرلر نه یاپیورلر؟

یا میسیونرلرك انفاذایتدکاری خدمت نقدر بیوکدر: بوایکی یوزلومخلوقلرك پروتستانلرك، وقتیله مذاهب سـائرهٔ عیسویه اربابنك‌امور باطنه واعتقادات روحانیـه‌لرینی تحویل ایچون قوللاـ

ندقلری بر سلسلهٔ تدابیری شمدی عالم اسلامده‌کی دینداشلریمزك تقلیب احوالنه صرف ایدییورلر .

اوقدر خفی، اولقدر سسسز، کورولتیسز ایشه باشلارلرکه هر خطوه‌لرنده کویا قارشیلرنده واجب الرعایه بریسی یاتیور، عدم ایقاظ ایچون اهتزازات هوائیه‌یی بیله تولیددن احترازایدییورلر ، ظن اولنه‌بیلور .

بونلرك خالصانه آرزولری صلیبی تقدیس ایتدیرمك ، صلیبه خیرخواه یتشدیرمکدن عبارت بولندیغی میدانده‌در . حلول ایتدکلری یرلرده‌اك اول خادم انسانیت، ناشر مدنیت کسوه‌سیله کیره‌رك مکتبلر ، خسته‌خانه‌لر تأسیسنه وبشقه برایشله مشغول اولمامغه باقارلر ایلك تدبیرلرینه موفق اولنجه ینه یواش، یواش مرام ومقصدلرینی اك خالصانه، اك خدعه‌کارانه صورتلر ایله انفاذه کیریشیرلر وبر قلبده حسیات اسلامیه‌نك طلوعنی انتاج ایدن احوال وشرائط معنویه‌یی ـ تحت تربیه‌لرنده بولنان ـ صبیان وشاکردانك روحانیتندن سیلمدکجه آکا برمایهٔ صلیبیه تلقیحنه جسارت ایتمزلر . زعملرنجه بو حال، کسر نفوذلرینه بادی اولورایله قانعدرلرکه «ذهنی تسمیم ایدلمش براسلام، قوی

برخرستیاندن داها ایی واسطۀ حلول اولور » . [*]

حقیقت ، بشرك معنویتنه حاکم اولان ملکات وجدانیـه وقلبیه‌نك ارادات حیاتیـه‌ده اجرا ایتدکلری تأثیر منفرد نظر اعتباره آلنورسه بوسوزده بر حقیقت اساسیه موجود اولدیغنه حکم ایتمـك ضروریدر . چونکه احوال‌وحادثات ؛ مؤثرات ومکونات‌نظراطلاع وتدقیقك متحمل‌بولندیغی قوای‌انکشافیه‌یه کوره متفاوتاً تفحص اولنور وچونکه سنوحات فکریه منابع طبیعیه‌سنده‌کی الواح ممارسـه‌دن کسـب وجود ایدر . بوندن

[*] بررفیقم مکتبدن چیقدقدنصکره فرانسز اسانده کسب رسوخ ایچون هم چالیشمق وهمده مجاناً ترکجه درس ویرمك اوزره برمیسیونر مکتبنه کیتمش ایدی. رفیقم آره صره‌اوروپایه کیتمك، طب‌فاکولته‌سنه قید اولنمق ایستدیکنی وفقط پاره‌سی اولمدیغنی مدیر مکتب اولان پاپاس افندیه نقل ایدر طورووردی . برکون پاپاس- بوکا مراق ایده‌جك‌نه‌وار. بنم مؤسسه‌م سنی کونده‌ره‌بیلیر . فقط اسلام اوغورینه پاره صرف ایتمك جائز اولمدیغندن بوکا موفق اولمق ایچون برخدعه ایتمك لازم کلور . بنده بردفتر وار اورایه اسمنی یاز و نصرانیتی قبول ایتدیکنه دائر بر امضا آت. صوکره سن ینه بیلدیکك کبی حرکت‌ایت . بوکا مانع یوقدر- دیمش راست کلدیکی زمان آرقداشم بونی‌حکایه ایله رأیمی استفسار ایدر کوله‌رك دیدمکه : تمام، او، سنك دیننده نه‌مرتبه صاحب رسوخ اولدیغنی آکلامق وضعف اسلامنی جلب ایتمك ایستیور دیدیمی‌که مکتبدن صکره نه‌یاپه‌جقسك ـ فاعتبروا ...

طولايىدركه حال وشانى بالاده تصويراولنان اشخاصده يواش، يواش نه اصالت اسلاميه ونه ده نجابت مليه‌دن اثرقالماز .

نشر دين وانفاذ مقصد ايچون بوخصوصك اك اساسى وقوى نقطهٔ حاكميت حكمنده اولديغنه تردد ايتمامك لازم كلور .

اقتصادياتك فتح معنوى‌يه تأثيرى نه‌در؟ قان دوكه‌دن مملكت نصل فتح اولنور؟

عين زمانده اقتصادياتك طرز حلولى‌ده شايان تدقيقدر : يالين آياق، چيريل چيپلاق ، ممالك اسلاميه‌يه انتشار ايدن بونوع جراد صليب مظهر بولندقلرى نفوذ حاكمانه تأثيريله موجود اسداد اصليه‌يى ييقه‌رق كلشن سراى رفاهه انتقال ايدر ايتمز ايجاد ايتدكلرى عوالم حريت شعارانه‌يى مسلمانلر اوزرينه تسليط ومعمولات ومصنوعات غربيه ايله اورته‌لغى كنديلرينه رام ايلدكدن صوكره هم كنديلرينك وهمده متبوعلرى اولان حكومتك تزييد سعادتنه ساعى اولورلر . بو جهتله اوروپاليلرك واردقلرى يرلرده آز برمدت كچر كچمز ، عالم عيسوينك حكم معنويسنى جلب ايده‌جك برانكشاف حاصل اولماق غيرقابلدر . بو انكشاف ايسه يواش ، يواش مكتبلرى دارالتدريسلرى ، معلملرى تعقيب ايتديكندن وتجارت محليه‌نك

اون میلیون نفوسك جنكاورانه تظاهرات ملیه‌سنه سد چكمك، یرلی یرنده باصدیروب محو ایتمك بر امر عظیمدر . دولت عثمانیه‌نك طرابلسدن انفكاكی كندیسنه مدار تسلیت اولمش ایسه‌ده مكمل مستعمرات (!) دینیه‌یه مالك بولنان طریقت سنویه‌سندن بردنبره پاطلایان اومعجز نما بخار عصبیت بتون امیدلرینك انقطاعنه سبب اولمشدر. شمدیلك بوحركات دینیه‌ده بروحدت استقامت تظاهر ایتمامسنه دقت ایتمكدن بشقه فرانسه ایچون شایان تطبیق برتدبیر حقیقی قالمامشدر . بوندن طولاییدر كه اون یدی میلیون نفوس اوزرنده تقرر ایتمش اولان حاكمیت اجتماعیه واقتصادیه‌سنی دولت عثمانیه‌نك ضعفندن واونلرك مقدرات عصیانیه‌لرینی اداره ایده‌میه‌جك برحال توقفه دوچار اولمسندن انتظاره مجبوردر. چونكه حركات اخیره تماماً اثبات ایتمشدر كه افریقای شمالی دلاوران اسلامی مقتدر ضابطان معرفتیله اداره وتربیه اولندقلری تقدیرده هردرلو منتظم ومعلم عسكری كتله‌لرینی محو واستیصاله كافی برعزم وجسارت وبرلیاقت ومهارت ابرازینه مقتدر اولدقلرندن برده خارجی تجلیات سیاسیه‌یه كوره بر دولت معظمه طرفندن ـ تدویرینه چالیشیلور ایسه اقامه اولنه‌جق قوهٔ دافعه‌یی انكسار املدن قورتارمق ممكن اولمیه‌جقدر ایشته بواندیشه سائقه‌سیله‌دركه فرانسه حكومتی آمال صلیبیانه‌سنه كرمی ویرمك اضطراریله متحسسدر .

انكليزلرك خلافت سنيه‌يه قارشو وضعيتلری نصلدر

انكليزلره كلنجه متفرق مستعمراته مالك بولنان انكلتره، قوای بحریه‌سنه استناداً خارجدن كله‌جك هر درلو تهديداتی توقيف ايتمك اقتدارينه مالكيتی محققدر، فقط ملت حاكمه اولان انكليزلرك مقداريله ملل محكومه‌سی نفوسی آره‌سنده برنسبت معقوله بولنمديغندن عموم اجزای ملكنده پاطلايه‌جق اولان اختلال تفنكلرينك آتش تأثيرينی باصديرمق ممكن الحصول اولان بر امر عادی كبی تلقی‌يه زمين وزمان مساعد دكلدر. بوحقيقت هندستانك امحادثاتنده تقرر ايتديكی كون انكلتره‌نك مشهود اولان شو عظمت واجلالی غروبه محكومدر. تدبير سياسيانده مهارتی مسلم اولان انكليز ديپلوماتلری ايسه [برچوق خطالريله براوكه بوخطانك الك بيوكی تركيادن آيرلمقدر] حصولی مستبعد اولميان بو حادثه‌نك هم اسباب ظهورينی امكاندن تعاری ايتمك وهمده عين زمانده وسائط دافعه‌يه ايليشديرمك مقصديله پك چوق نظريات ومحاكماتدن صوكره قطعی اجرا آته كيريشديلر.

بحرسفيدده: سبته، مالطه، قبريس، مصر موقعلريله سويش قنالنك قدرت ملكيه‌سنی، بحراحمرده: سويش، عدن، وصوقوطرا آطه‌سنی الده ايتديكی كبی مسقط حكومتنه، الكويت

شیخنه النی اوزادەرق وبصره کورفزینك مدخلندەکی بحرین آطەلرینی واك نهایت عموم کورفزك ضابطهٔ بحریەسنی تحت ادارەسنه آلەرق عربستانك جنوبندن کلەجك تهلکەیه وضع‌ید ایلدکدن صوکره عربستانك شمالندن کلەجك مضر جریانلرك اوکنەده برسد حائل چکمك تدابیرینه مراجعت ایلمش ایسەده مطلوب اولان غایهٔ قطعیەیه وصولدن دها پك چوق اوزاقده بولندیغی شبهەسزدر .

اول امرده شوراسی محققدرکه دسترس اولدیغی شو نقاط اساسیەده حکم وسیاستی ثابت ومستقر دکلدر .

ثانیاً مستقر اولسەبیله بو نقاط مهمەده بر وحدت ملیه ودینیه موجود اولدیغنه کوره برینك ضرر دیکردن ممنون اولمسی محتمل اولمدیغندن حرکات عصیانیەیی بالذات کندی قوای اصلیەسیله امانەدن بشقه بر چارەسی یوقدرکه بوده محالدر .

ثالثاً عموم نقاط تحت امنیت وسلامتده وقوای اصلیەسی دخی مرتبهٔ کافیەده بولنسه بیله بشقه بر دولتله مشغولیتی زمانه تصادف ایدەجك اولان هرهانکی بر اختلاله قوای دافعه یتیشدیرمك ممکن اولەماز ترانسوال عصیاننك تسکیننده رونما اولان مشکلات بوکا دلیلدر .

رابعاً تحت ادارەسندەبولنان بوقدرمللواقوام داخلیه‌یی لذائذ امتیازات ایله بالتسکین سیاست داخلیەسنه بر محور انتظام ویرسه بیله بو اقوامك خارجدن آله‌جقلری درسه کوره حرکتلری طبیعی بولندیغندن سیاست خارجیه‌یه دخی اویولده بر استقامت تعقیبی مقتضی اولوب بو ایسه انکلتره حکومتنك انکلیزلکدن تعاری ایلمسنی مستلزم اولدیغنه نظراً هرحالده عقیم عد اولنمغه شایاندر .

ایشته انغلوفیللرك نظر تدقیقندن مستور اولماسی لازمکلن حقایق بودر مدهش برطراقهٔ انهدام ملحوظ قویدر مصردەکی حرکات وطن پرورانه‌یی تدقیق ایدنلر بویله بر احتماله قوت ویرمکدن اصلا احتراز ایتمزلر . کرچه انکلتره حکومتی مصر قطعه‌سنك وضعیتنی دکیشدیرمامك خصوصنده پك چوق مساعی صرف ایتمش ایسه‌ده اوراده کوندن کونه تعالی ایتمکده بولنان سویهٔ عرفان، شبان وطنك عصبیت ملیه ودینیه‌لرینك‌ده تعالیسنی جلب ایتمکدن غیر خالی قالدیغی جهتله ایر، کچ برحرکت ملیه ظهورینه انتظار موافق عقل وحکمتدر. حالبوکه مصردن قوپاجق ندای انتباهك موضعی قاله‌جغنه کیم حکم ویره‌بیلور ؟

ایشته انکلتره‌نك‌ده زیرده دردست ایضاح بولنان روس پروژه‌سنه متمایل اولمسنی استلزام ایلین اسباب بودر .

اسلام تهلكهٔ ملحوظه سنه قارشو روس نه یاپمق ایستدی و پطربورغخانه نك بالقان اتفاقنه مدخلی نه یولده‌در ؟

روسیه دولتنك بوكوننكی مسئلهٔ اسلام محنهٔ سیاسیاتنده پك او قدر مهم بر موقعی یوقدر ظن اولنه‌بیلور ، تحت اداره‌سنده بولنان اوتوز میلیون اهل اسلام بحر سفید حوضه‌سندن ، سیاسیات اسلامیه‌نك تجلیگاهندن اوزاق وصایا مواقعده بولندیغندن بوكوننكی حادثاتده كندیلرینه مخصوص بر وظیفه اوله‌میه‌جغی میدانده اولمقله برابر روسیه سیاست داخلیه‌سنك استناد ایلدیكی شدت ضابطه ذاتاً بوبیچاره‌لرده اقتدار سكوندن بشقه بر حال بیراقدیغندن روسیه‌جه بر تهلكه ویا خوف واندیشه‌یه وجود ویرمك معناسز ایسه‌ده بو اختیار عدوی هلال ، هر بر احتماله قارشو اولدن متبصرانه طاورانمق احتیاجنی غیر منكر فرض اولنسه بیله قدیمدنبرو تعقیب ایده‌كلدیكی متجاوزانه وضعیاتنه بویله مشوش زمانلری فرصت عد ایده‌جكی شبهه‌سزدر . قالدیكه یقین زمانلرده توره‌ین پان‌تورانیزم فكرلری روسلرجه موجب اندیشه اولمقدن غیر خالیدر . تركیا ، مدخل حلول اولمسی محتمل بولنان روسیه حوالیٔ جنوبیه‌سنده اكثریت مطلقه‌یی مسلمانلرك تشكیل ایتمكده بولنمسی كیفیتی

دخی بوترك اتحادینك وخامتدن اندیشه‌لر وبرمکی استلزام ایلر .

ترکیا کسب قوت ایلدیکی وبو فکرلرك تقویه‌سنده‌ده فرصتیاب اولدیغی تقدیرده وضعیت جغرافیه ذاتاً بیوك تسهیلات ارائه ایده‌جکنه وروسیه ـ ترکیا سیاستنك برعکس العملی ، مطلوبات دینیهٔ اسلامیه صره‌سنه کچه‌جکنه نظراً بر مغلوبیت قهقریه ایله روسیه‌نك کیری خطوه‌لر آتمسی احتمالی پك قویدر اویله بر آن فلاکت ایسه روسیه‌یی تا موسقوه منطقه‌لرینه قدر رجعته مجبور ایدرکه معنای تامیله انحطاط قطعی اوله‌جغی کون کبی آشکاردر. روس دیپلوماتلری بو کیفیات سیاسیه‌یی دائما پیش نظرلرنده طوتدقلری جهتله مشروطیتك فردای طلوعنده پك بیوك اندیشه‌لر اظهارندن منع نفس ایده‌مدیلر ترکیا اوپانیور فکری وقتیله وسطی اوروپاده چالنان ترك چانلرینك معنای باطنی بو متکبر ، مغرور ، دائما برتجیدکده بولنمغه میال قومك حوصلهٔ تصوراتنی تضییق وسنه‌لردنبرو نشاط قلوب ووجدانلرینه باعث یکانه اولان آهنك افتخاری اخلال ایلدیکندن کمال سرعتله اللرنده بولنان وسائطی استعماله قویلدیلر . بووسائطك برقسمی شرق کلیساسنه وقسم دیکری خرستیانلغه حامی اولان اوروپا آهنك دولیسنه عائددر . کلیسا حاکمیتی ایسه معتنا بر

حاكميت اولوب پطريقك نشانهٔ رسميسى اولان وايام دينيه‌ده كردن ربتپناهيلرينه قلاده بولنمسى مشروط بولنان قنادلرى كريلمش قارتال، حضرت فاتحك احسان مخصوصى اولان پطريق عصاسنك نفوذ روحانيسنه برده خاطرات تاريخيه دردانه‌لرينى حامل بر قوهٔ جسمانيه بخش ايلمكده بولنديغنه نظراً عيسويتك طمرلرنده اثرنما اولان اژدرهاى تهورى حسن اداره‌يه موفقيتى ناقابل تردد اولديغندن روسيه بوقوتك نفوذمضاعف‌معنويسيله اقامهٔ موانع خصوصنده دوچارمشكلات‌اولمدى . متوفى‌يوا كيم جنابلرى اعزهٔ نصارى كبى تقديسات يسوعيه‌يه واكا پيرو اولانلر دخى جنتك فيوض مخلدهٔ موعوده‌سنه واله وحيران اوله‌رق بالقان اتفاق مقدسنى وجوده كتيرديلر .

ونيزه‌لوسك آتنه كرسىٔ محفلنه صعوديله برابر آفوروزك قيمتنه خلل كله‌رك كليسانك ايكى محترم ومقدس اولادلرنده اسكى صميميت اخوتكارانه تجدده يوز طوتديغندن شرق مجاهدلرنده‌كى مقارنت وائتلاف يواش يواش پيداى رصانت ايتمكه باشلادى .

اعلان حربه قدر بزجه مجهول‌اولان بوحقيقتك وجودى او صره‌ده تكون ايتمش اولان ايكى حادثه ايله قابل اثباتدر . برى بوشو وامثالى نصرانيت مدافعلرينك عثمانيته خيرخواه

بر كسونده كورونمك ايستملرى وديكرى‌ده روملغك اتفاق منعقدده حمايه ايدلمامش اولديغنه دائر عالم مطبوعاتده بعض مقالاتك ظهور ايتمش اولمسيدر . آتنه‌دن كچوب كلن عموم سياحلر ايسه روم وبلغار عنصرلرينك آرتق يكديكرينه فنا نظرلرله باقمقدن صرفنظر ايتمش اولدقلرينه دلالت ايده‌جك غريب حكايه‌لر نقل ايتمكده ايديلر .

هيچ شبهه يوقدركه بالقان حكومات صغيره‌سنك ائتلافنى تهيه ايدن بوا كيم جنابلريدر ، وفاتيله برابر يانده بولنمش اولان بركوپكك‌ده عين زمانده وفات ايتمش اولديغنه دائر ظهورايدن روايات مصنعه بويولده‌كى حركات مجتهدانه‌سنك عند الهيده‌كى مقبوليتنى اويله بر ائتلافدن خشنود اولميان متعصب اهالى‌يه بيلديرملك اوزره صورت مخصوصه‌ده مرتب بولنديغنه دلالت ايدر . بشيكده‌كى چوجقلره قتل‌عامى ، مساجد الهيه‌نك تلويث وتخريبنى والحاصل شرق وغربده‌نه‌قدر انسان يوركلى مخلوقات وار ايسه جمله‌سنك و نفرت دشنامنى جلب ايدن بونجه جنايات وحشيه‌يى مباح عد ايدن ، صليب نامنه اجراسنه موافقت ايلين بر دينك روحانيتى ايشته بويله مرتب ، مصنع ، ابلهفريبانه مدعيات ايله تأمين‌نفوذ ايده‌بيلور . عجبا اوذات محترم برحيات بولنه‌يدى‌ده شمدى صليبك تجلى ايتديكى يرده هلالك كمال

شوکت وشان ایله متموج اولدیغنی ، صلیبك صلیبه معاوله‌سی کبی غرائب زماندن معدود برحالك تجلیسنی مشاهده‌ایده‌یدی مهبط روح عیسی دیه عالمه اعلان بیوردقلری قلب رقیقلرینه نصل تأثیر ایدردی .

ایران اشغالنده مندمج اولان حکمت نه‌در ؟

روسیه‌نك، اتخاذ ایتدیکی تدابیر مندفعه نك ایکنجیسنه کلنجه بدایةً ایرانی ، تأمین‌اسایش مقصدیله اشغال‌عسکریسی آلتنه آلمش اولدیغی او ویرانخانه‌یی ، ید تحکمنه کچیروب حرکات مستقبلهٔ عثمانیه‌یه سد چکمکدن عبارت قالدی حکومت سنیه هرایکی تدبیردن‌ده غافل بولنمدی .

اولاً ، بالقان اتفاقاتنی کندی‌لهنه تحویل‌وذات شوکتسمات حضرت پادشاهینك‌حا کمیت عالیه‌سی تحتنه جمع ایتمك تصوراتنی تعقیبه باشلادی فقط کرسیٔ دیانتدن کلن جریانلرك رفعیله‌تأمین حصولنه موفقیت حاصل اوله‌مدیغندن حقی پاشا حضرتلرینك بوکا معطوف نظریاتی قوه‌ده قالدی .

ثانیاً علاقه‌دار بولندیغی ایران امورینه مداخله وبو اشغال عسکری‌نك اوروپاآهنك دولیسنك مسائل اساسیه‌سی صیره‌سنه ارجاع اولنه‌بیلمسی اسبابنه توسل ایلدی . وبو خصوصده بر خیلی مهم خطوه‌لرده آنجق موفق اوله‌بیلدیسه‌ده متیقظ بولنان

روس سیاستی بوندن دها مثمر تدبیرلر اتخاذیله تأمین مقاصدینه چاره‌ساز اولمشدر .

ایشته بو تدبیر لئیم تأثیریله‌درکه ایتالیا، ائتلاف مثلثه‌بالاستناد طرابلس غربه استیلا امر مشئومنی احداث ایلدی . وینه بو خط حرکتك نتیجه‌سیدرکه بالقان اهل صلیب محاربانی سرزدهٔ ظهور اولدی . والحاصل بو مشئوم پروغرامك احکام محتویه‌سی جمله‌سندن درکه شمدیده سوریه، شرقی آناطولی والجزیره مسائل سیاسیه‌سنك حلولیله مکدرز .

ارمنی مسئله‌سی نه دیمکدر ؟ روسیه بو مسئله‌دن نه انتظار ایدییور ؟ ارمنیلر بو مسئله‌دن بختیاری، بدبختی اوله‌جقلر ؟

روسیه وآکا پیرو اولان حکومات سائره بو مسائلك احداثندن نه کبی منافعه منتظردر ؟ عمومی بر ظن واردرکه روسیه حکومت عثمانیه ایله اسیای وسطی مسلمانلری ارەسنه غیر مسلم بر عنصر اقامه ایله (پان ـ تورانیزم)ك نفوذ مستقبلانه سدچکمك آرزوسنده‌در .

بوفکرك منشائی، اوروپا افکار عمومیه‌سی قارشوسنده نقاب مشروعیتله ایش کورمکه مجبور اولان روس محافل سیاسیه‌سیدر .

روم ایلیدن تقریباً درت بچق، بش میلیون اسلامدن تشکیلی ممکن اولان یارم میلیونلق برقوۂ عسکریه‌دن محروم اولان حکومت عثمانیه‌نك روسیه‌جه بویله برخوف واندیشه‌یی داعی حرکاته تصدیسی نه قابل اجرادر ونه‌ده حوصلۂ خیالاته تماس ایده‌بیلمسنه امکان متصوردر .

آره یرده ایران کبی مستقل وروسیه ایله انکلتره‌نك حمایه‌سی آلتنده برحکومت وار ایکن نفوس حقیقیه‌سی برمیلیونه ابلاغی بیله مشکل برعنصر بی‌طرف اقامه‌سی مشاغلنه روسیه‌یی اجبار ایده‌جك اسباب احترازیه قطعیاً غیر واردرر .

دینیلیورکه: شرقی آناطولیده قدیماً موجود اولان ارمنستانك خاطرات تاریخیه‌سندن کسب انتباه ایلین معنویات آرتق حال اشباعه وارمش ومضارخارجیه‌سنی ابراز ایده‌بیله‌جك برانفلاق حقیقیه مظهر بولنمش اولدیغندن برلین معاهده‌نامه‌سنك حمایه ایلدیکی اصلاحات اساسیه موقع فعله وضع اولنمدیغی تقدیرده آناطولی قطعه‌سنك‌ده ما کدونیا مقدراتنه زمین اوله‌جغی مجزوم اولدیغی کبی حکومت عثمانیه‌نك تمامیت ملکیه‌سنه ال اوزاتمقدن محترز اولان روسیه‌نك‌ده بووسیله ایله مناسبات حسنه‌سنی اخلاله مجبور اوله‌جغنه دلائل مقنعه موجود ومحققدر .

بواحتیالی رأی ومطالعه دخی مفرط احتراصاته مغلوب اولان هواپرستان جهلابی اطماع واقناع ایچون روسیه منابعندن ترشح ایدن سموم تسویلات جمله‌سندندر .

آشکاردرکه روسیه حکومتی استیلای جهان پروغرامنك تطبیقاتیله مشغول اولدیغندن برالستیقیت کامله ایچنده بولنان ارمنی – ترك – کرد مسئله‌سنی بازیچهٔ انقلاب ایتمك عزم قطعیسنده‌در، ایلك هدف استیلاسی، ایلك مطمع نظری ایران اولسه کرکدر . شو صورتله‌که ایرانده دیناً اقتصاداً وتاریخاً علاقه‌دار اولان حکومت سنیه‌یی ذات ملکندن نومید ایله یاسیاسهً تعهدات قویه‌یه ربط ویامدت مدیده بومسئله‌نك تعقیبندن احترازه مجبور ایلیه‌رك موجود بولنان غیر مشروعی بر [امر واقع] کبی تلقی‌یه امکان حاصل اوله‌بیلسون .

ثانیاً روسیه – اقصای امل – تعقیبنده‌در . چونکه فردای انقلابدن بری یکدیکرینه ال ویره‌رك متحدانه عزم شهراه ترقی ایلین محب ایکی عنصر اکتساب حیات ایچون براوچنجی واسطه‌یه احتیاجلری اولمدیغی کبی افتراق و انفکاکی محق وطبیعی کوستره‌جك اسباب اجتماعیه و سائره دخی مفقود وغیر وارددر .

ایستاتستیقلر ، ارباب اختصاصك تدقیقات موشکافانه‌سیله

میدانه چیقان تاریخی واتنوغرافی حقایق سیاسیه صراحةً کو. سترمکده‌در که ملت عثمانیـه طبعاً و اجتماعاً بر ارمنی مسئله‌سی قارشوسنده دکلدر. بیوك قابینه‌نك آلتمش برنجی مادهٔ معهوده‌سندن بحث ایتمسی علنی بر اثر ذهولدر. مشروطیت عثمانیـه دور مسعودنده قانون اساسیدن بیوك بر حامی اوله‌ماز. تطبیقات و اجرا آتنده تظاهر ایده‌جك احوال متخالفه ایسـه ملتك، علمی حقوقك اجتهادات جدیه‌سیله قابل تسویه‌در. شرقی آناطولیده مسلمانلق و خرستیانلق مسئله‌سی‌ده یوقدر.

تزلالرده، بازارلرده و الحاصل عالم اقتصـادیاتده عصرلر دنبرو یکوجودانه چالیشـان ایکی ملتك متقابلاً معنویات ملیه و دینیه‌یه حرمت مخصوصـه ایله متحسـس اولدقلری نا قابل انکاردر.

دور حمیدیده مناسبات حسنه‌نك اخلالنه بادی اولمش اولان حادثات، قفقاسیا ارمنستانندن حلول ایتمش، روسیه‌نك پاره‌سیله تجهیز ایدلمش بیانجیلرك آثار مفسدتیدر که بوده ارمنیلرك ملیتنی تشکیل ایدن قطعه‌ده بردوام بولنان اجرا آت تمثیلیه قارشوسنده ارمنیلری مسکوت و غیر متحسس برحاله القا ایچـون انظار ملیه‌لرینی خارجه توجیه ایتدیرمك مقصدیله روسیه‌نك تعقیب ایلدیکی حرکات حیله‌کارانه‌دن منبعثدر.

روسیه‌نك آرادیغی انتهای امال استیلای جهان قپولرینی کندیلرینه کشاد ایتدیرمکدن عبارتدر مع‌هذا هیچ بر ارمنی تصور اولنه‌مازکه‌قریم تاتارلرینی‌حفرهٔ مماته سوق ایتمش اولان مواعید ایله کندی دین وقومیتلرینه ضربهٔ مدهشه‌دیمك اولان قفقاسیا جریانلرینك ـ الك آسوده و الك بختیار اولدقلری بر قطعه‌ده تحصلنه رضا کوسترسون !

بو قیاس ، احوال سابقه‌نك نه مرتبه قابل تکرراولدیغنه مقیاسدر .

بوندن طولاییدرکه ائتلاف مثلث ارکانی حکومت سنیه‌نك احتیاجات مالیه‌سنی‌اساس مداخله اتخاذ ایتمك تدبیرینه‌مراجعت، اصلاحات نامی تحتنده ارائه شدت ایلمشدر .

ایلك تخم اولمسه بیله بین‌الدول کمال جدیتله تعقیبنه مبدأ اولمق حسبیله مسئله‌نك‌اعظام‌اولنان ماهیت اساسیه‌سنده یواش، یواش بر انکشاف تفهم حاصل اوله‌بیله‌جکنه حکم اولنمق طبیعی ایسه‌ده‌روسیه‌نك‌بوندن بك‌بیوك منافع انتظار ایتمکده و زواللی ارمنی وطنداشلریمزی ـ کوزلری باغلی اوله‌رق ـ مطلقا کندیلرینه فنا نتیجه ویرمسی شبهه‌سز اولان غایهٔ خیالیه‌سنه سوق ایلمکده بولندیغی شبهه‌سزدر تازیانهٔ تشویق اولمق و ارمنی ملیت پرورلرینه طاتلی خلیالر ایله سرمست ایلمك اوزره ارائه اولنان قطعه دور حمیدیده معلوم اولان ولایات‌سته‌ایله طربزون وآطنه

ولايتلری ومرعش ايله اورفه‌سنجاقلرندن عبارت كبی كوستر-
لمكده اولديغنه كوره ائتلاف مثلثك بوندن نه انتظـار ايتمكده
اولديغنی تدقيق و ملاحظه ايچون سياسی ، اقتصادی بر رهبر
ارشادك اقامه‌سنه حاجت اولمسه كركدر .

بو قطعه‌دن روسيه‌نك بر آياغی قدسده و ديكر آياغی استا-
نبـولده و ارمنی ملت مظلومه‌سـيده بتون عنعنـات مليه‌لريله
اورونودوقس كرسيسنك زير تغلب وتضييقنده كورلمكده‌در.

صحائف سياسيات عالمدن‌سيلنمسنی كندی اللريله جلب‌ايتمك
وپارلاق بر موقع محـترمده ايكن پامال اعدا اوله‌رق حيـات
و هويتلرينـه خاتمه ويرمك ارمنی ملتی كبی متمدن و متيقظ
بر ملت ايچون بيوك بر شين، بيوك برذلت‌وحقارتدر. يشامق
لذائذينی اونوته‌رق موهوم خيالات آرقه‌سـنه قوشمق ومزار
انعدامی ترجيح ايتمك بيـوك بر فلاكت ، بيوك مصيبتدر .
تاريخدن متنبه اولمامق، احـوال عالمدن عبرت آلمامق بيوك بر
نكبت ، ناقابل تعمير بر خسار معنويدر . محب وطنداشلرمزك
بويله بر كريوهٔ اضمحلالدن توقيلرينی تمنی ايدرز .

روسيه‌نك بالاده تصويراولنان وضعيتی ظهورات اخيره‌ايله
ثابتدر شرقاً ـ ايران حدودندن سوق ايده‌جكی اسيای وسطی
اردولريله، شمالاً ـ جنوبی روسيه‌نك قوای اصليه‌لريله احاطه

ایلدیکی ترکیانك غربنده بر اسلاو قونفه‌دراسیوننك علاوه‌سنه قالقیشمه‌سی بر ارمنی حکومت متوسطه‌سنك احیا وایکی دولت اره‌سنه اقامه‌سی مقصدینه مستند اولمیه‌جغی وبالعکس بتون حرکات ملیه‌لرینه هدف اولان استانبوله وصول املنك حکمفرمابولندیغنی تضمن ایدر . حال حاضرده حکمفرما اولان هوای سیاست ارمنیلر ایچون امال بعیده‌نك وجوب تحققنه کافل دکلدر .

ارمنیلر ایچون ترکیانك اعتلاسی ومادر اصلیلرینك ملك عثمانی‌یه التحاقی حالنده ایکی حکومت مخاصمه اره‌سنده بیطرف بر دافعهٔ سیاسیه اولمق سعادتیله بکام اوله‌بیلیرلر. چونکه ایکی حکومت اره‌سنده بیطرف بر منطقه اقامه‌سنه روسلر دکل ترکلر محتاجدر بناءً علیه ارمنیلرك اخص امالی روس منابعندن مترشح اولان افکاردن وهله « ترکیانك قوای حیاتیه‌سنی افنا ایله کندیلرینه موهوم بر موجودیت سیاسیه ویرمك » اساسندن بری بولنملیدر. عکسی حال ارناؤدلرك جهت سیاسیه‌سنی قبول وارتکاب کبی بر خطای فاحشه وکندی تاریخلرنده درج اولنه‌جق بر لعنت ابدیه‌یه معروض قالملری طبیعیدر.

شمدی فرانسه‌نك‌ده جهت نظرینی
تدقیق ایده‌لم :

روس پروژه‌سندن فرانسه‌نك منفعتی نه‌در . عرب مسئله‌سی نه‌دن عبارتدر ؟

روس پروژه‌سنه کوره فرانسه‌نك منطقهٔ نفوذینه ترك اولندیغی آکلاشیلان قطعه‌که: بیروت ، شام، حلب ولایتلریله قدس شریف وجبل لبنان لوالرندن عبارت اولوب اوچ میلیوندن فضله نفوسی محتویدر. اکثریتله مسلمانلرك ید تصرفنده اولمق جهتیله بونده اسلام خرستیان مسائلنی آرامق عبث کبی ظن اولنمقده ایسه‌ده فرانسه‌نك قدیمدن برو چویرمکده اولدیغی فسادانکیز دولاب انتفاعده خرستیانلری ظلم دیده کوسترمك املی حکمفرما اولدیغنه ومشهد مقدس ایچون تاریخی برطاقم حقوق‌مالکیتی وجبل‌لبنان اداره‌سنده دخی بر نوع حامیلك ادعا ایده‌بیله‌جك قدر آثار حلولیه‌سی موجود بولندیغنه نظراً صورت حرکتی محلنده‌بیان وتصریح اولنان استیلای تدریجینك ـ بین‌الدول ـ دائرهٔ نفوذ تعبیریله تصدیقندن صوکره وقت مرهوننده اکمالنه ساعی‌اولمق اسبابنه متوسل اولنه‌جغنه حکم اولنه‌بیلور . فقط نه بو حکم ، نه‌ده اوظن مملکتك افاق مقدراتنده تجلی ایتمیه‌جکدر . اساس اتخاذ اولنان عربیت مسئله‌سی بر مدت حلول اجانبه واسطه اولدقدنصوکره نهایت افول ایدرك او اکثریت مطلقه‌سنه‌رغماً

اسلامك اسارت صليبيه‌يه دوچار اوله‌جغنه هيچ شبهه يوقدر . جزائرده ، تونسده مسلمانلری خرستيانلغه جبر ايدن ، اسلاملری كندی دائرهٔ مساعيلرندن محروم ايلين ؛ حق حيات ومعيشت ، حق اجتماع وحريتدن مسلمانلره نصيبه ويرمين ؛ اسلام مذلتنه ، اسلام نكبتنه حريص اولان برحكومتك تحقق ايده‌جك نفوذ استيلاكارانه‌سندن ظلم ، غدر ، اعتساف ايله سياسی جناياتدن بشقه برشیء انتظار اولنه‌ماز .

اسلاميتی ماحیء مليت صورتنده تلقی ايله بتون مؤلفات ومدوناتلرنده شمدی‌يه‌قدر برشائبهٔ اساسيه اوله‌رق « بو دين هروارديغی يرده مسكون اقوامك ملكات مليه‌لرينی تحويله بادی اوليور . اسلام كلمه‌سی قارشوسنده قوميت ومليت سوزلرينك هيچ براهميتی قالميور » يايغره‌لرينی درج ايتمكدن حيا ايتمين مؤلفين يسوعيه اكثريتی تشكيل ايدن مسلمانلرك دكل كندی عطيه واحسانلريله صاتون آلدقلری بعض بدخواهان دينك صنيعه‌سی اولمقدن غيرخالی بولنان افكارباطله‌يی اساس اتخاذ ايله « سوريه‌ده مليت داعيه‌لرينك اويانديغنی ، اورادە ولايات شرقيه ايله ماكدونياده اولديغی كبی نائل سربستی اولان عربلرك ملی مطالباتی يوزندن برحرب داخلی مقدماتنك ظهوری ملحوظ اولديغی ونتايج وخيمه توليدينه مستعد مسائل مدهشه جمله‌سندن اوله‌رق خلافته عائد قوهٔ روحانيه‌نك تزلزله محكوم بولنديغنی و بويله بر

حالك حدوثنده « كتلهٔ مهيبهٔ اسلامك بطئ وياسريع برصورتده غليان ايده‌جك حسيات دينيه‌سندن متولد نتيجه‌دن » احتراز لازمكلديكنى برلسان ابلهفريبانه ايله عالمه اعلان وكندى تصورلرنده بولنان مداخلات اساسيه‌يه بويله مقالات ناقصه‌يى اساس اتخاذينه جرائت ايدييورلر بوجرائتى شبهه يوقدركه معارف سياسيه‌دن بى‌بهره بعض ساده دلان‌امتك جهل وغفلتندن‌اقتباس ايتمكده‌درلر . اويله يا بو دين ماحئ مليت‌ايسه بوادعاى غريبك محدث اولديغنه ايمان ايتمك‌لازم كلمزمى ؟ عرب قومى بيلميورلرمى‌كه خلافت اسلاميه ، خلافت سياسيه اولوب عالم نصرانيته قارشو جهان مبين احمدينك قلعهٔ اهنينى اولان وپيغمبر ذيشانك ممدوحى بولنان قسطنطنيه‌يه صاحب‌اولان دولتك حق شرعيسى اولمق جهتيله ياوز سلطان سليمه بحقٍ دور وتسليم اولنمشدر ، هم نه‌حاجت‌عرب قومى تُرك‌ملتندن آيرى برقوم ، برملتميدر ؟ خليفهٔ ذيشان نى يالكز تركلرك دكل عموم مسلمانلرك امير محترم ومقدسيدر هله‌بوملك‌داخلنده عربلر ، تركلرك اخوتندن دها بيوك‌برحرمت ورعايته مظهر دكلميدر ؟ هرهانكى برمحفله ، هرهانكى برمجلسه عرب اولديغى لهجه‌سندن ، قيافتندن ، بللى برشخص اثبات وجود ايدنجه سرير مجلسى كنديسنه تسليم وعمومك حرمت واطاعتى اكا توجيه اولنمق اسكيدنبرو تقرر ايتمش برعادتدر . شرفاى عرب ، علماى عرب ، مشايخ عرب

بزم نور حدقهٔ موجودیتمزدر . شو حالده « بنیان مرصوص »
مرتبه‌سنده‌کی اساس متین اتحادك باخصوص شو صره‌لرده انحلالنی
قبول ایده‌جك هانکی منافع عربیهٔ اسلامه متصوردر . براز
آشاغیده کوریله‌جکی وجهله خلافت عربیه کلمه‌سنك شیوعی بو
پروژه‌ده موجود اولان انکلیز منافعنك تقویه‌سندن بشقه بر
مقصده مستنداولمیوب منابع داخلیه‌سی دخی یسوعه پرستشکار
اولان کروه ملاعین‌در . بویله برفکرك موجودیتی، ابوسفیانك
مکه‌ده محو اسلام ایچون قوردیغی دام ملعنتدن دها مضرودها
هائلدر . اسلام اولان هرعرب بوکلمه‌یی اظهار ایچون شق
شفه‌یه جرأتکار اوله‌جق اولان هرهانکی برمفسده مشت زن
اسکات اوله‌رق « خلیفه بزم‌در . وبز خلافتك رکن اصلیسی یز »
دیمکده تردد ایتمامیلدر . فردای « سقیفه » ده معاویه‌نك ایقاظ
فتنه ایچون حضرت علی‌یه مراجعتنده اوفداکار علوینك سویلدیکی
سوزلر خلقهٔ سمع عبرت اولمغه شایان اولدیغی کبی بتون اسلاملر
دخی اثر خلفای راشدینه اکتفا ایله مأمور وموظف بولندیغی
شبهه‌سزدر بوکبی حوینات مضره‌نك تسلم ایتدکلری وظیفه‌نك
ماهیتی حقنده استیلای تدریجی بخشمزده ویریلان ایضاحات
بتون عالم اسلامه بر صلای انتباهدر . آرتق بونجه علما، فضلا
یتشدیرمش، بو دین حکیمك تعمیم نفوذینه سیللر کبی قان
آقیتمش، تا اقصای غربده دوه‌سنی دکزه سوره‌رك « انتهی

شاهدمسك شو دكنز مانع مشیوحركتم اولمسه‌یدی اسم جلالنی دها ایلرویه سوررردم» دیه‌جك‌قدر نورانیت وجدانیه ابراز ایلمش علوی نظر، روشن ضمیر برقوم اسلامك بالای‌سرمزده طولاشان كابوس اضمحلالی كور صلیبك آیرمق ایستدیكی مجاهدین . اسلام تركلر ایله هم دست اتحاد اوله‌جغنه مطمئن اوله‌لم .

ای عالیجناب، ای نجابتشعار امت، فیض نظركزله آكاه اولیكز. ای حقیقت بین قوم عالی نسب،روح دیانتكزله‌خبردار اولیكزكه قبلهٔ دین اسلام اختلافات ملتله قرین انهدامدر .

بویله هنكامهٔ حشر ونشرده سیاست عربیه سوداسنده‌می یوقسه واجب التوسل اولان سیاست احمدیه‌ده‌می نباهت شان مأمول وملحوظدر . بودینی اوج بالای افتخاره ایصال ایدن سزلرسیكز ؟ بواسلام ملیتنی روح عالمه انفاذ ایلین سزلرسیكز نولدی‌كه‌اسلاف واجدادكزك اثر مبجلنی‌تحقیرهوساتنه‌دوشدیكز كلیكز ای قتیبه احفاد كرامی ، ای عبادله اولادفخامی ، سز اوپاك، اومطهر سجیهٔ روحانیه‌كزله بز صلیبك آچمش اولدیغی شو جریحهٔ المناكك خون اصالتندن زنكین اولان سینهٔ مغدو-ریتمزله روضهٔ مطهره‌یه دونه‌رك جانمزدن، دنیامزدن، هویت

وماهیتمزدن دها قیمتدار اولان دینمعززمزك بقاسیچون متوقع مرحمت اولهلم !

یا نبی الله ! سدهٔ رسالتپناه وبارگاه علویت اکتنا کزهدخیل وملتجی اولان بو بیچاره ابنای دینك حال پرملالنه عطفف نگاه شفقت ایدیکز. صلیبك ایجاد ایلدیکی و فرقان جلیل الشانك علو قدر ومنزلتی کسر ایچون ایلرویه سوردیکی آلات رزم وحربه مقاومت ایچون سنهلردنبرو کشاده بولنان سینهٔ ایمانمزده آرتق حسام قهر و بلادن شرحهلر آچیلدی . ایشته ید قمر شکاف روحانیتکزله معنویاتمزده اویاندیردیغکز شمعهٔ حمیتك انوار مبجلهسی زیر اقدام مقدسهکزی تلثیم ایچون بتون هویت معنویهمزله برابر خارجه متوجه بروز اولدی ، عنایت یا فخر مسلمین! بز ایفا ایلدیکمز وظیفهٔ مقدسهنك مکافاتنه مظهریت سوداسندن بری یز. شو بیچاره حامیسز، ملجأسز، پریشان و نالان اولادمزك شرفیت دینلرینی محافظهیه بیدریغ مروت ایلیکزکه آنلر حضور سعادتلرندهده معصوم ومظلومدرلر. ای محبوب جلیل یزدان، ای متکا پیرای انس وجان! پیغوله کشان مصائب استیلا اولان امت غریبهٔ مرحومهکزك اوجر ، دردر یاشندهکی جکرپارهلرینی پارچهلیان وبو مظالمی دیانت نامنه تقدیسه قدر بغی وطغیانه جرأت ایلین خونهٔ دبن، مساجداللهی تحویل

وقبلهٔ آمالمز اولان محراب ومنبری تخریب فضا بحیله عادتا سحاب کبی اوزرمزه چوکوب کلیور .

تمادی ایلین مصائب بی‌رحمانه ، هر طرفدن باش کوسترن مؤثرات جان‌براندازانه؛ طاقت وتحملمزك فوقنه واصل اولدی. بونی اختلافاتمزدن، مجاهدات دینیه‌ده‌کی نقصانمزدن بیله‌رك حضور پرنورکزده تجدید عهد ومیثاق ایلیورز لعنت او بد طینته‌که وسیلهٔ رحمت اولمیان مناقشات داخلیه‌یه وبویله مدهش بر آفتك ایقاظنه ساعی اولور . نفرین او شقیٔ بد خصلته‌که صلیبك هوای مسمومنی قلوب ملته القا واویله بر نائرهٔ ملعنتی ملتك سعادتسرای اجتماعنه وضع ایله وطنك اضمحلالنه بادی اولور. آرتق عنایت، مروت، کرم ولطف ومرحمت سزکدر.

عالم رحمت واسعه اولان نام قدسیتکزه منسوبیتمزك علو قدرینی احسان بیوریکز اك بیوك مدار شرف وشانمز اودر . شاید شو عهد ومیثاق، شو اقرار جرم وکناهدن صکره ینه او شرف جهان بهانك بقا ودوامنه روای حق ایسه اوت ، یاقافله سالار انبیا ! روای حق ، سزای عدل ایسه مخدراتمزك روح عصمتی . . . . بارکاه عظمتکزه قربان اولسون.

— « الله اکبر علواً کبیراً » —

روس پروژه‌سندن انکلیزلر نه‌قدر حصه‌دار منفعتدر ؟ !

انکلیزك خط آمالنه کلنجه : تهدیدینی ایقاعه قادر، تدبیر سیاسیات عالمده ماهر بر حکومت معظمۀ عثمانیه‌نك پیش جلال وحشمتنده انکلتره‌نك - نه درجه‌ده متوحش اولمسی لازمکله‌جکی بوکون آلمانیا ایله آره‌لرنده باش کوسترن دهشتلی رقابت وضدیتدن آکلاشیله بیلور.

انکلیز، تاقینارجه عهدنامه‌سنی انتاج ایتمش اولان احوالك ظهورندن بری دولت عثمانیه‌نك بر وضعیت مثبته اخذینه مانع اولمقده‌در. چونکه هند یوللرنده قوتلی بر حکومت اسلامیه‌نك ظهوری تقدیرنده هندستانك او حکومته قارشو بر حرکت ودادکارانه اخذی احتمالدن بعید اولمدیغی کبی عکسی حالده یعنی جوارنده اسلام حکومتی یرینه قوتلی بر خرستیان دولتنك ظهورنده - هندستانده متمکن و حقوق دینیه‌لرینه مظهر بولنان اسلاملرك - حال حاضری استبقا مقصدیله انکلیزلر لهنده بر مسلك عمومی‌یه اتکالری مأمولدر. بناءً علیه انکلیزلرك اسکیلردن بری حکومت عثمانیه نك عظمت جهانکیرانه‌سنه مانع اولدقلری وبوندن بویله‌ده مانع اوله‌جقلری اثباتدن آزاده قالور. انکلیزلر حکومت عثمانیه‌یی حمایه ایده‌بیلملرینی آنجق خارجه قارشو ضعیف بر موقعده بولنمسیله و سیاسی ، عسکری بر تشبث اجراسی اقتدارندن محروم اولمسیله مشروط طوتمشلردر.

شو قدر که خلافت سنیه‌نك ـ بتون بتون امحاسنی وروسیه‌نك
بصره کورفزینه قدر توسعی‌ده منافع اصلیه‌لرینه منافی کورد-
کلرندن سیاستك کوستردیکی احتیاجه کوره آره صره خلافت
لهنده بعض تظاهرات محبتکارانه ابرازندن کری طورمدقلری
محققدر طفسان اوچ سفریله آنی تعقیب ایدن مسائلده الدقلری
وضعیت هرکسجه معلومدر فقط اخیراً، آلمانیانك مسائل شرقیه‌ده
ظهوری و روسیه‌نك مساعدهٔ معلومه‌سیله کندیسنك مصره
تحکمی بو امر مهمده رقیب اصلیسی اولان روس سیاستنك
انکشافنده بر مانع حقیقی تصور ایتمامش و یمان اولان سن پتر-
سبورغ دیپلوماتلری دخی بو خصوصده انکلتره‌نك اك زیاده
توحش ایلدیکی بصره منطقه‌سنی انکلیزلرك دائرهٔ نفوذینه ادخال
ایلدکلری جهتله خلافت سنیه علیهنده اخیراً کوردیکمز طور
خصمانه‌یی التزامده ـ بأس دکل ـ منفعت کورمشدر .

روس پروژه‌سنده الجزیره قطعه‌سی انکلتره‌یه نامزددر .
شو حالده بلوجستان ذاتاً تحت حمایه‌سنده اولوب اخیراً ایرانك
قطعات جنوبیه‌سی‌ده بالفعل کندی نفوذ و حاکمیتنه کیرمش
اولدیغنه نظراً الجزیره‌نك مقدراتنه وضع ید استیلا ایلدکدن
صوکره هر ایکیسنی‌ده ضمیمهٔ ممالك ایلیه‌جکندن و عربستانك
حجاز ایله یمندن بشقه اقسامی اوزرنده نفوذی جاری و سواحل
جنوبیه و شرقیه‌سنده کائن کوچوك حکومتلری اوزرنده بر

حق حمایه‌سی موجود اولوب توسیع حاکمیتنه متمادیاً چالیشمقده بولندیغی جهتله نهایت اورالرده‌ده کمال استقلال ایله اثبات وجود ایده‌بیله‌جکندن بو پروژه‌یه کوره استقبالاً احکم حکام عالم اولمق سعادتیله مبشر عد اولنه‌بیلور قارشوسنده تك بر دشمن قالمش اوله‌جقدر که اوده مانچوری محاربه‌سنده ضعف بری وبحریسنی کوسترمش، اولدیغندن انکلتره‌جه باعث اندیشه عد اولنه‌مز. نفوذ اسلام قوتیله اکی داخلاً اشغال ایدرك بیوك قوتلرینی کسر ایتمك و ممکن ایسه ایرانك اجزای باقیه‌سنه ال اوزاده‌بیلمك ایچون روضهٔ مطهره ایله ارتباطدن محروم قاله‌جق اولان دولت عثمانیه‌نك حامیٔ خلافت اولمق اقتدارندن سقوطنی ایلرویه سوره‌رك قطعهٔ حجازیه‌یه مستولی اولمق املنه عازم اوله‌جغی محققدر خلافت عربیه‌یی ایجاد ایلمسنده‌کی مقصد دخی بودر. او حالده میلیونلرجه مسلمانلرك قانی بهاسنده اولان خلافت سیاسیهٔ اسلامیه‌دن و بالطبع پرستشکارمز اولان دین میندن بر اثر قالورمی .

بو پروژه نتیجه‌سنده انکلیز ، محور ارضك اوج بالاسنده شاهقه‌سنی اکمش ، آیاقلرینی بر برینك اوستنه قومش ، معتادی اولان پیپاسنك دومانی صاوورمقله مشغول بر حال جهانداریده کوریلیور . ایمدی انکلیز قابینه‌سندن ملتك ، امت مرحومهٔ عثمانیه‌نك نه آرامقده اولدیغنی تعیین ایتمك قارئینك تقدیرینه منوط قالور . ایشته ائتلاف مثلثه منسوب حکوماتك ترکیا

صوك تقسيمنه دائر ترتيب ايتدكلری خريطهٔ سیاستك احكام اساسيه‌سی بودر . پان اسلاويزم « تهلكهٔ عظمی » سی‌ده ايشته بو صفحاتی مشتملدر .

روسيه حال حاضری توليد ايچون نه‌ياپدی ونه‌يولده حركت ايلدی

روسيه بوغايه‌يه آنجق پروغرامنده ثبات، دولت عثمانيه‌نك ضعيف زمانلرندن استفاده ، كنديسنه توجه ايدن فلاكتلری آن طلوعنده باصديرمق ، متمادی بر صورتده ترقيات فكريه ومدنيه‌يی تعقيب ايله توكلردن دها مساعد بر سويهٔ عرفان حاضرلمق ، ونائل امل اولمق ايچون مشروع وغيرمشروع نه‌قدر وسائط وارايسه جمله‌سنه مراجعتده تردد ايتمامك كبی تدابير ايله واصل اوله‌بيلمشدر . دلی پترونك وصاياسنی حسن تلقی ايتمش اولان قترينا بوبنای استيلانك الك دورانديش معمارلرندن معدوددر .

عثمانليلرك متخلق اولدقلری فضائل جهاديه واخلاق حصافتشعارانهٔ دينيه‌يه خلل طاری اوله‌رق كوپريليلرك اصلاحات اساسيه‌سنه بدل مؤثرات تدنی واضمحلاله رعايت اولنمغه وقحط رجال سببيله ادارهٔ دولتده تذبذب ظهور ايدرك داخلاً ممالك عثمانيه‌يی سراپا بر بحران اغتشاش احاطه ايتمكه باشلاديغی زمانلردنبری روسيه بو مقصده وصول ايچون داخلی وخارجی

[شهراه ظفرلر] آچمغه ، ومنتظم اردولرینه حلوله توسل ایتمش ایدی .

واحیفا که داماد ابراهیم پاشانك آچدیغی بساط سفاهتك خاطرات لطیفه‌سندن شیرین دماغ اولان قوجه راغب پاشانك بر سنه‌تنقیحات و تصرفاتدن بریکدیرمکه موفق اولدیغی میلیونلرجه لیرالرله تأسس ایدن عوالم جم نشینانه جسم دولتی یورغون دوشورمش وبالعموم افراد ملته قدر سرایت ایدن طاتلی بر اویقو ایله احوال عالمه قارشو لاقیدانه بر مسلك عاطل باش کوسترەرك روسیه‌نك ازدیاد سطوت وقدرتنه قارشو محافظهٔ حال شائبه‌سنه رواج ویرلمش اولدیغندن شیرازهٔ حکومت آز مدت ظرفنده روسیه‌نك تجاوزات متسلسله‌سنه میدان ویره‌جك درجه‌ده برانحلال مدهشه دوچار اولمشدر .

فی‌الحقیقه ، آوستریا ووندیك حکومتلرینك قارلوفچه وپساروفچه محاربه‌لرنده قوللاندقلری اصول تجاوزکه - داخلی اقوام غیر مسلمه‌یی عصیانه سوق ایتمکدن عبارتدر - روسیه دیپلوماتلرینك یگانه برآلت حلول وظفرلری صره‌سنه کجدیکی صره‌ده اژدرهان ایله قزان ایالتلرینه ضمیمةً ازاق قلعه‌سی دخی ید تصرفمزدن چیقارق ملکمزك بر مدخل مهمی خارجك مستحضر اولان تجاوزات حلولیه‌سنه مفتوح بولنیور ایدی [۱۱۱۰]

اسوجك قولنی، قنادینی قیره‌رق لهستان تقسیمنه کوز دیکمش اولان روسیه‌نك آمال جهانکیرانه‌سندن بری دخی دولت عثمانیه‌نك تقسیمندن عبارت اولوب اوستریا ایله اولجه‌ویانه‌ده تدافعی و تجاوزی بر اتفاق عقد ایتمش اولدیغنه نظراً هر نه‌زمان اولسه دولت عثمانیه‌نك بر حربه مجبور اوله‌جغی محقق ایدیسه‌ده یدی سنه دوام ایدن «قوجه راغب »ك دور حضریسنده قوای عسکریهٔ عثمانیه اصلاح و تنظیم اولنمیه‌رق حال سابقك ادامه‌سنه چالیشلمش و اصلاحات ملکیه‌یه‌ده قطعیاً اعتبار اولنمامش اولدیغندن مملکتین ایله موره و جزائر بحر سفید رعایاسنی افساد ایچون آتیلان تخم فتنه ثمره‌دار اوله‌رق نهایتده آچیق بولنان مادی و معنوی قپولردن روسیه‌نك داخلمزه حلولی ایله قینارجه معاهده‌سنك عقدی کبی بر فلاکت سیاسیه باش کوسترمشدر. [١١٨٨] ایشته روسیه‌نك وضعیت حاضره‌سنی تولید ایتمش اولان اسباب مادیه و معنویه‌نك اس الاساسی بودر. قینارجه معاهده‌سی جناب فاتحك شوکتنی اخلالده قارلوفچه معاهده‌سنه مماثلدر. اوزماندن اعتبارا سرکاره اقتحام ایلین اصحاب نفوذ بر طرفدن اصلاحات داخلیه‌یه قیام ایله روسیه‌نك بازیچهٔ حلولی اولان مؤثراتی حسن نیت، عدل و حقانیت، احتیاط و بصیرت کبی لوازم مدنیتله و مغلوبیتمزك اسباب حقیقیه‌سنی دخی عسکرلکده انقلاب اساسی، قوهٔ معنویهٔ ملیتده انکشاف حقیقی، لوازم و مهمات حربیه‌نك تدارکنده سرعت جدیه کبی عوامل استکمالیه

ایله تعدیل و تحویله بذل همت ایدیدیلرنه روسیه نك« كیره سون»ده اوستریا ایله عقد ایتدیكی تقسیم عثمانی اتفاقنامه سی وجود پذیر ونه ده رعایانك افسادی خصوصنده قینارجی معاهده سنك تأمین ایلدیكی فوائدك استحصالنده بویله برمظفریتك تأمینه امكان حاصل اولوردی .

(یاش) ایله (زشتوی) عهدنامه لری قوجه یوسف پاشانك همم امیانه لرینه رغماً ینه دولتك انحلالنه بادی اوله رق قریم وقوبان كبی ایكی قطعهٔ جسیمه حوضهٔ عثمانیه دن افتراق ایلدی. [١٢٠٦] بو سفر، ملك محروس سلطان سلیم ثالث كبی بر محیئ فدا كاره مظهر اولییور فقط عوام ناس طرفندن ایقاع اولنان اختلالات نتیجه سنده شعبات اداره نك هرجهتی احیایه كافل اولمق اوزره وضع واحداث اولنان بونجه اصلاحات وتجددات بر آنده محو وهبا اولدیغی شویله طورسون ویدینده فتنه احداث ایتمسندن طولایی قوجه یوسف پاشا طرفندن اعدام اولنان « پاسبان اوغلی عثمان اغا » اختفا كاهندن میدانه چیقاره رق علناً عصیانه قیام ایلدیكی صره ده بلغراد یماقلرینه قارشو شینیكلی مصطفی پاشانك طو . پلادیغی طاغلی اشقیاسی دخی صرب رعایاسی حقنده انواع مظالمه جرائت و (پازوند اوغلی) دخی بالقانلرله طونه آره سنده كی

محاله تخطی ایدرك بلغارلرك عرض وجان ومالنـه تصدی ایلمسی اوزرینه روسیه‌جه اختیار اولنان تجاوزات غیرمشروعه نتیجه‌سنده اعلان حرب ضرورت مرتبه‌سـنه وارمش و او پادشـاه عالیجاهك شهادتنی متعاقب ناپولیون بوناپارطك شهید مشارالیهده کوردیکی افکار مجددانه‌دن اثر بولمیـه‌رق بزدن کف ید ایتمکه مجبور اولمسیله روسیه‌نك قوجه اردولری قارشوسنده معینسز قالان سلطنت سنیه برده سرکاره کلن علمدار پاشانك شهادت واقعه‌سیله بتون بتون قوتدن دوشه‌رك بکرش معاهده‌سنی قبولده مضطر قالمش اولدیغندن بالضروره پروت صوینه قدر اولان اجزای مملکتمز روسیه‌نك النه کچمش ومملکتین ایله صربستانك استقلال اخیرلرینی انتاج ایدن امتیازات معلومه دخی تصدیق ایدلمشدر . ١٢٢٧

[معلومدرکه صربلیلر اوستریا ایله روسیه سفرلرنده اجرا ایتدکلری حرکات شقاوتکارانه‌یی بوصره‌ده دخی تجدید ایتمشلر ایدی. یکیچریلرك ایقاع ایتدکلری مظالم اساس شکایت اولدیغندن اولجه حقیقی تدابیر اصلاحکارانه ایله منعی ممکناتدن بولنمش ایسه‌ده نه‌چاره‌که بویله برحرکت مشهـود اولمامشـدر هله اویله مهم بر موقعـده عثمانلیلرك یکوجودانه بر مسـلك وفاقکاری تعقیب ایتملری لازمه‌دن ایکن بالعکس یکیچریلر ایله حدودیـاقلری « محـافظ » یکدیکرینی قتل و امحـا کبی شـایان تأسف احواله

جرائت‌یاب اولمشلر ایدی بر طموز تاجرینك زیر رایتنده طوپلانان صرب فداکارلری ایسه بو فرصتدن بالاستفاده بلغراد وسائر قلعه‌لرده‌کی مسلمانلری قتل عام ایلدیلر وپادشاهك اراده سندن بشقه برشی طانیمدقلرینی اعلان ایتدیلر . سلطان سلیم استرداد قلاعه امر ویرنجه علنی عصیان باش کوستردی وایالات مجاورەنك قوای غالبه‌لریله بوعصیان دخی باصدیرلمق اوزه ایکن روسیه‌نك میرآلای بالانك زیر اداره‌سنده‌کی قوهٔ معاونه‌سی میدانه چیقدی دولت وویواده‌لری عزل ایلدیسه‌ده روسیه بونی وسیلهٔ تجاوز عد ایدرك بر پروتستو ایله اعلان حرب ایتمکسزین تجاوز ایدرك خوتینی ضبط ایتمش ایدی ایشته بومحاربه‌نك سبب ظهوری بودر] .

آندن صوکره ادرنه معاهده‌سی ایله ختام بولان فصل تجاوز نظر انتباهمزی دعوت ایدر .

١١٥٦ تاریخندن بری متصل افساد اولنه کلن رعایای عثمانیه کسب استقلال هوسیله حرکات ملیه‌یه انهماك ایلیه‌رك و بعض احوال معنویه دخی مملکتین ایله موره و جزائر بحر سفید اهالیسنك عصیانه یاردم ایدرك بکرش معاهده‌سندن درت بش سنه صوکره صربلیلر میلوش نام سرکرده‌نك ریاستیله برامارت امتیازینی (١٢٣٦) استحصاله موفق اولدقلری، کبی جنوبده‌دخی تپه‌دلنلی علی

پاشانك آرناودلق ، موره ، ترحاله و جزائر سبعه‌دن بر ادارهٔ مستقله بالتشكيل يانيه‌يى مركز اتخـاذينه قالقشمسندن طولايى همان وقتندن اول ميدانه چيقان اثينكى اتريادخى پاشاى مشار اليهك اعدامى اوزرينه حركات باغيانه‌لرينى تشديده قيام ايتدكلرندن و دولت عليه ايسه يكيچرى فتنه‌سنك امحاسيله مشغول اولديغندن باالضروره روسيه‌نك قواى حلوليه‌سنى تشديد و ترتيبده خادم اولان آقكرمان مقاوله‌نامه‌سـنك تصديق مضراتنه روى قبول كوستردى كه بو مقـاوله موجبنجه رومنلر ايله صربلر مظهر استقلال و كسب انتباه ايلين روملره نمونهٔ امتثال اولدقلرى كبى بو كون آثار مضره‌سنى كورمكله دلخون اولديغمز مداخلات اجنبيه دخى بو دوردن اعتباراً سركشانه وغالبانه بر طرز ايله سياسـيات عثمانيه‌يه تعدى‌يه فرصتياب اولمشـلردر مؤرخلريمز بو مقاوله‌نامه‌يى فنار امتيـازاتنك متممى صفتنده طـانيمليدرلر بو مثللو مقاولات بوندن صوكره تعدد ايتمش و مطلوب اولان حركات مليه‌يه اساس طوتلمشدر [١٢٤٤] فرانسـه و انكلتره حكومتلرى يونانليلر لهنده‌دوام ايدن افكار عموميه‌يه تبعاً روسيه‌يه متمايل اوله‌رق پترسبورغده عقد ايتدكلرى پروتوقولى بر معاهدهٔ مخصوصه ايله‌ده تأييدو باب عالى‌يى يونان استقلالنى تصديقه مجبور ايلمك و يونانليلر ايچون قبول ايتدكلرى دائرهٔ مليه‌نك حدودينى

تعيين و همان قونسلوسلر اقامه ايله مناسبات تجاريه تأسيس ايتمك وجوبنى تصديق ايتدكلرندن و حالبوكه دولت برچوق مساعئ غيورانه نتيجه‌سنده روم فترتنى سرتاپا تسكينه موفق اولديغى جهتله او واديده وقوعبولان مداخلاتى عادتا بر اهل صليب صورتنده تلقى ايله رد ايلديكندن بالطبع روسيه ايله حرب تكرر ايتدى و نتيجه‌سنده معلوم اولان ادرنه معاهده‌سى عقد اولندى . بو معاهده موجبنجه ، وملرك استقلالى تصديق ، صربلرك امتيازاتى توسيع وآسيادن مدافعهٔ عسكريه‌يه الويريشلى نقاطى محتوى اولان چركستان حاكميت عثمانيه‌دن نزع ايدلمشدر. بو معاهده دخى پساروفچه عهدنامه‌سيله هم عياردر [١٢٤٥]

بونكله برابر روسيه، اون بش سنه‌لك همت عظيمه‌سنه ، مالاً وبدناً دوچار اولديغى كليتلى خسارانه مقابل يالكز آناطوليدن بعض مواقعك استيلاسيله اكتفايه مجبور اولدقدن بشقه برده شمدى يه‌قدر خارجده تصادف ايتديكى اوروپا موازنهٔ سياسيه‌سنه بوندن صوكره تركيانك داخلنده دخى تصادف ايلمك مضرتنه معروض قالمشدر. روس سياستنك الك بحرانلى وفقط ـ كنديلرنجه ـ الك شانلى دوره‌سى بوندن اعتباراً باشـلار . اوروپا موازنه‌سنك انحلا ـ لندن متوحش اولان دول معظمه‌نك سياسياتنه غلبه چالمدقجه ثمرات اجتهاديه‌سنى اقتطافه موفق اوله‌ميه‌جغنى [پارس] معاهده‌

سيله صورت قطعيه‌ده آكلايان روس سلطان مجيدك اعلان ايلديكی تنظيمات خيريه‌نك تطبيقاتنده مرحوم رشيدپاشانك كوسترديكی موفقياتی‌ده عقيم بيراقمق لازمكلديكنه ويالكز خارجدن اوروپا افكار عموميه‌سنی قوللانمق وداخلدن امتيازات مذهبيه‌نك بخش ايلديكی وسائط استعماريه‌يی استعمال ايلمك صورتيله هدف مطلوبه وصول ميسر اوله‌ميه‌جغنه حكم ايله بوتدابيردن ماعدا برده بالذات عثمانليلردن ، مسلمانلردن ونجات ملته مأمور طبقهٔ حاكمه‌دن‌ده كنديسنه طرفدار پيدا ايتمكه مجبور اولديغنه قناعت كتيرمشدر . عالی پاشا ايله عونه‌سنك سالك اولدقلری مشرب صفا پرستی‌يه اتباع ايلين سلطان عبدالعزيز مرحوم نه اصلاحات داخليه‌يه بر استقامت حقيقيه ويرمكه مساعده ايتمش ونه‌ده روسيه‌نك داخليمزده اوياندرمق ايستديكی موانع ترقی‌يی كورمكه تنزل ايتمامش اولديغندن روسيه آرتق بودوری تجاوزات ملعنتكارانه‌سنه غايت موافق بوله‌رق الك صوك تدابير حلوليه‌سنه رواج قطعی ويرمشدر . كرچه افكار جديده اصحابنك سركاره اقتحاميله برابر احوال محزبه برطرف ايديله‌رك خلافت عثمانيه‌نك سعادتنه خادم بر اصول جديدهٔ اداره احداث وقانون اساسی اعلان ايله ملل متمدنه‌نك حائز اولديغی حقوق حريتله تبعه وزير دستانك ترفيه وتسعيدينه توسل ايديلمش ايسه‌ده بوترقياتی مقاصد

اصلیه‌سنك حصولنه مانع عد ایلین روسیه اوروپای عثمانینك
هر طرفنده ایقاع ایلدیکی اختلالات مدهشه‌یی متعاقب عرض
چهرهٔ تجاوز ایلدیکندن برلین معاهده‌سنی انتاج ایتمش اولان
حرب ملول سرزدهٔ ظهور اولمشدر . کوریلیورکه روس سیاستنده
مندمج اولان احیای خلافت امل خفیسی اویله ظن اولندیغی قدر
قولای برصورتده واز برزمانده حال حاضره اقتران ایتمامشدر .
روسیه بر چوق انقلابات واستحالات عثمانیه‌دن استفاده ایله
غلبات متعدده‌یه موفق اولمه‌دن ، دره‌لرجه قان وخزینه‌لرجه
نقد صرف ایتمه‌دن ، ارباب قلم دخی کونلر ، کیجه‌لر چالیشه‌رق
یکی یکی پروژه‌لر ترتیب ایلمه‌دن بوغایه‌یه واصل اولمامشدر . موازنهٔ
عالمی محافظه قیغوسنده بولنان اوروپا دول معظمه‌سنی قسماً دیپلو-
ماسی صورتیله وقسماً کندیلرینه‌ده بر رحصه تفریق ایتمك وعدیله
مغلوب ایتمك ومادةً ازشیئه قناعتله معناً بیوك فائده‌لر تولیدینه مستعد
وسائطه نائل اولمق وایقاظ ایلدیکی خرستیانلق تأثیریله افکار عمومیهٔ
عالمی دائما کندی دائرهٔ آمالنده طوتمق روسیه‌نك الك باشلو تدبیرلرندن
ایدی . خلاصه ، روس سیاستی بر عصرلق تکملات فکریه
ومعنویه‌سنی وترکیاده ایلاد ایلدیکی برعصرلق آثار اضمحلالی
اوکنه قاتەرق اخیراً بالقان اهل صلیبنی ایقاع ایله اکمال وظیفه‌یه
تشبث ایتمشدر .

تاریخك بیوك بر اهمیتله قید ایده‌جکی شبهه‌سز بولنان بو سلسلهٔ تجاوزاتده ترکیانك دوچار اولدیغی مصائب نه‌قدر بیوك ایسه روسلرك ده‌اوغرادقلری ضایعاتك مقداری اوقدر بیوکدر.

مشهوردرکه پلونه مغلوبیتنده بالذات چار حضرتلری کوزی اوکنده تجسم ایدن دهشتلی مغلوبیتك تاثیراتنه مغلوب اوله‌رق عادتا آغلامشدر .

روسیه‌اناطولیده‌صیغیشه‌جق اولان حکومت عثمانیه‌یه تجاوز ایچون نه آلت استعمال ایده‌جکدر؟ فلاکت عظمی نه‌در ؟

بالقان اهل صلیبی محاربهٔ اخیره‌سنده روسیه‌نك تعقیب ایتدیکی غایه‌ترکیانك غربنده کندی املنه خادم بر[قوهٔ محصله]تأسیسله‌ایجابی تقدیرنده دولت عثمانیه‌یی شمالاً، شرقاً، غرباً کندی قوای اصلیه‌لریله احاطه وتهدیده وائتلاف مثلث قوتلریله برابر تعقیب ایلدیکی عرب مسئله‌سنك احداثی متعاقب جنوباً دخی عرب قوای‌عاصیه‌لریله بالتهدید قوه‌ده‌بولنان صوك تقسیم‌پروژسنی اکماله موفق اوله‌بیلمکدن عبارتدر .

اسیای صغرینك التی ولایتنه مأیوس وقوای معنویه‌دن محروم بر حالده‌چکیلمکه‌مجبور قاله‌جق اولان‌حکومت‌عثمانیه‌نك ــ بو صوك ملجأنده‌ده ــقوی برمرکز استقرار بولمقدن بعید قالمسنی

استلزام ایده‌جك قوای مخربه احداثندن کیری طورولمیه‌جغنه البته شبهه اولنه‌ماز .

آناطولینك خصوصیله ساحل جهتلرنده ائتنیکی اتریانك امرینه حاضر بر عنصر یونانی موجوددرکه بو مضر عنصرك آناطولی روملرینی افساده مدار اوله‌جغنه بیوك دلائل موجوددر ائتنیکی اتریا یونانلیلرك [بیوك امل] نامیله معروف اولان [مغالی ایده‌آ] ترتیباتنك احکام مندرجه‌سنی وقت وزماننده بر بر تطبیق واکمال ایتمك وظیفه‌سنی متعهددر بو پلانك آناطولیده نه‌درجه قابل تطبیق اولدیغنی بوراده تدقیق ایتمکی مغایر حمیت عدایلرم شوقدر وارکه ارباب عقل وبصیرت معروضات آتیه‌نك احکام اساسیه‌سنه عطف نظر ایلملرینی استرحامدن‌ده کف‌ید ایده‌مم .

ائتنیکی اتریا اناطولیده موفق اوله‌جقمیدر؟

آناطولیده مقیم اولان روملرك افساد اخلاقنه پطریقخانه نفوذی کافیدر . نصل‌که آثارینی هرکون کورمکله دلحونز . طوسقه‌لق دیدیکمز جنوبی آرناؤدلقده ساکن غیرمسلم آرناؤدلرك ـ دها دونه قدر ـ ارائه ایتدکلری مدنی ، اجتماعی ، سیاسی شکلده هیچ بر اثر یونانی موجود دکل ایکن ولسان مادرزاده‌لری آرناؤد لسانی ایکن بوکون لسانلرنده ، معاملات

مدنیه واجتماعیه‌لرنده ، تمایلات سیاسیهٔ ملیه‌لرنده یونانیلکدن
بشقه بر اساس مشهود اولمامقده‌در . پطریقخانه ایله برلکده
چالیشان اتینکی اتریا آناطولیده‌ده بو جماعتك افساد احوالنه
بیوك برخواهش وتهالکله چالیشمقده اولدیغنه نظراً عین‌حالك
وجود بولمیه‌جغنه بزی کیم تأمین ایده‌بیلور ؟ هر هانکی رومه
سؤال ایتسه‌کز « آناطولی‌یه ترکلرك نه‌علاقه‌سی‌واردر اورانك
الك‌قدیم‌صاحبلری بزز » جوابنی آلیرسکز کریدده بوندن بریچق
عصر اول روملر بر قاریش طوپراغه مالك اولمدقلری کبی
اسلام نفوسی دخی نفوس عمومیه‌نك نصفندن فضله‌سنه یقین
برمقدارده ایدی . حالبوکه اوراده اقدامات متسلسله، حکو-
متمزك غفلت سیاسیه‌سنه انضمام ایدرك نفوس اسلامیه مطالب
سیاسیه صحنه‌سنده کوریله‌میه‌جك درجه‌ده اهمیتسز بر هیئته تنزل ایلدیکی
کبی اراضی دخی ینه حکومتك سوء اداره‌سی نتیجه‌سی‌اوله‌رق
غیرمسلملره انتقال ایتمك امکاننه مظهر اولمشدر . شوراسنی‌ده
علاوةً درمیان ایده‌بیلورزکه بوکون بیله بیطرف وحقیقی بر
ایستاتستیق وجوده کتیرلدیکی‌تقدیرده کریدده‌کی‌عنصر اسلامك
دها قیمتدار ودها واسع اراضی‌یه مالك اولدقلرینه حکم
ویره‌بیله‌جك حقیقی ارقامك الده ایدلمسی مأمولدر . یاتجارت،
مدنیت ، صنعت اعتباریله اهل اسلام نه‌قدر مترقی‌ایدی ؟ ممالك

شاهانه‌نك هرهانكى برنقطه‌سنه كيتسه‌كز بهمه‌حال خرستيانلرى اقتصادياتده مسلمانلره فائق برحالده بولورسكز كريدجزيره‌سى ايسه عكس حالى ارائه ايدر اك كوزل محله‌لر، اك كوزل اولر، صنايعك قسم كليسى ، تجارتك همان عمومى مسلمانلرك يدتملك واداره‌سنده‌در . اوحالده كريدك حال حاضرينى توليده مقتدر اولان برقوتك آناطوليده اويله‌مهم بر وظيفه‌نك حقندن كلوب كليه‌جكنه هانكى دستور سياسته حكم ايديله‌بيلور ؟! مغالى ايده‌ثا، قديم شرقى رومايى استخلاف اساسنه مستنددر مدنى واقتصادى قواى حلوليه ايله بر حرب دائمى‌يى متعاقب ضعيف دوشوره‌جكلرى اجزاى عثمانيه‌يى پيدرپى قبضهٔ تصرفلرينه كچيره‌رك صيره‌سيله تساليا ، اپير ، ماكدونيا ، تراكيا وآطه‌لر ، آسياى صغرى قطعه‌لرينه تحكم كنديلرنجه غايهٔ امل‌در .

بالاده‌كى تفصيلاته نظراً اتينكى آنريا نائل امل اولمق ايچون آناطولى‌يى ـ كريد صحنه‌سنه مماثل برساحهٔ جنايات صره‌سنه كچيرمك ايسته‌يه‌جكندن تحصل ايده‌جك اولان احوال وحادثات البته‌يه كوره اورانك ده نهايت ماكدونيا تجلياتنه زمين قاله جغنه وبوندن روسيه‌نك استفاده ايده‌رك روللرينى اكمال ايتمك ايسته‌يه‌جكنه خيال بشر هرحالده قانعدر .

فقط قارشوسنده مدهش برقوهٔ متفقه تشكيل ايدن آلمانيا، آوستريا غربى بولندقجه وباخصوص آلمانيا آناطولى‌يه علاقه‌دار

اولدقجه روس پلانلرینك نه مرتبه قرین موفقیت اوله بیله جکنه هیچ بر فرد متفکر حکم ویره مسه کرکدر . هرحالده اتفاق مثلثك یادیپلوماسی ویاحربی بر قوتله مغلوب اولمسنه معلق بولندیغی شبهه دن آزاده در .

دولتك اضمحلالنه پان جرمانیزم قوتلرینك ده ترتیباتی وارمیدر؟ آلمانلر آناطولیده نه یاپمق ایستیورلر ؟

پان اسلاویزم اساسنی تقویه یه خادم اولان ائتلاف مثلثك خلافت سنیه یه حاضرلمقده اولدیغی بو تهلکۀ عظمی « پان جرمانیزم » جهتندن ده ورودی مأمولدر .

« خط سلطنت » نامی ویریلن بغداد شمندوفری امتیازینه نائل اولان وآوستریایی برطرفدن آلمانلاشدیرمق ودیکر طرفدن بالقانلره قدر ایلرویه سورمك اساسلرینه مستند اولان آلمان سیاستی حکومت عثمانیه یی شمالاً وجنوباً احاطه واك جان آله جق بر محلندن اماته تهلکه سنی ارائه ایلر .

آلمانلر ، شمندوفر کذرکاهنك هرایکی طرفنده تشبثات استعمرایه امتیازینه مالکدرلر . بوامتیاز ایسه حلول اقتصادی نقطۀ نظرنجه هرحالده شایان نظردقتدر. معلومدرکه مقتصدلر معنوی فاتحلر حکمنده در . ارباب صنعت ، اصحاب تجارت ؛ بانقه لرله شرکتلر واردقلری یرلرك تدریجاً بتون دساتیر اجتماعیه

ومدنيه‌سنه تحكم ایدرلر . مکتبلری ، دارالتدریسلری قوای اجرائیه کبی اوجاغمیتك اساساتنی خللدن وقایه وترقیات منتظمه ایله توسیع وتقویه‌یه خادم اولدقلری کبی لسانلری ، مدنیتلری تمایلات سیاسیه‌لریله پیدرپی تکاثف ایتمکده مستعد بولنان کتلهٔ نفوسیه‌لری ده بالآخره قوای عسکریه‌یرینه لچه‌رك امر استعمارك اکمالنه مدار اولور .

ایشته قان دوکمه‌دن مملکت تسخیری دیمك اولان بوفتح اقتصادینك اهمیت وماهیتی وامتیاز واقعك تضمن ایلدیکی مساعدات واسعه نظر اعتباره آلنورسه آلمانلرك بوتشبث استعمالریسندن نه بیوك تهلکه‌لر حاضرلنمقده اولدیغنه بر حکم قطعی ویریله‌بیلور .

تنویر مسئله ایچون « پروفسور جونس مول » ك ملاحظات وتدقیقاتنی مجملاً بورایه نقل ایده‌لم . کرچه معلمك مقالاتنده شائبهٔ غرض تماماً مفقود دکل کبی کورینورسه‌ده بنه شایان اعتماد اولدیغنه شبهه ایدلمامك لازمکلور . معلم مومی الیهك خلاصهٔ مطالعاتی استیلای اقتصادی مبحثنی تشکیل ایدن ملاحظاتمزه تماماً موافقدر .

ذاتاً بوکبی مسائل بوکون اوروپاده [دساتیر اساسیهٔ عادیه] اعدادندن معدوداولوب بتون علوم اجتماعیه وسیاسیه متخصصلرنجه

بلا مخالفت قبول وتصدیق اولنمشدر . مومی الیهك افكار وافشاآتنه كوره ذات مسئله یه كچه‌لم :

«آلمانلر بقای حیاتلرینه كافل اولان اوروپا موازنه‌سنك نقد وثروتله قائم اولدیغنی وموجود اولان موازنه‌نك اوروپا سویهٔ ثروتنی آشه‌رق هر دولت بر مستملكه تأمینیله اورادن استحصال ایلدیكی منافع مادیه ومعنویه سایه‌سنده محافظه ایده‌بیلمكده بولندیغنی آكلادقلری و بو احتیاج ملیلرینه قانع اولدقلری دقیقه‌دن اعتباراً مستملكات ایدنمك فكرینه دوشمشلرسه‌ده پك كچ قالدقلرندن مطلوبه موافق ساحه‌لرك اشغالنه موفق اوله‌مدیلر . بتون دنیایی طولاشدیلر . امریقاده بوش بر یر ، اوستریاده ، خالی بر اطه ، افریقاده سهل المحافظه بر قطعه بوله‌مینجه اك نهایت اسیایه كلوب قطعی بر عزم ونیتله اناطولیده یرلشمكه قرار ویردیلر. سیاسی استیلا ایسه وخیم ومشكل اولدیغندن استیلای اقتصادی‌یی بالترجیح واسع و منتظم بر پروغرام ایله معلوم اولان شمندوفر امتیازنی استحصال ایلدیلر .

ایشته بو امتیاز ایله‌دركه المانلر ، حیدر پاشادن بغداده‌قدر بیلانقاوی بر مستملكه تأسیسی اسبابنه ظفریاب اولدیلر . المان لسانی ، المان تجارتی ، المان صنایعی ، المان مدنیتی بو ساحه داخلنده پیدرپی انتشاره نامزد اولدیغنه نظراً یكرمی سنه صوكره تركك وطن اصلیسی كوبكنده بر المان وطنی دخی تعیین

ایدرك ترك نفوسنه یقین بر المان نفوسی یرلشمش اوله‌جغی و بویله بر حاله ترکلرك مقاومت ایتمسنه امکان قالمیه‌جغی کون کبی آشکاردر . دیمك اولیورکه اناطولی المانلشمقده و حاضر و مهیا اولان پلانلر ایچون صرفی لازمکلن قوتله مساعی دخی ثمراتنی اظهار ایتمکده‌در. تمثیل مدنی نامنی الان بو نوع اصول تمثیل قوتیله‌درکه المان مهاجرلریچون اچیله‌جق مکتبلرله تجارت و زراعت مؤسسه‌لری سایه‌سنده ـ عسکری ، تجاری ، علمی بر لسان اولان ـ المان لسانی تعمم ایدرك رقابت استعدادندن محروم اولان ترك لسانی عقامته محکوم اوله‌جق و بونك نتیجه‌سی اوله‌رق المانلر تکثر ایتمکه باشلایه‌جقلردر بوغایه‌یه وصول ایسه المانیادن بر ضرر کلمیه‌جکنه ترکلری تطمین ایتمك و مادی استفاده‌لرك حصولیله ترکلری ممنون ایلمك، پاره، صنعت ، تدبیر ، کوزل خوی وبوکا مماثل قوتلرله ترك عنصرینه یارانمق کفایت ایدرکه‌بوده‌اناطولیده‌حکمفرما اولان سفالت اقتصادیه‌یی محوه خادم بربانقه‌نك تأسیسیله قابل حصولدر . تأسس ایده‌جك بانقه بو مرضك تداویسنه تخصیص ایده‌جکی مبالغك بر قاچ مثلنی قزانه‌جغی کبی کبی المانلرکده استقبالنی تأمین ایده‌بیله‌جکدر.

اناطولیده حکمران‌اولان احتکارالتنده‌ایکلین ترك یوزده اللی فائض یرینه یوزده اوچ نسبتنده بر فائضه دسترس اولدیغی و کفالت معتبره‌یه کفالت‌متسلسله‌اصولی انضمام ایلدیکی‌تقدیرده

قلبنده حس ایده‌جکی احترام و منت و استحصال ایله‌دیکی مادی منفعت تأثیریله بك آز بر مدت ظرفنده بو بانقه‌نك حامیسی یرینه کچر و بانقه دخی شمندوفر خطنك هر بر ستاسیونی بر آلمان مشهرینه تحویله مقتدر اولور. بو صورتله المان تجارتی کوکلشد. کدن و بر چوق ارباب صنایع‌ده بوکا پیرو اولدقدن صـوکره آرتق المانلر شدتله باشلایه‌جقلر و اناطولینك عاقبتنه علاقه‌دار اوله‌جقلردر وطنلرینك بو حال المنا کنه بك کچ واقف اوله‌جق اولان ترك شـاعرلریله محررلری ایسـه تام او صره‌ده فریاده باشلایه‌جقلرندن درحال اناطولی مسئلهٔ سـیاسیه‌سی میدانه چیقار و المانیا استناد ایله‌دیکی بحر سفید فیلوسیله اسکندرون ویا مرسین لیمانلرنده بر ایکنجی « اغابر » سـتاسیونی وجوده کتیره‌رك « اناطولی بندر » سوزلرینی آفاق عالمه ایصال ایدر.»

ایشته معلم افندینك خلاصهٔ کلامی بودر .

فی‌الحقیقه استیلای اقتصادینك خاتمه‌سی استیلای سـیاسی اولدیغنه هیچ شبهه یوقدر مع‌هذا المانلری عالم اقتصـادیاتده حر مطلق کبی تصویر ایتمك و عثمانلیلری کندی ملك موروثلرنده نتیجه‌یه منتظر بر حال عطالتده تصور و المان لساننه او درجه بر قدرت انتشـار اسـناد ایلك و هله زراعت بانقه‌سنی اقدار ایله فقرای زراعی احتکاردن قورتارمغه چـوقدن باشلامش اولان حکومت سنیه‌نك تدابیر دور اندیشانه‌سنه رغماً « دویچه

اوريانت بانق » مؤسسه‌سنه بو قدر سحارانه بر قدرت نفوذ عطفنه قالقيشمق و ترك ، روم، ارمنى ، يهودى اصحاب حرفت و تجارتيله پاى تخت سلطنت سنيه‌نك هر سنه يتيشديرمكده اولديغى بو قدر ارباب معرفت و صنعتدن اناطولى‌يى خالى صانمق و تك بر بويقوتاژله بويله بر فلاكتى تهوينه هر زمان قدرتياب اولان ترك ادباسنى آنجـق منتهاى فلاكتده متحسس اوله‌جق قـدر نفوذ نظردن محروم ظن ايتمك موافق حكمت اوله‌ماز اعتقا . دنده‌يز ، بونى عرض ايتمكدن مقصديمز بالطبع تهلكه‌يى انكار دكلدر تكرار ايدرزكه اقتصادياتك اوبيوك قدرت تسخيريه‌سنه ايمان ايتاملك وطنه ، بيچاره ملته ، قارشو دنائتدر يالكز قارئين كرامك نظر دقتنى معلمك مقاله‌سنده مندرج اولان حس رقابته اماله ايتمك آرزوسندن ضبط نفس ايده‌مديكمزى اكلاتمقدركه مبحث مخصوصنده‌كى محاكمانمزه اساس اولمغه شـاياندر اكلا . شيليوركه پان‌جرمانيزم بزم اك جان آله‌جق بر نقطه‌مزه تجاوز ايدوب پان‌اسلاويزم كبى يان‌طرفدن احاطه‌يه‌لزوم كوره‌مكده‌در.

دها دونه قدر باش اوجزده روم ايلينك مقاسمه‌سنى تهيئه ايدن پان‌جرمانيزم‌در .

آرناؤدلغى چيغرندن چيقارارق فلاكت حاضره‌يى وجوده كتيره‌ن پان‌جرمانيزم‌در .

حكومت سنيه‌نك ترتيبات عسكريه‌سندن بلغارستانى ايقاظ

ایله تا چتالجه‌یه قدر خائنانه حلوله‌یاردیم ایدن پان‌جرمانیزم‌در.

ایتالیایی طرابلس کریوه‌سندن قورتارمق املیله آطه‌لرمزکده استیلازده اوللرینه قپو آچان پان‌جرمانیزم‌در. والحاصل حکومت مقدسه‌مزه خلف اولمق داعیه‌سنده بولنان یونانستان حکومتنک بو غایهٔ ملیه‌سنی استحصال ایچون سنه‌لرجه کریدده پلانلر ترتیبیله مشغول اولان بر باش وکیلی تصورات صلیبیه‌سندن طولایی تلطیف ایدن پان جرمانیزمدر .

مدهش برجریان استیلا آلتنده‌یز .

پان‌جرمانیزمك شمالدن متهیٔ هجوم اولان اژدر عدوانی دخی بالطبع هرکسجه معلومدر .

المان‌مطبوعاتی ، پان اسلاویزمه رغماً اوستریا ـ مجارستانك بای حال المان نفوذی آلتنه آلنمسنی توصیه ایتمکدن کیروطورما مقده اولدیغنه وحقیقةً روسیه‌نك حوالیٔ غربیه‌سیله بالقانلرده وممالك عثمانیه‌ده المان لسانی پیدرپی توسعه میال بولندیغنه نظراً اتفاق مثلثك بو ایکی رکن اساسیسنده بر اتحاد غیرمنفك حصولی تقرب ایتمکده اولدیغنه حکم اولنه‌بیلور. اوستریا ایسه دائما انکشافه، توسعه متوجه اولان تجارتیله‌شرقه صوك درجه‌یه قدر علاقه‌دار وعالم اسلام ایله اولان قرب معنویسنی تشدیده قدرتیاب اولدیغندن بو نفوذ حقیقینك یواش ، یواش استانبول سورلرینه قدر یناشه بیله‌جکنه مطمئن اولمق ممکندر.

قالدیکه اسیاده روسیه؛ ولایات شرقیه‌مزی استیلایه نصل عازم ایسه اوستریا دخی اویله‌جه آرناؤدلق، ماکدونیا قطعه‌لرینی بلع ایله ملك اصلیمزه یناشمق وجنوبدن کله‌جك اولان المان استیلاسیله استانبولده یکدیکرینی درآغوش ایده‌بیلمك خلیالرینه خادمدر. تاریخ عالمده شاذ اولان بو حال، [پان ـ اسلاویزم] ایله [پان جرمانیزم] جریانلرینك عین هدف وغایه‌یه یورومکده اولدقلرینی اثبات ایدر.

مصیبت عظمی

دیمك اولیورکه عالم نصرانیتدن ایکی قوهٔ شدیدهٔ محصله یرندن حرکتله عصر اخیرك تهیئه ایلدیکی بونجه وسائط مخربه وتکملات سائرهٔ مدنیه‌یی اوکنه قاته‌رق امحای اسلامیت ایچون دولت عثمانیه‌نك ـ بری شرقدن ودیکری غربدن ـ صوك تقسیمنه کیریشمش اولدیغی وبیچاره [وطن خلاقنما آب] ایسه اوکردباد فلاکتمداره تسلیم نفسدن بشقه برچاره‌یه مظهر اولمدیغندن بو فلاکت عظمی‌نك ایرکج حصولنه انتظار لازمکله‌جکی آرتق کون کبی تحقق ایتمش برحقیقت غیر منکره‌در. او حالده اسلامیتك صوك ملجائی، اسلامیتك قرةالعینی، اسلامیتك مابه‌الحیاتی اولان بو دولت مقدسه‌ده پای اعدا آلتنده قاله‌جقمیدر؟ آه بونی تصور

ایتمك، بوكا وجود ویرمك ، بویله بر حال مدهشك حصولنه قانع اولمق نه قدر دلسوز، نه‌قدر تحمل برانداز‌در .

عجبا، حبیب اکرمی حرمتنه، قدرت ازلیه‌نك بر عنایت ومرحمت صمدانیه‌سی تجلی ایتمیه‌جكمیدر؟ آنا یوردینی معصوم قانلره بولاشمش دشمن چیزمه‌لری آلتنده كورمك فلاكتنه نصل قاتلانه‌جغز؟ جگر پاره‌لریمزك ارتدادینه، قیزلرمزك هتك بكارتنه، شفقتلی والده‌لرمزك اسارتنه، سویملی بابالرمزك متحسرانه كوز یاشلرینه هانكی سینه ایله مقابله ایده‌بیله‌جكز؟ لكن، متانت ای امت مرحومه بو دولت ابدیدر، سرمدیدر. بتون مشكلاته رغماً یشامغه مقتدر، وبلكه‌ده عالم اسلامی حیات مجدده ایله سرشار ایتمكه نامزددر . هلال هیچ بر وقتده سرنكون اولمیه‌جقدر :

ـ صلیبك تهیه ایلدیكی فلاكت كبری‌نك معنویتی ونتیجهٔ ملحوظه‌سی ـ

اهل صلیبك صفحات سیاسیه‌سنی كوته نظرانه تدقیق ایدنلر ذاتاً معتاد قدیملری اولان بدبینلكه مغلوب اوله‌رق عادتا دولتك دم واپسینی كورمك ذلتنه معروض اولدیغمزی وبوندن بویله حیات سیاسیه ابرازینه مقتدر اوله‌میه‌جغمزی بیان ایله بقای اسلامدن قطع امید ایتدكلرینی اظهاردن چكنمیورلر . شایان استغرابدركه بوكروه متفكرین مطالعات بدبینانه‌نك منشائی : ملتی طانیمامق ، ملتك منابع حیاتیه‌سندن خبردار اولمامق، معنویات اسلامیه‌نك نه خارقه نما برقدرت سیاسیه‌یه مستند اوله‌بیله‌جكنی آكلامامق كبی برجهل حقیقیدن وباخصوص مشكلاته قارشو متین، احتیاجات ملتی تسویه‌ده فداكار اولان اسلاف كرامزك سجایای عالم پسندانه‌سنه عدم مالكیت

آتیدن قطع امید ایده‌جك درجه‌ده محاط یأس وحیرت دكلز . بومهلكهٔ مدهشه‌ده یالان جرمانیزم حكومتلرینك ینه كندی منفعتلری الجاسیله مداخلهٔ حمایه‌كارانه‌لری محققدر . آوستریا شدتله متأثردر. آلمانیا روسنه‌نك شرقی اناطولی‌یه وانكلتره ایله فرانسه‌نك «مه‌سوپوتامیا ایله سوریه‌یه تخیطلرندن معناً ومادةً متضرردر. تركیا تقسیمی لهنده خیرلی كونلرك طلوعی محققدر .

كبى برر دائت اخلاقيه‌دن عبارت اولديغنه نظراً حركات واقعه‌لريله افراد ملتدن كندى شخصلرينه ضربات مصيبه جلب ايتمكدن غير خالى قالدقلرينه واقف اوله‌ميورلر .

بويله بر بحران عظيم آره‌سنده ملتك قواى معنويهٔ حياتيه‌لرينه آب وتاب ويرمك اعظم سياسيات ايكن كنديلرنده وجودينى ادعا ايتدكلرى سيأستك لفظ بى معنى قبيلندن اولديغنى كندى حركتلريله اثباته جرأتياب اوليورلر . آ كلاشيلان استانبول سورلرى تهديد اولنديغى صره‌ده ايشيديلان طراقهٔ حرب ووغا بونلرك دامارلرنده‌كى غريزتى امحا وقواى مفكره‌لرينه خلل ايراث ايتمش اولمليدر كه سطحيات امورك حصوله كتيرديكى هيولاى مجرده ايله همان طبانه قوت ويره‌رك « يانيـورز ! » فرياديله قوشمغه باشلاديلر .

خير، جنتلمن ! موسقوه واديلرينه، صاوا بويلرينه كيتمكه من طرف الله مأمور اولان مشروطيت عثمانيه ملائكهٔ ارض وسمانك ولولهٔ تكبيرات وتكريماتيله شمدى عالم وجوده قدمنهاده اوليور . ايشيديلن غلغلهٔ سحزانكيز وطنك مبشر سرور ومباهاتيدر . چوق زمان كچمز پردهٔ مادياتك آرقه‌سنده اختفا ايلين معنوياتك ماهيت حقيقيه‌سى منكشف اوله‌جق وبو حربك ممات دكل حيات اولديغى تبين ايده‌جكدر. دلائل مقنعه لايعد ولايحصادر :

١١

برنجی مقاله‌مزده حکومت معززه‌مزك تهلکهٔ تقسیم آلتنده بولندیغنی سویله‌مشدك . بویله آمال بدخواهانه‌یی تعقیب ایدن پان‌اسلاویزم ایله پان جرمانیزمك عین شدت و کیفیتده اولدیغنی ظن ایتمك و برینك دیکرینه اولان حرص رقابت و عداوتی واسطهٔ ظفر اتخاذینه امکان اولمدیغنی قبول ایتمك بیوك خطادر . اول امرده محققدر که پان جرمانیزم تشبثاتی هنوز رشیم حالندن قورتیلوب مادةً اکتساب شکلیت ایده‌مامشدر . اوستریانك آرناؤدلقله صربستانی چیکنه‌یه‌رك ما کدونیایه‌و اورادن حدود شمالیه‌مزه کلسی دها بك چوق زمانه متوقفدر . المانیا ایسه اناطولیده باشلادیغی فکر استعماری زمین سیاسیات اتخاذینه قدرتیاب اولنجه‌یه قدر حکومت سنیه‌مزك تمامیت ملکیه‌سنه ضامن اولمق فکرندن آیریله‌مز قالدیکه آلمانلرك اویله میلیونلرجه برکتلهٔ نفوسیه ایله وطنمزه هجوملری وبو وادیده برامر واقع استحضارینه موفقیتلری لااقل ربع عصر قدر بر مدته متوقفدر . بناءً علیه پان جرمانیزم تهلکه‌سنی همان باشی اوجمزده ظن ایتمکه زمین وزمانده برقابلیت واستعداد موجود اولمدیغنه حکم ضرو ریدر . ایتالیانك طرابلسه، اوستریانك بوسنه هرسکه تخطیلری دها هنوز اونودیله‌جق قدر اسکیمدیکی معلومدر . حالبوکه مائدهٔ حاضره‌ده محروم استفاده اولان ائتلاف مثلثك آچیقدن آچیغه

اوچ مهم قطعه‌مزه کوزدیکمش اولدیغی وسیاسیات موجوده‌نك کاملاً بو اساسه مستند بولندیغی کون کبی آشکاردر .

تسلیمی ضروری حقایق سیاسیه‌دندرکه ائتلاف مثلثك اورته‌یه دوکدکلری مسائل شرقیه ایله پان جرمانیزم طرفدار لرینك تابع اولدقلری دساتیر سیاسیه ارەسنده طاغلر قدر فرق واردر . ایمدی، بوعظیم ومدهش تهلکه‌یی پان جرمانیزمدن اول شمدی مهیای هجوم اولان پان اسلاویزم جریانلرندن انتظار ایتمك دها معقول ودها حقیقته قرین اولمزمی؟

روسیه، مائدهٔ مستحضره‌نك اوکنده، فرانسه ایله انکلتره دخی آنك عقبنده حال انتظارده ایسه‌ده آلمانیانك کندی ارکان متفقه‌سنه استناداً آلدیغی وضعیت مانعه جمله‌سنك جرأتنی کسر ایتمکده بولندیغندن هیچ بریسی ال اوزاتمغه مقتدر اوله‌میوب عالمك کوستره‌جکی تحولات وانقلاباتك کندی لهلرینه برفصل موفقیت تأمین ایلمسنه مستمندانه برطور ایله نکراندرلر . حالبوکه هرایکی جریان آره‌سنده مؤسس اولان وبر چوق آمال متضاده ومنافع غیر متقابله‌دن تولد ایدیلن مناسباتك ناظم مستقلی بزه صراحةً کوستریورکه بونلرك بریسی موازنت کفه‌سنه دیکرندن دهازیاده برقوتله، دهاآغیر برارزو ایله باصمغه جرأت ایلدیکی دقیقه‌دن اعتباراً برهرج ومرجیٔ تام تحصل ایده‌جکدر. چونکه مسئله آرناؤودلق حدود شمالیه‌سی ایله صرب واشقودره

قلعه‌سنك سقوطيله قره‌طاغ ـ آرناؤودلق مسائلى كبى قولايلقله تسـويه‌سى ممكن امور جزؤيه‌دن دكلدر . عصرلردن برى آوروپانك تحاشى ايلديكى شرق مسئله‌سـنك اك بحرانلى فصل انتهائيسيدر. اك اوفاق برخطا ، اك جزؤى برميل افتراقكارى درحال لبريز احتراص اولان ايكى مدهش، ايكى مهيب پهلوانك ميدان مصاوله‌يه آتلمسـنى انتاج ايدركه بوده همان يكرمى ايكى ميليون نفوسدن عبارت بركتلهٔ عسكريه‌نك يكديكرينه قارشو استعمال سلاح ايلمسى ديمكدر . اوحالده ايسه شمدى مفتون اولديغمز مدنيت واسعه‌نك اوبديع،اوجانفزاستون مباهاتى برينه الواح مقابر قائم اوله‌جغنه كيم شبهه ايده‌بيلور ؟

معهذا پان اسـلاويزمك ارائه ايلمكده اولديغى ترتيباتده آوستريا ومجارستان حكومتى جنوب اسلاولرينه‌تقسيم ايتديرمك غايه‌سى دخى مندرج اولوب اخيراً بالقانلرده تحدث ايدن قوهٔ محصله دخى بوامر استيلانك قريب اولديغنى ارائه ايلديكندن معاذالله تعالى دولت عثمانيه‌نك صوك تقسيمى حالنده آوستريانك ايلك صدمه‌ده‌انهدامى‌وآندن صوكره‌ده ويانه‌ده باش كوستره‌جك اولان جهانكير روسيه‌نك المانيـابى شرق وجنوب جهتلرندن آرسـلان زنجيرلريله احاطه‌يه مقتدر اوله‌بيله‌جكى واوزمانده المانلرك حيات ومماتى شـمديكى شرق مسـئله‌سى كبى موضوع

بحث اولەجغی طبیعی بولندیغندن المانیـانك ذاتاً علاقەدار اولمدیغی بو مائدۀ شرقیەیە التفات ایتمسـنە احتمال ویریلەمز . بناءً علیه ائتلاف مثلث تصـادم منافع جهتیله ایکی هیئت دولیە ارەسندە موجب تهلکه اولان وضعیت حاضرەسـندن رجوع ایله ترکیا علیهندەکی امالنه ختام وبو تقسـیم پروژەسـنه فیصل ویرمدیکی تقدیردە المانیا بومسائلی عقیم براقمق وائتلاف غروبنه اك جان الەجق بریردن سریع ضربەلر اتمقدە تردد ایتمیەجکدر . بردە المانیانك سیاسیات حاضرەسندە ترکیایی تقسیم ایله اجزای ممالکندن حصەدار اولمق غایەسی موجود اولمیوب بالعکس دولت عثمانیەنك برلین معاهدەسندن اولکی سطوت وشوکتنه احتیاجنی علناً بیان ایلمکدە بولندیغنه وبو مسلك سیاسیلرینی تعدیله باعث اولەجق احوال وحالات دخی المانیانك آهنك عمومیسندە مشهود اولمدیغنه نظراً شمدیلك پان جرمانیزم جهتندن بر تهلکه موجود اولمدیغنی وبناءً علیه ملت عثمانیەنك وار قوتیله بویله بر ستون رصینه اسـتناد ایله دفع صائله چالشـمسی لازم کلدیکنی قبول وتصدیق ایلمك امور ضروریەدندر .

بوندن طولاییدرکه المان هیئت اصلاحیۀ عسکریەسـنك پای تحته ورودی پترسـبورغ محافلندە تلاشی موجب اولمش ومحللرینه اعادەسی ایچون تشبثات سیاسیه اجراسی مقتضـای

منفعت عد ایدلمشدر .

ملت عثمانیه، بواك صوك بحرانلی زمانی دیمك اولان مهلكهٔ مدهشه‌ده علاقه‌دار مصائب بر اوستریا، مجارستان حكومتیله استقلال ملیمزه شمدیلك خیرخواه بر المانیایه مالكدر . بومالكیت ایسه یالكز روسیه‌نك ولایات شرقیه‌مزده توسعنی دكل انكلتره‌نكده مسوپوتامیاده احراز نفوذنی وبناءً علیه بتون ائتلاف مثلث پروژه‌لرینك انحلالنی كافلدر .

معلومدركه پان اسلاویزم استیلای عالمندن تیقظنه مجبور اولان المانیا مناطق نفوذ تفریقی صورتیله‌ده روسیه ایله ائتلاف عقدینه راضی اوله‌ماز. المانیا استحصال ایلدیكی منافع اقتصادیه سائقه‌سیله ذاتاً اناطولیده بر منطقهٔ خصوصیه‌یه بالفعل واضع الیددر . منطقهٔ نفوذینه شدیداً علاقه‌دار اولان ولایات شرقیه‌یه روسیه‌نك حلولنی بر ضربه صورتنده تلقی ایتمامسنه امكان وارمیدر؟ باخصوص روسیه‌نك شرقی اناطولی‌یه استیلاسی حالنده خط سلطنتك عموداً روسیه طرفندن قطع اولنمسی محقق دكلمیدر ؟ واسكندرون كبی آتیاً دنیانك الڭ بیوك بر اسكله‌سی اولمغه مستعد اولان بر موقع مهم اقتصادیاتندن دخی المانیانك محرومیتی ایجابات ضروریه صره‌سنه كچمزمی ؟

ماحصل، شرق مسئله‌سنده المانیانك حكومت سنیه ایله متحداً حركتدن باشقه بر سیاست تعقیب ایده‌بیلمسی منافع اصلیه‌سیله

قابل توفيق دكلدر. ولايات شرقيه كبى عثمانيتك برمنبع عسكريسى حكمنده بولنان بر قطعه نك غيابيله كندى قوهٔ محصلهٔ دافعه سنه خلل كتيرمسنه و منابع مهمهٔ وارداتندن معدود اولان شرق تجارتنك انحلالنه روى موافقت كوسترمسى وارد خاطر اولورمى؟

قالديكه سوريه مسئله سندن ده آلمانيا عين شدت و صورتده متأثردر انكلتره ايله بر درجه يه قدر برى شمالده ديكرى جنوبده قالمق شرطيله ائتلاف ايتديكى مظنون بولنان فرانسه نك بو قطعه اوزرنده كى حقوقى آلمانيانك تأمين ايتمش اولديغى منابع اقتصاديه سويه سنده دكلدر. فرانسه، شرقى اناطولى بى روسيه يه، مه سوپوتاميايى انكلتره يه ترك ايتمك صورتيله دفع ايتديكى ظننده بولنديغى ايكى رقيب مدهشنه نه يولده مقابلهده بولنمش ايسه آلمانيا يه ده عين تدبير ايله يعنى اناطولى بى تفريق ايله تأمين نفوذ ايده بيله جكنه قانع ايسه ده المانيا سوريه نك شمالنده نه درجه علاقه دار ايسه جنوبنده ده او نسبتده حصه دار اولديغندن بو تدبيرك هيچ بر صورتله ثمره دار اوليه جغى محققدر. المانيا بوكا قطعياً رضا كوسترميه جكدر. تجديد اولنان اتفاق مثلثك احكام جديده سنه نظراً بحر سفيد موازنه سنده دخى اثبات وجوده فرصتياب اولان و اتفاقك محافظهٔ منافعنى يالكز آوستريا و ايتاليا قواى بحريه لرينه ترك ايتميه رك عين زمانده آنلرله برابر بحر سفيده علاقه دار اولمق صفتنى احراز ايلين المانيا بالقان حادثاتنك

ظهوریله برابر بحرسفیده مخصوص بردونما تهیه و همان استانبوله اعزام ایله ائتلافی بر امر واقع قارشوسنده بولندیردقدن صوکره بحرسفیدك شرقنده برمرکز بحری تعیین ایتمش اولدیغنی احساس ایتدیرمك صورتیله لزومنده منافع اقتصادیه‌سنی محافظه‌یه عازم بولندیغنی اثبات ایلمشدر .

سوریه‌یه عائد دیپلوماسی مناسبتنده روسیه ایله انکلتره‌نك ده قدس شریف ایله اسکندرونه علاقه‌واحتراصلری مسلم بولندیغی جهتله آلمانیا خطوط حرکاتنده براستعداد ظفر محسوس بولندیغنه حکم اولنه‌بیلور .

مه‌سوپوتامیایه کلنجه « انکلتره‌نك مه‌سوتامیا » قطعه‌سنه اولان احتیاجی معلومی اعلامدر . بغداد [خط سلطنتك] انکلیز اقتصادیاتنه ایراث ایده‌جکی خساراتك « جسامتی اوقدر شایان حیرت بر مرتبه‌ده‌درکه انکلتره حکومتی بو خصوصده الك مثمر بر چاره‌یه توسل ایتمدیکی تقدیرده مدهش » برفلاکت اقتصادیه‌یه معروض واك نهایت قوهٔ خلافتك حلولی جهتیله هندستانده‌ده رجوعه مجبور اوله‌جغنه بتون مقتصدلر قانعدر .

عین زمانده المانلرك النده بولنان بو خط سلطنت [*] عموم

[*] بو خط عثمانلیلرك منتهای اقبال وسعادتی اولان شوکت سلیمانیه‌نك اعاده‌سنه خدمت ، خلافت سنیه‌یه پیدرپی ۳۵۰ میلیون تبعه‌یه و قریب بر زمانده ۱۰۰ ـ ۱۵۰ میلیونلق واردانه مالکیت وافریقا ، آمریقا ،

بين‌الملل خطوط تجاریه‌نك رابطهٔ مواصله‌سی ، بری وبحری بتون تجارت مجرالرینك نقطهٔ التحاقی وعالمك اك منبت ، اك محصولدار قطعه‌لرندن بری اولان آناطولی ایله الجزیره‌نك ثروت لاتفنای طبیعیه‌سنه برعامل محیی دیمك اولوب از برمدت ظرفنده اوروپا ، افریقا واسیانك احتیاجات ضروریه‌سنه‌قارشو بیوك بر مخزن حیات رولنی ایفا ایده‌بیله‌جكی قویاً ملحوظ اولدیغندن وترکلرك مؤسسات ملیهٔ تجاریه‌یه تشبثی‌دها پك‌چوق وقته محتاج بولندیغندن المانلر بوخط جسیمی یکانه برمسند رفاه وتعالی عد ایتمکده وانکلیزلر طرفندن احداث اولنان موانع سیاسیه‌یه نظر نفرت وعداوتله باقمقده بحقٍ معذوردرلر .

انکلیزلر، هندستانده‌کی حاکمیتلرینی محافظه ایچون مصردن

آسیا ، اوروپا ، اوقیانوسیا قطعه‌لرنده جهانکیر بر دولت معظمه رولنی ایفایه اقتدار ولیاقت بخش ایده‌بیله‌جکنه هیچ شبهه اولنماملیدر .

آسیای صغری‌که فرانسه‌قدر برمساحهٔ سطحیه‌یی محتویدر . آیری آیری انکشافات تجاریه‌یه‌مستعد وبری دیکرینك اقتصادیاتنه‌رخنه‌وورمق شائبه‌سندن مجرد درت منطقه تشکل ایتدیکنه وهر منطقه‌سنده آیری آیری محرجلر بولندیغنه نظراً وسائط نقلیه‌سنه براز دها اهتمام ولیمانلری توسیع واعمار اولندیغی وزراعت تعمم ایلدیکی تقدیرده اوروپا ، آسیا، آمریقا وآفریقا قطعه‌لریله بردوام بولنان مناسبات تجاریه‌سی دها زیاده انکشاف ایله داخلنده موجود منابع ثروتدن وبالخاصه کلیتلو مقدارده اولان قابل زرع اووه‌لریله یایلالرندن واورمانلریله معدنلرندن نه درجه

بر طریق بری تأسیسنه اولان ضرورت حقیقیه‌لرینی اکلادقلری بر زمانده المانلر دهشتلی دونمالریله بحر سفیده حلول ایده‌رك طریق مذکورك امتیازینه وضع ید ایلدکلرندن و انکلیزلر قار- شولرنده بویله بر رقیب کورنجه بر طرفدن بحر سفید فیلولرینك تقویه‌سی، مالطه لیماننك توسیعی ، مصرده‌کی وضعیتلرینك دها سالم نقطه‌لره استنادی ، ارمنی مسئله‌سنك احداثی کبی تدابیره و دیکر طرفدن حکومت سنیه‌یی تضییق ایله المانیانك غیابنده بر صورت تسویه احداثنه چالشمشلرسه‌ده بو امنیه حصول بوله‌میه‌رق المانیانك بو مسئله‌ده‌کی فعالیتی دها زیاده ایلرویه واردیغندن انکلیزلر ایله المانلر برر رقیب جانخراش اولدیلر .

استفاده اولنه‌بیله‌جکی ایضاحدن مستغنیدر ، وضعیت طبیعیهٔ اقتصادیه‌سی کوستریبورکه آناطولی بتون عالم مدنیتك تجارتیله علاقه‌داردر . تاریخاً ده مشهور اولان ازمیر لیمانی‌که بو قطعه‌نك غرب وسطیسنه مخرجدر دنیانك اك مهم تجارتکاهلرندن بریدر . استقبالاً ده مهم بر ترقی‌یه مظهریتی شبهه‌سزدر . بروسه شهر معظمیله آنك اسکله‌سی اولان مدانیه دخی شایان ممنونیت بر مرتبهٔ تعالی‌یه نامزددر . ازمیر ، آنقره واستانبول ایله رابطه‌دار اولان آفیون‌قره‌حصاری محصولات ارضیه‌نك رواجکاهیدر . قسطمونی ایله سیواس وجانیك قطعه‌لرینك اورمانلری، قابل زرع اراضینك کثرتی ، مدفون اولان معادنك چوقلغی صره‌سیله سینوب ، کیره‌سون ، ارکلی لیمانلرینه براهمیت اقتصادیه بخش ایلر . علائیه، آنطالیه ، واسع اووه‌لره مالك اولان قونیه‌نك اسکله‌سی اولدیغی کبی مرسین لیمانی‌ده یواش یواش ازمیرك حیات اقتصادیه‌سنه رقابت ایتمك اوزره بولنیور . آطنه

بونك نتيجه‌سی اوله‌رق انكلتره روسیه‌نك قوجاغنه آتیلدی .
و المانیاده عالم اسلامك انتباهنی تسریع ایله انكلتره‌یه الك جان آله‌جق بر یردن - [مصر] - ضربه اورمق اوزره خلافت عثمانیه‌نك استقلالنی حمایه صورتیله اتفاقنی تأمینه صرف غیرت ایلدی .

ایشته مطالعاتمزه اساس اوله‌بیله‌جك نقاط مهمه بونلردر .

بو مسئله‌ده ایكی حال موجوددر : نه‌المانیا امتیازندن ونه‌ده انكلتره طول املندن آیریله‌میور .

انكلتره ایچون یگانه چاره، بورودیكی شهراه سیاستده تصحیح

اووه‌لری دائما بغدایه محتاج بولنان ایتالیا ایله فرانسه‌نك بر مراجعتكاهیدر . داخلنده بولنان آنقره ساحه‌سنده ایسه طقسان بیك كیلو مترولق اراضی زراعته مهیا بولنیور. معمولات ومصنوعات داخلیه‌سی ده اولدقجه زكره شایاندر .

ایشته بویله برقطعه‌نك همان مركزندن كچه‌جك اولان وبر هچ خطوط تالیه ایله‌ده ساحله مربوط بولنه‌جق اولان برشمندوفرك نه‌قدر حیات‌افزا اوله‌جغنی قارئین كرامك تقدیرینه ترك ایدرز . كردستانده دخی غایت مهم منابع اقتصادیه موجوددر . یوز اللی بیك كیلو متره قابل زرع اراضیسنك نهایت سكز میلیونه بالغ اولمیان اهالیسنك احتیاجاتندن پك فضله اولدیغی كبی ایران وجنوبی قفقاسیه ایله تجارتده بولنان ارضروم، معادنك كثرتیله مشهور اولان طربزون ، صنایعده مترقی بولنان وان ایله كردستانك جنوب جهتلرنده تصادف اولنوب تركیایی اوتوز سنه بسلیه‌جك

استقامتله روسیه‌دن آیریله‌رق حکومت عثمانیه‌یی جدی برصورتده حمایه ایله المانیانك آغوشنه آتیلمق ضرورتندن قورتارمغی تعهد ایتمکدن عبارتدر. زمان، تام بر زمان فرصتدر. حکومت عثمانیه‌نك روم ایلیدن انفکاکی بالطبع ترکلرك اناطولی ایله اشتغالنی دعوتدن غیر خالیدر. انکلیزلرك نقدی ایسه بو مسئله‌نك حلنه کفایت ایدر. فقط عثمانلیلرك کمال خالصیتله بتون ترقیات مادیه و معنویه‌لرینه کفالت وذنوب سابقه‌سنه کفارت شرط اعظمدر. ایشته بالفورك علناً اشراب ایتمك ایستدیکی بو مسلك اختیار اولندیغی تقدیرده هرشیئك مجرای سالمنه رجوع ایده‌رك ملحوظ اولان بین الدول محاربه احتمالاتی مندفع اوله‌بیله‌جکی و بالعکس

قدر قوۂ انباتیه‌یه مالك بولنان واسع اووه‌لر، غیر منکشف معدنلر نظر دقتی جلب ایدر. بغداد شمندوفرینك شمالنده بولندیغنه نظراً خط سلطنتك تأثیرات نافعه‌سندن هرحالده مستفید اوله‌جغی وهله دیاربکر وخربوت اووه‌لرینك بأی حال زرع اولنه‌رق احتیاجات عمومیه‌یه عرض اولنه‌جغی میدانده‌در.

عراق — مسوپوتامیایه کلنجه: بوکون غیر مسکون وغیرمزروع اولان بوساحۂ وسیعه‌نك اوچیوز اللی بیك کیلو مترولق اراضیسی کاملاً زراعته صالحدر. بغداد خطنك اك بیوك زمینی بونامتناهی اووه‌لر تشکیل ایتمکده‌در. متعدد اسکله‌لر وسائط طبیعۂ نقلیه کوزه چارپار. بالخاصه اسکندرون لیمانی، ایران ایله توران وچین قطعه‌لرینه قدر بتون آسیایه مخرج اوله‌بیلور.

مسلك قديمنده دوامی حالنده حیات وممات ترددانی قارشوسنده قاله جق اولان عثمانلیلرك المانیـایه استنادلری طبیعی بولندیغندن آرتق انکلیزلر یا مغلوباً بو مسئله ده رجعته ویا اویله بر مذلتدن تخلیص نفس ایچـون طوعاً و کرهاً حربی قبول ایله مترصد اولان فلاکتی آن ظهوروندن اول دفعه مجبور اوله جقلری ادنی ملاحظه ایله آکلاشیلور . فقط انکلیزلر ، آکلاشیلان روس پروژه سنك ویردیکی مستیٔ تفاخر حسبیله روسیه دن آیریلوبده باشلی ، باشنه بر مسلك قویم اتخاذینه قدرتیاب اوله میورلر. المانلر ایسه بالطبع اوزون ملاحظات و مطالعاتدن وکندیلرینه خاص اعتدالکارانه محاکماتدن صوکره قبولنه قرار ویردکلری بو امر

بصره ، الکویت لیمانلری ایسه صره سیله برطرفدن ایران ، بلوجستان، هندستان ، آوستراليا ـ ژاپون ، امریقا دیکرطرفدن جنوبی عربستان، یمن ، بحراحمر ، صومال ، زنکبار وبالعموم افریقا سواحل شرقیه سی ایله رابطه دار تجارت اولور . ایشـته بغداد خط سـلطنتی بویله منابع اقتصادیه یی عالم تجارته وضـع ایتمك وظیفه سنی متعهددرکه یالکز ممالك شـاهانه داخلندن اوتوز میلیون لیرالق فضـله بغدای حاصـلاتی اخراج وشیمدیکی حیوانات اهلیه نك اللی مثلنه ابلاغ اولنه بیله جکنی وکذا .... مطالعات تخمینیه سنه نظراً واردات دولت بیوك بر ترقی یه مظهر اوله جغی وبصره ده انشا اولنه جق عظمتلی بردونما ایله دنیانك اك محتشم قطعه لرینه حاکمیت ممکن بولنه جغی واردخاطردر . ایمدی بوخط حدیدی یه ، خط تعالی نامی ویرلمیدر . وبو نام هرعثمانلینك زبانزدافتخاری اولملیدر .

عظيمك عهده‌سندن كلمك اوزره اولانجـه غيرت و مهارتلريني صرف ايتمكدن كرى طورميه‌جقلردر نهايت بوضديت، بومصادمهٔ منافع اوله‌بيلوركه حكومت عثمانيه‌نك بيطرفلغنى آرامق و آكا مقابل بعض فوائد حقيقيه بخش ايلمك اوزره ائتلاف مثلثك باب عاليمزه مراجعتى ضرورتنى توليد ايتسـون . بويله بر حال ايسه باب عالينك منافع عثمانيـه‌نك اك اسـاسليلرنده موفقيتنى تأمين ايدر . وظنمجه تهلكه‌نك اك مشكل نقطه‌سى حل ومطلوب‌ده حاصل اولمش اولور .

المانيا بومسئله‌نك حسن حلنده پك چوق آلات ظفره مالكدر.

اولاً — اقتصادى وسـياسى اسباب حقيقيه درميان ايله ولايات شرقيه‌يه حلول پولتيقه‌سنى عقيم براقمق وحكومت سنيه‌نك لهنده فصل ايلمك خصوصنده مشكلاته مصادف اوله‌ماز .

ثانياً — روسيه‌نك مستعد فساد اولان احوال داخليه‌سنه برازدها ايقاع تشويشاته‌بادى اوله‌رق استيلا مقاصدينى شمديلك عقيم براقمق ممكندر . او حالده سوريه‌يه استيلا اميدندن محروم اولان فرانسه ايله پروژه‌سنك عقامت حاضره‌سـنه بناءً توقفه مجبور اوله‌جق اولان روسيه بالطبع انكليزلرك منفعتى اغورنده حرب عمومى نمايشاتنه كيريشه‌ميه‌رك آرتق پك ايلرو كيتمامك اوزره انكلتره‌يه نصايح دوستانه ايفا ايدرلر .

ثالثاً — المانيا برطرفدن بالاده‌كى پروغرامى تطبيق ايله برابر

دیکر طرفدن مسائل سائره احداث ایله - وازان جمله ترکیا - یونان حربنی اثاره ایله : - ائتلاف مثالی مشغول ایتدیرمك اسبابنه‌ده متوسل اوله‌بیلور .

رابعاً — بالذات انکلیزلری داخلی ظهورات ایله بالتهدید ایلرو آتیلمق جرائتندن محروم ایده‌بیلور .

خامساً — دیپلوماسی مناسبات واجرآتندن قطع امید ایله انکلتره‌نك نقطهٔ نظرینه مماشات ایتمك مجبوریت قطعیه‌سنی حس ایتدیکی دقیقه‌دن اعتباراً ائتلافه اولان تفوق عسکریسنه بالاستناد حرب عمومی تهدیداتنه قیام ایله یاصلحاً ویا حرباً انفاذمرامنه ساعی اوله‌بیلور .

فقط انکلیزلر هیچ بر وقتده بوقدر وسائطه مظهر اوله‌مازلر. یکانه واسطهٔ موفقیتلری ترکیایی حال حاضر ایله تهدید والمانیایی یادونمالریله ویا متفقلریله اخافه ایتمکدن عبارتدر. دولت عثمانیه‌یه عائد مسائل - كه حال حاضرك احتوا ایلدیکی مواد منازع فیهادر - بتون دول معظمه‌جه حلنه تشبث اولنمش، بین الدول بر رنك قطعیه‌ به اقترانه مجبوریتی تحقق ایتمش مصالح عمومیه‌دن اولمغله انکلتره دولت عثمانیه‌یی تهدیدن برکار الده ایتمکه موفق اولمسه کرکدر . انکلتره‌نك ایقاع ایده‌جکی مشکلاتی حل ایده‌جك قوتلرك وجودی بیوك بر مدار تسلیتدر. بونکله برابر بووادیٔ حل المان حوضهٔ ظفرینه‌ده مبدأعد اولنه‌بیلور. المانیایی اخافه

جهتنه کلنجه : حرب عمومی یی دعوت ایتمکسزین هر ایکی حکومت آره‌سنده وقوعه کله‌جك بر حربده انکلیز دونماسنك تفوقی غیر منکر ایسه‌ده المانیانك اسکاتی ملحوظ اوله‌ماز. عین حال المانیایه‌ده شاملدر . المانیا یالکز قوای بریه‌سیله بالطبع نائل امل اوله‌ماز. او حالده هر ایکیسی متفقلرینه مراجعته مجبور قالور. هر ایکی طرف متفقلری ایسه آرتق یکی باشدن مذاکرات اجراسنی بیسود کورورلر . یامتقابلاً فداکارلق اجراسنی ویا هرچه آباد حربی اختیار ایدرلر نتیجه‌سنده ایسه ظفر المانیایه توجه ایدر .

ایشته بو موازنهٔ حربیه، بو فرضیهٔ ظفریه‌درکه مسالمت عمومیه‌نك مرکز ثقلتنی تشکیل ومباحثات قلمیه‌ده ایقاع تأثیر ایله غلبه‌یی آغر طرفه تأمین ایلیه‌جکندن انکلتره‌نك روسیه‌یه تمایلنك آثار مضره‌سنی ادراك ایله دلخون اولمسنه نتیجه ویرر وترکیا تقسیمنه معطوف اولان مساعیٔ صلیبیه‌نك قدرت اساسیه‌سنی حکم حقیقیسندن نزعه بادی اولور .

محاربهٔ اخیره‌ده مغلوبیت‌می غالبیتمی دها نافع اولوردی ؟

ائتلاف مثلثه منسوب حکوماتك بالقانلرده تشکیل ایتدکاری تجاوزی اتفاقك نه‌مقصده مبتنی بولندیغی‌نتایج مضره‌سیله آکلاشلدی. عجباعثمانلیلرك غالبیتیله نتوجی حالنده‌بو حرب صلیبی‌دن حکومت معززه‌مز ایچون نه‌کبی منافع ملحوظ اوله‌بیلوردی . حکومات

معظمه‌نك ستانوقه‌یه متدائر اولان قرارلری هیچ شبهه‌یوقدرکه عثمانلیلرك غالبیتنه قارشو اولدن ترتیب واحضار اولنمش برسپر مدافعه‌دن باشقه برشیء دكلدی آشكارایدی كه‌بوقرارده‌اهل‌صلیبك مطاوعت مغلوبانه‌سنی قوه‌ده براقه‌رق متمادی براجتهاد ایله‌ادامهٔ ضدیتلرینی‌اولدن جلب‌ایچون‌اختیار اولنمش برتدبیردر. بالفرض عثمانلی اردوسی‌مظفراً حدودی تجاوز ایده‌رك صوفیه‌یه كیتمش اولسون اوراده بلغارك‌قوهٔ تعرضیه‌سنی‌اسكات‌ایله بلغارمناسبات سابقهٔ صلح‌جویانه‌سنی‌اعاده‌یه‌موفقیت‌حصولی‌مأمول‌اوله‌بیلورمی ایدی ؟ تاآننه‌یه قدر اهل صلیبی تعقیب ایتمك لازم كلوردی‌كه اوحالده اوروپادن آلدقلری درسه اتباع ایله افریقاده شیخ سنوسینك یاپمش اولدیغی چته محارباتنی تقلیددن بلغارلرله صربلری كیم منع ایده بیلوردی؟ ذاتاً چار فردینانداك اهل صلیب اعلانی‌ده طرابلس مجاهداتنه بر نظیرهٔ غالبه تشكیلی مقصدینه مستند دكلیدی ؟ طونه مناقلاتنده عثمانلی دونماسنك براهمیت مانعه‌سی اولمدیغی تقدیرده غلیانده بولنان اسلاو عالمنه كیم مرام آكلاده‌بیلوردی ؟ دیمك اولیوركه غالبیت نه‌مطلوب وجهله صلحی اعاده‌یه ونه‌ده احوال حربیه‌نك تحویلنه مدار

اولهمازدی . چته محاربانی اولانجه دهشتیله دوام ایدرك نهایت روم‌ایلیده یانمدق برخانه ، چاپوله اوغرامدق بر چفتلك ، قتل عام اولمدق برعائله بولمق مشکل اولوردی. بویله برهرج ومرجی بویله برخرابیء عمومی‌دن بیلمم‌که عثمانلیلر مادةً ومعناً نه‌استفاده ایده‌بیلوردی . واوروپا مطبوعاتنه عکس صورتله درج ونقل اولنه‌جق اولان بوکبی حادثات‌مدهشه یوزندن شرقی آناطولیده برغلیان ، بر مهاجرهٔ عمومیه حصولنی منع ایتمکه کیم مقتدر اوله‌بیلوردی ؟ بویله برحالك نتیجه‌سی ایسه شمدیکی کبی عدم قطعیتله دکل تام معناسیله قطعی اوله‌رق حکومت عثمانیه‌نك تقسیمندن عبارت قالوردی . چونکه‌عثمانلی عسکرینك روم‌ایلی اسایشنی تأمینه عدم‌اقتداری‌محقق‌اوله‌جغندن اوروپاجه شمدیکی تقسیمه مماثل برتقسیم ایله مسئله‌یه نهایت ویرلمسنی وشرقی آناطولینك‌ده بحقٍ روس اشغالنه کیرمسنی سیاسةً منع ایتمك ممکن اولهمازدی . نه بز ونه‌ده اتفاق مثلث‌ارکانی عالم‌عیسویتك غلیان‌مدهشنی موفقیت اسلامیه‌نتایجیله‌تسکینه موفق‌اوله‌مازدق . فقط انهزام بواهل صلیبی توقیف واوافکار مضره‌نك اوروپایه قدر سرایتنی منع ایلمشدر . ایشته‌بالقان انهزام عثمانیسنی‌غالبیتدن دها پارلاق عد ایتمکده‌کی معذرتمزك سبب حقیقیسی بودر .

مغلوبیت روم ایلیده استقرار عثمانی یی مانع اولان برلین معاهده نامه سنك افلاسنه بادی اولدیغندن استقبال عثمانی نقطهٔ نظرنجه روسیه یه غلبه قدر داعیٔ محسنات اولدیغنی زمان کوستره جکدر .

برلین معاهده نامه سنك وجودی نه کریدك و نه ماکدونیا ایله روم ایلی اجزای سائره سنك مبتلا اولدیغی بحران عصبی امراضنه دوای شافی تدارکنه امکان ویره بیلور ایدی . احمدشاکر پاشا مرحوم کریدی مادهٔ قبضهٔ تسخیرینه آلمیشکن ینه حاکمیت عثمانیه نك اساسا تی وضع ایله استقرار ملکیتنه موفق اولهمامش ایدی که اك برنجی سببی بین الدول قبول اولنمش اولان برلین معاهده سنك بوکا متداثر بولنان مادهٔ مخصوصه سی اولدیغی غیر منکردر .

کرید او حالده، او طرز ادارهٔ غیر سالمه آلتنده بولندقجه عین عهدنامه یه توفیقاً اکا ذیل اولان روم ایلی ولایات عثمانیه سنك استقبالنی امین عد ایتمکده بر مناسبت وارمیدر ؟ اعلان مشروطیت آنجق موقت بر سکونی استلزام ایده بیلوردی . چونکه او سکونك امضا آلتنده بولنان بر عهد عمومینك حکمنی اسقاط ایده بیله جك قونده اولمدیغنه اصلا تردد اولنه مازدی ؟ حکومت سنیه ایستدیکی قدر عسکر ، ایستدیکی قدر پاره فدا ایده رك حاکمیتی امنیت آلتنه آلمغه چالیشسون هیچ بر وقتده مثبت بر

نتيجهٔ قطعيه ايله دلسير اولهميهجنى غير قابل انكار برحقيقت مسلمه ايدى .

فقط حرب ، خير حرب دكل بالقان حكومتلرينك غالبيتله اوقطعه‌لره استيلاسى بتون اركان حاكميتله متصرف اولمق ايستين حكومت عثمانيه‌يى معاهده نامهٔ مذ كورك مبتنى بولنديغى روس غالبيتنك امحاسى كبى محالاتدن قورتارديغى كبى متسلسل حركات عسكريه‌دن صرف نظرله استقبالاً يالكز بر دفعه‌ده اجرا ايده‌جكلرى تعرض وتحفظى اجرا آت وهله كنديسيچون ممكن الاجرا اولان تجاوزات عسكريه ايله ايشه نهايت ويره‌رك بلاقيدوشرط اومواقع مهمه‌يه دسترس اوله‌بيلمك احتمالاتنه تقريب ايتدى . ايمدى بومغلوبيته معناً روسيه‌يى منهزم ايتمك قدر بر غالبيت معناسى ويرلسه بجا اولمازمى ؟

حكومتمز هزيمت واقعه ايله‌موقع سياسيسنى غائب ايتمشميدر ؟

دنيليوركه حكومت سنيه ، بو اهل صليب حربيله روم‌ايلى‌يى تركه مجبور اولديغنه نظراً اولجه سياسةً حائز اولديغى موقع بلندى آرتق بوندن بويله اجراآتنه مسند اتخاذ ايده‌مز . پاى تخت سلطنت دخى دائمى بر تهديد آلتنده قالمقدن قورتيله‌ماز . بوظن بروهم وخيالدن باشقه بر شئ

دکلدر . برلین معاهده‌سنك احضار ایتمکده اولدیغی اهل صلیبك مهاجمه‌سی هرزمان منتظر بولندیغی جهتله استانبول قبل الحرب دها بیـوك بر تهلکه‌ده ظن وتخمین اولنه‌بیلوردی . معاهدات حاضره ایسـه اتفاق صلیبی‌یی زیر وزبر ایتمش وره‌کذارلرینه غربی تراکیا کبی بر منطقه وضع ایلمش بولندیغندن وروم ایلینك نقاط ومواقع سائره‌سنده صرفی ایجاب ایتمش اولان مبالغ عظیمه ایله شمدی چتالجه استحکاماتنده عادتا چلیکدن بر خط مدافعه تأسـیسی وبوغازلرك بر قاتدها تحکیمی ممکن ایدوکندن بوندن بویله پای تختمزك دها أمنیت بخش بر حال کسب ایده‌بیله‌جکنه حکم ایتمك قابلدر .

حکومت سنیه‌نك اهمیت ممتازه‌سنه کلنجه غیرقابل انکاردر که روم ایلی‌یه حاکمیتمز ارناؤدلقله ماکدونیـایه انحصـار ایتمش اولدیغندن بوایکی قطعه‌یه اوقدر بیوك بر اهمیت سـیاسیه اسناد ایله عثمانلیلغك شان وشرفنی اکا مربوط عد ایتمکده هیچ بر معنا یوقدر . قالدیکه بوایکی قطعهٔ مهمه‌نك آتیسنده وبین الدول احراز ایده‌جکلری شـکل قطعیده عثمانلیلر الآن علاقه‌داردر . هله معناً آرناؤدلغه اولان نسـبت وارتبـاطی ماکدونیـایه ویریله‌جك طرز اداره‌ده بیله تأثیر مخصوصنی کوستره‌بیله‌جکنه هیچ شبهه اولنمامليدر . مع هذا حکومت عثمانیه ـ استانبول ایله

بوغازلره مالك بولنمق شرطیله ـ بین الدول اشغال ایلدیکی نقطه ده لله الحمد برقراردرکه او نقطـه دخی نورانیت صـافیه ایله متجلی بولنان خلافت معظمهٔ اسلامیه در .

ایشته بو قدرت خارقه، بو معنوی نفوذ کامل المزده بولندقجه واوروپایه اولان قرب ومناسباتمزی پای تخت حاضرمز متکفل اولدقجه حکومت مقدسه مز هیچ بر وقتده اهمیت معلومه سندن ساقط اولهماز وتجلیات سائره دخی صفات عارضه دائره سـندن خارجه چیقاماز .

دینلیورکه حکومت عثمانیه بش ولایتك قوای عسکریه سندن وسلانیك کبی مهم بر تجارتکاه ایله ماکدونیـا اووه لرندن، آدریاتیق سـاحللرندن محروم قالدقدن صوکره بین الدول نه کبی بر اهمیت سیاسیه ابرازینه مقتـدر اوله بیلور . روسـیه

ضررمز مادهٔ دخی استکثار اولنه ماز . روسیه بو مسئله ده مغلوب ومنهزمدر .

قوللری، قنادمزی قیرمق ایچون سنه لردنبرو وجوده کتیرمکه چالیشدیغی بو حرب مقدسدن هیچ بر شیئمی اقتطاف ایده مدی .

اوت، شبهه یوقدرکه حکومت عثمانیه بش ولایتـك احتوا ایلدیکی منابع متعدده یی کندی حوضهٔ اداره سـندن مهجور کورمکله مضطربدر . فقط قلبمزده اویانان تأثرات شـدیده یی

ضبط واعتدال دممزی محافظه ایتمك شرطیله روح مسئله یی دها دوراندیشانه محاکمه ایتمدیکمزده پك چوق حقایق غیر منکشفه یه مظفر یتمز محققدر. ماکدونیـا ایله آرناؤدلغك امنیتنی محـافظه وداعیٔ شکایانه معروض اولان اصلاحاتنی تقریر و معنای تامی ایله وظائف منفیه وفعلیه‌ده بر انتظام حقیقی وبر فعالیت جدیه تأمین ایده‌بیلمك ایچون حکومت سـنیه هرسـنه روم ایلینك واردانندن دها واسـع برمقدارده صرفیات اجراسـنه مجبور اولدیغی کبی ارناؤدلغـك کغـالق نامیله معروف اولان وروم ایلینك اك جدی بر منبع عسکریسی عد اولنمغه شـایان بولنان قطعه‌سندن شمدی یه‌قدر منتظم عسکر اخذینه موفق اولنه‌مدیغی وطوسقه‌لق دخی اخیراً او منفی جریانلره قاپیلمش وسـودای استقلال ایله اردونك معنویت وروحانیتنه ایراث تزلزلاتدن غیر خالی بولنمش اولدیغنـدن اورالردن دخی درجهٔ مطـلوبه‌ده استفاده‌یه امکان قالمدیغی واولسه دخی بیوك بر حربده نه آرنا- ؤدلقدن ونه‌ده ماکدونیادن عسـکر قالدیروبده باشـقه برمحله سوق ایتمك کار عاقل اوله‌میه‌جغی جمله‌نك معلوم ومسـلمیدر. شـوراسنی‌ده درخاطر ایتملی‌یزکه ارناؤدلغك امتیـازیله اورادن مادةً فلك ارتبـاطمزی ایجـاب ایتدیرن قوت حرب مقدس اولمیوب کندی داخلی احتراصـات ملعونانه‌مزدر. شو حالده حکومت معززه‌مزك بوقطعه‌ده‌کی امیدینی صرف استقباله ربط

ایتمك دها زیاده موافق نفس الامر اوله جغندن و بوغایه یه وصول ایچون بلاقید وشرط استرداد مقصدیله شمدی صرفی مقتضی همت درجه سنده بیوك بر فعالیتله فداکارلغه احتیاج طبیعی بولندیغندن تصور اولنان زیانك استکثارینه محل اولمدیغی ومنابع حقیقیهٔ عسکریه ادرنه وحوالیسندن عبارت اولوب آنلرده لله الحمد حکومت عثمانیه نك ید حاکمیتنه رجوع ایتمکله میدان حربه سوق ایده جکمز قوهٔ حربیه نك مقدارنده بیوك بر تفاوت باش کوستره میه جکی میدانده در .

حرب مقدس، اوروپایه یعنی عالم عیسوی یه بیانجی اولان بز ترکلری اسیایه سورمك مقصدیله اعلان اولنمش ایسه ده مسبب یکانه سی اولان روسیه نك بو حربدن انتظار ایتدیکی شیٔ حکومت عثمانیه نك ضعفیله بوغازلرك روس دونماسنه آچدیرلمسنه موفقیت تأمینندن عبارت ایدی .

بوغازلر، برکره حدودك مریچ نهرنده قطعی و دیکر طرفدن اشغال بحرینك دول معظمه نك اتفاق عهدیسیله آز بر مدتی متعاقب ختامه ربطی نتیجه سی اوله رق بین الدول مرعی بولنان استاتوقوسنی محافظه ایلدیکی کبی ضعیف بولندیرمق ایستدیکی ترکیا دخی بر حرب عمومیده کندیسنی اشغاله مستعد اولان وقانغره ن حالنی کسب ایلمش بولنان بر طاقم اعضای متفسخه سندن

قورتیله‌رق واتفاق مثلثه قارشـو استعمال سـلاح ایده بیلمك امکانندن تعاری ایلیه‌رك بلافتور میـدان حربه سـوق ایده بیله‌جکی شایان اهمیت برقوهٔ عسکریه ایله بین‌الدول اسـتثنائی برموقعده بولنمق شرفنه مظهر اولمشدر . بلاتردد دیه‌بیلورزکه روسیه بوحربی وقتندن بك‌چوق اول میدانه کتیرمش اولمسندن متولد محاذیر عظیمه‌نك بار تأثراتی آلتنده‌در. بوکون دیپلوماتلرك بونجه مساعیٔ مندفعه‌سـنه رغماً بر حرب عمومی ظهور ایلروسائل شرقیه‌دن متکون بولنمق حسبیله حکومت‌عثمانیه‌نك دخی بیطرف قالماسی لزومی تحقق ایدرسه هیچ شبهه‌یوقدرکه حکومت معززه‌مز مناسبات دولیه‌دن باشقه بر مرضله معلول بولنمسنی ایجاب‌ایتدیره‌جك احوال مانعهٔ داخلیه‌دن کلیاً متعاری بولنمش اوله‌جقدر. قالدیکه‌حکومت سنیه برچوق موانع ترقیاتی برطرف ایتمش اولدیغندن بوندن بویله‌ده مستریحانه اصلاحات وتکملاتنه فرصتیاب اوله‌جغی غیرمنکردر . بوحال‌ایسه‌حربك مغلوبیتندن متولد بولندیغندن آرتق بزم نه مرتبـه ضرردیده اولدیغمزك تقدیرینی قارئین کرامك درایت مسـلمه‌لرندن انتظار ایلرز .

غیر منتظر برزمانده عرض جمال ایلین دیدار حریتـك نور لطیف جوالی عمومك اختیارینی سـلب ایده‌رك بر طرفـده ارباب قلم غرور ملی‌یه ودیکر طرفدن اصحاب همت، عطالت لاقیدانه‌یه مغلوب واساسلی ملاحظات حکیمانهٔ ملیه یرینه برهای وهوی تفاخر قائم اولمش و « امراض معنویه ایله ملت

مغلوبیت، تکمل وترقی ایچون استعمالنه مجبور اولدیغمز وسائط حقیقیه‌یی ارائه ایتمك صورتیله ارباب کمالی مظهر انتباه ایلمشدر.

معلولمیدر؟ معلول ایسه او امراض اساسیه‌یه قارشو واجب الاستعمال اولان ادویهٔ شافیه‌نك صورت تدارکی نه‌دن عبارتدر» کبی حقیقهٔ بو امت مرحومه‌یی راه نجاته ایصال ایده‌جك درین واصیل تفکرات وتدقیقاته رواج ویرلمك لازمهٔ حمیت ودیانت وبلکه‌ده مقتضای عقل ودرایت ایکن بالعکس موسمسز قادینلرك تستریله اوینمق حواجه‌لرك صاریقلریله اکلنمك، مطبوعاتی ادب وحکمتدن تعاری‌یه قالقیشمق،لزوملی، لزومسز نمایشـات ملیه‌ده بولنمق . . . . کبی منافع اساسیهٔ ملیه‌نك بعد نامتناهیسنده بیله شمدیلك یر بولمقدن بیوایه اولان اجرآت سرسمانه ایله وقتمزك اماته‌سنه حصر نفس اولنمش واعدانك همان ایکی عصردنبرو حال صلحده بیله ادامه‌یه چالیشدیغی اجتماعی، مدنی، اقتصادی حروب متسلسله‌دن غفلته

ساحل سلامته چیقلدیغنه قانع اولمق وبنای سلطنتك آنجق ستون خارجیه‌سنی تهذیبه احتیاج قالدیغنی تخیل ایتمك بولنده طی مراحل ایدلمش وعازم عدم اولمغه محکوم اولان وطنك امدادینه خدمت ایده‌جك مآثر حسنهٔ کامله تهیه‌سندن صرف نظر قلنمش ایدی. خیال وخاطره کتیرلمدی که سیارانه برمدنیته مألوف اولان بر ملت، مستقر برمرکز ملی‌یه مظهر اولمدقجه وجمعیات اقتصادیه ایله اسباب حقیقیهٔ حیاتیه‌سنی تأمین واجتماعیاتنده‌کی موانع ترقی‌یی اسلوب حکیمانه ایله دفع ایتمدکجه النده‌کی الات زراعیه ایله دفع صائل ومحافظهٔ موجودیت ایده‌مز. تصورمزدن بیله کچمدی، که برحکومتك حق حیاتی طبیعی ومعنوی حدود مستحکمه داخلنده مستقر، مهیب، حصافت شعار برمنطقهٔ ملیه‌نك اقوام متجاوره معنویاتنه غالب کله‌جك مدنی و سیاسی تحولاته مظهریتیله تبین ایدر. وبر تکامل حقیقی ایله حدودینی آشدقدن صوکره دخی عین ترتیب طبیعی و عین قانون مدنی سایه‌سنده ایکنجی بر سور مدافعه تشکیل ایتمدکجه ایلرویه آتیلمامق و تخطی ایلدیکی دائره داخلنده تاریخاً علاقه‌دار اولان امم اجنبیه‌نك آبداتی مشهود ایسه آنلری‌ده ینه کندی جریانات معنویه‌سی دائره‌سنه ارجاع ایله آخرك استقبالاً وضع یدینه صالح مدخللر براقامق کبی تدابیر جدیه ایله متحقق ولسان، عادت، دین، عنعنات ملیه کبی مساند غیر متزلزله‌نك صورت جدیه‌ده

تعمم و بلا رقیب تقرر ایتمسیله تعین ایدر . بنیان مرصوص دنیان وضعیت اساسیهٔ ملکیه بودر . ایشته بو نقطهٔ نظرله بو بیچاره وطنك اعضا و ارکان معتددهسنده تدقیقات عمیقهاجرا و طوغریدن طوغری‌یه غریزیت معنویه‌سنی معاینه و تداوی ایجاب ایدرکن حیف ، صد حیف‌که ارباب درایت و اصحاب فضل و معرفتمز سمای تعالیدن تماشایه طالدقلری کواکب غرورك سرمستیٔ تماشاسندن آیاقلری اوجنده‌کی حفرهٔ مماتی کورمکدن محروم قالدیلر .

حوصله‌مزه کیرمیوردی‌که بوامت مرحومه‌نك تاریخده اشغال ایلدیکی موقع مرور زمان ایله تغیر ناپذیر اولوب خارجدن مترقب فرصت اولان اعدانك کثرت و وفرتی نسبتنده داخلده دخی بر چوق مخاصملری موجود اولدیغندن دائمی بر مراقبهٔ حیاتیه‌یه معروض و بالطبع اعدانك اختیار ایلدیکی صورت تجاوزه و قوللاندقلری آلات ظفرك کنهنه وقوف نامدن صوکره بر لیاقت دافعه استحضارینه اشد احتیاج ایله محتاجدر . مشروطیت ، حریت ، مشورت بویله اساسات معنویه‌نك ترصین و تحکیمنه بلا مانع چالیشمغه مدار اولدیغندن طولاییدرکه « منجیٔ ملت » نامنه شایان کورلمکده‌دور. غفلت الك بیوك رجال منوره‌مزه بیله سرایت ایتمش وموت ملی احتمالاتنك پیش نظرمزه وضعی محال کورلمکده بولنمش ایدی. ایشته مغلوبیت اخیره

بو مدهش حقیقتلرله امتك انظار انتباهنی دعوت ایتمش ومحتاج اصلاح و تعمیر اولان خصوصات اساسیه‌نك ماهیتنی کرکی کبی تبیین ایلمش اولدیغندن بوندن بویله آتی ایچـون بر دورهٔ فلاح و نجات آچیله‌جغنی امید ایتمك عبث اولمسه کرکدر .

مغلوبیت بزه قطعی اوله‌رق افهام ایلدی‌که حکومت سنیه‌یی قورتارمق ایچون توسله‌شایان اولان تدابیر اصلاحیه‌نك الك مؤثر والك‌مثمرلری آز بر مدت ظرفنده برانقلاب اجتماعی‌و اقتصادی اجراسنه مدار اوله‌جق و بو امت مرحومه‌نك نا قابل زوال بر منطقهٔ خصوصیهٔ معنویه‌ده استقرارینی وعین منطقه داخلنده رقیبسز ، مانعه‌سز تکمل و ترقی‌یه مظهریتنی تأمین ایده‌جـك تدابیر حقیقیه‌دن عبارتدر . ارباب کمالك‌بویله برانتباهه موفقیتی ایسه من‌کل‌الوجوه مبدأ اعتلا عد اولنمغه شایان اولدیغی شبهه‌سزدر . بوخصوصده تقدم ایلین محترم‌وطنداشمز جلال‌نوری بك بتون ملتك منتنه ، تقدیروتبجیلنه کسب‌استحقاق ایلمشلردر.

انهزام اخیر ، یالکز اصحـاب رویت ومعلوماتك‌همم مؤثره‌لرینی‌جلب‌ایتمکله قالمدی . عین زمانده ملتـك عرفان اجتماعیسـنده دخی بر ترفع حقیقی حصولنه وقوای دافعهٔ مملکتده معتاد اولان شـوائب معنویه‌نك اصلاحنه مدار اولمق تأثیراتی ابراز ایتمشدر.

انهزام ، ملی مدنیتك اعجازندن خبردار ایتمش ونقدبی فدا کارلفك لزوم وقیتنی کوسترمشدر .

ملت ، دونه‌قدر اساس ظفرك بازو اولدیغنه قانع اولیوردی. دور استیلامزك یادكار تاریخیسی اولان بوملكهٔ راسخه طولا‌یسیله‌دركه افراد ملت وقت صلحده سلاح آلتنه كلمك احتیاجندن كندیسنی مستغنی عد ایدر وحربی سلاحه فیشه‌نك قویه‌رق جرأتكارانه بركو كسه‌ استعمال ایلمكدن عبارت برباز یچه‌صورتنده تاقی ایلر ایدی .

ملت، كندیسنی اعظم قوای عالم ظننده بولنمق كبی بر جهل عمیق ایچنده ایدی . وقتا كه مدنیتك ایجاد ایلدیكی بونجه وسائط حربیه ایله مجهز بر قوهٔ منتظمهٔ متجاوره‌نك دوكدیكی آتش سیال اومانعه‌سز ، سپرسز رهكذار غافلانه‌سنده برسد حائل تشكیل ایلدی . ایشته او زمان دوچار اولدیغی انهزامات متوالیه تأثیریله انفلاقستكباری صخورمتینه‌یه چارپه‌رق پردهٔ غفلتی مندفع اولمش وعصرك هویت وماهیتنی بحق ادراكه لیاقت كسب ایلمشدر . بوندن بویله عجز ونقصاننك نره‌دن ایلرو كلدیكنی آكلامق مجبوریتنده‌دركه اساس ترقی اولدیغنه تردد اولنه‌ماز .

ملت ، قوای بحریه‌نك‌ده ناظم حركات وجالب غلبات اولدیغنی مبین دلائل مؤثره‌یه دسترس اولدی . اوغرادیغی فلاكتلرك ، مصاب اولدیغی قتل عاملرك ، معروض قالدیغی

نهب وغارتلرك اسباب ظهورينه قانع اولمدق بر فرد قالمدی . اعطای اعانه‌ده كوستريلن عطالتك ، عدم تقيدك نه يمان ، نه مدهش نتيجه‌لر ويرديكی آجی، آجی تجربه‌لرله آ كلاشلدی . نقدی فداكارلغك قيمت جانبهاسی قطعياً تحقق ايلدی. بو انتباه ايسه تكمل اسباب ظفره دلالتدن غير خاليدركه مصدری مغلوبيت اخيره اولديغی بی‌ريب وكماندر .

ملت عثمانيه ، انهزام اخيرايله عناصر داخليه‌سنكده خفايای مقاصدينه ظفرياب اولدی .

ملت عثمانيه ، انهزامات اخيره‌ده سبب مستقل اولان عناصر متنوعه‌نك داخلده اوينادقلری ملعنتكارانه خدعه‌لرك ماهيتنه، « صو اويور دشمن اويوماز » ضرب مثلنك حقايق محتويه‌سنه‌ده ظفرياب اولدی . وظائف فعليهٔ مليه‌دن باشقه‌جه بر وظيفهٔ منفيه دها واجب التوسل اولديغنه قناعت حاصل ايلدی . داخلده محاط اولديغمز دائرهٔ عدوانك برج وبارولرنده‌كی متانت ورصانتك غفلت وجهالتمزدن انبعاث ايلديكی غير قابل انكار بر حقيقت درجه‌سنه واصل اولدی . پاره‌لرمزله ، ثروتمزله ، اعدای وطنه زره‌ليلر حاضرليان ، وقت فرصتده اولادلريمزی بوغوب آنالريمزی بوغازليان ، محروميتمزك بتون اساساتنی ، خانه‌مزك ترتيبات داخليه‌سنی مهاجملريمزه فاش وبادره اثناسنده اشارات

متيقظه ترتيبله وسائط مدافعه‌مزی اخبار ایلین والحاصل ملتمز ایچنده ملت ، حکومتمز ایچنده حکومت تشکیل ایدرك خارجی دشمنلریمزك تجاوزاتنه داخلده نظیره‌لر ترتیب وقوای معنویه‌مزك تزلزلنه خارقه‌لر، حادثه‌لر ایجاد ایدن گروه ملاعیندن آرتق تجارتمزی ، ثروتمزی ، اسرار اجتماعیاتمزی ، افراد عائله‌مزك عرض و ناموس و حیاتنی اسیرکه‌مك لازم کلدیکی پك مدهش وآجی تجربه‌لرله ثبوت بولدی .

بواحوال مضره ، امتیازات اجنبیه ایله مساعدات داخلیهٔ دینیه‌دن فرجه‌یاب حلول اولدیغی شبهه‌سزدر . روسیه قینارجه معاهده‌سندن بری متمادیاً ملل غیر مسلمه‌یی پطریق عصاسیله ایلرویه دورته‌رك داخلمزده ابدی برمعرکهٔ خفیه مهاجمانه سوق ایتمش واك دهشتلی استحکامات متینه‌مز اولان صنعت وتجارته اقتحام واجتماعی انقلاباتی دخی کلیسا قوتیله حصوله کتیره‌رك اطرافمزده غایت مدهش اوچوروملر وضع واحداث ایلمشدر. بوابدی حربك صدماتندن اوغرادیغمز تزلزلات ایسه بوصوك صحنهٔ فلاکتده اثرنما اولدیغندن آرتق حرب اخیری « ناقوس انتباه» حکمنده عد وتلقی ایتمك لوازم کارآ کاهیدندر.

حرب واقع مشروطیتده عناصر داخلیه‌نك نه صورتله حرکت ایده‌جکلر-ینی ارائه ایلدی .

حرب مقدماتنی تشکیل واسباب ظهورینی ایلاد ایلین احوال سابقه انتیکی اتریاایله عناصر سائرهٔ متضاده‌نك شو دورهٔ مشروطیتمزده اوروپاافکار عمومیه‌سنی قزانمق وترکیا علیهنده جریانلر تولیدینه موفق اولمق ایچون نه‌کبی وسائط استعمال ونه‌کبی حالات مضره اعمال ایده‌بیله‌جکلرینی صراحةً اثبات ایلدی. بونلر بوندن بویله‌ده فرق مخالفه‌ایجاد ایده‌رك حکومتی ترقیدن محروم براقمق وجاهل اهالیمزه صوقیله‌رق مخالفته قوت ویرمك ایسته‌یه‌جکلر مبعوثانمزدن آدم چالارق بالذات عناصر اساسیه‌مزله ترتیبات حقیقیه‌مزی تأخیر ایتمکه، مشروع ماسکه‌لرله صحنهٔ حاکمیته چیقارق «ما کیاوه‌ل»دستورلرینی تطبیق ایله آتیاً ومعناً مضرت تولیدینه مساعد اجرآته قپولر آچمق وهر حالده ملتك صاف ومجلا اولان مرآت حرکاتنه لکه‌لر سورمك کبی تدابیرك استعماله کیریشه‌جکلردر .

بو حقیقت ، آجی بر درس اولان انهزام اخیرده پارلاق مبعوثلریمزك، وجوه ومعتبرانمزك دشمن صحنه‌لرنده برر وظیفهٔ مهمه ایله اثبات وجود ایتملرندن باشقه دلیل وبرهان ایسته‌مز.

انتباه ایسه بو کبی احوالدن عبرت بین اولمقدن باشقه بر شیٔ دکلدر .

حرب اخیر، اوروپانكده ماهیتنی صراحةً بیلدیردی.

من القدیم شرق ایله غرب آره‌سنده اجرای حکم ایلین رقابت متوالیه ، ادیانك ظهوریله اسلامیت و نصرانیتك بری شرقدن و دیکری غربدن انتشارینی متعاقب دها زیاده کسب شدت ایده‌رك نهایت یتیشدیرمش اولدیغی قوای متضاده‌یی تصادمه‌سوق ایتمش و پیرلرمیت کبی، ارسلان یورکلی ریشار کبی محرکلرك وجوده کتیردکلری نفیرعاملك نتایج مضره‌سی ایله صحیفهٔ ارضده بر لوحهٔ خونین نقش و اثبات ایله صلاح‌الدین ایوبی کبی مجاهدین اسلامك سل‌سیف انتقامنه قدر بووایده بر خیلی آثار ملعنت وجوده کتیردکدن صوکره زمرهٔ موحدینك غلبات متعدده‌سی اوزرینه آتیدن و اعمال نفوذ و جبروتدن قطع امید ایده‌رك اخلافه بر ارث خونخواری ترك ایله سکون پذیر اولمش اولدیغی معلومدر .

بر شیٔ ضیق اولدقده متسع اولمق طبیعی بولندیغندن عالم اسلام بولندیغی مضیق فلاکتدن تخلیص نفس ایچون جهاد فی‌سبیل‌الله ایله مأمور برحکومت قویهٔ عثمانیه وجوده کتیردی. میدان غزاده جانسپارانه خدمت ایدن بو حکومت موحده

ينه اورقابته انضمام ايدن تعصب دينى يه مستند برچوق مهاجمات غربيه يى دفع ورهكذار حماستنده باش كوسترن اسدادمشيده يى كوكندن رفع ايتدكدن صوكره بر قلعهٔ آهنين كبى امواج تعصبك اوكنده وقفه كير استقرار اولدى . انهزامات متعاقبه آلتنده ازيلن صليب ايسه ييلديرم سرعتنده ايلروله ين، قلعه لر، مملكتلر دويره رك ياقوب ييقمقده ييلديرملرى آكديران عثمانلى حركات عسكريه سنك دهشتندن كوزاچمغه فرصتياب اوله مديغندن اسلام قانى ايچمكه ، اسلام عرضنك هتكنه معطوف اولان احتراصات قلبيه سنى ضمير خفاسنده صاقلامق مجبوريتنده قالدى .

وقتا كه دور انقلاب وانتباه عالم عيسويتك طرز تشكلنى دكيشديرمكه بادى وترك چانلريله ايقاظه دعوت اولنان عوام ناس لزوم اتحاده قانع اوله رق اوزرلرنده طولاشان كابوس نوميدى يى امحايه موفق اولدى . اهل صليب پيرولرينك چكرلرينى ديشله ين اژدر انتقام يواش ، يواش قادمه جنبان حركت اولمغه باشلايه رق اسكى نغمات تعصبكارانه باشقه براهنك وباشقه بر اصول داخلنده تجدد وتأيده يوز طوتدى .

واحيفا كه عثمانليلر ، نه اسكى وضع اساسيلرينى محافظه ونه ده

مترقب ظهور اولان عكس العملك آثار باهره‌سنى مشاهده ایده بیلدیلر .

غربدن طوغان شمس مدنیت عادتاً قوای مفكره‌مزی طوردیرمش وبتون اجزای وجودمزه وله وحیرت ویرمش ایدی.

عموماً قانع ایدككه بشرك مقدساتنی اعلاو حقوق طبیعیه‌سنی تصدیق ایچون بازوی استبدادی قیره‌رق هرطرفده نشر مآثر مدنیت ایلین اوروپا آرتق زمان جاهلیتك اوضاع مستكرهه‌سنی اعاده‌دن ابا ایلیه‌جكدر .

جمله‌مز مطمئن ایدككه حقوق حربی تدوین وحربك مصائبنی تهوین ایلین، بشریته بر دورهٔ صلح ومسالمت احضارینه چالیشان غرب، فتوحات غالبانه‌سنده اولسون مادوننه مرحمت، ضعفایه مرؤت ابرازندن كری طورمیه‌جقدر .

اوروپانی مخترعات صناعیه، مدونات علمیه‌سیله تدقیق ایدنلر؛ اوروپانی عالم اقتصاد وتجارتده كورنلر؛ حاصلی اوروپانی میدان علم وهنرده مشاهده ایلیانلر ، اوروپانك مزیات عالیه‌سندن، خصائل جمیلهٔ حصافت شعارانه‌سندن باحث متوسطلرك ماهیت تبیناتنه واقف اوله‌میانلر، تاریخك شهادت حقیقیه‌سنی نظر عبرتله تدقیق ایده‌میانلر اوروپایه خوش كورونمك، اوروپایه حرمت ورعایت بسلمك، حاصلی اوروپایه برخصلت ملكانه ویر سجیهٔ

عدالتكارانه عطف ايلمك ايچون افراد ملتى تشويق واويله بر فكر واعتقاده سوق وتحريك ايلمشلر ايدى.

فقط حرب اخير بتون وضوحيله، بتون صراحتيله اثبات ايتدى كه اوروپا، اسكى بيلديكمز متعصب، حريص انتقام، ظلم واعتسافه ميال، عنيد وجنايتكار اوروپادر . تقديرات وتجيلاتمز غير محق، افكار وظنياتمز باطل وغلطدر . محافظهٔ هويت ايچون اسكى وضع مجاهدانه ومسلك ديندارانه يه رجوع شرط اعظمدر.

انهزام ، داخلى اختلافاتك ده فصلنه يكانه مؤثر اولمشدر .

بر قانون تحتنده يشايان افرادبشرده ، بر حكومت جامعه صورتنده طوپلانان ابناى آدم آره سنده بعضاً اويله غريب وعجيب حالات ظهور يافته اولوركه آنلرك رفع واصلاحنه نه واضع قانونلرك حوصلهٔ عالمانه سنده ونه ده مؤسسين جماعاتك خيالخانهٔ تصوراتنده بر چارهٔ مؤثره وضع وايجاد اولنه بيلمشـدر. ايشته اوحالات عجيبه نك برى دخى قبل الحرب ملتحا كمه مزك عنصر اساسيسنده كى تجليات غير مطلوبه در .

بر فرد آخرك حقوقنه تجاوز ايدر ؛ قانون ، وضع ايلديكى احكام ايله يتيشـه رك آنى دائرهٔ حريتنه ارجاع ايده بيلور . بر جمعيت ويا بر قسم ملت عمومك منافعنه مغاير بر وضع وحركته متصدى اولور، قوهٔ اجرائيه او جمعيتك باشنه چوكه رك مضر اولان اونوع

اوضاع وحركاتنى عقامته محكوم ايليه‌بيلور . فقط ملتى اداره‌يه مأمور اولانلر ايله ملتك مقدراتنى تصحيحه علاقه‌دار بولنانلر تعبير ديكرله مسئول وسائل عين زمانده عين‌درد جانسوز ايله معلول اوله‌رق آثار خسيسه ابرازنده رقابتكارانه بر وضع ومسلكه ذاهب اولورلر ايسه بوحاله چاره تحولات كونيه‌نك دست بى امان تربيه‌سندن باشقه نه‌اوله‌بيلور ؟ قانون ايله نافذ قانونك مشترك حركاتنى هانكى قانون وهانكى نافذ قانون‌تقييده مقتدردر ؟ حربدن‌اول ملتك اوغراديغى مصيبت اختلاف‌دخى بوقبيلدن ايدى‌كه دفع وتعديلنه چاره تصورى براز محال‌ايدى. وقتيله كريد عين فلاكته معروض اولمش ايدى . حكومت مركزيه وضع‌يد ايليه‌رك اختلافات واقعه‌يى بر مجراى حسنه‌يه وضع ايلدى . فقط بالذات پاى تختمزده جريان‌ايلين والمزده‌كى وسائط ايله دفعى ممكن اولميان اويله بركشمكش منازعاتى كيم وهانكى‌قدرت‌فصل‌ايده‌رك بحران‌موجودى‌ازاله ايده‌بيلوردى.

ايشته حرب وانهزام اخير ، ترقيات‌حقيقيه‌مزه مانع‌اولان اوفلاكت مدهشه‌يى كوكندن قلع ايله – صوك تخريبندن اول ميدان اجراآتى ارباب‌حميت ودرايته سربست براقمشدر .

بودرس فلاكت ، نتيجه‌ده ملحوظ اولان محسناتدن‌زياده جالب مضاراولدى دينلمامليدر . اختلافك دها برمدت‌دوامى حالنده معاذالله تعالى قرداش قرداشى ، اولاد پدرى ، پدر

اولادی بوغمق درجه‌سنده بر کیرودار عمومی تحصل ایده‌جکدی که فردای انتباهی عدم آباد ابدی اولمقدن غیر خالی قالوردی . جناب حقه حمدوثنالر اولسون که امت مرحومه‌لرینی دهاوخیم نتیجه‌لردن مصون و کندی حمایهٔ صمدانیه‌لرنده محفوظ بیوردیلر.

حکومت معززهٔ عثمانیه حرب اخیردن صوکره آرتق بین‌الدول اشغال ایده بیله‌جکی نقطهٔ متوازنه یه نائل اولمق سعادتنه نامزد کورونمکده‌در .

نورعین افتخاریمز اولان حکومت معززهٔ عثمانیه حرب اخیر حسبیله ناظم موازنهٔ عالم اولمق کبی استثنائی بر امتیاز سیاسی‌یه مظهر اولمشدر دنیله بیلور. معلومدر که دول معظمه اتفاق و ائتلاف نامیله ایکی مجموعه حالنده یکدیکرینك تمامیت ملکیه‌سنه ضامن وکافل اولمق اوزره عقد اتفاق ایدرك وایکنجی واوچنجی درجه‌ده بولنان بر طاقم حکومات تالیه‌یی دخی بیك صورتنده اتفاقلرینه ادخال ایلیه‌رك تحدث ایدن مسائلی اوقوت وقدرتله یه‌نه اوقوت وقدرتك حصوله کتیردیکی موازنه‌یی اخلال ایتمامکه صوك درجه‌ده دقتله فصل وتسویه ایتمك طریقنه ذاهب اولمشلرسه‌ده بو ایکی مجموعه دخی بالخاصه حرب اثناسنده تکون ایدن اموروده تحقق ایلدیکی وجهله مسائل متحدثه‌ده عقد اتفاق ایله متینانه برقرار ویره‌بیلمك خاصه‌سندن کلیاً بری بولنمشدر . بونك سبب ظاهریسی

حربك نتایج وخیمه‌سندن احتراز کبی جداً دوشونلمکه شایان بر امر ضروری‌یه ربط ایتمك قابلدر . فقط ، تعمیق فکر ایدیلورسه قطعیاً حکم اولنه‌بیلورکه بو تردد ، آره‌لرنده‌کی تضاد افکار وآمال ایله برابر بربرینك دیکربنه اعمال نفوذ وقدرت ایده‌بیله‌جك درجه‌ده قطعی برقوۀغالبۀ فائقه‌یه حاکم اولمامسندن انبعاث ایلر . چونکه حال صلحده اجرای تأثیر ایلین قوت حال‌حربده اقامه‌سی ممکن اولان قوتك‌عینیدر . اتفاق‌وائتلاف کندیلرینی احراز ظفر خصوصنده همان‌بر سویه‌ده کورمامش اولسه‌لرده بر مجموعه‌نك تشکل ایتدیکی قوادن تحصل ایدن قوۀ عمومیه دیکر طرفده‌کی قوۀ محصله‌یی بیوك بر فرق وتفاوتله بلع ایده‌بیله‌جکنه قانع بولنسه هیچ‌شبهه‌یوقدرکه ضعیف اولان قوت دیکربنه زبون ومنقاد اوله‌جغندن حکمی دخی نافذ ومستقر اوله‌رق بتون مسائلك حلنده بر سرعت وقطعیت حاصل وعطالت متحققه دخی زائل اولوردی.

فقط ، قوای حربیه‌ده هر ایکی طرف دخی عین سویه‌یی کوسترمکده وحربك تحققی حالنده مظفریت قطعیه‌نك هانکی طرفده تقرر ایده‌جکنه حکم قطعی ویریله‌مامکده بولندیغندن مناسبات سیاسیه‌یه اجرای تأثیر ایلین بوتوازن قوا حسبیله مسائل متحدثه قطعی قرارلرله فصل اولنه‌میه‌رق طول مدت معلقده قالمق کبی شائبه‌لره ایلیشمکده‌در .

بو حال ، حکومت سنیه‌نك مغلوبیتندن صوکره بیوك بر تحول و انقلابه نامزد اولمشدر .

بو نجه مساعی و تحریکات مفیده‌یه رغماً شمدی‌یه قدر اتفاق ویا ائتلاف حوضهٔ اتحادیه‌لرندن برینه داخل اوله‌بیلمك غایه‌سنه دسترس اوله‌میان حکومت عثمانیه تحولات اخیره اوزرینه جهت متوازنه‌سنه طوغری میل ایده‌بیلمك امکانی ادراك ایتمشدر دنیله‌بیلور . ائتلافده قدیمی دوستمز اولان روسیه‌نك وجودی و اسباب متعددهٔ اقتصادیه و سیاسیه‌دن طولایی انکلتره ایله فرانسه‌نك او منبعدن ترشح ایدن جریانلره مماشات ایتمکه مجبور اولملری صوك بر تقسیمه هدف طوتلمش اولان بز عثمانلیلرك کندیلرینه حلولی قطعی برقوتله مانع اولمش و دیکر طرفدن ایتالیا و حتی اوستریا مجارستان دخی ممالك عثمانیه‌دن انتظار ایتدکلری میراثه قونمدقچه کندی محرمیت اتفاقیه‌لرینه داخل اولمقلغمزی تلافیسی ناقابل بر زیان عظیم صورتنده تلقی ایتدکلرندن ائتلاف مثلثك اساسی حکمنده بولنان المانیانك شرق مسائلنده تعقیبه قرار ویردیکی مظنون بولنان مسلك ائتلافکارینك موفقیتنده امکان قالمامش و بزم ایچون اوروپا هیأت دولیه‌سندن اتفاق انتظاری دخی محال حکمنه کچمش ایدی. وقتا که بوسنه، هرسك اوستریایه و طرابلس دخی ایتالیایه ربط اولنمش و بالقان حادثات اخیره‌سیله ده روم ایلیدن مناسباتمز

وبناءً علیه بو ایکی حکومتك حرص استیلا جویانه‌سندن علاقه‌مز منقطع اوله‌رق ائتلاف مثلثك آمال جهانکیرانه‌سنه مستند اولان مسائل اخیره باش کوستردی . عثمانلی اتفاقنك حوصلهٔ قبولنی تضییق ایلین اسبابك فقدانی ـ وضعیت جغرافیه جهتیله ـ موقعاً بیوك براهمیته اقتران ایدن حکومت سنیه‌یی بخسه‌مك خصوصنده اتفاق مثلثك اظهار تمایل ایتمسنه نتیجه ویرمشدر . سلطنت عثمانیه‌نك حین حاجتده اتفاق مثلث دائره‌سنه قارشو بروضع خصمانه اخذینه ارتق امکان قالمامشدر . بر محاربهٔ عمومیه فرضیاتنده حکومت معززه‌مزك موقعی بای حال اتفاق مثلث طرفنده‌در. المان هیئت عسکریه‌سنك ورودیله روسیه‌ده اوپانان تهیجات سیاسیه‌نك ماهیتی دخی بونی مؤیددر . . بوغایه‌یی حصوله کتیرن اسباب ایسه روسیه‌نك چیلغنجه‌سنه عالم اسلامه قارشو بسلمکده اولدیغی حرص عنودانه‌در که انکلتره‌نك بویله براتفاقه نه‌جرأتله ونه‌سائقله داخل اولدیغنه حیرت ایتمامك ممکن دکلدر .

خلاصه. مقالات سابقه‌مزله اکلاشیلیور که خلافت معظمهٔ اسلامیه‌نك کسب رونق وانتظام ایتمسندن متحاشی اولان عداوتکاران اجانب یالکز تضریر دولت مقصدیله دکل بلکه عثمانلیلغك هویت سیاسیه واجتماعیه‌سنی کلیاً محو واستیصال فکریله ایجاد مؤثرانه ساعی‌در . افریقا ایله روم ایلیدن علاقه‌مزی کسدیلر. دها هنوز بالقان حکومانیله تسویهٔ حساب ایدلمامیشکن

برسلسلهٔ حادثاته دها معروض اولدق . خيال وخاطره كلمز بر موت حقيقى وبر انهدام كلى تهديداتى التنده يز . فقط بتون بو تجاوزات، بتـون بوتهديدات صرف ظاهرى اولوب حقيقت حالده اوتهديدات واو تجاوزات بزدن زياده باديلرينه مضـاف اولمقدن غير خاليدرلر . معنويات عالم عنايت ربانى ومددكارىٔ جناب احمدى ايله بزم لهمزده برچوق قواى حقيقيه ايله مجهز واو مدهش ترتيبات واستحضارات دخى محكوم عقامتدرچونكه معنويتلريله شكليت ظاهرهلرى آرهسنده برنسبت تامه بولمق غير ممكندر . جريانلر منبعدن تاهدفه قدر عين اسـتقامت تامهيى تعقيب ايدهمدكلرى كبى منبعلرده تجلى ايدنقواى محركه يالكز اومنطقهيه انحصار ايدوب اندن صوكره متخالف جهتلردن بر چوق تالىقوتلراجراى حكمايلمكده بولنديغندن ظواهر احواله باقوبده مسكينانه يأس وفتوره مغلوب اولمقلغمزه وبا خصوص اسلاف كرامزه شايانبرجد واهتمامقطعىايله وطنمزى تخليصدن مجتنب اولمقلمزههيچ برمعنا ومناسبت يوقدر. نواقصمزهرحالده قابل تعميردر . تلافىٔ مافات خارقه نما اولان بو ملتك سجيهٔ اصليهسنه كوره ممكنالحصولدر . حقوق حياتيهمزك مسـتند بولنديغى منابع مليهيى خاروخاشا كدن تطهير ايله يكى باشـدن بركلشنسراى سعادت ترتيبنه عزم قطعى ايله تشبث ايدهلم .

حکومت سنیه وضعیت تاریخیه‌سی اعتباریله حمایهٔ صمدانیه‌یه مودوعدر. دولت عثمانیه بالذات حضرت پیغمبرك تأسیس بیوردقلری حکومتدر.

حکومت سنیهٔ عثمانیه، بشریتك زوالنی تعجیل ایدن اختلافات دینیه ایله سعادت دارینی مانع اعتقادات ناسوتیه واساطیریه‌یی تحویل، غربك شرقه طوغرو متوجه اولان قوای مخربه‌سنی تسکین، خلافت سنیهٔ اسلامیه‌یی تصاحبله داخل وخارجدن آقوب کلن مصائبی تهوین ونفوذ آمرانه‌سنی اقطار جهانه تشمیل وظیفهٔ مقدسه‌سیله تشکل ایتمش وقرآن عظیم الشانك آیات بینه‌سنی بنیان اصلی اتخاذ ایده‌رك وصلحای مؤمنینك ارواح صلابتندن اقتباس ایلدیکی مایهٔ ادبیه ایله مخمر اجزای اصلیه‌یی دخی ید روحانیتله اواساس مرصوص اوزرینه وضع ایلیه‌رك بیلدیکمز، کوردیکمز شو بنای سطوت وشهامتی تأسیس ایلمشدر. شمدی‌یه قدر اوغرادیغی بونجه غوائل خارجیه وداخلیه قارشوسنده پابرجای ثبات اولمسنه ایشته اساسنده التزام اولنان بو جدیت کامله حسبیله توفیقات الٓهیه‌نك کندیسنه یاور وتشبثات اصلاحکارانه‌سنده رهبر اولمسی بادیٔ مستقل اولمشدر.

حکومت عثمانیه، روم سلجوقی حکومتنك دکل ید حکیم احمدیله حجاز وادیلرنده تأسس ایدن حکومت دینیه‌نك عینیدر. خلفای راشدینك جناب پیغمبردن تلقی وآز چوق وضعیت اصلیه‌سیله

اخلافنه ترك ایلدیكی كرسیٔ ریاست كه ارتحال نبوینك فردای مشئومندن بری متصدیٔ هوای ریاست اولان شجرهٔ زقومك خار استیلاسنه مصاب اولمشدی. بر چوق احكام اجتماعیه و مدنیه یی محتوی اولمق حیثیتیله یگانه عامل ترقی اولان دین مبینك عین نور عرفان و كمالندن متشكل بر قوهٔ جامعه ایله بقاو تكملنی كافل اولمق او زره تأسس ایتمش اولدیغی حالده مرور زمان ایله اشخاص ظالمه وجمعیات عصیانیه نك حلولی و امویلرله هاشمیلر آره سنده جایگیر اولان مخالفت معلومه نك تأثیری نتیجه سی اوله رق ـ ساحهٔ كربلاده ـ بر طاقم صور عارضه ایله استحاله ایده رك عادتا بر حكومت شخصیهٔ دنیه سریر حشمتنه تحول ایلدی . امر قضاده عدل و حقانیت یرینه استبداد واعتساف ، اولیای اموره مخافةاللهه بدل ارزوی منافع، محاربین ملتده فكر اجتهاد یرینه امل تحكم حصول بوله رق متانت دین ، تمایل علویات ، استقرار قوای كمال كوندن كونه متوجه زوال اولدی . لكن انتظارده مترصد فرصت اقبال اولان عباسیلر دخی عین جریانات دنیویه یه قاپیله رق اسلافلری كبی عین قوتله متردد خصال اولمقدن كندیلرینی آله مدیلر . كیت كیده ملتك روح جوالی رخاوت تن پرستی یه؛ خصائل مردانه سی ، اوضاع سفیهانه یه و امر حكومت دخی صلحای امتدن فسادپیشه ارباب ظلم و خسروانه انتقال ایلدی. آره سی چوق گچمه دن شو داخلی تدنیات اساسیه دن باشقه بری

شرقدن وديكري غربدن اولمق اوزره ظهور ايلين ايكي مدهش عواصف دها ايله دين مبين بتون بتون محكوم زوال وانحلال اولدی و غرس يمين محمدی اولان درخت خلافت ـ شمديكی كبی ـ آلاو مصيبت و فلاكت آره‌سنده محصور قالدی . ياتمدق بر قصبه . خراب اولمدق بر مملكت ، آغلاميان بر كوز ، دترمين بر قلب بولمق مستحيل اولمشدی. نه خلافتدن ونه ده بغدادده آلودهٔ چركاب سفاهت اولان خليفه‌دن ودين ايله مركز قيام ديانت اولان معابددن نشان كوريله‌بيليوردی . سلطان رومك عاليجنابانه حركاتی، صلاح الدين ايوبينك جلادتكارانه مهاجماتی بر درجه‌يه قدر تشفیٔ صدوره مدار اولمش ايسه‌ده بو دخی اهل صليبك، تاتار خاننلرينك دفع صائلرينه وداخلده حكمران اولان فساد اخلاقه قارشو بر مركزيت مستقره تأسيسنه مدار اوله‌ميه‌رق عالم اسلام ينه محتاج ايادیٔ اصلاح قالمش ايدی .

ايشته بو وظيفهٔ مهمه‌يی ايفا ايله دين قويمك شو بولنديغمز عصره قدر بقاسنه خدمت ايده‌جك قوت حكيمانه و متجلدانه يالكز قايی خان عنصر اسلامنده مشهود اولمشدر .

چونكه سرير آرای احتشام اولان خلافت عباسيه‌نك احوال مماثله‌سندن تشكل ايده‌جك حكومت جديده‌ده وياوايله بر منبای

سفیهه‌یه عناصر دیکرك حلولیله اجرا قلنه‌جق تلقیحات اداره‌ده آتیٔ اسلام ایچون کفالت ضامنه بکله‌مك محال و هر حالده خلافت محمدیه‌نك نورانیت اصیله‌سنی اظهار ایده‌جك یکی بر معدن فضل وکمالك موجود جرکاب ردائنه یاپشمقسزین منکشف اولمسنه انتظار لابد ایدی .

عثمانلیلر، تاریخك شهادتنه کوره فرقان مبینك توصیه ایلدیکی اخلاق و سجایای عالیه‌یی حصافت اساسیه‌سیله حسن تلقی‌یه مستعد یکانه بر عنصر غیرمنکشف ایدی :

اولاً — جناب حیدر کرارك شجاعت عالم پسندانه‌سنه نظیره‌لر ترتیبنه مساعد بر استعداد جنکاورانه بو قومك عروق عصبیتنده متجلی اولیوردی . جنکیزه، تاتاره قارشو جهادلری دلیل کافیدر . بناءً علیه خلافت مقدسه‌یه توجه ایدن مصائبك دفعنه موفقیتلری مأمول قوی ایدی .

ثانیاً — خلفای راشدینك تقوای قناعتکارانه‌سی عموم قایی خان افرادی آره‌سنده موجود و حکمفرما ایدی. ساده معیشت، ساده کسوت، سادکی ایچنده اجتماع بونلرك مابه‌التمیزلری ایدی . بوندن عالمه نمونهٔ امتثال اوله‌جق نورانی برملت تشکیل ایده‌بیله‌جکلرینه حکم اولنه‌بیلیر ایدی .

ثالثاً — دین محمدی اوغرینه فدای جانی هر شیئه ترجیح ایتدیره جك بر قابلیت منفرده دخی مشهود ایدی . ارطغرلك قرآنه احترامی ، قره عثمانك عادی خلق کبی خدمات دینیه ده اثبات وجودی، سنه لرجه جنکیزه قارشو جهادده ثبات ومتانتلری بوکا دلیلدر . تأسیس حکومت ایچون بتون مشکلاتی اقتحامه مقتدر اولدقلری بوندن آکلاشیله بیلور .

رابعاً — مادیاتدن زیاده معنویاته التفات ، ذوق ریاست یرینه لذت خدمت جاری ایدی . بونجه غلبات و مظفریاته رغماً ینه استقلال هوائیاتندن تخلیص نفس ایله اولی الامرك ربقهٔ حکومتنه تمایللری بوندن منبعثدر. بو اینه نورانی بر حکومت صافیه تشکیلنه موفقیتلرینی ارائه ایلر .

خامساً — اختلاف و افتراق یرینه اتحاد و اتفاق بوقبیلهٔ ممتازه نك او صاف اصلیه سندن ایدی. درتیوز چادرلق برخلق برفردینه عائد اك جزوئی بر ضررك وجودندن متأثر ایدی که بو عادت حالا بین العشائر موجود و حکمفرمادر . بناءً علیه تشکیل ایده جکلری حکومتده رصانت اصل عد اولنه بیلوردی.

سادساً — بقای حیات و هویتلرینی بر رئیسك تحت اداره سنده اجتماع و اکا اطاعت کامله ایله انقیاد کبی اسباب حقیقیه یه

مربوط كورمك عادات مستمرهلرى جملهسندن ايدى شيرازهٔ انتظام حكومت ايسه بوندن باشقه برشئ دكلدر .

سابعاً — آلايش دنيوينك اساسى اولان سفه و عشرت بو قبيلهٔ ممتازهدن پك بعيد ايدى. يكانه سعى و اقداملرى معيشت روزمرهلرينى تأمين ، واجب الوجوده قارشـو اولان وظائف عبوديتلرينى ايفايه منحصر اولديغى بو كونكى آثار باقيه ايلهده استدلال اولنهبيلور . بوندن طولايى اخلاق خالصهلرنده طول مدت بقا بولنهجغنه حكم اولنمق ممكن ايدى .

ثامناً — حقوق همجوارىيه رعايتكار، كندى قبيلهلرندن غيريلرينه دخى ملتفت، مسافرپرور، سويملى برقوم ممتاز ايدى. بو خصائل ايسه تخطئ حدودده موفقيت تأمين ايدر .

تاسعاً — عنـاصر غير مسـلمهنك حلولى جهتيله قلمرو خلافتده دائر اولان اساطيرى منقولات وآنلرك تمانندن بولنان ظنون باطله بتون افعال وحركاتلرينى رضاى بارىيه توفيق ايتمك ارزوسنده بولنان بو جماعت حسنىنك معنوياتنى تسخيردن بعيد ايديلر. عثمانجغك برويركى مسئلهسنده اظهار ايلديكى تجلد مشهور بوكا شاهددر . ايشته بو ، قوهٔ جهانكيرانهنك اس الاساسى عد اولنمغه شاياندر .

عاشراً — كندى دائرهٔ محرميتلرينه داخل اولان اجانبك

مخالف دین اولان حالاتنه مغلوب اولمقسزین کندی خصوصات اجتماعیه‌لرینی آنلره القایه میل و محبتلری غیرمتزلزل بر سجیهٔ اساسیه حکمنده ایدی . اوره‌نوسك، کوسه میخالك اهتداسی، نیلوفر قادینك القای تأثیراته بادی اوله‌مامسی تاریخك ارائه ایلدیکی شهود حقیقیه‌دندر . بوحال ایسه تمثیله اولان استعداد خدادادلرینی اثبات ایدر .

احدی‌عشراً — علمای صاحلینه‌اولان حرمت ورعایتلری واعاظمه قارشو تقدیر ایله احتساسلری حاجی بکتاش ولی ایله شیخ ادبالی‌یه تردد ایچون ساعتلرجه طی مراحلی اختیار ایتملرندن‌ده آکلاشیله‌بیلورکه‌ترقینك‌یکانه مسند اصلیسی اولدیغی غیرمنکردر .

اثنی عشراً — تمدن ایچون لازم کلن ومعنویات انسانیه‌ده مضمر بولنان سرمایهٔ فطری هنوز منکشف اولمیوب اصالت حقیقیه‌سیله بو جماعتك معنویتنده مندمج ایدی . بوده ترقی‌یه استعدادلرینی اثباته کافی برحجت قاطعه‌در .

ایشته بورایه قدر بسط وتمهید اولنان اوصاف عالیه‌جناب پیغمبرك تأسیس خلافت ایچون عرب قومیتندن استعمال ایلدیکی سجایانك عیناً قایی‌خانیلرده موجودیتنی‌اشراب‌ایلدیکندن عالمك تا بغداده‌کی خلیفه‌سندن الك اوفق نفرینه قدر عمومنه

بولاشمش اولان فساد اخلاقه مغلوب اولمقسزین خلافت سنیه‌یی استصحاب ایده‌بیله‌جك یكانه عنصر اسلامك قایی‌خان عشیرتی اولدیغنه شبهه اولنه‌مازدی یالكز بر نقطه جالب دقت ایدی كه اوده ذات پاك پیغمبرینك غیابنده عین خمیره ایله اویله بر بنای مرصوصك تكرار تأسیسنه موفقیت ممكن اولوب اولمدیغی مهمه‌سی ایدی . فقط جناب رسالتمآبك حیات ومسلكی قرآن ایله حدیثدن عبارت بولندیغنه نظراً او صره‌ده سمای دیانتك اوج مهر منیر عظمتی حكمنده بولنان جلال‌الدین رومی ، حاجی بكتاش ولی ، شیخ ادبالی كبی اعاظم اسلامك عثمانیتك تربیهٔ معنویه‌سنه متكفل اولملری توفیقات صمدانیه‌نك بوامر عسیری تسهیل بیوره‌جغنه براعت استهلال عداولنه‌بیلوردی . فی‌الحقیقه تاریخك شهادتنه انضمام ایدن روایات وبوكون مشهودمز اولان آبدات بو حكومتك او وضعیتله تأسس نما اولدیغنی اثبات ایدر .

دیمك اولیوركه حكومت سنیه، ید اعجاز نمای محمدینك وضع وتأسیس ایلدیكی حكومت دینیه‌نك عینیدر. فرق یالكز اعراض مشهوره‌سنده‌در. بری عرب، دیكری توركدر . شو حالده هر مسلم ذی‌ابتصاره سئوال ایده‌رم كه اساسی بویله متین بر حكومتك بقاسندن امین اولمامق واحوال مشكله‌ده مدد كاریٔ حضرت پیغمبریدن قطع امید ایله آتیاً فلاح وترقیسنه انتظار

ایتمامك نصل اعتقاد ونصل دیانتدر؟ وینه‌عین قوتله هر متفکر سیاست پرستك فکر ورأینه مراجعتله استفسار ایلرم که بر حکومتك بنای اصلیه‌سی بویله متین و بنیانی اویله مرصوص اولدقدن صوکره اجزای ابتدائیه‌سی کوز اوکنده وبالعموم بتون مباهات واضلاع حشمتی یرلی یرنده ایکن تجدد وانتظامندن شبهه‌یه دوشمك وتهلکهٔ انهدامنی ناقابل دفع صورتنده تصویر ایتمك نصل فلسفه ونصل حکمتدر . آرتق طوپلانه‌لم. عقلمزی باشمزه ، باشمزی روحمزه کتیره‌رك وملتك قوهٔ معنویه‌سنی کسر ایتمکدن باشقه برفائده‌سی اولمیان بدبینلکه ختام ویره‌رك جهد واقدام ایله اسلافمزك احفادی‌اولدیغمزی‌ولوای اسلامی عین مکنت ومهابتله اولادمزه نقل وتسلیمه مهیا بولندیغمزی فعلاً اثبات ایده‌لم. توفیق ایسه شهراه غیرتمزی تنویر ایتمکده تأخر ایتمز .

بیوك وقوعات مهد اعاظمدر

بیوك وقوعات هر زمان بیوك اشخاص تولید ایدر . بو بر قاعدهٔ فلسفیه‌درکه بتون ملل واقوامك تاریخ خصوصیسنده تصادف اولنان برچوق وقایع عظیمه ایله وبالخاصه بزعثمانلیلرك ادوار مختلفه سنده‌كی متعدد انقلابتیله مثبت ومبرهندر. تاریخی قاریشدیرمقدن صرف نظر ایده‌لم . یالکز بو ملتك بویله بر صاحب ظهورك تجلیسنه

مقتضى استعداد وقابليتده اولوب اولمديغنى آراشديرهلم . ملت عثمانيه‌يى تشكيل ايدن اقوام مختلفه آره‌سنده خاصةً بر عنصر ثابت موجوددركه فرصته مظهر بولندقجه وكنديسنى احاطه ايدن چركاب ردائتدن باش كوسترمكه موفق اولدقجه ميدان سياسياتده وهله ساحهٔ حرب واجتهادده هر دائم خارقه‌لر ابراز ايله بو حكومتك بقاى سطوت وحاكميتنه خادم اولمشدر. ايشته بيوك برسلسله تشكيل ايدن وتاريخ عثمانيده شاذ برموقعى اشغال ايلين او زمرهٔ اعاظمك حال وشانى كوزلجه تدقيق و بر نظر متجسس ايله تعميق ايديليرسه كوريلوركه ملت عثمانيه‌نك نيك وبدندن متأثر وحين حاجتده استحقار موته منهمك اولان بو عنصر خارجدن حلول ايتميوب بالعكس بو وطنده تجلى ايدن مؤثرات معنويه داخلنده پرورشياب اولمش اولديغنه نظراً كنديسندن ظهور ايدن بو نوع احوال فوق العاده‌يى فطرت وطبيعتلرينه عطف ايلمك دها موافق منطقدر .

ديمك اوليوركه برعشيرتدن جهانكيرانه بردولت تأسيسنه موفق اولان عنصر ابتدائينك فطرت ذاتيه‌سى - آتاويزم - قاعده‌سنه بالامتثال شو ملك داخلنده حال فعاليتده‌در .

ايشته پدردن اولاده منتقل اولان بوخاصهٔ ارثيه سائقه - سيله‌دركه بعضاً هيچ بيلمديكمز ، هيچ كورمديكمز بر آدم بر آن فلاكت وبردم فرصتده قره‌ده كميلر يوروتن اصحاب

عزم وهمتك اصليتندن اثر كوسترمكده‌در . جهانكير اجداد- مزدن يادكار اولان بو فطرت ازليه ايله بو عنصر اصلينك شمدى يه‌دن باش كوستره بيله‌جكنه حكم قطعى ويره‌بلمز . چونكه انتقالات ارثيه منتظم قوانينه تابع دكلدر . يالكز شو جهتى تصديق ايتمك لازم كليركه فطرت يالكز پدردن دكل بعضاً والده‌دن دخى انتقال ايده بيله‌جكنه وصاحب عزم فاتحلرمزك سكود اووه‌لرندن تا ويانه برجلرينه قدر يايلمش بولندقلرينه نظراً بو مزيت خارقه‌يى شمدى ترك نامى تحتنده طانيلان منطقه‌يه حصر ايتمك و ترك عنصرينه ملك ذاتى اوله‌رق طانيمق نصل طوغرو اوله‌بيلور . بيليورزكه بوملت برچوق عناصر ايله هريرده اختلاط ايتمش ويكى يكى عائله‌لر تشكيل ايلمشدر . علم تصوفده يدطولا صاحبى اولان برذات محاربه اثناسنده بلغارلرك كوستردكلرى انتظام وجسارته باقه‌رق «كورـ يبورميسكز : شو ميدان حربده تجلى ايدن قهرمانلق، ترك تخميدركه دور سفاهتده انلره انتقال ايتمشدر» ديمش ايدى . طوغرى يا ! فطرت ، خصلت عرقيه، مزيت معنويه آچيقدن آچيغه‌مى اولاده انتقال ايدر ؟ اولاد مطلقا پدرينه‌مى وارث اولور ؟ بعض نوزاد اولوركه نه پدر ونه‌ده والده‌سنه بكزه‌ميوب اوچنجى، دردنجى بطنده‌كى بر علاقه‌دارينك بنيه ومزاجندن نشان كوسترر . هرنه ايسه ملت عثمانيه‌نك تاريخ مقدراتى

تشکیل ایدن حادثات ایله مسائل عمومیه ده کزیده برسجیه ابراز ومتمیزانه افعال وحرکات ارائه ایلین برعنصر ابتدائی یه مالکیتمز غیر منکردر .

ایشته او عنصر، سجایای اصلیه سنده دهای خارقه ایله متمیز بولنان وفطرتندن اودهانك انفکاکی غیر قابل اولان « قاپی خانیلر » عنصر ممتازی درکه فرصتیاب اولدقجه اثر موجودیتیله بتون عالمی حیرتلره القا ایلر . بوعنصر نه دن بو درجه غیر مرئی و مقدراتندن بیکانه بولنیورده کتلهٔ جسیمهٔ عثمانیه بویله کوندن کونه حفرهٔ اضمحلاله طوغری یووارلانوب کیدییور. بویله برهیولایه استناد ایله بقادن امین اولمق نه دیمکدر؟ وبو بیوك وقوعاتی بیوك ادملرك تعقیب ایده جکنه امید وار اوله رق آتینك حصافتنه انتظار ایتمك نصل اولور ؟ سوأللری وارد خاطر اولمامليدر. حکومت عثمانیه بدایت تأسسنده فطرتنك بیوکلکیله متناسب برساحه یه محتاج اولدیغنی کوردیکندن وعصر دخی غربك شرقه اجرا ایلدیکی حرکات استیلاکارانه نك عکس العملنی تولیده مستعد بولندیغندن هم ذاتی وهم عصری جریانلره قاپیله رق بولندیغی محیطدن خارجه طوغری طاشیمغه باشلادیغی صره ده یکی یکی برطاقم عنصرلره مصادف اولدیغی کبی حکومته ویریلن شکل اداره ده اوا جنبیلرك ده بر حق اشتراکی قبول

اولنمش و کیت کیده‌یکی عنصرلر میدانه‌ کلدکدن باشقه برآره‌لقده
بتون امور حکومتك آنلره تسلیم وتودیعی عادتا برواسطهٔ نجات
ظن ایدلمش ایدی . ایشـته اودوردن بریدرکه قلمرو عثمانیده
عائلهٔ ملیه حیات سیاسیه‌سنه ختام ویرلمش ولسان وادبیاتیله آنك
مستندالیهی اولان تحصیل وتدریس باشقه وادیلره ارجاع اولندیغی
کبی حکومت متحصـله دخی اواساسـات ملیه‌دن بتون بتون
تباعده مجبور اولمش ایدی . دینیله‌بیلورکه اضمحلال اوعنصر
اساسینك اورته‌دن غائب اولدیغی بویله برزماندن اعتبارآباشلامشدر.
بونك سیئه‌سی درکه یکیچریلك فساد بولمش، تنظیم مهام دولت
نااهللر النده قالمش، شـیرازهٔ حکومت مختل اوله‌رق داخلی
اختلاللر باش کوسـترمش، ظلم، جبر، تحکم، جهل، عطالت،
سفاهت کبی قایی خانیلرله هیچ مناسبتی اولمیان اوضاع جدیده
تحقق ایتمش. حاصلی ملت ، دولت، حکومت سیاسیت خارجیه
اوکنده محو اولمش بیتمش ایدی . ظهور ایدن مجددلر دخی
نفوذ نظرله عمق تفکرانه مالك اولمدقلری جهتله تشبت ایتدکلری
اصلاحات شکیمه‌نك معناً اوجهته معطوف اولدقلرینی بیله فرق
ایتمکسزین یالکز ظواهر احتیاجات ایله اکتفا ایده‌رك وغایت
مهم اولان بوحیات ملیه مسئله‌سنی برکناره براقه‌رق ینه حکومتی
عنصر اصلینك پیشکاه ادراك وتأثرندن اوزاق طوتدیلر. فقط

تحولات کونیه وحادثات ملیه اوکنده هر نه زمان عنصر حقیقی ایله حکومت بر برینه ملاقی اوله رق یکدیکرینی درآغوش ایتدیلر. ایشته او زمان صانکه بر غریبه حاصل اولمش، بر معجزه ظهور ایتمش کبی احوال عمومیه ده همان بر انقلاب باش کوستره رك علویت ملیه بتون شعشعه ومهابتیله تجلی ایتمشدر. قنیژه ده تریاکی حسن پاشا . . . . . . اکصوك پلونه ده کی عثمان پاشانك حرکاتی بونی مؤیددر. دیمك اولیورکه حکومت ملی جریانلره مستند بر شکل حقیقی یه اقتران ایلدیکی وعائلهٔ ملیه نك بر لازم غیر مفارقی اولدیغنه، اك ناسی بر تعبیرایله بابا اولاد قانع اولدیغی زمانلرده ترکلری پارس سورلرینه قدر سوق ایدن اوفطری دها ایله متصف قاپی خانیلرك دم صافندن استفاده ممکن اوله بیله جکدر. ملی حسلر، ملی فکرلر، ملی غایه لر استانبولده دکل قسطمونی طاغلرنده، انقره پایلالرنده اویانملیدر.

عجبا حال حاضرده اوعنصر خداپسند ایچون بر مرکز استقرار کوسترمك ممکن دکلیدر وموجودیتندن نشان کوستره جك اسباب واحوال یوقمیدر؟

هیچ شبهه یوقدرکه بو عنصرك شمدی یه قدر بر مرکز استقرار بولهمامسی ضروری ایدی. جهانه صیغمیان اوجوال، اوآتشین جماعت آتنك کیده بیلدیکی حتی کیده میوبده اوموزلرده طاشنه رق کتوریله بیلدیکی برلره قدراتساع ایتدی. متنوع اقوام آره سنه

قاریشدی . تخمنی سربدی . تصادف ایتدیکی یرلرك لطافتندن سرمست اولدی . طبیعتنك قبول ایتمدیکی برطرزده استقراره کیریشدی . محیطنك تأثیراتنه مغلوب اولەرق کندیسنی غیب ایتدی. دورۀ غفلته اساس اولان احوال بیهوشانه تظاهر ایلدی. فقط خارجك تشویقاتیله وجود بولان تمایلات ملیه ساحۀ جهانکیرانه‌سنده‌کی اقوام مختلفه‌نك افتراقنی استلزام ایتدکجه کچیردیکی مناقب فلاکت یواش ، یواش هویتنی اعاده‌یه بادی اولدیغندن اوعنصر داهی بوسفر ینه آتنه بینه‌رك وار قوتیله کیری‌یه عودته باشلادی . درت برطرفنی دشمنله محاط کوردیکندن ووجهۀ استقامتنی تعیین ایچون اختلاجات مخمورانه‌سنی کچیرمکه محتاج اولدیغندن بالضرور حال توقفی اختیار ایلدی . تمنی ایده‌لم که بر آن اول شو بحران عصبیسنی ازاله‌یه موفق اولسون، مرکز ثقلتنی تعیین ایتسون . قوۀ غریزیه‌سی حال سابقنی ارائه ایدر ایتمز ینه آتنه سوار اوله‌رق روحنك بتون معالیات اساسیه‌سنی ابرازه موفق اوله‌جغنه هیچ شبهه اولنمامليدر. ایمدی مدهش وعظیم تهلکه‌لری محتوی اولان بووقوعات عظیمه تاریخك کوستردیکی قوانین طبیعیه‌دن استدلال اولندیغی وجهله ابرکج بر صاحب ظهورك تجلیسنه بادی اوله‌بیله‌جکنی انکار ایچون المزده هیچ بر دلیل مجبر اولمیوب بالعکس امر تکوینك خارقه‌نما اولان شوبالاده‌کی حکم خفیه‌سنه وبرده فطرت

ذاتیه‌نك کلیاً محو وانعدامنده‌کی امکانسزلغه نظراً هر درلو ظهورات منجیانه ایله آتیمزك کسب رونق ایده‌جکنی امید ایده‌بیلورز .

خلاصه غیر مرئی صاندیغمز ترك سجیهٔ جهانگیرانه‌سی غیر منکشف دکلدر . بر درجه‌یه قدر اوروپا مدنیتنی تقلید هوسانیله مشبوعدر . فقط انتباه اخیرك تأثیراتی اوکنده هر حالده موجودیتنی ارائه‌یه چالیشه‌جقدر . دورایسه مشروطیت دوری اولدیغندن احوال سابقه‌یه باقه‌رق اصلاح عالمی بر شخصدن انتظاره محل یوقدر .

صاحب ظهور ذاتاً موجود اولان وملتده انتباه بولان عصبیته استناد وحرکاتی‌اوعصبیتك جریانه‌تطبیق ایله وظیفه‌سنی یالکز بر رهبرلکه حصر ایلدیکندن ومشروطیت دخی اویله اشخاص متوسطه‌یه لزوم براقدیغندن آرتق کندی انتباه معنویمزی تکفل ایدن استادان ملتله عالم مطبوعاتی او وضعده عد ایتمکی موافق نفس‌الامر کورمکده‌یم . مشروطیت قابلی خانیلرك فطرتی بلاواسطه اظهار ایده‌جکدر . وهر حالده امین اوله‌بیلیرزکه بوفطرت ذاتیه ، بوسجیهٔ‌اصلیه تهلکه‌نك بیوکلکنه کوره اظهار عصبیت ایلیه‌جکدر چونکه بتون اقوام تاریخیه بتون ملل سابقه ولاحقه تاریخلری شهادت ایلرکه بیوك تهلکه‌لر

اوکنده اویانان ملتلرده ضبط اولنماز برغیرت ، متزلزل اولماز بر ثبات ومکانت تحقق ایلر . ایشـته اوغیرت ، اوثبات‌درکه تاریخمزه یکی بر فصل مباهات علاوه‌سیله بزلری، اولادلریمزی، احفادمزی دلشاد ایلیه‌جکدر .

استخراج امام علی

ویعقب الغیداء امورها　　مفاتح الافرنج عاماً تورخت

دولت اسلامك موره‌یه غالبیتندن صوکره اومسئله‌دن متولد برچوق امور معضله باش کوستروب مفاتح افرنج عمومیتله اهل اسلام طرفندن تاریخلنه‌جکدر .

وذاك اذاقصر الغراب جناحه　　ویفتی باشکال للزمان تغاربت

ایشته بو، اهل صلیبك قصر جناحندن صوکره ظهور ایده‌جکدرکه او صره‌ده زمانه غریب کله‌جك بر یولده مسائل سیاسیه‌یه قرار ویرلمك اصولی جاری بولنه‌جقدر .

فیلحق الافرنج سهام ظواهر　　من البر والبحر رجال تسارعت

بوحالك حدوثی غیرت ایمانی مستلزم اوله‌رق عنایت ربانی تجلی ایده‌جکندن بلا تعذر افرنجك جانکاهنه ایشلیه‌جك سهام ظاهره ایله هجوم ایدیله‌جك ودکز ایله قره‌دن بیوك آدملر ظهور ایلیه‌جکدر .

فاماالقادمین من‌البحار رئیسهم   امیرله شهب علی‌الانام تنورت

بحرسفیددن قهر دشمن مقصدیله ظهور ایده‌جك قادمین اسلامیه‌نك رئیسی اویله بر امیر صاحب تدبیردرکه علو قدر ومنزلتی نزد انامده معلوم ومشهوردر .

فهو میم‌عین‌اخرود الاله   لصولة علی‌الاعداد حاء ترادفت

ایشته بوامیر صاحب تدبیر محمدبن‌علی نامنده برکوسجدرکه سکز سنه متمادیاً اعدایه صولت ایتسه‌کرکدر .

واماالقادمین من‌البیدأ رئیسهم   امیرله قدیری‌النجوم تشعشعت

قره‌طرفندن یورویه‌جك قادمین اسلامیه‌نك رئیسی ایسه اختران اسمان کبی ظلماته ضیابخشادر .

الا هوالرحیم الصریم لبابل   له طأ مع‌الکفار تعینت

بوامیر دخی الجزیره‌ده قوماندانلغی مسبوق ابراهیم نامنده بر سرلشکردر طقوز سنه میدان حربده تعین ایده‌جکدر .

فتیفق المیم مع الرحیم کما مضی فتفتح الافرنج جمیعاً کما ثبت

قره‌دن و دکزدن ظهور ایده‌جك رجال اسلامیه حرکتلرینی توحید ایتدکدن صکره افرنجك اثبات ایلدیکی فتوحاتده مظهر ظفر اولورلر .

والمسین والنازلی کلاهما من یدمیم عین الشهیر تفتحت

مالطه ایله مسینه صاحب شهرت اولان محمدك الیله فتوحات اسلامیه‌یه ضم وعلاوه اولنه‌جقدر .

فهذا اتمام فتح الکافرین باسرهم اذلا والا فی القریتین توحدت

ایشته بو، فتوحاتك تمامیدر. ایکی قریه اسلامیتی قبول ایدر

وهذا اذا کتب الدال علی الیا برسمهم تری اتمام هذا الامر سروحاً تقررت

دال یا اوزرینه یازلدیغی زمان اهل اسلامك شوق سروحیله برابر بو امر عجیب دخی تمامه ایرر .

— ولله در القائل —

تکرار اعتلا بزه موعودمیدر ؟

بدبینلکی اوروپا بدخواهلرینك قصدی افاداتندن، قصـدی قونفرانسلرندن اقتباس ایدن کوته نظرلرمز دولت عثمانیه‌نك بقاسـنه دائر سرد اولنـان مطالعات و ملاحظاته قارشـو آرتق شق شـفه‌یه مقتدر اوله‌میـه‌جقلرینی آکلانجه سوزلرینی باشقه وادی‌یه دوکه‌رك «اوت ، احتمالکه اناطولیده بزی یشامغه سربست براقیرلر فقط روم ایلینك ضیاعندن صوکره بزم ایچون دورهٔ اعتلا تصور اولنه‌بیلورمی ؟ » نغماتنی تکراره باشلارلر .

اون آلتی میلیوندن متشکل برکتلهٔ اسلامیه‌نك نه خارقه‌لر کوسـتره‌بیله‌جکنی ، نه آتشـلر پوسکوره‌بیله‌جکنی جزؤی بر انتباهمزدن و بر آن اول افولمزی تسریعه چالیشانلردن سؤال ایدیکز. روم ایلیدن نه امیدمز قالمش ایدی. صورت قطعیه‌ده قانع دکلی ایدك که سیاسیت خارجیه اوکنده نه ماکدونیانك و نه ده آرناؤدلغك ممثلی صفتیله عرض وجود ایتمکلکمزه احتمال قالمامش ایدی . هله اوروپالیلر بزدن دها زیاده مطمئن دکلی ایدیلرکه بر حرب ظهورنده اوایکی قطعهٔ عاصیه‌دن ایده‌بیله‌جکمز استفاده بر صفر معکوسدن باشقه برشیٔ دکل ایدی. اوحالده دشمنلرمزك بو درجه تلاش ایتملرینه نه سبب وار ایدی دهای عسکریسی

مشهور عالم اولان غولتس پاشا ادعا ایدییورلرکه « ترکلر مهد ظهورلری اولان اناطولینك اعمار و تحکیمنه چالیشیرلر ایسه اولکندن دها بیوك برقوته واسکی یرلرینی استرداد ایده‌مسه‌لر بیله باشقه‌لرینی ضبطه موفق اولورلر » عجبا بو سوز بزلری دشمنلرمز قدر اولسون ایقاظه کفایت ایتمزمی ؟ داخلاً بزی راحتسز ایده‌جك دشمن اناطولیده کثرتمزه ، قوتمزه ، اتحاد و غیرتمزه قارشو یشایه‌مز. خارجاً اوزرمزه تسلط ایده‌جك قوت ایسه اوروپانك شومشهور دستور سیاستنه مصادف اولور: « اوروپانك مهلك بر سرکذشته آتلمسنی کیمسه تجویز ایتمز. تهلکه مدهش و قطعیدر » بالقان حادثاتندن دخی تماماً تحقق ایتمشدرکه محترصانه آمال‌ونیات ایله‌ویاخود تحکیم مقصد وارزو. سیله آرتق الك اوفاق بر حکومته بیله استعمال جبر و شدته امکان قالمامشدر . روسیه ایله المانیا آره‌سنده‌کی رقابت مشهوره ایسه بر مدت دها ضامن امنیت اوله‌جغی محققدر .

ثروت عمومیه‌مزك سویهٔ حاضره‌سی اعتلایه واسطه اوله‌بیلرمی ؟

دنیلیورکه اوروپادن بزه‌فرصت‌اصلا. حات‌ویرلسه‌بیله‌یکی تشکیل ایده‌جکمز حکومتده حق بقا متصور اوله‌ماز . چونکه فقر و ضرورتی «یوم جدید، رزق جدید»درجه‌سنه‌واران، مأمورین معاشاتنی منتظماً ویرمکه مقتدر اوله.

میوب استقراض ایچون قپودن قپویه‌قوشان برحکومت‌بوکون ثروتله قائم اولان موازنهٔ سیاسیه عالمنده نصل اثبات وجوده مقتدر اوله‌بیلور . شایان حیرتدرکه بو سؤال حربدن اول‌دخی وارد ایکن عالم کچینن بو بدبینلر ینه امنیت حکومتی اخلال ایله شمدیکی وطه‌یی جلب و دعوتدن چکینمدیلر . او حالده ادعالری طوغری ایسه حرکتلرنده خیانت‌وسوءقصد وبالعکس حرکتلرنده موافقت وار ایسه شمدیکی ادعالرنده عدم اصابت محقق عد اولنمق ایجاب ایتمزمی ؟ دنیاده هانکی دولت‌واردرکه احتیاجات عمومیه‌سنی قپاتمق‌ایچون استقراضه مراجعت ایتمسون؟ استقراض اثر ضعف دکلدر. هله‌دولت‌عثمانیه کبی منابع اقتصادیه و مالیه‌سنی احیا ایچون خارجدن سرمایه تدارکنه مجبور اولان بر حکومتك اقتصادیاتنی نقطهٔ مطلوبه‌یه ایصال ایدنجه‌یه قدر اجرا ایده‌جکی استقراضاتی مدار حیات عد ایتمك دها طوغری دکلیدر ؟ ملکمز اویله کرانبها بر حزینهٔ طبیعه‌درکه انکشافی حالنده بو حکومتی دول معظمه‌یه رقابت ایچون مستملکه مجبوریتندن آزاده طوته‌جغنه هیچ شبهه یوقدر . شوراسنی‌ده اونوتمیه‌لم‌که بو دولتك استقلال آتیسنی تأمین ایده‌جك اولان وسائط ـ که ملی جریانلردر ـ پاره‌دن اول جدی و حقیقی استادلره محتاجدر .

سودای سعی و عملك مفقودیتی مانع ترقی اولمازمی ؟

ینه دنیلیورکه ثروت طبیعیه‌نك ابادیٔ استفاده‌مزه نقلی سعی و عمله متوقف اولوب بز ایسه عموماً عاطل و کاسل اولمقدن ذوقیاب اولدیغمزه نظراً بونك‌ده نه‌مرتبه قابل حصول اولدیغنه حکم ویرمك مشکلدر . هیهات ،

استانبول سورلرندن طیشاری چیقمیان ، سفیل وسفیه برمحیط ایچنده یشایان بر ذهن حقیقته ایشته بو قدر تقرب ایده‌بیلور . عجبا استبدال نفراتنك ناصیرلنمش اللرینه ، صباحدن اقشامه قدر بش اون غروشه بتون وجودلرینی افنا ایلین شو بیچاره ترکلرك بوکولمش بللرینه ، معیشتی تأمین ایچون طوپراغی چپا ایله قازمغه مجبور اولان زواللی مستحصللرمزك توز ، طوپراق ایچنده غائب اولان آنلرینه هیچ آماله‌ٔ نظر اولنمدیمی ؟ سعی وعمل مستحصللرك بر سجیهٔ طبیعیه‌سیدر . یشامسنی بازولرینك فعالیتندن انتظار ایدنلرك سعی وعملدن باشقه برهدف وغایه‌لری یوقدر . نقصان ویا غیر منکشف اولسه منفعت شخصیه سائقه‌سیله آنی اعلا وایجاده مجبوریتلری آشکاردر . کافیدرکه برزمین مثمر ، بر میدان استحصال او عامللرك پیش عبرتنده منجلی بولنسون .

فلسفيات اداره‌یه مماس بر حکومت تشکیلی ممکن دکلیدر ؟

بنه دیکلیـور که اوروپا مداخلات مضره‌سی ختام و ثروت طبیعیهٔ ملیه‌مز دخی ساحهٔ اعمالمزده ثبوت بولسـه بیله بز ترکلرك تشکیل ایده‌جکلری حکومتده فلسفیات اداره‌نك تحققی ممکنسز اولد. یغندن حق بقامزده استقرار فرض ایتمك محالدر. فسبحان‌الله، خلفای راشدینك حکومتنه رقیب، خلافت سنیه‌نك بتون اسناد حیاتنه مالك ، حریت‌پرور، عدالت‌پرست میال ترقی، محب تقوی وطهارت، حامی دین ومدنیت، مستحقر مشـکلات، دافع سیئات بر حکومت قیمه تشـکیل ایدن، التی عصردن بری صلیبك بتون مهاجماتنه معینسز، رفیقسز فداکارانه مقابله ایلین ، یارم عصردنبری تفنکنی یره قویوبده خانه‌سنده برپارچه‌جك استراحت ایتمکه موفق اوله‌مامش ایکن ینه سلامت ملت نامنه سکوتی اختیار ایلین والحاصل دنیا لذائذینه علاقه‌دار اولمق کبی بخت کارانه مساعداتدن نفسنی تجرید ایله یمن چوللرنده ، ما کدونیا اووه‌لرنده ، کرید طـاغلرنده زار ونزار اولمقدن چکینمین بر قوم نجیب نه‌دن طولایی مؤسسلك سجایاسندن محروم عد اولنیور. چاندارلی کبی، قره رستم کبی، بدرالدین سیماوی کبی ، شمس‌الدین فناری کبی علما؛ علاءالدین کبی ، صقوللی کبی ، کوپریلی زاده‌لر کبی .... رشـید ومدحت

پاشالركبی مؤسسلر یتیشدیرن برملت معززه نه‌سببدن طولانی حكمیات اداره غوامضندن غافل ظن اولنیور. ملتك بوكون كوستردیكی وضعیت منفیه صفات عارضه‌دندر. انكشافات قومیه نتیجه‌سی اوله‌رق ظهور ایده‌جك روحیات صافیه‌نك مرشدانه انوار تعالی اشراق ایده‌جكنه شبهه اولنه‌ماز.

تركلرك منابع حیاتیه‌سی نه‌در ؟

بو ملتك منابع حیاتیه‌سی بیتمز، توكنمز بر خزینهٔ معنویه‌در: ترك اولی الامرینه مطیع وصادقدر منتظم بر پروغرام ایله‌میدانه آتیله‌جق اولان هرهانكی بر منجیٔ وطن بو فطرتدن اجتنای اثمارغیرتله نائل آمال اوله‌بیلیر. ترك فداكار ومحتملدر: اعلای دین و وطن اوغرنده مصادف اوله‌جغی هردرلو مشكلاتی استحقار وجوهر حمیت وملیته قارشو نفسنه بر قیمت ذاتیه تخصیص ایتمكدن اجتناب ایلر.

ترك، محیط اجتماعیسنی ایجابات عسكریه‌یه توفیق ایله افتخار ایلر. راحت دوشكنده وفات ایتمك، اعمال وحركات یومیه‌سنی وبتون عائله حیاتنی عسكرلكنه یرایه‌جق برحالده تنظیم ایتمامك ترك عالمنده دستورالعمل اولان اداب عمومیه‌یه مغایردر.

ترك، مالنی، ملكنی ملتك مال وملكی صفتنده تلقی ایدر.

طوغدیغی کوندن دم‌واپسیننه‌قدرچالیشدیغی، چبالدیغی، تصرف ایتدیکی هرشیده ملتی علاقه‌دار عد ایلر .

ترك، از چوق‌قانونی براصول اجتماع‌داخلنده یشامقده‌در. ماواری‌نهردن حرکت اولنورکن طاشیدقلری اصول وقواعد عیناً بو کون هر طرفده مظهر حرمت ورعایتـدر . حالبوکه کندیلرینه معظم حکومتلر باغشلایان، عالمه حیرتفزا حرکات‌ایله ممتاز اولملرینه سببیت ویرن اواصول وقواعددرکه‌صرف ترکلك اساسانی احتوا ایلدکلرندن شایان دقت وعبرتدر .

ترك، مدنیت مقلده‌دن ازاده بر سجیهٔ غیر منکشفه ارائه ایتمکده‌در. تأثرات خارجیه‌دن شمدی‌یه قدر متأثر اولمدیغندن هر نوع حراثته وهر نوع تربیه‌یه حاضر وآماده‌در . بوسجیهٔ اصلیه ایسه ابدی بر دهای حقیقیه ایله ممتاز اولدیغندن صرف اولنه‌جق مساعیدن تماميله حصه‌دار اوله‌جغنه شبهه اولنه‌ماز .

ترك، اصلاً حاکم اولمق طبیعتیله مبجل اولدیغندن شـو فطرت ذاتیه‌سنه کوره‌ده بین‌الملل بر قیمت قومیه‌یی جالب عد ارلنه‌بیلور . معلومدرکه تشکیل حکومت مؤسسلرك اصلاً بر قیمت حاکمیه حائز اولملرینه متوقفدر .

ترك، عین زمانده هم جوارلری اولان مللواقوامه‌قارشو متفوق برسویهٔ مدنیه ابراز ایتمکی شان حاکمیتندن عد ایلر . هرایشده، هرشـیئده ممتاز اولمقدن ذوقیاب اولور . مادون

اولمسنی نفسنه صیغدیره ماز بوایسه اویله برسجیهٔ عالیه‌درکه ترقیات وتکملات مدنیه‌نك اساسی اعتبار اولنه‌بیلور .

ترك، بنیهٔ معنویه‌سیله متناسب بربنیهٔ دماغیه‌یه‌ده مالکدر . اوروپانك مخترعاتندن ، مضوعات مهمه‌سندن برشیٔ یوقدرکه ترکك حوصلهٔ معرفتنی ضیق ایده‌بیلسون. معلمسز، استادسز، آلاتسز هرشیئی اعمال وتقلیده مقتدر اولدیغی هرکون برر دلیل واماره ایله ثبوت بولمقده‌در .

ترك، عین زمانده متدین وصلابتشعار اولوب استادان شریعته طابعاً منقاددر . دین محمدی ایسه لایتغیر ومدنیت حاضره‌یه جسبان بر چوق اجتماعی، فلسفی، اخلاقی، ادبی، سیاسی احکام منیفه‌یی محتوی بولندیغندن براشارتده بتون انقلابات عصریه‌یی احاطه ایده‌رك بو وادیده اثبات هویت ایده‌بیله‌جکنه اعتماد جائزدر .

ترك ، اصلاً اعتدال وسکون دم صاحبی اولدیغی کبی باعث فلاکتمز اولان تحولات ملیه‌دن کندیسنی بیزار و بتون، بتون بدبینلکنی جلب ایده‌جك مؤثراتك دائرهٔ شمولندن - بردرجه‌یه قدر- خارج طوتلدیغی جهتله مصیبت اخیره قارشوسنده غایت زنده بولنان قوهٔ معنویه‌سنه تماماً استناد ایلیه‌بیلور بناءً علیه حکومت مفخمه‌مزك اطرافنی محیط اولان مؤثرات نکبتی‌بوترك قومنك بتون شجاعت مادر زادیله اقتحام ایده‌بیله‌جکنه حکم

اولنه بیلورکه بوده هرحالده مبدأ موفقیت عدینه شایاندر .

و الحاصل ترك ، قومیت و ملیتنه حسن نیتله ممتاز وبتون قوای روحیه‌سیله مربوط وفطری برشجاعت عالیه ایله متصفدر. بر ترکك کلبه‌سنه کیردیککزده قارشوکزده الك اول بشوش بر چهره ، پاك و مطهر برقلب، نورانی وعالی بر روح تجلی ایدر بیوك بر اکرام و بیوك بر حرمتله مظهر حسن قبول اولور- سیکز. اطرافکزی برنظر تجسسله تدقیق ایتدیککزده دیانت صافیه‌سنه دلالت ایده‌جك بر تسبیح ایله بر سجاده اندن صوکره‌ده یاسید بطال غازی، یا شاه اسماعیل کبی کندی محیطنه کوره قهرمان نظریله طانمش برسیمای جهانکیرانه‌یه منسوب بر داستان ظفر بولورسکز .

او حالده انصاف ایده‌لم: شان اصلیسی بوقدر پارلاق‌اولان بر ملته حق بقا ویرمامك ظلم صریح دکلیدر؟ یا تاریخده‌کی او خاطرات مباهاتکارانه‌سیله سینه‌سی غرور ومفخرتدن شاداب ایکن انی ذلت و محکومیته ، ردائت واسارته شـایان کورمك نه قدر بیوك حقسزلقدر .

بالاده تصویر اولنـان و طبقـهٔ عادیه‌ده مشهود اولدیغنـه قناعت حاصل‌اولان خصائل استقلالکارانه‌نك برده زمام‌اداره‌یه نامزد اولان اصحاب نفوذ وتأثیرده‌کی تجلیاتنه عطف نظردقت ایده‌لم. اوتوز سنه‌دنبرو بلارقیب دوام ایدن برادارهٔ مطلقه‌نك

سلاسل حاكميتی پارچه‌لیوب ذات پاك ملتی تخلیص ایتمك بر حركت مردانه دكلیدر؟ استقلال ملته ، منافع مملكته ضربه وورولدیغی زمانلرده جوهر ملیتك متظاهر و بارز اولمسی آثار حمیتدن معدود دكلیدر؟ كمال مباهات ایله كورور ومنتهای شوق ایله حس ایلیورزكه ارباب علاقه ، محمول بولندقلری وظیفه‌نك قدسیتندن امین اوله‌رق بیوك بر عزم ایله وطنی تخلیصه منهمك و یالكز تاریخده ابقای نام ایلمك ارزوسنه مغلوبدرلر. اضطرابات ملیه‌دن نالان وكریان ، ابنای وطنك آلامندن مكدر وپریشان اولانلر والحاصل قسوت قلبیه‌سنی دفع ایچون بتون قوای حیاتیه‌سنی فدایه اماده بولنانلر البته بر كون‌كلوب قاپی خانیلرك او منبت مزرعه‌لرینه ظفریاب‌ونشر بزور سعادات ایله كامیاب اولورلر .

فقط هیچ شبهه اولنمسون كه دولتك ایكنجی مدنیت شاهانه‌سی‌ده ایشته او زمان حركت نمای ظهور اولور .

اسباب آنفهٔ حیاتیه‌یه بر ایكنجی سبب دها علاوه ایلیه بیلورز.

عوامل اضمحلال، مؤثرات تجدد وفلاح ایله برابر ایلرو لیوب كلمشدر

معلومدر كه حال حاضرده كی فلا-كتمزی تولید ایتمش اولان و تاریخك بیوك بر اعتنا ایله قید ایلدیكی شبهه‌سز بولنان اسباب تدنینك ظهوروندن بك

آز زمان صوکره خیرخواهان ودور اندیشان دولت دخی حرکته کلەرك آنلرك تأثیراتنی ازاله و اصلاحات داخلیه‌نك تسویه‌یه مداراولەجق برروحیت صافیه حصولنه باعث اولمشلر ایدی. کرچه بو ارادهٔ ملیه وقت، وقت سکته‌دار اولەرق عالم مقدراتمزده صامتانه وساکتانه بر معنویت ظهور یافته اولمش ایسه‌ده فکر تجدد بتون بتون محو و منقرض اولمدیغندن آره صره ینه بر فعالیت حیاتیه باش کوسترەرك فرصت بولدیغی مدتجه اجرای تأثیردن غیر خالی قالمامقده ایدی. تا سلطان مصطفی‌نك زماندنبرو دوام ایده‌کلن بو نمای معنوی الك نهایت زمانمزده مظهر تکمل اولەرق صوك صدمهٔ انقراض ایله‌برابر عرض موجودیته موفق اولدی. شو حالده امین اوله‌بیلورزکه مصائب اخیره‌نك ورای اختفاسندن هر حالده بر مشیمهٔ ترقی دخی باش کوستره‌جکدر.

ایمدی بو سجیهٔ تجدده دوام ایلدیکمز تقدیرده آتیمزك حصافتندن امین اولمق لازم کلدیکی آرتق محتاج تأیید عد اولنمسه کرکدر. یالکز دوشونه بیلیرزکه ملت مرحومه‌نك اوصاف ومزایای ملیه‌سی بومرتبه‌ده بالا و اعلا ایکن نصل اولیورده زواله قریب بر هزیمت قهقریه‌یه کرفتار وشیرازهٔ

انتظامی بودرجه تارومار اولیور . بونی تاریخك سیهفام اولان طبقات سابقه‌سندن طلب ایده بیلیرز :

= تصحیح واعتذار =

تصحیحده التزام اولنان دقته رغماً وقوعبولان سهو ترتیباتدن طولایی قارئین کرامدن استعفای قصور ایلرز . سهولرك بر قسمی قرینه ایله آکلاشیله بیلورسه‌ده ١٦٢ نجی صحیفه‌ده برسطر نقصان دیزلمش اولدیغندن بروجه‌آتی تصحیح اولنور :

مصححی شودر : « بر کتله‌ٔ نفوسیه ایله وطنمزه هجوملری نه مقاوله‌نامه‌ده بالقوه ونه‌ده اجراآتده بالفعل قبول اولنمشدر . مع‌هذا بو وادیده براص واقع .

— ٥ —

— عوامل مخربه‌مزك ماهيتی —

خلافت سنيهٔ عثمانيه‌نك غوائل خارجيه‌سنی و اخذ انتقامه منهمك اولان اهل صليبك نه كبی تدابير و حركات ايله بوملك رصينه ختـام ويرمك اوزره چاليشـمش اولديغنی بزه تاريخ تماميله كوسـترديكندن شمدی انلری موضـوع بحث و مقال ايتميه جكز .

قارلوفچه ، پسـاروفچه ، قينارجه ، برلين معاهده‌لرينك احكامنی، مبدأ وغايه‌لرينی تدقيق و تحليل ايدن تاريخلر ارباب مطالعه‌نك ايادیٔ استفاده‌سنده‌در مع هذا بونلرك اسباب حصوللرينی سطحی بر نظرله اولسون پامال محـا كمه ايدنلرك معلوميدركه خارجدن كلن مؤثرات مدهشه‌نك قوای محركه‌لری داخلمزده موجود اولان منابع اجتماعيه وسياسيه‌دن كسب حيات ايتمشلردر

بوندن طولاییدرکه بز دخی مهمی اهمنه ترجیح ایله مستعیناً بتوفیقه‌تعالی او وادی‌یه ارخای عنان کلام ایلیورز.

رساله‌مزك ایلك فصلنی تشکیل ایدن تاریخچه، مؤثرات داخلیه‌مزك استکناه ماهیتنه کافیدر اعتقادنده‌یز بو ملکك اك بیوك عامل مخربی اهل صلیبك داخلمزده قورمش اولدیغی معرکهٔ ابدیه‌درکه اقتصادی و مالی ، اجتماعی و مدنی بر چوق صفحاتی مشتملدر ایشته مدار بحث و مقال اولمغه شایان اولان خصوصاتك اك مهمی بودر .

امتیازات اجنبیه‌نك تخریباتی نه‌زمان ظهور ایتدی؟

صلیب، ملکمزك ایکی معتنا موقعنده ایکی قلعهٔ محتشم اقامه وایکی تلال مرتفعدن سوق جیوش معنویه ایله موجودیت ملیه‌مزی احاطه ایلمشدر. قانونی سلطان سلیمان ایله فاتح سلطان محمد کبی ایکی بیوك عثمانلی پادشاهنه مربوط ومضاف اولان بو ایکی بلای دهیا «امتیازات اجنبیه» و «مساعدات مذهبیه» در بری سفارتخانه ودیکری پطریقخانه نامیله زبانزد انامدر .

خاتمهٔ فتوحاتمز اولان «کرید» ه نصب لوای احتشام و غلبه‌مزی وقفه کیر استقرار ایلدیکمز دورهٔ بحرانده ایدی‌که استانبول جهتنده و ملت عثمانیه‌نك پیش نظر تجسسنده بولنان

سفارتخانه‌لر دها لطیف المنظر، دها سلیم الاقلیم اولان «بك اوغلی» جهتنه نقل مکان و طاسارلادقلری افسادات ایچون زمین مساعد طانیدقلری او مجری موقعه تحویل مقر ایلمشلردی .

ایشته بویله برزمانده منتهیٔ انحلال اولان فضائل اخلاقیهٔ عثمانیه کوپریلیلرك جبر اجرا آتیله یکیدن حیات بوله‌رق شوکت سابقه اعاده وتأیید وداخلی ، خارجی موفقیات مشکوره ایله « عظمت سلیمانیه » تجدید اولنمقده واوروپای وسطیده اهتزاز ایتدیریلن ناقوس انتباهك حصوله کتیردیکی هیجان عظیم دخی ترکلره قارشو بر اتفاق عمومی تشکیلی لزومنی احساس ایتدیرمکده بولندیغندن متنبه اولان اجنبی دیپلوماتلری خارجی بر اتفاق تجاوزی عقدیله دولت سنیه‌نك مکنت جهانکیرانه‌سنی توقیفه وداخلی مساعدات مذهبیه وامتیازات اجنبیه‌دن بالاستفاده تدریجی ومعنوی فتوحاتی متضمن بر صحنهٔ فعالیتك تأسیسنه قرار ویردیلر . اوستریا که اوزمان آلمان نامنی حائز ایدی ـ شرق روملریله علاقه‌دار اولان وندیك حکومتنك قوهٔ حلولیه‌سندن بالاستفاده عناصر داخلیه‌مزی عصیانه سوق وبو واسطه ایله موفقیاتنی تسهیل ایلمك تدبیرینه وخارجاً دخی روسیه ، لهستان ووندیك حکومتلرینك اتفاقنه توسل ایده‌رك نهایت قارلوفچه مظفریتیله اردل ومجارستانك استردادینه ، لهلیلرك تاتار خانلرینه ویردکلری سنوی ویر کونك لغویله

لهستانك تصديق استقلالنه، آزاق قلعه‌سیله روسیه‌نك تقویه‌سنه، موره نیم‌جزیره‌سیله آیاماوری آطه‌سی ودالماچیادن دها بر قاچ مهم اسکله‌لرایله وندیك حکومتنك استفاده‌سنه موفق اولدیغندن واز بر مدت صکره ینه عین اصول تجاوزله اختیار ایلدیکی پساروفجه محاربه‌سنی متعاقب طمشوار وبلغراد ایالتلریله دالما - چیانك استردادی کبی منافع مادیه ومعنویه اکتساب ایتدیکندن ذاهب اولدیغی شهراه تجاوزك سلامت آتیه‌سنه قانع اوله‌رق شبکهٔ نفوذینی توسیعه صورت قطعیه‌ده عزم ایلدی . فقط اختلاف مذهبله برابر حکومت سنیه‌نك دخی ربع عصری متعاقب بلغراد معاهده‌سی کبی شان آور بر مظفریته نائلیتی اوستریا ایله وندیك قوتلرینك بوندن زیاده ایلرولمسنه حائل اولدیغندن وامتیازات مذهبیه ایله اجنبیه‌نك محاذیر متحققه‌سنی رفع ایتمك ایجابات زماندن ایکن بو مهمه‌یه کرکی کبی عطف نظردقت اولنمیه‌رق بروت مغلوبیتندن کسب انتباه ایلین روسلره اومدخل مضری آچیق براقمقده تردد اولنمدیغندن اك نهایت اورتودوقس قوتلریله روسیه حکومتنك داخلاً اعمال حاکمیت ایده‌بیلمسنه میدان ویرلدی .

حضرت فاتحه مسئولیت توجه ایدرمی ؟ اصل مسئول کیمدر ؟

فاتحه عطف قباحت ایدنلر بو حقیقتی تصدیقدن ابا ایتمامليدرلر. فاتح او صره‌ده جهانگیرانه بر پروغرامك الڭ بیوك، الڭ مهم بر دستور مظفریتی حکمنده بولنان بو قاعده‌یی تطبیق و بو وسیله ایله دولتنه واسع بر الکا تأمیننده اصابت تامه ایله اصابت ایتمشدر و هیچ شبهه یوق ایدی که سلطان اورخانه مضاف اولان اصلاحات معلومه میاننده حائز اهمیت بولنان اصول تمثیلك دوامی حالنده بو امتیازاتدن دخی بر ضرر کلیه‌رك بالعکس قوهٔ غریزیه و نامیه‌مز قارشوسنده قورودلمسنه قطعی موفقیتلر حاصل اولوردی . فقط مادامکه قارلوفجه و پساروفجه محارباتنده بونلرك محاذیر و مساویسی بالفعل تحقق ایتدی . دولتنك سلامتی تأییده مجبور بولنان و بلغراد معاهده‌سی کبی پارلاق ظفرلرله حاکمیتنك قدرت اجرائیه‌سنی ترصینه موفق اولان سلطان محمود اول و هیچ اولمازسه [وزارت حکمت ایله مشترکدر ، وزیر اولان حکیم اولمق کرکدر] فقرهٔ حکمیه‌سنك قائلی بولنان قوجه راغب یکیدن قیود احترازیه اقامه‌سیله دفع مضراتنه همت ایتملیدیلر. « بو زارسه‌ق اسکی آهنکنی ویره‌میز » دیمك حکومتی او حال فلاکتده ابقا دیمك اولدیغی میدانده‌در . ایمدی بو حرکتده فاتحك اقبالجویانه تدبیرینی قارشیلاشدیردیغمز زمان مسئولیتك

کیمه راجع اولمسی لازم کلدیکنه قناعت کامله حاصل اولور . محققدرکه پطریقخانه‌لرده عثمانلیلرك نظر دقتنی جالب احوالك وجودینه سلطان محمود اولك روحانیتی قائل اولمش واوجهته عطف اهمیت ایلمش ایسه‌ده مضراتنی احاطه‌یه مقتدر اوله‌مدیغندن آنلری اصلاح یرینه پطریقخانه‌لرده جاری اولوب روحانیاتله هیچ مناسبتی اولمیان بر طاقم صوری آلایش وزینتلرله باب جلیل مشیختی لکه‌دار ایتمکه سبب مستقل اولمشدر .

ایشته ایکی قوت آره‌سنده‌کی موازنهٔ حاضره‌نك مبدائی بودر شبهه وارمیدرکه اوزمان قطعی اجراآت ایله بوملعنتکارانه نفوذلره خاتمه ویرلمش اولیدی روسیه دولتی هیچ بر وقتده قاینارجه کبی مظفریاته ومتوالی موفقیاته نائل اوله‌مازدی . بومسئولیتی اك یقین اولان ومضرتك اوکنده بولنان برصاحب عقل وکیاسته عطف واسناد ایتمك ـ مؤرخلرده بولنمسی لازم کلن ـ انصاف وعدالته ـ دها چسبان دکلمیدر ؟ جناب فاتحی بغیرحق هدف ایتدکلری مسئولیتدن تبری هوسنه دوشن مؤرخلریمز برده بوشائبه‌یی خلفای راشدینه وحتی دها ایلری‌یه کیده‌رك بالذات « ماضل صاحبکم وماغوی » مدیحهٔ قرآنیه‌سنه مظهر اولان صاحب محراب ومنبر افندمز حضرتلرینه اضافه ایتمکدن چکنمیورلر .

بیوك ، پك بیوك بهتاندر . جناب فخر کائنات، حکومت ایچنده حکومت دکل آنجق دین ایچنده دین قبول ایتمشدرکه من کل الوجوه جالب محسنات اولدیغی غیر منکردر . کونشك قیمتی ظلمتله تقدیر اولندیغی کبی جوهر توحید دخی سفسطهٔ تثلیث ایله موازنه اولنور . برده کافل دیانت اولان خلافت جلیلهٔ اسلامیه توحید ادیان ایچون استیلای عالمه موظف اولدیغندن کندی قلمرو اداره‌سنده کتب سماویه‌یه مستند ادیان اصحابنك عدمی حالنده تجاوز حدود ایدن ابنای اسلامك یکی واردقلری یرلرده مصادف اوله‌جقلری سماوی ادیانه عطف نظر ایتملری طبیعی اولوب شو حالده طبقهٔ عادیه‌ده بولنان ارباب جهل وغفلتك کریفتهٔ دام تسویل اولملری احتمالی وبناءً علیه خارج مملکتده اقوای وسائط نفوذ اولان دین مبینك ضعفه معروض قاله‌بیلمسی وارد خاطر اولمقدن غیر خالیدر . ادیان سائره‌یی فسخه مأمور اولان بو دین جیدك کندی نظرنده مفسوخ العمل اولان دیکر ادیانك وجودینه موافقت کوستره‌بیلمسی ایسته بو سببدن منبعثدر یوقسه پاپاسلرك ادعا ایتمك ایستدکلری وجهله نصرانیتك نظر اسلامده مقبول ومحفوظ بردین اولمسندن طولایی دکلدر . بو لزوم دخی سیاسیات ایله قابل تقییددر . ابا بکر الصدیق « رضی الله عنه » خرقه پوش خلافت اولور اولماز حجاز قطعهٔ مبارکه‌سنی کاملاً مسلمانلره

حصر ایتمك مسلكنی اختیار ایتمش ونصرانی ، یهودی، نه‌قدر ادیان سائره اصحابی وارسه جمه‌سنك هجرتلرینه امر ویرمشدر .

نصرانیت داخلیمزده‌کی اختلالاته سائق اوله - بیلدیمی مأمورین روحانیه نه کبی صنعی تدابیره مراجعت ایتدیلر ؟

هر نه ایسه روسیه التزام ایلدیکمز خطالردن بلااستفاده شمدی مشهود تأسفمز اولان حرب ملولك محور اداره‌سنه وضع‌ید ایلدکدن صوکره هر یرده بر میدان اجراآت باش کوستره‌رك وملل غیر مسلمه دین غیرتیله فعالیته کیره‌رك معصوم ومظلوم اولان اهالیٔ اسلامیه علیهنده خفی بر طاقم صفوف ملعنت ترتیبنه تشبث اولندی . بوحرب معنوینك صفحات متعدده‌سی مبحث مخصوصنده ذکر اولنمش ایسه‌ده کلیسالرك التزام وتطبیق ایتدکلری مصاوله‌نك نوع وماهیتی حقنده ایضاحات ویرلمدیکندن شوراجقده مجمل افاده‌لر ایله تصویری مناسب کورلمشدر . سفارتخانه‌لرك کلیسالری کندی دائرهٔ خیانتکارانه‌لرینه بندایده‌بیلملرینه نصرانیت بادیٔ مستقل اولمشدر ظن اولنمسون اکر طوغریدن طوغری‌یه نصرانیت بوخصوصده برسائق معنویٔ حقیقی اولمش اولسه‌یدی فکر اختلال هریرده وعین زمانده ظهور ایدر وبوکون مصادف اولدیغمز حال اوزمان یعنی ۱۱۱۰ ده ویا مغلوبیتمزك عقبنده

١١٣٠ حصول بولوردی . فقط حکومت سنیه من القدیم حریت مذهبیه یه رعایتکار اولدیغندن متشبثلر اویله عمومی غلیان وهیجانك اسباب حصولنی هر برده تهیه یه موفق اوله مدیلر. بوکون بیله ریاضیات نصرانیه یه منسلك وجریانات ناسوتیهٔ معلومه دن مجتنب اوله رق مناسترلرده بحق منزویانه امرار حیات ایتمش اولان متروپولیدلر ایله مرخصه لرك ـ تصادفی ـ زیر اداره لرنده بولنان محللرده هوائیات ملیه نك بیوك مقیاسده تجلیاتی غیر مشهوددر بوندن طولاییدرکه پطریقخانه لر بالخاصه پسقپوس یتشدیرمك اوزره خصوصی دار العلوملر تأسیسنه وا کمال تحصیل ایچون اوروپا ایله مرکز ملیتلری اولان ممالکه کوندرلمین ویاخود اونسبتده بر تربیهٔ ذهنیه یه مالکیتنی بالفعل اثبات ایده مین مأذونلره بیله ریاست روحانیه توديعندن صرفنظر ایتمکه مجبور اولدیلر دور سابقده مأمور بولندیغم بر قضاده جلوس پادشاهی مناسبتیله اشراف ووجوه قضایه کشیده ایلدیکم بر ضیافتده نطقلر تعاطی اولنورکن نوبت کلام کندیسنه کلدیکنی آکلایان بر مرخصه وکیلی چارناچار اولیلهٔ مقدسه یی تبجیله مجبور قالدیغنی آکلامسی اوزرینه صافیت لسان ایله دعا ایتمامك مقصدیله بالضرور حیله یه مراجعت ایده رك وسر پوشنی چیقاره رق وضعیت عبودیتکارانه ایله « بویله بر کیجه یی ایستمینی الله قهر ایلیه، دنیا واخرتده ایشنی بدتر ایلیه » طرزنده دعا ایلمشدرکه بونك

نه‌قدر معنیدار اولدیغنه وکندیسنك‌ده امی بولندیغنه باقیلیرسه اولدن ترتیب وتلقین ایدلمش اولدیغنه هیچ شبهه قالماز اختلالاتك نصرانیتدن متولد اولمدیغنه اك بیوك بردلیلده شودرکه ملل غیر مسلمه‌نك تمثیل ایتمك ایستدکلری مدنیت غربیه اساساً نصرانیته رخنه‌لر ایقاعندن وپاپاسلر علیهنده عمومی جریانلر حصولندن صکره تأسس ایتمش ایکن ممالك عثمانیه‌ده بالعکس صنف رهبان مظهر تجلیات اولمه‌دن قیام واقع اوله‌مامشدر چونکه کلیسا، نصرانیتك احکام حقیقیه‌سیله بوغایه‌یه واصل اوله‌میه‌جغنی درك ایتمش وصفات مذهبیه‌دن زیاده صفات ملیه‌یه توسل ایده‌رك تشکیلات روحانیه واسطه‌سیله معنویت ملیه‌نك تظاهرینه خدمت ایلمشدر ممالك عثمانیه‌ده موجود یك عنصر اقوامك عموماً عین برزمانده قیام ایده‌مامسیده قسماً بوندن منبعثدر مع‌هذا اهالیٔ اسلامیه‌نك خرستیانلر حقنده سؤ فکر بسلمامسندن وهر برده ادیان سائره اصحابنه قارشو حرمت، عرض وجان ومالارینه رعایت حکمفرما بولنمسندن طولایی ایکی عنصر اساسی بیننده جایگیر اولمش اولان روابط اجتماعیه‌نك انحلالیله افتراق حسیاتنك تظاهری یك بیوك همتلره افتقار ایتمش وتقریبی ایکی بچق عصرلق مساعی‌یه توسل ایدلمه‌دن امکانی موفقیت حاصل اوله‌مامشدرکه بوده عناصر غیر مسلمه‌نك ظن اولندیغی قدر مستعد ترقی اولمدقلرینه وترکلرك فوقنده برسجیهٔ اصلیه‌یه مالك بولنمدقلرینه

دلیلدر معلومدرکه عثمانلیلرك دورهٔ انتباهی انجق ١٢٤٣ سنه‌سندن یعنی خرستیانلردن اقلی تام برعصر صکره باشلامش وحمایه ومظاهرت یرینه مادی ومعنوی، داخلی وخارجی برچوق مانعه‌لره تصادف ایلمشدر .

اقتصادیات واجتماعیاتمزه هجوملك سببی نه‌در ؟ حرب اقتصادی نه‌دن عبارتدر وتأثیراتی نه‌در ؟

سفارتخانه‌لرك بو خصوصده ایفا ایتدکلری خدمت دخی شایان نظردر عثمانلیلرك اخلاق فاضلانه‌سی خللدار اولمدیغی تقدیرده قارلوفجه ویساروفجه معاهده‌لرینك اجرا ایتدکلری تخریباتك ازمدت ظرفنده تلافیسی ممکن اولدیغی بلغراد معاهده‌سی اثبات ایلدیککندن سلطنت علیه‌نك کماکان اعتلای شاننه امکان حاصل اوله‌جغنه مطمئن اولان دیپلوماتلر اخلاق ملیه‌یه تأثیر ایدن ایکی نقطه‌یه حصر دقتی موافق کوردیلر بری اقتصادیاته هجوم ودیکری‌ده اجتماعیات عثمانیه‌نك اساساتنی تخریبدر بلك اوغلی جهتنه کچه‌رك اوراده بین‌الملل برقصبه تشکیلنه رغبتلری بوندن متولد اولسه کرکدر بوکون او منبعدن ظهور ایدن مؤثرات مادیه ومعنویه شایان حیرت برمرتبه‌در دوقتورلر، اجزاجیلر، کتابجیلر، صرافلر، بانکرلر، ارباب فن، اصحاب صنعت عادتا عثمانیتك اوکنده تعبیه

اولنمش براردو وضعیتنی ارائه‌ایلر مشهود اولان بتون حرکات، بتون اعمال ثروت عمومیهٔ عثمانیه‌یی محو وابطال مقصدیله مجهز بنود معنویه قبیلندندر . بواردو برده غربی تقلید هوسنده بولنان، مدنیتی سفاهت صحنه‌لرینك فعالیتندن عبارت کبی تلقی‌یه هوسکار اولان کنجلرك استیلای معنویتنه اجرای تأثیردن غیر خالیدر. صانکه سحر انکیز بر ید انقلاب ایله بتون شبان وطنك قلبنه صوقیله‌رق نافع نه‌قدر ملکات عثمانیه وار ایسه انلری تلقیح ایله اوغراشیور. یامکتبلری وهله آمال صلیبیه ایله اداره اولنان معنوی تعلیمگاهلری واعزهٔ دین کبی نشر انفاس عیسی ایلین مطبوعاتلری نه‌قدر جالب دقتدر ! والحاصل تعمیق نظر اولنورسه حکم اولنه‌بیلورکه فکرمزه اساس اولان، بنیهٔ دماغیه‌مزی تحویل ، حسیاتمزك منبعنی ، وجدانمزی تقلیب ، مبنای ملیتمزی، طرزاجتماعمزی سکته‌دار،مادیات قومیه‌مزی‌ده خللدار ایلمك صورتیله بتون روحیتمزی فتح واشغال ایلمکده بلا رقیب دوام ایلین بو محیط غریب ازهر جهت صلیب نامنه منسوب ومضافدر .وندن طولاییدرکه کندی عالم خصوصی سیاسیمزده نه‌قدراحوال وحادثات ظهورایدرسه مطلقااومحیطك برتأثیر مادی ویا معنویسی مشهود اولمامق غیر قابلدر .

درخاطر ایده‌لم‌که حرب اثناسنده بیله عثمانیتك قوهٔ معنویه‌سنی کسر ایده‌جك مرتب وصنعی روایاتك ظهوری ،

جزؤی بر تبدل هوائی اوزرینه طاقم طاقم یلدکنلرك باش کوسترمسی ، استانبول اوکنده بر طاقم سفن حربیه‌نك اجرای نمایشه‌قالقیشمسی، پای‌تخت‌عثمانی‌یی اشغاله وسیله ویرلمك اوزره یلان حوادثلر اشاعه‌سیله عموم دکانلرك قپادلمسی کبی احوال و حرکات‌هپ‌حرص صلیبی‌یه مستند حرکات عداوتکارانه‌دن بشقه بر شی دکلدر .

عالم تجارت اوزرینه استناد ایلین بو نوع سیاسیات عمومیه هیچ شبهه یوقدرکه اقتصادیاتك اکمال‌وظیفه‌یه موفقیتندن صکره باشلار فقط شوراسنی‌ده اونوتمایه‌لم‌که اقتصادیاتك مبدائی‌ده ینه بویله بر نوع‌سیاسیات‌ایله‌ظهوره کلوریالکز بری مثبت‌ودیکری منفیدر داخله حلول ایچون‌بدایتده دوستانه وضعیاتك ارائه‌سی ضروری ویرلشوب امر تعبیه تمام اولدقدن صکره اوسترهٔ مصنعه‌نك رفعنده محذور قالمیه‌جغی بدیهیدر بو اقتصادیات مهاجماتی اثریدرکه وقتیله دنیانك بر خزینهٔ ثروتی اولان عالم عثمانی شمدی‌حکومتك‌ویردیکی معاشه‌مفتقر اوله‌جق بردرجه‌ده ضرورت و پریشانی‌ایچنده بولنیور خارجدن کلن اشیایی تقلید واعمال شویله طورسون بالذات کندی المزله ادخاله‌بیله موفق اوله‌میورز صندوقلرمزده اسکی بیلدیکمز ثروتدن ، ذیقیمت مجوهراتدن آرتق اثر قالمامغه باشلادی تاریخك قید و روایت ایلدیکی او حلیات نفیسه شمدی نره‌ده‌در ابراهیم پاشالرك ،

صقوللیلرك، جزائرلی حسن پاشالرك، رستم پاشالرله راغب پاشالرك اوحیرت افزا ثروتی نره ده قالدی ؟ آ کلاشیلیور که مدهش بر حرب اقتصادی قارشـوسنده بولنیورز انهزامات قهقریه دوام ایدوب کیدییور ایکنجی نفسمز برنجیسندن دها قوتسزچیقیور و بوکا مقابل معنـاً محو و اضمحلاله طوغری یووارلانمقدن بشقه هیچ بر اثر مدافعه مز کورلمیور .

حرب اجتماعینك ماهیتی وتأثیراتی نه دن عبارتدر

اخلاقاً، اجتماعاً ده حرب عمومی یه معروض اولمقدن غیر خالی یز معلومدر که خصممز انجق مانع مدنیت اولان دیانت نصرانیه یه غلبه دن صکره ترقی و تکامله موفق اوله بیلمش اولدیغنه نظراً آرتق اوروپاجـه صورت عمومیه ده رواج بولمش اولان دینسزلك تأثیراتیله بزه حلول ایتملری طبیعی اولوب عالم اسلام ایسه دین مبینك محافظهٔ احکام قدسیه سنه صوك درجه ده رعایت ایتمك شرطیله واصل سرحد ترقی اوله بیله جکی وارستهٔ قید اشتباه بولدیغندن ارتق نه قدر مؤثرات نکبت التنده بولندیغمزه بو مطالعه ایله حکم ایده بیلورز . اخلاقسزلغك منشائی سفاهت و عشرت اولدیغی نظر اعتباره آلانلر « بزی مغلوب ایتمك ایچون صلیبك احضـار اسلحه ایتمسـنه حاجت یوقدر »

فکرینی اظهار ایدرلر . من القدیم مسلمانلرك، ترکلرك کوستر-
دکلری علویات و ترقیات، غرب اصول حیاتیله ناقابل تأ ليفدر.
یکی بر سجیهٔ علمیه ایلادی ایسه اویله بیوك بر هنره محتاجدر که
حین ترتیبنده وارلق یرینه بر یوقلق قائم اولمسنه میدان ویرمسون
ایشته بز اویله بر هنره، بر ید خلاصکاره مالك اولمدیغمزدن اثر
اسلافدن انحراف صددنده اختیار ایلدیکمز حرکات معنویه‌دن
بتون بتون سقوطه محکوم اولمقده‌یز ایشته بو حال بنه صلیبك
داخلاً اجرا ایلدیکی تخریبات نتیجه‌سیدر .

حرب مدنیتك ماهیتی و تأثیراتی نه‌در ؟

مدنیاتده دخی بر حرب معنوی مهاجماتی التنده‌یز . چونکه نه قدر مخترعات و کشفیات وارسه انلری تعقیب و تقلیده بزی سوق ایتمکه مدار اولان حالات و مؤثراتك عمومنه صلیب مستولی اولمشدر شمندوفر یاپمق ، تراموای تمدید ایتمك، تلفون و تلغراف آلات مخابره‌سنی وضع و معدن اخراج ایلمك ایچون کندی باشمزه مستقل بر شرکت تشکیلنه قطعیاً میدان ویرلمامکده و بزدن اول هجوم و ضبط ایدلمکده بولندیغندن ناقابل انکار اولان لیاقت مدنیه‌مزك آثارینی کو-
سترمکه فرصتیاب اوله‌میورز ایلروده عالم مدنیتده اویله بر خاصهٔ ممیزه
ایله اثبات وجود ایتمکلکمزه قطعیاً مساعده اولنمامقده‌در .

دوام ایدن داخلی حرب سیاسی یه
کلنجه : بونك آتیده کوستریلن اصول
وجهله تسلیم و ترتیب اولنان شقاوت سیاسیه اربابنك وقت صلحده حصوله کتیردکلری مهاجماندن بشقه بر شی اولمدیغی میدانده در هر نره ده که بر حرکت

حرب سیاسیء داخلی نه دن عبارتدر ؟

ملیه تظاهر ایتدی جماعت اسلامیه نك عرض و جان و مالنه تعرض صورتیله وجوده کلکده اولدیغی آرتق بیلمین قالمامشدر اشقیای عاصیه صلیبك حسن توجهندن و کندیلرینه ظهیر و معین اولان دیپلوماسینك حمایه سندن جسارتلنه رك امت اسلامیه روا کورمدکلری ظلم قالمامشدر . خانه سنده احوال عالمدن بیهوشانه یاتانلر ، عمومی جاده لردن تجارت مقصدیله کلوب کیدنلر ، ایشلری باشنده کندی رزق روزیلرینی تحری ایله مشغول اولانلر بو تجاوزات شنیعه دن آزاده قالمدیلر کوکندن خانمانلر ، دیبندن اوجاقلر محو و تباه ایدلدی بتون بر عالم مدنیت بو حاللری کورمش ایکن دیپلوماسی مأمورلری ینه ظلم و جنایتك ، سوء نیت و مقصدك مسلمانلرده بولندیغنی سویلمکدن چکنمدیلر وامنیت عمومیه بویله آچیقدن آچیغه خللدار ایدلدیکی حالده ارباب طغیانك قوۀ مسلحه ایله تأدیبنه رضا ویرمدیلر. عصیانی مکافات امتیاز ایله قارشولمغی مناسب کوردیلر . بیچاره امت محمد ،

صلیبك زور اعتسافنی کندی ملك مشروعی داخلنده دخی کورمك بدبختلغندن قورتیله‌مدی . بوظلم مدنی شبهه یوقدرکه قوای عثمانیه‌نك انکسارهویتنی تعجیل وشقاوت مستمره‌سنی تمدید مقاصد مضره‌سنه مبتنیدر .

بیکلرجه لیرالق ثروت صاحبی اولانلر نانپاره‌یه محتاج اوله‌جق درجه‌ده ضرورته معروض قالدیلر . اهل اسلامك وسائط رفاه ومعیشتی هریرده دوچار تزلزل اولمقدن قورتیله‌مدی ایشته بوحال دخی دائمی برحرب سیاسی داخلنده بولندیغمزه دلیل باهردر . الحاصل بز عثمانلیلر حال صلح واسایشده بیله اخلاقی ، اجتماعی ، مدنی ، اقتصادی ، حروب متسلسله ومتوالیه داخلنده یشامقده اولدیغمزه قطعیاً شبهه ایتماملی‌یز . بودولت علیه‌نك طوغریسی بوقدر مصائب واعتسافاته قارشو حالا پابرجای ثبات بولنمسی برمعجزهٔ الهیه‌در .

پطریقخانه‌لرك ماهیتی نه‌در ؟

کله‌لم مساعدات مذهبیه‌یه : بورادنده اجرا آت وحرکات تدقیق اولننجه کلیسالرك ، مناسترلرك برر معسکر عدوان کبی حال فعالیتده بولندقلرینه ومسلمانلرك بینه اخلاقی ، اجتماعی ، مدنی ، اقتصادی وحتی دینی برحرب دائمی‌یه معروض اولدقلرینه

حکم اولنه‌بیلور مرخصلر، متره‌پولیدلر رئیس روحانی اولمقدن زیاده بر حکومت خفیه‌نك واسطهٔ اجرا آتی و عثمانیته مقابل بر قوهٔ مخالفه‌نك ممثللریدر تربیه وادارەلرینه توديع ایلدیکمز تبعهٔ غیر مسلمه‌یه انفاذ ایلدکلری معنویت تماماً حکومت سنیه‌نك منافی علیهنده‌در روملر عمومیتله کندیلرینی یونان عد ایدرلر وملت عثمانیه‌نك نکبت وادبارینه دعا خوان اولمقده‌درلر . بو وضعیت منفیه که عصرلردنبرو تهیه اولنمش بر تعبیهٔ دینیه حکمنده‌در هر یرده وفقط موضعك ایجاب ایتدیردیکی حال وشانده مشهوددر مملکتین کبی ، صربستان کبی اکثریت نفوسنی خرستیانلرك تشکیل ایلدکاری یرلرده التزام وتطبیق ایدلمش اولان صور تجاوزیه‌نك عین شکل وحالده بوکون آناطولی صحنه‌لرنده تطبیق اولنمیه‌جنی میدانده‌در فقط اجتماعیاتك مبتنی بولندیغی قوانین طبیعیه هرزمانده وهر زمینده عین ماهیتی محافظه ایلدیکندن قوای مذکوره‌یه استناد ایتدیریلن وصنعی اولمقدن زیاده فطری اولمسنه دقت ایدیلن تربیهٔ معنویه دخی بالطبع هر یرده وهر زمانده بر شکل وهویتده اثبات وجود ایلمکدن غیر خالی قالمقده‌در .

امتیازات مذهبیه‌دن بالاستفاده ملکمزك تخریبی ایچون ایجاد اولنان پروغرام نه‌دن عبارتدر ؟ بزه اعلان اولنان اقتصادی، مدنی، اجتماعی حربلر نصلدر؟

بو پروغرامك اساسی ملیتلرینه عائد عنعنات تاریخیه‌یی وسجایای سیاسیه‌یی ممکن مرتبه موجود اولانلرك معنو . یتلرینه القا وغایهٔ سیاسیه ایله مالوف یکی برعنصر احضار ایتمك، ایکی عنصر آره‌سنه عمیق برعداوت القا، حکومت عثمانیه علیهنده عمومی برغیض ونفرت ایجاد، سیاسیات عثمانیه‌نك بخش ایده‌جکی فرصتدن بالاستفاده وضعیت ملیه‌لرینك تقویه‌سنه خادم امتیازات استحصال ایتمك وغایه‌سی یامادر اصلیٔ سیاسیلرینه التحاق ، ویا تاریخی حکومت آفله‌لرینی احیا وتجدیده مستند اولوب شاید جماعت اصلیه‌لرنده‌سیاسی واجتماعی استعدادوقابلیت مفقود ایسه‌و نفوسجه معرفتجه، مطلوب اولان سویه هنوز تحقق ایتمامش‌ایسه وهله سهبای ملیت دیدیکمز، لسان، عادت، اصول معیشت نقطهٔ نظرنجه نواقص وشوائب معنویه حکمران ایسه‌اول باول غایت دقیق وخفی‌اجرا آت ایله‌انلری اصلاح وتعدیل وماهیت‌ملیه‌دن حصه‌دار ایلمکه صرف همت ایلمك اقدم وظائف نجاتکاریدن عد اولنمشدر مجمل افاده‌لر ایله تلخیص ایدلمك ایستنیلورسه

بو پروغرام وجه آتی اوزره قابل تصـویردر اولاً ـ مطلوب اولان انقلابات معنویه‌یی حصوله کتیرمك اوزره لیاقت علمیه وسجیهٔ ملیه ایله متصف مامورین روحانیه‌نك یتشـدیرلمسی ضروریات قطعیه‌دن اولمغله کتلهٔ ملیه آره‌سـنده تفرد ایتمش نه‌قدر اصحاب علم ومعرفت وار ایسه آنلری کلیسـا ارکانی آره‌سنه آلمغه‌ومجالس جسمانیه‌وروحانیه‌لرنده ـ عصرك مقتضیات مدنیه‌سنه واقف ـ اصحاب منوره‌نك بولندیرلمسنه دقت‌واهتمام اولندی . بونك نتیجه‌سی اوله‌رق نه قدر ادبا ، شعرا ، علما وار ایسه جمله‌سی اوزاقدن ، یقیندن کلیسـا هیئتیله مناسـبت پیدا ایلدی . ذاتاً هرکلیسـاده روحانی وجسمانی ایکی هیئتك موجود بولنمسی حکومت سنیه‌جه‌ده قبول وتصـدیق اولنمش اصول امتیازات جمله‌سندن اولوب امرانتخاب دخی طوغریدن طوغری‌یه ملته مودوع بولندیغندن بو اصـولك مرعیتنه هیچ برطرفدن نه مداخله اولنمش ونه‌ده ایراث خلل اولنمسنه‌جواز ویرلمشدر .

عین‌زمانده بو هیئتلرتبعهٔ غیرمسلمه‌ایله‌حکومت آره‌سنده‌ده واسطهٔ تماس وبوسببله انظار اهالیده‌عادتا قوهٔ حکومتله علاقه‌دار عد اولنه کلمش اولدیغندن واستبداد هرپرده کمال شـدتله بردوام بولندیغـدن انقـلاب حصولنه درکار اولان تأثیر عظیملرینی‌انکار ایتمك غیرجائز اولسـه کرکدر . ایشـته بو

هیئتلردرکه حکومت ایچنده حکومت وضع ومشواریی ابراز ایتدیلر . بو هیئتلردرکه تبعهٔ غیر مسلمه‌یی بیلمکسزین بشقه برمحراب ملیته متوجه ایلدیلر . آره‌لرنده پك چوق اشخاص منوره ظهور ایتدی ، وه‌نیزه‌لوس کبی مؤسسلر ، قره‌یورکی کبی منجیلرك نه دهشتلی اجرا آت ایله تمیز ایلدکلرینی ظن ایده‌رم‌که بیلمین قالمامشدر . بونلرك اخص آمالی بدایهٔ شو خصوصات مهمه‌یه منجذب اولمشدر :

ا — حسیات ملیه‌یی اویاندیره‌جق ، مفاخر تاریخیه‌دن حصه‌دار عبرت ایلیه‌جك صورتده تدریسات ملیه‌یه قوت ویروب کتلهٔ حاضره‌یی مظهر انتباه ایتمك وبطن مستقبلی بعید اولان غایه‌یه کوره استحضار ایتمك .

ب — جمعیتلرده، خصوصی اجتماعلرده کلیسالرده وبالخاصه مکتبلرده صورت محرمانه‌ده ملی داستانلره ، ملی شعرلره رواج ویرمك وبالعموم مراسم دینیه‌لرنده حرکات ملیه‌نك تقدیم وترجیحی [*]

ج — معارفك نشرینه همت ودار التربیه کبی خیرات ومبراته

[*] تصویر افکار بلغار شاعرلرندن « خریستوبونف » ك آثارندن اولوب حامد مخلص بك طرفندن ترجمه اولنان آتیده‌کی نشیده‌یی نشر ایتمشدر .

مسارعتك اعزۀ نصارا صره‌سنده برموقع مخصوص احرازینه واسطۀ یکانه اولدیغنه دائر براعتقاد عمومی تهیه ایلمك .

ایشته بو یولده اجرا قلنان وارباب هنر ودانش طرفندن تقویه ایدیلن همت نتیجه‌سی اوله‌رق ترکلردن دها بطی و دها عاطل بر بنیۀ دماغیه صورتنده منجلی بولنمش اولان عنصر صلیبی بر هوای ملی ایله زینتدار اولمش وسیاسیات عالملرنده اثبات وجوده موفق اوله‌بیلمشدر . نه سلطان سلیملر کبی شهدای مغلومه‌ویرمکه مضطر اولمش ونه ده وقعۀ خیریه کبی سیل دمایه مجبوریت کورمشدر . چونکه مقابلی احضار اولنمه‌دن وضعیت حاضره‌لرینی تبدیل کبی بیمعنا اجراآته کیریشمامك خصوصنده اختیار ایتدکلری

ای کنج همشیره !

آه . . . بردنبره قلبك طوردی
سکا بلغار کلی اولمق صوچدی
شمدی کیم سوت ویره‌جك یاوروکه آه
هرطرف قانله طولو بیتدیمی داد ؟
یاندی کوی قالمادی بر تك انسان
بر عصردن بری بلغار عرقی
بو اسارت بزی برباد ایتدی
یاغدیرر هر کیجه قاتل سلطان
جنوارلق نه دیمکدی بیلدی
بر سفالت اوچیور ، هر چهره

بر قادین دك سنی ترکلر اوردی .
پنبه بر قوش کبی روحك اوچدی
بونه وحشت ، بونه طینت ! الله . . .
بزه امداد ایدك ارتق امداد !
مدنیت بومی یوقمی وجدان ؟
سوندی باق قالدیمی سیسدن فرقی ؟
نیجه ارسلان کبی کنجلر کیتدی
بزه بومبا ، بزه یانغین ، بزه قان
حق حریتی بزدن سیلدی .
غیظ ونفرت توکورورکن دهره

تدبیرك عقیم قالمسی و عکس العمل تأثیراتیله اصحابنـه ضربه‌لر وورمسی ممکنسز ایدی هرنه‌ایسه بوهمتك نتیجه‌سیدرکه‌بوکون اون یاشنده‌کی بر روم چوجغنك دیلنده قسطنطین ، ایاصوفیه کلمه‌لری ورد دائمیدر بو غیرتك تأثیریله‌درکه دولت سنیه‌نك هنوز منتظم بر مکتبی‌بوغیکن فنارده منظورمز اولان اومحتشم بنا وجوده کلدی ینه او سعی واجتهادك ثمره‌سیدرکه مادةً بربچق میلیون نفوسـدن متشکل بولنـان بر دولت صغیره آوه‌روف زرهلیلریله عثمانیته قارشی عرض اندام غالبیت ایلمکده‌در .

ثانیاً — انقلابات سیاسیه‌نك حصولی ایچون فکر ملیتدن صکره قوۀ اقتصادیه‌یه احتیاج طبیعی بولندیغندن بوقاروده حال و شانی وصف و تعریف ایلدیکمز هیئت ناحیه معتادی اولان

طاشدی‌التون(طونه) ال‌قان‌اولدی — ماکدونیا بزه زندان اولدی
بر قراکاق‌کیجه، سس‌یوق، فردا — ظلمت ظلم ایله سونمش کویا
الجالیرکن ـ متعالی ، زنده ـ — اوچوروملر کزییور بینمده
بز قادینلر کبی عاجز قالدق — نه‌یه بیلمم بوقدر الجالدق
بزده قان ، بزده حماست یوقمی، — وطن اوعرنده اولورسه‌ك چوقمی
ایشته‌براوکسوزی‌بوغدی دهادون — قان صاچان پنجه‌سی خائن ترکك
حقمزکن یاشامق منتسز — قورقملمی بومذلتدن بز ؟
باق ملکلر بزه اغوش اچدی — انتقام ! ... هایدی تحمل طاشدی
پارلاسون سونکومزك اقبالی — سوسلو برکل کبی استقبالی
بومبالر قانلی اتشلر صاچسون — بزه بر فجر سعادت اچسون

نفخ معنویسیله برابر اقتصادآده مسلمانلره اعلان حربی مناسب کوردیلر ذاتاً محکومیت ایله اقتصاد بر برینه مربوط بولنمق قواعد عمومیه احکامندن اولوب زراعت، صنعت، تجارت من القدیم جماعات غیر مسلمه النده بولندیغندن بو دستور ظفرك تعقیبنده او قدر مشکلاته مصادف اولمدقلرینه حکم اولنه‌بیلورسه‌ده کرید بر حال استثنائی عرض ایتمکده اولدیغنه و اك منتظم محله‌لر، اك شیرین خانه‌لر، فابریقه‌لر، دستگاهلر، تجارتخانه‌لر عمومیتله اسلام النده بولندیغنه نظراً اقتصادیاتی تماماً کندیلرینه حصر ایچون ینه آز چوق چالیشمغه مجبور اولدقلرینی تصدیق ایتمك لازم کلور ترتیب ایتدکلری پروغرامك نقاط مهمه‌سی و آتریا ارکاننك تبلیغاتی شو مرکزده تحقق ایتمکده‌در :

قووالم ترکاری بالقانلردن   غرب او تانسون دوکولن قانلردن
ینیشیر چکدیکمز دردوملال   یتر ارتق، یاشا ای! ای استقلال
یاشا، سنسز یاشامق ذلتدر   محو اولان اردو دکل، ملتدر!
کورلیور رعد شئامت حالا   قورقمه‌یز، چوکسه ییقیلسه بالا!
ییلدیرملر بزی تدهیش ایتمز   حقه، ظلمك کوجی ارتق یتمز
سونکومز دست تعاون اچه‌جق   مائی، مور، پنبه بوکتلر صاچه‌جق
اه .. ای یاورو ملك همشیره‌م!   سنی ترکلر نه‌یه بوغدی بیلمم،
صاری برتول کبی بکزك صولمش   اوولر قانله، کمیکله طولمش
کمیرر هرکیجه بر تورك مطلق   قول، کمیك، کله، باجاق، ات، طیرنق
بو نه‌قوقمش، بونه‌چیرکین ذلت؟   سکا لعنت، سکا، باربار ملت!

ا — ترکلرك النّدن اراضی الغه موفق اولان معناً بختیار و فاتحان مملکت صره‌سنده دیناً مبجلدر چونکه صاحب ارض اولمق حقوق مقدسهٔ اجتماعیه ادعاسنه صلاحیت کسب ایتمك و عین زمانده اورالرده بولنان مسلمانلرك ضیق معیشت تأثیریله آخر مملکته هجرتلرینی تسریع ایلمك دیمك اولدیغندن محض صلابتدر .

ب — ترکلره صنعت اوکرتمك ، یاننه اسلام چراغ المق، مسلمانلره پاره قزاندیرمق ، ترکلرله عقد شرکت ایتمك ممنوع، بالعکس مسلمانلری ضرر دیده ایتمك ، فرصتدن بلااستفاده ترکك اسباب حیاتیه‌سنی تخریب ویا سرقت ایلمك حتی ترکلرك ضررینه اوله‌رق یلان یره یمین ایتمك، جنایت ایشلمك مدخولدر چونکه ترکلره مسلمانلر بشقه ، بشقه عالملره صاحب اولوب یکدیکرینه اولان مناسبتلری برینك جبر و اعتساف ایله ظالم و دیکرینکده زمین اقتضاسی اوله‌رق هلاك زور بازوسی آلتنده قالمش بر مظلوم وضع و صورتنده بولنمسندن عبارتدر !

ج — ترکلره آلیش ویریش ایتمك ، مجبوریت قطعیه اولمدقجه پاره‌لرینی دینداشلرندن بشقه‌سنه ویرمك ترکلری صلیبی امحا ایچون تسلیح دیمك اولدیغندن منافیٔ حمیتدر !

ثالثاً — ملکات ملیه ایله اشباع اولنان کتله‌نك مظهر استقلال اولور اولماز عالم مدنیته قارشو بر وضعیت مثبتهٔ مدنیه

کوسترمسی یالکز کندیلرینی تخلیص مقصدیله عالم نصرانیتك اختیاره مجبور قاله‌جغی عدالتسزلکله حقسزلقی مشروع کوسترمك ایچون دکل بلکه کندیلری کبی منتظر استقلال اولان سائر اقوامك مظهر حمایه اوله‌بیلمسنی تأمین ایچون دخی لازمه‌دن اولدیغنه وعصرك مقتضیاتنی افراده ملته تلقین وافاضه‌دخی شعار حمیتدن بولندیغنه بناءً اقتصادیات ایله برابر عین زمانده اجتماعیات واخلاقیاتده دخی بر انقلاب حصولی املنه چالیشمق وجائب دینیه‌دن عد اولندی وبو غایه‌نك تعقیبنه ینه کلیسا ارکانی تسلیط ایدلدی . روحانیاتك بو کبی احوال وانقلاباتده نه درجه مؤثر اولدقلری معلومدر . زمانمزه قدر دوام ایتمش اولان آهنك قدیم [که فتح عثمانیدن بری کلیسانك تحت اداره‌سنده قالمشدر] فرط جهل وتعصبه مستند اولدیغندن اجتماعیاتده انقلاب حصولنی تأمین ایچون بوندن دها مثمر بر تدبیر حقیقی اوله‌میه‌جغی آشکاردر ارکان روحانیه‌یی وظیفه‌دار ایتمك وانقلابی لزوم دینی‌یه استناد ایتدیرمك چوق عاقلانه بر تدبیردر . ایشته بوندن طولاییدر که غایت متعصب، غایت وحشی اولان برسوری انسان کتله‌سی قان دوکمه‌دن مظهر انقلاب اولدی . مع هذا بر ملتی انقلابه ایصال ایتمك اویله ظن اولندیغی قدر سهل اولمیوب پك بیوك مساعی واقدامات صرفیله موجود اولان مشکلاتی اقتحام لازم کلدیکنی تصدیق ایتمك امور ضروریه‌دندر . کلیسا ارکانی

بوغایه‌یه وصول ایچون ینه اسلام ـ خرستیان مناسـباتنی نظر اعتباره آلمشلردر . اوصـورتده‌که اجتماعیاتدن بزم دخی قبوله مجبور اولدیغمز برچوق خصـوصات نافعه بوکون انلرك اثر تسـویلی اوله‌رق عندمزده محض کفر کبی تلقی اولنمقده‌در . (واردیغم بعض یرلرده‌طوماتسه فرنك باد نجانی نامی ویرلمکده اولدیغندن شو نام تاثیریله برچوق مسـلمانلرك الآن یمکلرنده قوللانمقدن حذر ایلمکده اولدقلرینی عرض ایله اکتفا ایلرم) تعقیب اولنان پروغرامك‌اك مهم بر نقطه‌سندن دخی آکلاشلدیغی اوزره خلاصکارلر خرسـتیانلرك اواسـکی عادات واهیه‌لرینی مسلمانلرك نتیجهٔ جبر وتغلبلری صورتنده کوسـترمدکجه نائل امل اوله‌میه‌جقلرینی آکلادقلرندن وذاتاً براز دها اشـاغیده ذکرایده‌جکم حرب‌سیاسینك تامینی ایچون‌ایکی عنصر آره‌سنده مناسبات خصمکارانه‌نك وجودی لازم کلدیکندن اك اول بو نقطه‌دن ایشه مباشرتی تنسیب ایلدیلر . حقیقت حالده ایسـه بزترکلر تلبسـده، معیشـتده، صنعت وتجارتده انلرك پیرولری اولدیغمزه هیچ‌شبهه یوقدر. خرستیانلرك بزم زور وجبرمزله قبوله مجبور اولدقلری عادت، اولسه، اولسه قادینلـینك مستو- ریتیدر . وهر حالده بوعادت ایله‌ده اثبات اولنه‌بیلورکه بزترکلر انلرك عرض وناموسـنه صوك درجه رعایتکار طورانمقله تمیز ایتمشزهرنه ایسه خرستیانلرك بووادیده توسل‌ایتدکلری تلقینات

واجرا آت، عنصرين آره سنه القای فتنه و فساد مقصدینی متضمندر.
بعض یرلرده عادات غیر مستحسنه لرینی محافظه یه راغب اولملری سیاسهٔ بر حق حمایه اکتسابی املیله بلاالتزام اختیار اولنمش بر تدبیر حیله کاری اولدیغی محققدر ازان جمله خربوت مزرعه سنده بر درجه یه قدر مستوریت غیر جاری ایکن اوته ده بیوك بر اهتمام ایله محافظه اولنمقده در که بونك درجهٔ تاثیری غیر منکردر.

پروغراملرینك اك مهم ماده لری شونلردر :

ا — اسلام عاداتنه تبعیت، عثمانلی عنعناتنه اشتراك ایتمك، اسلام ایله صمیمی قونوشمق، اسلامه محبت ایلمك کفردر اسلامه روی التفات کوسترن قادینلرك، خیرخواه اسلام اولان ارککلرك تذکیهٔ نفس آیننددن محرومیتی محققدر بوندن طولاییدرکه بر خرستیانك اسلام محلاتی آراسنه کیدوب صوقولمسنه یه خرستیانلر جواز ویرمامکده در فقط لزوم سیاسی مس ایتدکجه بو شائبه یه دخی رخصت ویرلمکده اولدیغی بعض آثار ایله استدلال اولنمقده در ازان جمله ـ استانبولده ـ ایاقپوسنه عادتاً هجوم اولورجه سنه خرستیان عائله لری یرلشدیرلمکده در بر قاچ سنه صکره فنار محله سنك جبالی یه قدر توسع ایده جکنه هیچ شبهه اولنمامیلیدر.

ب — اهتدا ایلین، حکومت عثمانیه نك ترتیبات اسایش پرورسنه خدمت ایدن، مدافعین ملتی اله ویرن ویا دردستی اسبابنی استحضار ایلین اعدامه محکومدر.

ج — بلاد نصارادە تربیەکوروب عودت ایدنلرك اصول معیشتی ، تلبس و اجتماعیسی تقلید و عنعنات غربیـە تعمیم ایدلملیدر .

د — ترکلرك خرستیانلرە فنا خواە بر نظرلە باقدقلرینی، عثمانلی حکومتنك نصرانیتە قارشی سـوء نیت صاحبی بولندیغنی متمادیاً تلقین ایتمك وبونی اثبات ایدەجك افعال وحادثات یوغیسە یلانلر احداثیلە عامەیی اقناع ایلمك لازمدر کوریلیورکە بتون بو تدبیرلرك هدف عمومیسی خرسـتیانلری ترکلردن آییروب باشلو باشنە بر ملت صورتنە ارجاعدن بشقە بر شی دکلدر غایە ایسە کونش کبی میداندەدر .

رابعاً — اخلاقاً دخی ترقی وتکامل ، سجایای وطن پرورانەنك ادامۀ محفوظیتنەبادی اولور مطالعەسیلەاخص آمال ایدینەرك مسـلمانلرك بر بریلە اوغراشمق، حکومتە قارشی تمرد ایتمك، قرویی نفوذ و تغلب التندە طوتمق یولندە جایکیر ضمیرلری اولان مساوئ اخلاقنەاشترا کدن کندیلرینیاوزاق طوتدقلری کبی سفیهانە احوالدن دخیاجتنابی مدارسلامت اتخاذ ایتمشلردر مجاهدات وطنپرورانەدە یکدیکرینە رقابت ایدرجەسـنە ابراز ایتدکلری معالی هیچ شبهەیوقدرکە کندیلرینە القااولنان معنویتك اثر مستقلیدر مأمورین روحانیە ، اصحاب نفوذ، ادبا، شعرا ، محررین ، معلمین دائمی صورتدە سیاسیات ایلە ملتلرینی تربیەیە

حصر همب ایلدکلرندن وجوهر سیاست اخلاق حسنه‌یی جالب اولمقده بیوك بر تأثیری حائز اولدیغندن سویهٔ اخلاقیه کوندن کونه ترفع ایتمش وبو کون مشهودمز اولان درجه‌یه ارتقا ایلمشدر آره‌لرنده غایت صمیمی بر حس اخوت جاریدر . بالفرض بر بانکرك بر صرافك ، بر توتونجینك یانی باشنده ملتداشلرندن دیکر بر بانکر، دیکر بر صراف، دیکر بر توتونجی عرض وجود ایتسه وبونك صنعتنده، مسلکده مبتدیلکی محقق بولنسه استرقابدن زیاده اکا معاونت وموفقیتنه دلالت حسیاتی تظاهر ایدر . احوال اجتماعیه‌لری فحشیات وسفاحته مساعد اولدیغی حالده بووادی‌یه دوکیلنلرك مقداری اوقدر آزدرکه نسبتی نظر اعتباره آلندیغی تقدیرده کلیاً مفقود بولندیغنه حکم اولنه‌بیلور بوندن طولاییدرکه نفوس، ثروت ، اخوت، ملیت خصوصنده دائمی ترقی‌ایله مبشر اولمقده‌درلر اخلاقیاتك شمول عمومیسی تأثیریله‌درکه پطریق اورمانیان افندینك علیهنه استعمال لسانه جرأتیاب اولان بر غزته متفقاً دائرهٔ ادبه‌دعوت اولنمش وملت علیهنده ادارهٔ کلام کبی مخل عفت حالاتك وجودی منع ایدلمشدر . الك عادی بر آدمده بیله پاپاسلرینه ، کلیسایه، بیوکلرینه‌قارشو حرمت عمیقه حسیاتی مشهود اولمقده و آثار اختلافك بر ذره‌سی بیله استشمام اولنه‌مامقده‌در بتون بوحاللر روحانیاتك سعادت ملیتی متعهد بولنمسندن انبعاث ایلمشدر

مجاهدات وطنپرورانه‌ده سبقت ایلین صنادیدك اعزه درجه‌سنده تقدیس اولنمسی ، موفقیات و غلبانه تأثیری مشهود ویا محسوس اولان جمادانه وارنجه‌یه قـدر حصـهٔ تقدیر روا کورلمسی کبی سوائق اجتماعیه موجود بولندقجه اخلاقیانده عسکس تأثیرات ظهوری بالطبع دائرهٔ احتمالدن خارج قالوراشته حرب معنوینك بر جهت عبرت آوریده بودر .

خامساً — ارتکاب اولنان وقایع جنائیه‌ده ارزوی استقلالدن بشقه بر سائق بولنمـیغنه واهالیٔ اسلامیه‌نك من کل الوجوه مغدور و مظلوم اولدیغنه واقف اولان حکومت سنیه‌نك استقلال حرکاتی غرب افکار عمومیه‌سنه مستند اولان دیپلوماسی قوتندن بشقه بر قوتله تقییـد غیر قابل اوله‌جغنه مطمئن و حرکتلرینـك غیر مشروعیتندن امین بولنان خلاصکارلر باب عالی‌یی اغفال ایچون اختیـار ایده‌جکلری صـور حیله‌کارانه‌یی برده خارجی افکار عمومیه‌نك صلیب لهنه اماله‌سیله تقویه لزومنی مدرك اولدقلرندن هر یرده‌کی شعبه‌لرینه دوام ایدن تبلیغاتلری عمومیتله نقاط آتیه‌یه مستند بولنمشدر .

١ — اجانب ایله صیقی بر تماس دائمی تأمین اولنـه‌رق حرکات ملیه‌لرینی ضروریات وجدانیه‌دن منبعث اولدیغنه مأمورین سیاسیه‌یی اقناع و ترکلرك استبدادندن اشباع ایلمك .

ب — ترکلرك خیرخواهانه حرکاتنی نظر اجانبده عقیم براقمق و ممکن اولدیغی تقدیرده عکس تأثیراتده بولنمق اوزره تأویل جهتنه انصراف ایله تعقیب اولنان مقاصد اساسیه‌ده رنك مشروعیت براقیلمامسی.

ج — معارفده، اجتماعیاتده، تمدنده ترکلری راجل و کندی ملتداشلرینی کامل کوسترمك .

د — خرستیانلرك مظلومیتی حقنده یلان، یاکلش درج وثائق ایتمك وممکن دکلسه ایجاد ویا تأویله ممکن اولانلرینی حقیقت صورتنه ارجاع ایلمك .

سادساً — نائل آمال اوله‌بیلمك اوزره موقعك کوستردیکی لزومه کوره یا مسلمانلرك نفوس عمومیه‌سنی تقلیل و یا هجرته سوق ایتمك و مداخلات اجنبیه‌یی جلب ایچون داخل ملکده حکومتسزلك علائمنه رواج ویردیرمك و عین زمانده ترتیبات خفیه‌لرینی مانع اولان احوال و کیفیاتك رفعنه مدار اولمق اوزره سیاسیات ملتی تدویره مقتدر ، فداکار ، بر قوهٔ حربیه‌نك دخی ترتیب و احضاری لازمه‌دن و عموم تدابیردن دها زیاده ملتزم اولدیغندن بو خصوصده ارکان دین واعیان نصرانیتك دستور حرکت اتخاذ ایلدکلری تدابیرك برمهارت خفاکارانه‌یه ربطی وبناءً علیه ارکان حکومتله حکومتك عنصر اصلیسی

اولان ترکلرك خبردار ایدلمامسی اخص آمال اعتبار اولنمش ایسه ده بویله حقوق حیاته تعرض صورتنده تظاهر ایلین حرکاتك مخفیتنی محافظه ایلمك دشوار اولدیغندن هر یرده بقایی اله ویرمکدن کندیلرینی قورتارمغه یول بوله مامشلردر . برچوق کلیسالرده دینامیتلر، فشنکلر، سلاحلر ظهور ایتدیکی کبی کلیسانك ارکان معتبره سی میاننده حائز اولویت اولان بعض صنادید یسوعیه نك خانه لرنده ویا محرملری اولان اودا واخلالرینك اولرنده دخی بومثللو آلات ومواد انفلاقیه نك موجودیتی دفعاتله رسماً تحقق ایتمشدر دیکر دساتیر تجاوزیه کبی بو حرب مسلحكده اداره سنی کلیسالر درعهده ایلمشدر آره لرنده کی مخابرات خفیه یی محافظه ایچون محلی طپوغرافیاسنی بالعمل اوکرنمش اولان وفاکار وسریع الحرکه کوپکلری استخدام وبر درجه یه قدر قریبت مسافه سی اولان کلیسالری دخی چانلری ایله خبردار ایلمك اصولی هرطرفده جریان ایلمکده ولزومی تقدیرنده بوسیار تلغرافلر وبو صدائی هلیوستلر متمادیاً ایشلمکده در . کلیسالر صانکه ناقابل فتح وتسخیر برر قلعهٔ مستحکمه ورؤسای روحانیه دخی برر قوماندان ویا مدیر حرب وضعیتنده در دینلسه بجادر . فقط بوغایه یه وصول قدر سهیل اولمدیغندن وبالعکس حیات روزمره سنی تأمینه چالیشان وآلات زراعیه سندن بشقه برشی

طاتیمیان برقوروی‌یی بویله براجتهاد مسلحه سوق ایتمك غایت مشکل اولدیغندن بالاده تصویر اولنان طرز واصولده معنویاتك انقلابنه صوك درجه‌ده غیرتله برابر طاغلرده سرسری کزن ویاامنیت داخلیه‌یی هرنه صورتله اولورسه اولسون اخلالده سابقه‌لی اولان ارباب طغیانی ـ تذکیه، کناه چیقارمق ـ آیینی صره‌سنده کلیسا طرفنه جلب ایله بدایةً انلری استخدام ایتمك وانلرك سلاح قوتیله هم یکیلرینی تدارك وهمده مطلوب اولان حرکاتی تطبیق ایلمك کبی، اجراآت خفیفه ایله ایشه باشلامنی دها زیاده موافق منفعت عد ایلدیلر. غایه‌لرینی هدفلرینی طرزاداره‌لرینی آتیده‌کی پروغرامه توفیق ایتدیلر .

اولاً — کلیسالر موقعك احتیاجات اجتماعیه وسیاسیه‌سنه کوره ترتیب وتنظیم اولنمش اولان خصوصی پروغرامك بتون محتویاتنی تطبیق وخرستیانلرك آهنك عمومیسنی پردۀ مطلوبه‌ده محافظه وترکلرله حکومت عثمانیه‌نك بتون حرکات واجراآتنی یقیندن، اوزاقدن تدقیق وتجسس ایلمك ولازم کلن جزالری ترتیب ایله همان موقع اجرایه وضع ایتمك وحرکت ملیه‌یه یارایان نقاطی دائمی بر قونترول آلتنده طوتمق، احضار اولنان قوۀ عسکریه‌نك لوازم حربیه وسائره‌سنی تدارکله برابر همان توزیعی

ویا سالم یرلرده محافظه‌سی کبی تدابیره قوت ویرمك وظائفی ایله کندیلرینی شدیداً علاقه‌دار عد ایدرلر .

ثانیاً — ترکلره وقت فرصتده قصابت وقتل عام اولنمسنی تأمین ایچون خصوصات آتیه‌نك محافظهٔ انتظامی لوازم قطعیه‌دندر .

ا — حب وطنده تفرد ایدن ویا نصرانیتك قبول اولنمش بر حرکتنه مانع اوله‌بیلمسی ملحوظ اولان و علی‌الاطلاق شجاعت و بسالتده کسب اشتهار ایلین هر فرد مسلم بلا افاتهٔ زمان اعدامه محکومدر .

ب — خرستیانلرله الفت وانسیتنه کرمی ویرمکله برابر کندی عقائد ملیه‌لرینی تحویله چالیشدیغی وسیما قادینلریله مناسباتده بولندیغی تحقق ایدن هر هانکی بر اسلام واسطهٔ حکومتله ویا تهدیدات ملیه ایله اصلاح اولنمدیغی تقدیرده وحشیانه بر صورتله قتل وذبح اولنملیدر .

ج — هر حال وکارده ترکلرك انتباهنی و بو پروغراملره وقوفنی تأخیر و دائمی بر غفلت عمیقه‌ده بولنملرینی تأمین ایتمك لازمدر .

ثالثاً — خرستیانلره تحمیل ایدیلین وظائفده قصور و قباحتلری تبین ایدنلر دخی مجازات شدیده‌دن مصون قاله‌مازلر .

ا — حال صلحده مسلمانلری تعقیب و وقت عصیانده

حرب ایچون فدای نفس ایلین مجـاهدینه مالاً معاونت لازم کلدیکندن ثروب عمومیه‌سنه کوره بومصارفه اشتراك ایتمین اعدامه شایاندر .

ب — مجاهدلرك حركاتنی تسهیل وانلره مالاً و بدناً خدمت ایلك فرض و قومیته‌نك ایزنی حکومته خبر ویرمك ، دولت سنیه‌یه موافقتكارانه مسلك اتخاذ ایلك ممنوعدر بو خصوصده‌كی جزا درجهٔ تأثیرینه‌مربوطدر بالعکس نفوس اسلامیه‌نك تنقیصنه بادی حركاتك متجاسری اعزهٔ نصارا قدر حائز حرمت دیندر .

رابعاً — بتون بو تهیات حربیه‌نك اكمال و تطبیقندن صكره تشکل ایده‌جك فرقهٔ محاربه‌یی واعلان اولنه‌جق حركات حربیهٔ ملیه‌یی اداره ایده‌جـك داخلده اصحـاب حرب ووغا اولمدیغی تقدیرده منسوب اولدقلری حکومتك صنوف حربیه‌سنه خفیاً آدملر کوندروب تعلیم ایتدیرمك وممكن ایسه اركان حربلر جلب ایتمك مقتضیـات ضروریه‌دن عد اولنور کوریلیورکه بز ترکلر خارجی دشمنلرمزك امتیازات معلومه قبولرندن ایقاع ایتدکلری تخریبات معلومه‌دن بشقه برده کندی مامورلرمز حکمنده بولنان وحرمت اخوتكارانه ایله هر زمان تبجیل ایتمكده اولدیغمز حالده‌بالعکس نزاكتندن حسن استفاده‌به موفق اولان داخلی فساد پیشه‌لرك ترتیب ملعنتلری اولان اقتصادی، مدنی ، اخلاقی و سیاسی بر حرب متمادی ایچنده‌یز .

کریدده اتریانك ظهور - ندن اول نه حکمران ایدی ؟ صلیب نه غایه یه متوجه بولنیوردی .

بوحرب دائمینك الك بارز شکلی کریدده عرض وجود ایتمشدر. روایات صحیحه ایله ثابتدرکه جزیره نك خاتمهٔ فتوحاتنده اسلاملر نفوس عمومیه نك نصفندن زیاده سنی واراضی واملاك موجوده نك عمومنی ومنابع تجاریه واقتصادیه نك کافه سنی اشغال ایله اسلامك ستارهٔ طالعنی افق تعالیده طوتمغه موفق اولدقلری حالده بو کون صلیبك هردرلو تهدیدات جانخراشنه کردن بند مطاوعت اوله رق حقیقی مذلت وسفالتده ساکن وزاخف اولمقدن بردرلو محافظهٔ نفسه موفق اوله مامقده درلر . ایشته بوحال بدایتده موجود بولنمش اولان صوری ومعنوی برطاقم مؤثراتك واخیراً توره ین اتنیکی اتریانك ارتکاب ایلدیکی ملعونانه تجاوزاتك ثمرهٔ مستقله سیدر قوهٔ مرکزیه نك فقدانندن طولایی ممالك شاهانه نك هر طرفنده توره ین اعیان و متغلبه یه تقلیداً جزیره ده دخی باش کوسترمش اولان بر طاقم کشتیلرك شرع منیفدن خارج افعال نامرغوبه یه ومنافع سنیه ایله غیر قابل تالیف حرکات غیر مطلوبه لری مؤثرات نکبت میاننده شایان ذکردر. چونکه خرستیانلر - اجرت بساط عشرت ویا مکافات فراش وصلت ـ دن کسب یسار ایتمك کبی هیچ بر دین ومذهب اربابنك

قبول وارتكاب ايتميه‌جكلر صور ملمونانه‌یه توسل وبين‌المسلمين جاری اولان ضدیت ومنازعاتی ـ تابع ومطبوع ـ تاثیریله عادتاسفلك دمایه قدر تشجیعه غیرت ایلدکلرندن مرور ازمان ایله جزیره‌یه علاقه‌دار اولمق سعادتیله شیرین کام وفتوحات اخیرهٔ سیاسیه‌لرینك نشر بزوراساسیه‌سنه موفقیتله دلسیر وبکام اولدیلر . بدایةً غایت اهمیتسز بر راده‌ده دوام‌ایدن بوتصرف املاك مسئله‌سنه کرم واحسان ایله مألوف اولان عثمانلیلرك ابذال ایلدکلری مکافاتلرده بالطبع تأثیردن غیرخالی قالمشدر . حین فتحده خرستیانلردن تزوج ایتمش‌اولان فاتحلرك خرستیانلردن‌اولان بیوایکان متعلقاتنی ممنون‌ایتمك وخانه‌لرنده‌خدمتجی بسلین ارباب ثروتك تأمین‌جهازدن محرومیت جهتیله‌مراجعت ایلین محمی منتسبلرینه ابذال‌الطاف‌ایلمك خصوصنده‌کی‌مروتلری الآن دیللرده داستاندر هر نه‌ایسه خرستیانلر سعی وغیرت ومهالکه قارشو صبر ومتانت کبی ایکی قوتلی خاصهٔ مؤثره‌یه توسل ومسلمانلره خدمت، مسلمانلره‌محبت، مسلمانلره‌اطاعت کبی صوری وسائطه مراجعتله بردرجه‌یه قدر محافظهٔ هویت ایلمکده ایدیلر . بوصره‌ده ایکی عنصر آره‌سنده‌دخی اوقدر غبطه فرما بر محبت ، اوقدر نظر ربا بر کرمیٔ الفت موجود ایدی‌که بونجه مقاتلات ومبارزانه رغماً دها دونه قدر تأثیرینی محافظه ایلدیکی محققدر .

زمانمزده اتفیکی اتریا بوروابط حسنه ومناسبات دوستانه‌نك مانع استخلاص اوله‌جغنه حکم ایله همان اسباب مانعه‌یه ایلیشدیرمکه دامن درمیان همت اولمشدر . ایشته بویله بر زمانده ایدی که مسلمانلر خرستیانلرله کثرت اختلاط وانسیتدن ومیل سفه وعشرتك پیدربی توسیع دائرهٔ نفوذ ایلمکده ممتاز اولان خاصهٔ متمیزه‌سندن متأثراً فساد اخلاقه طوغری قوشمغه وروملر ایسه منتهای سعی وعمللرینی اقتحامه باشلادیلر. آکلاشیلیوردی که خرستیانلرك بر هویت تامهٔ ملیه ابرازینه موفق اوله‌جقلری برزمانده مسلمانلر خمارآلوداولان کوزلرینی سیلمك وظهورات عالمه قارشو بیهوشانه اسنه‌مك بدبختلکندن بشقه بر مزیت اظهارینه موفق اوله‌میه‌جقلردر . فقط اعلای کلمة‌اللهك متروکیتندن سرنمای ظهور اولان ادبار معنوی‌یی وهنوز عمومه قدر سرایت ایتمامش اولان فساد اخلاقی توقیف ایله سجایای اصیلانه‌یه یکیدن احیایه کیم موفق اوله‌بیلوردی. اهل اسلامه نظارتله موظف اولان مقامات جلیله بیله محتاج اصلاح وهمت ایدی . بومسئولیت هرحالده اولیای اموره راجع ومنعطفدر. چونکه جزیره‌یه آیاق آتمس اولان مسلمانلر بشقه بریردن کلمدکلری کبی حکمران اولان آهنك عمومی دخی بتون عالم عثمانی‌یی مستولی اولان عادات عمومیه‌دن منبعث اولدیغی غیر

منکردر . بویله احوال غیر مستحسنه‌یه سپر ذی حیات اولان مشایخ ناصحین وحیات سا کتانه‌یی مروج اولان علمای واعظین وبلکه ورای افقده بلورن سحاب کثیفك مضرتنی مدرك اولان فحول مدققین نه‌عصای کرامتله کتاب فصاحت و نه‌ده زبان بلاغتله قلم حصافتلرینی بو بیچاره ملتك ایقاظ معنویتلرینه صرف ایتمه‌دیلر . غلبهٔ فواحش کبائرله الفت ذوق وشهوت تاميله جایکیر ومستقر اولدی . ایشته خلافت سنیه‌نك اعوام تشتت وتزلزلنه مصادف اولان فتح خاقانینك تعقیب ایلدیکی بو درلو کیفیات غریبه‌دن طولاییدرکه جزیره‌ده باقی قالان خرستیانلرك دین مبینه سلوك ایله شرفیاب فخر جاویداولملری ممکن اوله‌مامش وکتلهٔ مؤحدینك قوهٔ نامیه‌سی دخی محروم فیض وکشایش بر حال تدنیده قالمشدر . نتیجهٔ سفاهت اولان انقراض ذریت واسراف ثروت کبی ایکی اژدر هلاهل فشان بالطبع زمرهٔ اسلامه مسلط اولمقده قطعیاً تأخر ایتمدی . بین المسلمین جاری اولان ضدیت ومنافرت دخی مضرات سیاسیه تولیدندن دور قالمدی فی‌الحقیقه بر بریله اوغراشمقدن غیر خالی اولان مسلمانلر آره‌سنده بنه خرستیانلرك القاآتیله بر چوق نفوسك قیرلدیغی جملهٔ روایاتدندر . نخوت وجبروتنه قارشی کردن فراز اولانلره برازباروتله برقورشوندن متشکل بر تقدمه ارسالی وعدم تأثیری حالنده سلاح غدر وشقاوتله‌مقابله‌اجراسی

بر عادت عمومیه حکمنی احراز ایتمش ایدی شو حالده کبر جاهلانه‌یه
مبتلا اولان زوربالرك نهایت رذالت هکمونیاسنی قزانمق مقصدیله
بر برینی جرح وقتل ایلمکدن حیا ایتمیه‌جکلری شبهه‌سزدی .
ایشته بو حال وجودی استثقال اولنان بر اسلامك رفع وجودی
ایچون خرستیانلرك استعمال سلاحنه لزوم براقیوب اعمال
دسائس ایله باشنه دیکر بر اسلامك مسلط ایدلمسی کافی ایدی .
ماحصل قوهٔ انضباطیه‌نك تماماً مفقود بولندیغی بو دورده ایدی که
روملر محافظه‌یه چالیشدقلری صلح ومسالمت حقیقیه سایه‌سنده
استحصال منافع بختیارلغیله بهره‌یاب افتخار وسایهٔ مرحمت
سرمایهٔ عثمانیه‌ده ! شمه‌دار شوق ومسار اولمقده ومسلمانلر
ایسه بالعکس مبسوط اولان مائدهٔ سفاهتدن استفاده املنه
وکبرو وجبروت عالمنده اسبر ا'ن حاکمیت اولمق هوسنه مغلوب
اوله‌رق نکبت اخیره‌نك مسئولیت معنویه‌سنی درآغوش ایتمکده
ایدیلر هر طرفده قوریلان مجالس عیش وطرب تأثیریله روا .
جیاب تعمم اولان ذوق سفاهت هر کسی مفتون عالم آب
ایلمر ایکن خرستیانلر یالکز سعی وعمللرندن استفاده‌یی
دوشونمشلر واستحصالات روزمره‌لرینه دوام ایلمشلردر .
اعمال نفوذ حاکمیت ایلین دره‌بکلر دخی قارشولرنده بر قوهٔ
مانعه‌یه مصادف اولمینجه آرتق سوء استعمالاتی حد نهایه‌یه
وارمغه جرأتیاب اولدیلر زوربازوی اعتساف اسلام وخرستیان

بتون ضعفا وبیچارکانك باشنه مسلط اولدی وحکومت بوحالله
یبانجی وسیرجی کبی بروضعیت آلمقدن باشقه بر شی یاپمغه مقتدر
اوله‌مدی ایشته جزیره حرکات اختلالکارانه‌سنك مبدائی بودر.
هیچ شبهه یوقدرکه بوصره‌ده خرستیانلرك تهییج تأثراتنه‌بادی
اولان مظالم تغلبکارانه قوهٔ حکومتله کلیاً نابود وحقوق عباد
مظهر عدل وحقانیت اوله‌رق اسارت محکومانه اصلاً مفقود
بولنمش اولسه‌یدی نه احکام شرع شریفه کمال مطاوعتله ملتزم
صلاح وسکینت اولان جمعیت رصینهٔ اسلامیه ونه‌ده زیردستانه
حرمت ورأفت ، اجراتنده خلوص نیت صاحبی بولنان حکومت
عثمانیه علیهنده انکسار وانفعاله دلالت ایده‌جك علائم جزؤیه‌یه
رواج ویرمك امکانی حاصل اوله‌مازدی . نه‌چاره‌که امتیازات
مذهبیه‌دن فرجه‌یاب حلول اولان فکر استخلاص ناقابل اطفا
بر حریق هائل صورتنده کسب وسعت میل ایتدکجه مقتضیات
عصریه‌دن بی‌بهره واختراعات وکشفیاتدن بیخبر اولان اولیای
امور رسمی وغیر رسمی هردرلو الجاآت مبرمه‌یه مراجعتله
استعداد مضرینی شمر ایتمکدن چکنمامکده ایدیلر. نهایت حضرت
عیسی نامنه ایدیلن یمینلرله مستقر اولان فکر افتراق هر طرفده
وظائف مودوعه‌سنی ایفایه واودقیقه‌دن اعتباراً جزیره‌یه بر آفت
سماویه کبی استیلایه فرصتیاب اولدی . روملر ، سلاح بدست
شقاوت اولان اهالیٔ غیر مسلمه‌یه علناً صحابته جرأتیاب

اولان روسیه‌نك مملكتیندن صربستانه ، صربستاندن موره‌یه پای انداز ظفر اولدیغنی كورر كورمز همان اعلای صـدای تظلمه ومسـلمانلری مادةً و معناً تعزیره مسارعت ایلدیلر . وكندیلرینه سپراغتشاش اولمغه مستعد اولان اسفا كیا قضاسنی یك جزؤی اولان مسلمان اهالیسـنه قصابت ایتمك صورتیله كندیلرینه تخصیصه قویولدیلر .

صـنادید رومك وردزبانلری بالطبع استحصال حریتدن عبارت ایدی . فقط حقیقت حال استحصال حریت اولمیوب استقصای استقلال اولدیغی اللرنده‌كی بایراقلردن تماميله مستبان اولیوردی . نهایت بودرلو اختلالاتك ثمره‌سی اراه‌رق مظهر استقلال وطقسان بش حلبا قرار نامه‌سیله‌ده بو اسـتقلاللرینی تأیید ایله وایه‌دار اقبال اولدیلر اتنیكی‌اتریانك فعالیت‌شدیده‌سی ایشـته بودوردن باشلار . وقتیله قلمه آلنـان براثر عاجزیده بودو، منحوسك صفحات متعدده‌سی ارائه ایدلمش اولدیغندن داخلی عصیانلرله حاكمیت عثمانیه‌نك نه صورتله نزع ایدلمكده اولدیغی ، اتریا ایله كلیسالرك نصل غیرت‌ایلدكلرینی كوسترمش اولمق اوزره ایجـاب ایدن بعض یرلرینی عیناً آتی‌یه درجنی مناسب كوردم :

« کریدجزیره‌سی قان‌ایله بوغرلمشدر
دینیله‌بیلیر .

کریدده‌صلیب‌هلاله نصل غلبه چالدی والحاق‌امر واقع حالنه کتیرنجه‌یه قدرنه‌کبی‌انتریقه‌لراحداث وتطبیق ایله‌دی .

فتح خاقانیده سیللر کبی آقان دماء مجاهدیندن قطع‌نظرانیدنکی انریاجمعیت فسادیه‌سنك تأسسندن بوزمانه قدر صوری آسایش زمانلرنده وهمان‌اون سنه‌ده‌برظهورایدن‌بحرانلی اختلاللرده اوقدر معصوم قانلر هدر اولمشدرکه تصوری وجدان طاشیان انسانلره دکل اك طاش یورکلی انصافسزلره بیله دهشت ویرر .

نفاست اقلیم وجبادت هوا کبی مواهب قدرتك اك ممتاز خصائصنه‌مظهر اولان بومبارك جزیره‌نك عجبانه‌کناهی وارکه بویله دلخراش براستدراج هائل ایله سنه‌لردن بری‌زمین‌مصائب وفلاکت اولمقدن مصون قاله‌میور .

فرض ایده‌لم‌که روم فترتی تولید ایتمش اولان اختلالات داخلیه اثناسنده‌قوتلی اللرله تهزیزایدلمش اولان ناقوس‌انتباهك سلب حضور ایتمسنی مشروع کورنلرك ادعاسی تماماً مقرون حقیقت اولسون .

فرض ایده‌لم‌که‌تعاقب ایدن غلیانلرك اکثریسی محبت‌وطنیه

وآرزوی حریت کبی ملکات وجدانیه تأثیرات مبرمه‌سندن منبعث بولنسون .

یاهیچ برسبب وبهانه یوغیکن طقسان بشده ایقاع اولنان وانکلیز قونسلوسنك انضمام تشویقیله حصول بولان اوسوروکلی اختلالك مؤثر حقیقیسی ندر ؟ کیمسه انکار ایده‌مزکه ترقیات مادیه ومعنویه‌یه متکفل واونوع مقاصد علویه‌نك حصولنه خادم احکام رصینهٔ قانونیه ایله اداره اولنان برمملکت؛ مساعدات واقعه‌دن استفاده وچمنزار سعادت اتملق بختیارلغنی ادراك ایده‌مزسه هیچ بروقتده مظهر فیوض مدنیت اولمق امکاننه واصل اوله‌مز .

اوت، عناصر مختلفه‌دن متشکل برجماعتك ودها طوغریسی مرکز ملیسی خارجده بولنان بر ملتك آرادیغی وحکومت متبوعه‌سنك شان استقلالنه مخالف اولمیه‌رق وجداناً طلب ایلدیکی حقوق مقدسهٔ بشریه حقیقةً ولولهٔ فریاد عمومی‌یی انتاج وایدیٔ عصیان ومخالفته عرض افتقار ایتمه‌دن اول الطاف رسمیه ایله مفاخر عمومیه زمره‌سنه الحاق واجراآت حکومت دخی اکا ربط والصاق اولنملیدر. فقط اونوع مساعداتدن استفاده ایچون اهالینك استعداد وقابلیتی اونقطه‌یه معطوف وقوای مخربه‌نك حلولنه بادیٔ مؤثراتك عدمی مشهود اولمق لوازم اساسیه‌دندر. حالبوکه سکسان ایکی سنه‌سندن بری جزیره‌نك آفات متوالیه‌سنه

سبب مستقل اولمش اولان اختلالجیلرك اصل آرزوی حقیقیسی استحصال حریت اولمیوب بلکه دیناً ولساناً مربوط بولوندقلری حکومتك جزیره‌یه استیلاسنی تأمین ویا حکومت معززه‌مزك منافعنه مغایر احوال مادیه ومعنویه‌یی استحضار ایتمکدن عبارت بولندیغی دلائل عدیده ایله قابل تأیید واثباتدر .

حتی مقدمهٔ اختلالات حکمنده اوله‌رق (١١٨٣) ده حصوله کلن ایلك هیجان ، اسارت منفوره مزاحمنی رفع ایتمك احتیاجندن زیاده نظرینی قریمه ودولت عثمانیه‌نك اضمحلالنه عطف ایتمش اولان روسیه دولتنك تأمین مظفریت مقصدیله جزائر بحرسفیده سوق ایلدیکی مشوقلرك بذل ایلدکلری سیم وزردن ایلری کلوب یوقسه روملرك سویهٔ عرفان ملیسی بوکا مساعد بولنمدیغی وحصوله کلن اختلالك یالکز اسفاکیه قضاسنده باش کوستردیکی حقائق تاریخیه‌دندر . معلومدرکه بوحادثه‌نك نتیجه‌سی روسیه چارینك خرستیان عثمانلیلر اوزرنده نوعما بر حق نظارت وحمایه احرازینی متضمن بولنان قاینارجه معاهده‌سی کبی مادةً ومعناً برچوق ضایعات مهمه‌مزه سببیت ویرمش اولان تعهدرسمیدر. آندن صکره خرستیانلرك برودت قلبیهٔ عمومیه‌سنه دلالت ایده‌جك هیچ برحال ظهور ایتمامش واسلام وخرستیان همدست وفاق اوله‌رق نعمت اسایشدن مستفید اولمق مسلکنه مداوم بولنمشیکن ١٢٣٦ ده ظهور ایدرك طول مدت دوام

ایتمش اولان دیکر بر ایکنجی اختلالك دخی روسیه دولتنك تعقیب ایلدیکی مسئلهٔ تحلیلیه‌یی تسهیل مقصدینه مبتنی بولندیغی اذنی ملاحظه ایله اکلاشیله بیلیرکه خاتمه‌سی طونه یسارینك عثمانلیلر طرفندن تخلیه‌سی و بکرش معاهده‌سنك تأکیدیله یونان استقلالنك تصدیقی کبی تحملفرسا مصائب سیاسیه دومانلرینك آفاق وطنمزه یایلمسندن عبارت قالمشدر. شوحاله کوره مصادمات واقعه‌یی احتیاجات معنویهٔ محلیه‌دن زیاده تشویقات خارجیه‌یه عطف ایتمك دها زیاده موافق نفس‌الامر اولمزمی ؟

هله بین‌العوام « شره‌تی » نامیله معروف اولان اختلالی دخی اورتودوقس کلیساسی حقنده ادعای حاکمیته قیام ایتمش اولان معهود روسیه چارینك قلعه‌یی ایچردن فتح ایتمك تدابیریله دولت معززه‌مزه قارشی اختیار ایلدیکی تجاوزات حلولیه‌یه ربط ایتمکدن بشقه نه‌سبب معقول تصور اولنه‌بیلیر ؟

پك صریح اولان بو محاکمات تاریخیه جزیره‌نك طالع ترقیاتنده رونمون اولان ظلام مؤلمه‌یی استخراجه مع زیادةٍ کافیدر ظن ایدرم :

اوچ بیوك آفت جزیره‌یی شایان مرحمت بر حاله کتیرمشدر :

(١) دولت علیهٔ عثمانیه‌نك کوپریلیلردن صکره عسکری ، ملکی، عدلی، اداری ، هر نوع ترقیاتدن وتهدیدینی ایقاعه کافل سطوت قاهره‌دن محروم قالمسی و دولته بحقٍ خدمت ایده‌جك

رجال سیاسیه‌نك فقداننددن ناشی بو امر خیرده دخی اخیراً عصرك ایجاباتنه توفیق اداره اولنه‌مامسی الك نهایت داخلاً روابط اجتماعیه‌نك انحلالنی منتج اوله‌رق ممالك عثمانیه سرتاپا بر حکو- متسزلکه دوچار و موازنهٔ عمومیه‌یی محافظه ایده‌بیلمك قابلیتی دخی بیدربی محو و منقرض اولمشدر .

(٢) جهانکیرلك داعیه‌سیله اورته‌یه آتلمش اولان روسیه‌نك تنظیم ایلدیکی خط حرکتك الك مهم جهتی خلافت اسلامیه‌یی تذلیله و بو صیره‌ده عثمانلی عناصر غیر مسلمه‌سنی انتباهه دعوتله حکومت متبوعه‌لری علیهنده استعماله منحصر بولنمشدر .

(٣) امتیازات اجنبیه و مساعدات مذهبیه هر نوع تلقینات مضره‌نك نشر و تعمیمنه مساعد اولمق حیثیتیله نهایت ایکی عنصر آراسنده‌کی رقابت، عداوت دینیه‌یه منقلب اوله‌رق اسلام وخر- ستیان بر برینه عدوی جان اولمش ایکن و احیفا که ملت، علوم عقلیه و نقلیه‌ده حائز نصاب کفایت اولمیان و ایجابات عصریهٔ سیاسیه‌دن بی خبر اولان بر طاقم جهله‌نك زبون نفوذ وتحکمی اولمشدر .

شو حاله نظراً ، جزیره‌نك اقبال سیاسیسنی حکومت سنیه‌نك اصلاحات داخلیه‌سیله خارجاً استقلال ملکیسنی وقایه‌یه خدمت ایده‌جك اجرآت عسکریه‌سنه مربوط عدا تمك ضروریدر. فی الحقیقه ، سلطان مجید بی‌مدانینك دور حکومتنده کرید

فرقهٔ مخالفه‌سنك بر كونه حال انفراده قيام ايتميه‌رك منقادانه بر صورت تابعيت شعاريله محافظهٔ اسايشه اهتمام ايلمسی تنظيمات خيريه‌نك داخلاً حصوله كتيرديكی سعادت حقيقيه ايله قريم مظفريتنی تأمين ايتمش اولان اصلاحات عسكريه‌دن ايلری كلديكی ادنی مرتبه ملاحظه ايله تبيين ايدر اعتقادنده‌يم .

واقعا مصر ايالت ممتازه‌سنك ادارهٔ احرارانه‌سندن جزيره‌نك مستفيد اولديغی و او زمان مشهود اولان امنيت عموميه‌نك ادارهٔ مذكوره‌يه عطف واسنادی لازم كلديكی مقام اعتراضده درميان اولنه‌بيلرسه‌ده تشويقات خارجيه‌نك ادارهٔ مصريه ايله تحديدينه امكان متصور اولمديغنه و حكومت سنيه‌نك موازنهٔ سياسيه‌يی محافظه خصوصنده‌كی اقتدار ولياقتيله متناسب احوالك ظهوری محقق بولنديغنه نظراً ادارهٔ مذكوره‌دن زياده او خاقان جليل القدر ايله وزرای عاليشانانك ابراز ايلدكلری همم اصلاحپرورانه‌يی كافل حضور وامنيت اعتبار ايتمك دها مناسب دكلميدر؟

حتی مصر حكومتنك قطع روابط اداره‌سيله باب عالی استقلال قديمنك صرف برلی كبرا و وجوهنك مراجعتيله اعاده اولنمسی و بو بابده‌كی قرارك ينه رشيد پاشا مرحومك زمان صدارتنه تصادف ايتمسی بو خصوصده‌كی اصابت رأيمزه دلالت ايدن براهين تاريخيه‌دن عد اولنمازمی ؟

خلاصه ، حكومت سنيهٔ عثمانيه داخلاً اصلاحاته وخارجاً

تأييد سطوتنه دوام ايتديكى مدتجه جزيره مسعود بر دور رفاهه و بالعكس ادارهٔ سفاهت و استبداده وسياسهٔ محكوميت ومغلوبيته دوچار اولديغى زمانلرده لك دلخراش بر وضع سفيلانه‌يه معروض قالمش ومنفى هيچ بر قدرت مؤثره ابرازينه موفق اوله‌مامشدر.

بوندن طولاييدركه پارس معاهده‌سنك عقدندن صكره عودت ايدن احوال لاقيدانه‌يه تبعاً ، او زمانه قدر حال سكونتده بولنان او جزيرهٔ مسعوده ينه سوائق اختلاليه‌يه و بالطبع چكاچاك سيوف عصيانه دوچار اوله‌رق باشدن باشه آلودهٔ خون شهادت اولدى تحصل ايدن و لسان عوامده باديسنه نسبتله (ماوروينى) نامنى قزانان اختلال كبيركه ١٢٧٢ آپوقورون واسفاكيا قضالرنده‌كى حاكميت اسلاميه‌نك زوالنه مبدأ اعتبار اولنسه كركدر . سنه‌لرجه اجراى حكم خسار ايتمدكجه و بر چوق خانمانلرك محو وانقراضنى تسهيل ايلمدكجه موقت بر مدت ايچون اولسون ظاهرى بر سكونته منقلب اوله‌مامشدر .

معهذا بو دور متاركه ينه حكومت عثمانيه ايچون بر نعمت سياسيه صورتنده تلقى‌يه شايان ايدى فقط سرير شوكتمصير عالى‌يه رونقساز اولان سلطان عزيز ايله پيرولرنده فكر اصلاح مفقود بولنديغندن منتهى مفارقت اولان عنصر رومى‌يى روابط جديدهٔ اجتماعيه ايله قبله‌كاه عثمانى‌يه توجيه ايتديرمك ممكن اوله‌مدى . هاجى ميخائلى كبى خون اسلام حريصلرى ينه نقاب مشروعيته

بورونه‌رك مجاهدۀ وطنیه سودالریله ساحۀ عصیانده باش کوستر‌
دیلر ١٢٨٢ بو سفر بالاده کوستریلان مهمۀ سیاسیه‌یه عطف
نظر اهمیت ایلمکده باب‌عالی تأخر ایتمدی ایجابات عصریه‌دن
آز چوق وابه‌دار وقوف اولدیغنی بالفعل اثباته مسارعت‌ایتدی
استقلال تام ایله عالی‌پاشایی جزیره‌نك اصلاحنه مأمور ایلدی :

بودیپلومات، مؤثرات نکبتك اك قویسی اولان داخلی
حکومتسزلکی رفع ایتمك لزومنی تقدیر ایله اهالینك طبعاً
مألوف بولندیغی حریت سیاسیه ومدنیه‌یی قبول و بر فرمان
عالی‌یه ربط ایله اختلالجیلرك جلب قلوبنه همت ایتمش ایسه‌ده
نه چاره‌که یونانستان کبی قوۀ نامیه‌یه هنوز مظهر اولمش اولان
وتوسیع ملکه محتاج بولنان بر دولت مجاوره‌نك معناً ادارۀ
محلیه‌یه اقتحامنی مستوجب بعض امتیازات مخصوصه اعطاسنه
دخی مساغ کوسترمش اولدیغندن بو تاریخدن اعتباراً روسیه‌یه
وبناءً علیه یالکز بر دولته منحصر بولنان سوائق خارجیه
زمامنك تضریر دولت خصوصنده متحد ایکی دولت مشارکه‌نك
ایادیٔ تسویلاتنه تسلیم اولنمغه میدان ویرلمش ومؤثرات داخلیه
ایسه دها مزعج بر درکه‌یه اقتران ایله (پان الینزم) خلیاسنه
خدمت ایدن جمعیت خفیه‌نك حاکم معنوی اولمسنه و ملکیت
عثمانیه‌نك حقیقی انقراضه یوز طوتمسنه بادی اولمشدر .

ایلك همت کلیسا واعظلرینك افکار سیاسیه ایله تنورینه منعطف اولدی. منتسبلرینی امور دنیویه ایله اشتغالدن وحتی ملاحظهٔ فردادن منع ایله بر حیات مجردانه و تعبیر آخرله مسلك خانه بردوشانه توصیه ایلین دین عیسوی کلیسالرده ایراد اولنان ادیبانه نطقلر وآتشین موعظه‌لر تأثیریله یواش یواش اس حیات سیاسیه اولمغه وعامه‌یه ساری اولان فکر مذلتی امل علویته تحویله باشلادی.

ایکنجی نظر غیرت معارف محلیه‌نك توسیعنه تعلق ایلدی. شایان حیرتدرکه بالذات پای تخت سلطنت سنیه‌ده مکاتب ملکیه‌نك نامی ایشیدلمدیکی وبلکه علوم سیاسیه‌نك وجودینه بیله احتمال ویرلمدیکی برزمانه تصادف ایدن بو دورده جمعیتك مساعیٔ فداکارانه‌سندن استفاده بختیارلغنه نائل اولان جزیره بر نظارت حمیتکاری تحتنده مظهر زاد معرفت اولمقده‌وپارس دارالفنونلرندن مأذون علوم سیاسیه متخصصلریله اطبای‌ماذو-نه‌نك مساعیٔ غیورانه‌لرندن استقبالاً اولسون استفاده اولنه بیلمك امکانی تأمین وبیکس اولان اطفال وصبیاندن هرسنه آتنه واوروپا مکتبلرینه شاکرد قید ایتدیرمك تدبیرینه دوام ایلمکده ایدی. بیچاره مسلمانلرایسه ملتقی وحلبیٔ صغیر عالمندن طیشاری چیقه بیلمك امکاننه عدم مظهریتله زبون کابوس غفلت بولنمقده ایدی. بونك نتیجه‌سی اوله‌رق عالم عثمانی،مقبرهٔ

اضمحلال وادبارده و جهان رومی اوج عرفان و اقبالده نمودار اولدی . نهایت بربشقه یدهمت دخی امتیازات واقعه‌دن بالاستفاده لوازم مدنیه‌نك استحضاربنه واسلاملره نسبةً بك دون اولان ثروت عمومیهٔ یسوعیه‌نك تزییدبنه مؤكل اولدی .

او درجه‌كه سفیل وپریشان اولان بر طاقم خانه بردوشلر شهدای اسلامیه‌نك اراضیسندن ودیون جسیمه آلتنده ایكلیانلر دخی عفو دیون امرنامه‌سنه مستند اولان مسامحهٔ حكومتدن بهره‌دار اوله‌رق كیت كیده حقوق ملكیه ادعاسنه قدر احراز صلاحیته ساعی اولدیلر .

ایشته جزیره‌نك نحوست طالعنه اساس اولان یوقاریده مندرج مواد مهمه‌نك اوچنجیسیده بو صورتله ساحه آرای تعین اولدی .

هیهات كه نه حكومت سنیه اصلاحات ملكیه و عسكریه‌سنه اقدام ایله ادامهٔ سطوته ونه‌ده حاكمیت عثمانیه‌نك نكهبان محلیسی اولان جزیره مسلمانلری و سائل ترقی‌یه توسل ایله اكتساب فروزبنته صرف همت ایتمامش اولدیغندن اوزمان وضع اولنان مبنای مخالفت تمامیله اساسكیر متانت اولدقدن بشقه‌بلونه مظفریت مغلوبانه‌سنی متعاقب اجرا قلنان توسیعات امتیازیه سائقه‌سیله غایت محتشم بر بنای استقلالك تأسسنه دخی روی موافقت كوسترلمش و نتیجه‌سنده حكومت سنیه و بالاضافه جماعت اسلا-

میه‌نك كلشنسرای سعادتی آبیاری فیض وطراوت یرینه بالعكس بخار آلود بر نیران خرابی و مذلتك تأثیراتنه هدف اولوب قالمشدر .

احسان اولنان و حلیا معاهده‌سیله بنام اولان ٩٥ فرمانی روملرك برات نجاتی و عثمانلیلرك كتابهٔ سنك مزاریدر بویله بر حریت سیاسیه دنیانك هیچ بر جهتنده نه كورلمش و نه ایشیدلمشدر جزیره‌نك حاكمیتی یونانیلره ویریله‌رك عنصر عثمانی صوری بر حمایه آلتنده هر نوع حقوق مقدسه‌دن محروم وهم بر نعمت سیاسیه‌دن منكوب و مأیوس براقلدیغی كبی نفوذ حكومت دخی كاملاً عنصر متغلبك پنجهٔ تحكمنه ترك اولنمش و ضابطهٔ عدلیه ایله محاكم ، جماعت محكومه‌نك حیاتنه دشمن وفرط تعصبله متمیز بر طاقم مشوشلرك النه توديع ایدیله‌رك عالم اسلامك دواهیٔ مخربه آلتنده زبون قالمسنه جواز كوسترلمشدر .

عالم مدنیت شو معاملهٔ اعتسافكارانه‌دن طولایی تا بمحشر مسؤل قالسه كركدر . حضرت عیسی‌نك اولاد مقدسه‌سی اولوب ! محمدیلرك زیر نفوذ و تغلبنده بولنمق بهانه‌سیله هر زمان شایان رحم و شفقت وبلكه روای اعانه ورأفت كورلمش اولان كرید مجاهدلرینك امال صلیبیهٔ غربیه‌یه بالاستناد الك بیوك مأمورین سیاسیه ایله قونسلوسلرك زیر حمایه و نظارتنده اوله‌رق اوزماندن

اعتباراً تدویره چالیشدقلری چرخ اداره اوقدر رنکین صفحات و تماتی حائز ایدی که منافع عثمانیه یه آشنا اولمق لازم کلن باب عالی دخی اکثر اوقاتده اوصوری الواح مزینه یه آلدانه رق یا ، اورنه یه آتیلان مطالب مضره نك حسن تلقیسیله سرعت قبولنده اصلا تردد ایتمامش ویا ، مداخله ایدن اجنبیلرك تلقینات و تبلیغاتنه روی موافقت کوسترمشدر .

اودرجه که بربرینی تعاقب ایتمش اولان مسائل معلقه نك هیچ بری منافع معززه دائره سنده حل اولنه میه رق کیت کیده مبنای التحاق کسب رصانت ایتمش وحاکمیت عثمانیه جعلی بر نقابدن عبارت قالمشدر .

ایشته خامه ران وصف وتعریف اولدیغمز دورهٔ اغتشاش بویله آمال غریبه نك قوهٔ محصله سیله تدویر اولنمش براداره سخیفه نك نتیجهٔ ضروریه سیدر .

استقصای حقائق ایچون اودورك مقتضیات واجراآتنی مجملاً نظر تدقیقدن کچیره لم :

معلومدرکه سوائق وجدانیه ایله معرکهٔ وطنیه یه آتیلان وتضییقات اداره زنجیرینی قیرارق منافع ملیه سنك محورینه دسترس اولان هر بر جماعت مظلومه نك اخص آمالی ، وسائل ترقیسنی استحصال ایله مظهر نعم حریت اولمق وقلبنده مرکوز آمال بعیده وارایسه اکا ده برشهراه سالم بولمقدن عبارت ایدوکنه

نظراً روسیه‌نك قوهٔ مظاهرتیله سودای استقلاله یاپیشان کرید مجاهدلرینك دخی قریب وبعید برطاقم آمال خصوصیه‌یه خادم اولملری لازم كله‌جكی آشكار ایسه‌ده مطبوعات غربیه‌نك ولولهٔ شكایاتنه استناد ایدن بوشیمارق چوجقلر، فطانت سیاسیه‌یی رهبر حركات اتخاذ ایدن اقوام سائره كبی نقطهٔ منتهایه وصول ایچون تأنی واحتیاطه رعایت ایتمكی اصلا درخاطر ایتمیه‌رك خلیا مقاوله‌نامه‌سنك بخش ایتدیكی اقتدار وصلاحیتی الك بعید اولان امللرینی استحصاله صرف ایتدكلرندن بو اوغورده سبق ایدن كافهٔ مساعی واعمال حمیتكارانه‌لرینك تاریخ عمومیده شاذ برموقعی اشغال ایتدیكنه شبهه اولنه‌مز .

حكومتك تنسیقات وحركاتنه وموجود نظاماتك مقاصد اصلیه‌سنه عطف اولنان مظالم اداره‌یه نهایت ویرمك بهانه‌سیله اراقهٔ خون جلادتنه تشویق اولنان اهالینك باشنده‌كی كابوس مزعج، اختلالات مستقبله‌یه‌دخی اس الحركت اتخاذ اولنه‌بیلمك مقصدیله تاثیرات سابقه‌سنده مستقر طوتلمش و سعادت عمومیه‌یه متكفل وسائطك هیچ بریسنه توسل اولنه‌مامش اولدیغندن مختاریت اداره فرمان عالیسی دخی سلسلهٔ اغتشاشاته حدفاصل اولمق مزیتندن تعاری ایده‌مامشدر .

دور مختاریت، نظر بصیرته چارپه‌جق هرنوع آثار عمران

وهمتدن محرومدر ، شوسه‌لره، ليمانلره، آنتروپولره، مؤسسات سائرهٔ نافعه‌يه محتاج اولان جزيره متمادياً پای حقارت آلتنده ازديرلمش وحكومت سنيه‌يه اولان ارتباط اقتصادی وسياسيسی بوخصوصده واجب‌التوسل اولان كافهٔ تدابيرك عقامتنه سبب يكانه كوسترلمك صورتيله جلب دقته اهتمام اولنمشدر . بوندن طولاييدركه اهالينك وسائط مدنيه‌سنی تأييد ومستحصللری قيود مانعه‌دن تخليص ايتمك شرائط اساسيه‌سنه مبنی بولنان حريت اداره هريرده افرادك قوای طبيعيه‌لرينی اوج اعلای كماله‌ايصال وشيرازهٔ اجتماعی دها متين ودها اساسلی روابط حقيقيه ايله تحكيم ايلركن بالعكس جزيره‌نك مقدراتنده عادتا تشكيلات اجتماعيه‌يی مخل برصورت مضرانه‌ده تجلی ايتمش وزراع قيود اسارت آلتنده ازيلوب قالمشدر .

جماعات مختلفه‌يی مستقل برهيئت سياسيه صورتنده تشكيل ايتمك كيمسه‌نك خيال وخاطرينه كلمديكی كبی صوری اولسون زراعت وصناعت محليه‌نك ترقيسنی مستلزم مساعئ اجتماعيه صرفنه دخی اهميت ويرلمامشدر .

والحاصل عدالت، اخوت. مساوات قوای اختلاليه آلتنده پابند نفوذ وتغلب اولديغندن آهنك عمومئ اداره‌ده بك بيوك برتشتت حكمفرما اوليور ايدی .

مشهود اولان اعمال ومساعیٔ عمومیه، ایجابات اجتماعیه‌دن زیاده آمال غیر ممکنه‌نك انفاذی کبی مقاصـد موهومه‌یه ابتنا ایدلمش وکافهٔ منابع اختلالیه علی حاله ترك اولنمشدر .

واقعا برآرالق تسویهٔ طرق نامیله برقومیسیون تشـکیل واجرا آتنه قارشـولق اولمق اوزره کافی مقدارده مبالغ دخی تخصیص اولنمش ایسه‌ده خفیاً اجرا قلنان تشویقات اوزرینه بك آز برمدت صوکره اهالی طرفندن کوستریلان اوفق بر تمرد نتیجه‌سـنده همان کلیاً لغوی جهتنه کیدلدیکی مثبتدرکه تصریحات آنفه‌مزك اثباتنه مدار اولان دلائل واضحه‌دن بری‌ده بودر. ینه بوقبیلدن اوله‌رق اوقتراوارسملرینك وضع واحداثی صورتیله اقتدار سـیاسیسنی ابراز وقرای موقوفه‌یی بدله ربط ایتمش اولان مجلس عمومیٔ ولایت شکایات عدیده تولیدینه مسـاعد اولان اعشار کبی رسوم مضیقه‌نك لغوی جهتنه کیتمکدن ماعدا التزام کبی مادهٔ ومعناً مضرتی مسلم اولان صور جبایتی حقنده برتدبیر مصیب اتخاذینه دخی بناشمامشدر. ضابطهٔ عدلیه اولسون محاکم اولسون اختلالجیلرك ایدیٔ مداخله‌سنه ترك اولنه‌رق نه تنسیقات واصلاحاته تابع طوتلمش ونه‌ده حاکمیت عثمانیه ایجاباتنه مخالف حرکاتده بولنان مأمورینك محاکمه وتأدیبنی کافل اجرآت جدیه‌یه تشبث اولنمشدر .

ژاندارمه‌نك تنسیقی ایچون انکلتره‌دن جلب اولنان معلم

ـ كه ميرآلاى رتبه‌سنى حائز ارباب وقوف ومعلوماتدن اولديغى حالا روايت اولنمقده‌در ـ جدى بر فعاليتله ايشه مباشرت ايلديكى وموفقيت كامله‌سى دخى مأمول بولنديغى حالده پاچه‌لرينى صيوايه‌رق هردرلو اجراآتى عقيم براقمغه كيريشمش اولان قوميته اركاننك تصنيعات ومداخلاتنه تاب آور اوله‌ميه‌رق اك نهايت اوده اون بش كونلك بر اشتغالى متعاقب ترك مأموريت ايتمكه مجبور قالمشدر .

پوليسه عائد امورمهمهٔ انضباطيه‌ايچون اك بيوك فداكارلغى بيله اختياره دركار اولان مجبوريت شديده‌يه رغماً جزيره بو خصوصده دخى محروم براقيله‌رق او وظائف مهمه جاهل ومتعصب برسورى ژاندارمه افرادينه توديع اولندقدن ماعدا سنه‌لرجه عقد اجتماع ايلين مجلس عمومئ ولايتده بوكا دائر شق شفه‌يه جرأت ايدنلر دخى كوردكلرى ضربهٔ تحقير نتيجه‌سى اوله‌رق بر كوشه‌يه چكلمك مجبوريتنده قاليورلر ايدى .

محاكمك اصلاحيله مبناى عدالت ديمك اولان اصول محاكمات وتشكيل محاكم خصوصنده مجلس عمومينك حائزاولديغى صلاحيتدن استفاده وامر آسايشك تقرير ومحافظه‌سنه همت ايدلمك مطلوب قطعى وعثمانليلرك يكانه املى محفوظيت عرض وجان ومالدن عبارت ايكن شايان حيرتدركه ترقيات حاضرهٔ مدنيه‌دن آزچوق حصه‌دار اولديغى تشكيلات عدليه‌سيله اثباته

موفق اولان جزیره بو خصوصده دخی آمال خفیهٔ ملیه‌دن تجرید نفس ایله جریحهٔ احتیاجاتنه مرهمساز اوله‌بیلمك امكانتی ادراك ایده‌مه‌مشدر .

یونانستاندن جلب اولنان بر منتسب حقوق طرفندن تهیه واحضار ولاجل‌التصدیق مجلسه تودیع اولنمش اولان كافهٔ نظامات یونانستان‌ایله‌جزیره آره‌سنده برمناسبت صهریه‌تولیدینه خادم اولمق فكرینه ابتناء ایدیله‌رك استعداد محلی ایله احتیاجات ظاهرهٔ عدلیه‌نك مشمول نظر اعتبار اولنمسنه جواز كوسترلمامشدر . بونوع مقرراتك نهایت قرق كون ظرفنده یا تصدیق ویارد ایتمك مجبوریتنی تعهد ایتمش اولان باب‌عالی ایسه قحط رجال جهتیله آز بر مدت ظرفنده تعمیق ایده‌بیلمك موفقیتنی ابراز ایده‌مدیكندن آمال یونانیه همان هیچ بر حائله تصادف ایتمكسزین كاملاً امكان حصوله مظهر اولمشدر دنیله‌بیلیر . مجادلات شخصیه‌نك حصولنه مستعد اولان حقوق ملكیت دخی معهود عثمانلی قانون جزاسندن بشقه هیچ برقوهٔ‌مؤثره‌یه ربط اولنمدیغی شویله طورسون اراضئ خالیه معلوم اولوب‌ده برآرالق دفع‌اولنان مهاجرین اسلامیه‌نك تكرار اسكاننه‌میدان ویرلمامك مقصدیله بو وظیفهٔ معتنایی ایفا ایده‌جك نه بر دائرهٔ رسمیه ونه‌ده برقانون مصیب احداث ایدلمامشدر . شواحوال امنیت شكننانه‌یه قارشی عثمانلیلرك یكانه‌امید واستنادكاهی بولنان

ومحافظهٔ امنیته واسطهٔ مؤتمنه اولدیغنی دفعاتله اثبات ایتمش اولان قوهٔ عسکریه دخی انظار حرص وملعنتدن مصون قالهمامشدر. مصارف مبرمهٔ عسکریه یه قارشـولق طوتلمش اولان واردات رسومیه نك ترکی طلب وتهدیدات علنیه ایقاع اولنهرق الك نهایه مرخص صفتیله جزیره یه کوندریلان محمود جلال الدین پاشـا واسطه سیله نصفنك محلی صندیغنه ترك اولندیغی اعلان اولنمشدر. ماحصل جزیره یی یونانستانه الحاق ایتمکدن عبارت بولنان آمال ملیه مختاریت اداره نك جالب حضور وسعادت اولمسـنه مانع اولهرق نه آسایشه خادم اولان وسائل اداره یه باقیلمش ونه ده ثروت عمومیه نك تزییدی ایله منافع اقتصادیه نك حصولنی تأمین ایده جك اجرآته التفات اولنمشدر.

بوندن آ کلاشیلیور که روملر، امللرینی استحصالدن باشقه هیچ بر مقصده تبعیت ایتمیه رك بر سرعت خارقه ایله ایلری یوریمکه باشلادیلر. فی الحقیقه، من القدیم آلت فسـاد وتحریك اولان کلیسالر بو سفر منتظم بر معسکر یونانی کسـیله رك آرالری برر ساعتدن عبارت بولنان قریه لرده کی کلیسالره وضع اولنمش اولان قوتلی چا کلرله عموم جزیره خرستیانلری یارم ساعت ظرفنده سلاح باشنه دعوت واورتودوقس کلیساسنه مخصوص اولهرق ایام رسمیه ده کشاد اولنان دینی بایراق آلتنه جمع اولنه بیلدکلری کبی طاغ باشنده بولنان مجرد خانه لر دخی هر درلو لوازم حربیه

ایله املا وچته رؤسالرینك قسم اعظمی اعزه صره سنده کلیسا قیودانته درج اولندیغندن نقطهٔ مطلوبه یه وصول ایچون ایجاب ایدن قوای مادیه ومعنویه نك عمومی تامین ایدلمش نظریله باقیله بیلیردی. عثمانلیلر ایسه باب عالیدن بشقه بر ملجأ تدارك ایده بیلمك استعدادینه مظهر اوله مامشلردر .

شایان حیرتدرکه رومك استحضارات واقعه لرینه قارشی متیقظانه حرکته مجبور اولان حکومت سنیه داخلنده کی مواقع عسکریه یی تحکیم وساحل محافظه سنه مخصوص غانبوطلر سوقیله اشیای ممنوعه ادخالاتنی منع ایده جکی یرده بالعکس فیلوقوماندانی حسین پاشایه رغماً ترسانه یی کوندن کونه تخریب ایتمکده وطاغلرده اقامته مأمور اولان جنود عثمانیه یی دخی قوای ظهریه یه ربط ایتمیه رك کوز کوره قتل عام مهلکه لری ایچنده براقمقده تردد ایتمدی .

وینه سزای تأسفدرکه طقسان بش اختلالنده کویا والده سلطان طرفندن هبه اولنه رق اهالی یه توزیع اولنمش اولان بر قاج بیك مارتینی تفنکرینك ایلك والیٔ مختاریت اولان قوسطا کی پاشا طرفندن استردادینه قیام ایدلمش اولمسنه نظراً اللرنده کی سلاحلری بر نعمت عظیمه صورتنده تلقی ایتملری لازم کلن بیچاره کویلیلر معناً ومادةً مشوق ومربیدن محروم

بولنـدقلری جهتله بو نقطه‌یه کرکی کبی اهمیت و یره‌میه‌رك اك نهایت جزؤی بر مبلغ مقابلنده اومدار قیام و حیاتلرینی اللرندن چیقارمغی روا کوردیلر.

ایشته شو تضاد استحضارات دخی ایرکیج بر مصاوله‌نك ظهور ایده‌بیله‌جکنـه دلیل کافی اولوب انجق حافظ بهزامك (سلطان حمیدك لالاسی) جناح حمایه‌سی آلتنده بولنان و مأموریتی بش سنه ایله مشروط بولنمش اولان والئ ولایت فودیادی پاشا مواد نائرهٔ موجوده‌یی حسن نیت ، امل صاف کبی سـوائق وجدانیـه وعدل وحقانیت ، التزام سرعت وبصیرت کبی لوازم اداره ایله تهوین و تخفیفه چالیشـه‌جغی یرده بر عکس مسلمانلرك افکار منوره ویا مهارت حربیه اصحابنی برر برر اولدیرتمك وذات شاهانه‌یی سلامت ملك ایله اغفال ایلمك تدابیرینه مراجعت ایتمکده ایدی او درجه‌که باب عالی احوال جزیره‌دن نه‌قدر استحصال معلومات و تمیهٔ حقوق ایچون نه‌مرتبه ابراز لیاقت ایدر ایسه ایتسون نفوذ مقربان آلتنده آسوده نشین امن وامان اولان فکر ملعنته غلبه چالمق وقومیته‌نك مروج افکار و امالی اولان اووالئ خائنی عزل و دفع ایتمك امکان خارجنده ایدی .

بونك نتیجه‌سی اوله‌رق قتل نفوس، نهب وغارات احوال عادیه صره‌سنه کچمش و مسلمانلرك جان ومالی صاحبسز اموال

مباحـه كبی متغلبلرك آبادیٔ فرصتنه دوشمشدر كرچه فرقه قوماندانی ادهم (آلاصونیه قوماندانی مرحوم ادهم پاشادر) و بحر سفید فیلوسی قوماندانی كریدلی مرحوم حسین پاشـالر وخامت نتیجه‌یی اكلایه‌رق بتون هویت‌مادیه ومعنویه‌لریله‌چاره تحریسنه تشـبث ایتمشلرسـه‌ده زوال ناپذیر اولان او مدهش قوای اختلالیه‌نك رفع سطوتنه ویاتصحیح‌ابرهٔ حكومته تأمین موفقیت ایلمك زمانی چـوقدن بری كذران اولمش اولدیغندن آنلرك مساعیٔ مبرورهسندن دخی اقتطاف ثمرات اولنه‌میه‌رق عموم جزیره‌ده بر هرج‌ومرج حصوله كوتورمك و اوصره‌ده یونان حكومتنه كلاه قاپدیرمقدن عبارت غایت مضر بر پلانك فعلیاتنه یول آچلمشدر .

التزام اولنان خط حركتك اسـاس بر قاچ مهم نقطه‌لره ابتناء ایدلمشدركه بروجه‌آتی تصریح اولنور :

«۱» انتخابات مجـادلاتیله قوهٔ اسـلامیه‌یی اتحاددن محروم براقدقدن و حسن معاشرتی اخلال ایلدكدن صـكره وقایع اختلالیه‌یه تشبث ایتمك .

«۲» وقوعات روزمرهٔ جنائیه نتیجه‌سی‌اوله‌رق مسلمانلرك عروق واعصابنی تحریك‌ایله‌ظهوره كله‌جك شورشك مسؤلیتنی انلره اسناد ایتمك .

«٣» سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌نك استقلال حركاتنی حیل مدنیه ایله تقیید ایدرك هر درلو تشبثات اختلالجویانه‌یی مثمر ایتمك:

«٤» ایكی عنصر آره‌سنده ظهوره كله‌جك مصاوله‌نك دفعی ایچون بیطرف بر قوهٔ عسكریه‌نك وجودینه عالم‌مدنیتی اقناع ایلمك .

«٥» اختلالك تمدیدیله اوروپا دولتلرینك مداخلهٔ مسلحه‌لرینه میدان ویرمك .

«٦» صلح و مسالمت عمومیه‌نك محافظه‌سی ایچون حقوق دولیه‌یه رعایةً آوروپا طرفندن ، جزؤی بر تأخر وقوعنده‌دم عیسوینك منع هدری ایچون یونانستان حكومتنه حق مداخله قزاندرمق و ادارهٔ‌ممتازه ایله تقرر ایتمش اولان حاكمیت معنویهٔ یونانیه‌یی مداخلهٔ فعلیه ایله تأیید ایلمكدن عبارتدر .

اوچ یوز ایكی تاریخندن‌اعتباراً هر برشك و شبهه‌دن عاری اوله‌رق میدان علانیته چیقمش اولان شو حقیقت مدهشه‌كرك باب‌عالی‌یه و كرك جزیره مسلمانلرینه بك‌چوق وظائف مهمه حاضرلمشدر :

باب عالی ، اسلام و خرستیان آره‌سنده حكمفرما اولان منافرت معنویه‌یی و مقاتلات واقعه‌نك سبب مستقلی اولان تسویلات خارجیه‌نك زمین انتشارینی اصلاح و تعدیل و ایجات

عصریه‌دن اولان افکار احرارانه‌یی مبنای الحـاقه ربط اولنمق شائبه‌سندن تجرید ایله حاکمیت عثمانیه‌یه مبتنی منافع سیاسـیه‌نك حدوثنی تسریع و تسهیل ایتمك و عسـاکر عثمانیه‌یی هردرلو وقایع قتـالیه‌نك تسکیننده شـایان اعتماد و حکومت یونانیه‌یی واجب الازاله بر منبع شروفساد کوسترمك پولتیقه‌سنی التزامه و اصلاحات ایچون سرعت خارقه‌استعمالنه مجبور اولدیغی کبی جزیره‌ده متمکن بولنان اهالیٔ اسلامیه دخی مرکزدن وقوعبولان تلقیناتی حسن قبول ایتمك ووقوعات قتالیه‌ده اعتدال دمنی محافظه ایله برابر دفع مضار ایچون حکیمانه برصورتده اوروپایه مراجعت ایتمـك و عالم مدنیتی کندی استعداد مدنیسـندن مطمئن ایلمك مسلکندن آصلا انحراف ایتمامکله مکلف قالمشدر . شـو حاله نظراً حادثات و احوال غیرمطلوبه مسؤلیتندن انلره‌ده برحصه تفریق ایتمامك غیر قابل عد اولنه‌بیلر .

واقعا والیٔ خائنك جماعت مسـلمه‌یی حسن اداره ایلمکه قطعیاً ینا شمدیغی وبلکه مسلمانلرك تعالیٔ شاننه خدمت ایده‌جك هردرلو تدابیری تعقیمه چالیشمش اولدیغی مثبت ایسه‌ده کرك مشارالیه قوماندانلر جانبندن وکرك محلی ارباب فطانتی طرفندن تعقیب اولنان خط حرکته عموم مسلمانلرك اقتفـاسی حالنده تسویلات مذکوره‌یه دخی بك اوقدرمیدان ویرلمامش اوله‌جغی

کون کبی آشکار ایدی فقط هیهات که حریت اداره جهتیله سوز آیاغه دوشمش و دین ودنیاسندن بیخبراولانلر بیله امور معظمهٔ ملیه یه مداخله ایتمکده بولنمش ایدی .

بوندن طولاییدرکه شورشك اسباب ظهورینی تهیه ایتمکله مشغول اولان افراط پرستان تعطیل اشغال ایتمکسزین متمادیاً ابراز فعالیته زمین و زمانی غایت مساعد بولدیلر .

عارف اغا نامنده بر سرکرده نك حادثهٔ شهادتنده افکار عمومیه یی تسکینه موفق اولمش اولان قوماندان مشارالیهی بر صورت مناسبه ایله جزیره دن تبعیده کیریشدیلر نتیجه سنده ایکنجی پادشاه زمان اولان حافظ بهرامك جناح عنایتی ینه قومیته نك آمالنه واسطهٔ حصول اوله رق آز مدت صکره ادهم پاشا آخر محله تعیین اولندی .

ایشته بو کوندن اعتباراً درکه کافهٔ تهیات حد کماله ایصال وجزیره نك هر بر نقطه سنده بر قتل عام ترتیباتنه ابتدار اولنمشدر . ارتق کون اولمیوردی که بر حادثهٔ جنائیه ایله مملکت هرج ومرج اولمسون . دقیقه کچمیوردی که اهل اسلام تازه بر مصیبت ایله دلخون بولنمسون اودرجه که تصویر مصائبده قلم عاجز وزبان فصاحت لال در . روملرك سویهٔ عرفان سیاسیسنه شاهد اولان شو حرکت عمومیه یالکز طرز ادارهٔ حکومتله امتیازات مذهبیه دن حلول ایتمیوب احوال عمومیهٔ سائره ایله برابر معارف

عموميه نقطهٔ نظرنجه رومرك ـ مسلمانلره نسبةً ـ حائز اولدقلری رجحان كاموكده بيوك بر تاثيری كورلمشدر . چونكه اتريا طرفندن اوروپا دارالفنونلرينه كوندرلمش اولان شاكردان آرتق بالفعل ايفای خدمت ايده‌جك سن واقتداره واصل وكميسی علوم سياسيه وادبيه‌ده وكميسی علم طب ايله فن صيدلانی‌ده حائز كمال بولندقلرندن حسيات عاليهٔ وطنپرورانه‌يه كرمیٔ تام ويرمك وعالم مطبوعات ايله محافل سياسيه‌يی افكار يونانيه ايله اشغال ايلمك خصوصنده هيچ بر مشكل قالمامش ومهر درخشان معرفت عثمانليلردن اول رومرك آفاق مقدراتنده تجلی ايتمكه باشلامش ايدی .

تشكيل اولنان محاكم عدليه‌كه اكثريتی اعتباريله قوميته‌نك تحت نفوذنده اوله‌رق ينه اكثريت طرفندن انتخاب اولنور بر هيئت اختلاليه‌نك بازيچهٔ آمالی ومسلمانلرك عجز وافتقار ايله سربزمين تسليميت اولديغی سياستكاه معنويدر . سلاح غدر واعتسافه صاريلان وجدانسزلره اوقدر مدار تشويق اولمق استعدادينی حائز ايدی‌كه اودور اسايشده ! تحدث ايدن بونجه وقوعات قتاليه‌دن برينك اولسون بر نتيجهٔ عادله‌يه اقتران ايتديكی كورلمامشدر . ضابطه‌نك عدم تقيدی شويله طورسون هر درلو تشويقات وتصعيبانه رغماً دائرهٔ استنطاقدن مجرميت

قراريله محكمه‌يه توديع اولنان بر دعوی صحنهٔ محاكماته كلوبده اودساس وكلای دعاوينك النه‌دوشونجه كافهٔ دلائل واضحه‌دن تعاری ايله بيوك برمهميته دوشمامك خارج ازاحتمال ايدی .

بيچاره محمديلر ايسه مجله‌دن‌يلان ياكلش ايكی كلمه اوكرنمكله كنديسنی سلطان سخن ظن ايدن نا اهللرك عدم رويتلری نتيجه‌سی اوله‌رق دائما منكوب وظاهری حقوق قانونيه‌لرندن بيله مهجور ايديلر .

محكمه‌لرك ، صماخ عبرته چارپان شو آهنك عموميسندن « خرستيانلر ، اولدبريكزمسلمانلر قاچيكز » مآلنی مشتمل بر معنای مدهشه تظاهر ايتمكده ايدی . بلاغت يونانيه‌نك بربركان آلاو فشانی حكمنده بولنان مجلس ملی دخی اثارهٔ فتنه‌ده بيوك برموفقيت ابراز ايتمشدر : صحنهٔ فعاليتده اسبران فصاحت اولان وهر بری بردولتك اركان‌سياسيه‌سندن اولمغه بحق شايان بولنان خطبای‌ادبا ، بيكلرجه‌سنه‌لر اول‌حفرهٔ عدمه‌يوواركلانمش اولان حاكميت يونانيه قديدينی انطاق ايله اعجاز نمای تأثير اولدقجه هميازهٔمسكنتله عرض‌وجود ايدن‌يادكارلرمز كوزلرينی سيلمكده ومشروع اولان حقوق مقدسهٔ عثمانيه‌يی بيله صحابتده اظهار عجز ايتمكده ايديلر .

فی‌الحقيقه شناسی مرحومك رايت ادبيسی ايله كشاداولنان دور جديد ادبك قلم سياسيسی بالذات پای تخت سلطنت‌سنيه‌ده

پامال ظلم و استبداد اولەرق آتیلان تخم ترقی محروم فیض و نما اولدیغندن کندی تولعات قلبیه ودماغیەلرندن بشقه هیچ بر معین وظهیری بولنمیان اهل اسلامك وتخصیص ادارهٔ قدیمه امتیازاتی غیب ایدەرك اوخلیا ایله سرکرم اولان صنف ممتازك احوال غیرمنتظره ظهورندەوقوعبولان علنی اجتماعندن و تعصب ملی یه چارپان خصوصاتده ابرازی موده حکمنی آلمش اولان تجلدات جاهلیەدن بشقه نه بر اثر حرکت ونەده ملتی انتباهه دعوت ایدەجك عالیهمتانه بر غیرت کورلمامشدر دینیلەبیلیر . واقعامکاتب عالیهٔ شاهانەیەطلبه اعزام ایتمك وعتبهٔ خلافتپناهی یه معروضات مهمەده بولنمق وآرەصره قونسلوسلری وقایع محلیەنك ماهیتندن خبردار ایتمك کبی بعض اجرا آت ملیه بو دورك مأثر ممتازەسی صرەسنده شایان ذکر وتعداد ایسەده مقتضیات اساسیه وسیاسیەیه کوره منتظم برخط حرکت تعیین ونظارت وادارەسنی برهیئت قویهٔ نافذەیه توديع ایتمکدەکی منافع حقیقیه اصلا نظر اعتباره آلنمامش وملت دومنسز برکمی کبی عواصف انقلاب ایچنده چارهٔ نجاتدن محروم بر حال پریشانی ایله تك وتنها براغیلمشدر .

معارف، ادوار مختلفهٔ استبدادیه التنده عادتا مفقود برحاله کلمش ایدی . رؤف پاشانك زمان ادارەسنده تأسیس اولنەرق مهما امکن انتظام ادارەیه نائل اولمش اولان مکتب کبیرایچون

هر سنه بشقه بر پروغرام تنظیم و بشقه بر هیئت انتخاب و تعیین اولنمقده و عرفان ملی ابرهٔ مقناطیسی کبی کاه ترقی یه وکاه تدنی یه توجه ایتمك صورتیله متمادیاً تحولاته تابع طوتلمقده ایدی .

انتخابات مجادلاتیله اوغراشان فرقه لرك مطمع نظری اعتلای وطن اولدیغنه کوره متقابلاً یکدیکرینی تجهیل و تکفیردن عبارت اولان مناقشات موجوده نتیجه سنده ینه آز چوق او وطن غامرك مستفید اوله بیله جکنه احتمال ویرلمکده بولنمش ایسه ده حیفا که قدیمدن برو حائز اولدقلری امتیازات رجحانیه حسبیله کندی سویهٔ نفوذلرنده کندیلرندن بشقه سنی کورمك ایستمین طبقهٔ عالیه اصحابیله انقلابات عصریه ثمراتندن مستفید اولمق و احراز شرف وشان ایله عالمه قارشو کورونمك هوسنده بولنان متمولات سائره آره سنده ظهوره کلن او منازعات روز مره ده منافع عمومیه مقاصدی تماميله حکمران اوله مدیغندن غیرت و فعالیت عثمانیه ایچون پك بیوك بر فرصتی حائز اولان بو دورك قابلیت معنویه سندن استفاده ایله دها ممکن التداوی اولان جریحهٔ ملته مرهمساز اولمق همتی تجلی ایده مامش واك نهایت بیچاره وطن قربان آمال شخصیه اولوب کیتمشدر .

کلیسالرده کی مواعظ حاره قدر انفاس مسیحیه یی محتوی اولان مطبوعاته کلنجه : جزیره یی یونانستانه تقریب وروملرك عوالم سابقه مقتضیاتیله مشحون اولان اذهان و افکارینی انوار

تجدد ایله تذهیب ایتمك ایچون هرنه لازم ایسه هیچ بریسنده قصور اولنمدیغی نشر اولنان متعدد جریده‌لرك مندرجاتندن تمامیله اکلاشیلور ایدی .

ترکلرك استبدادندن ، دولت عثمانیه‌نك ضعف اداره‌سیله سؤنیتندن باحث مقالات مضره‌یه اوقدر رواج ویرلمش ایدی‌که هر هانکی جریده‌یه کوز کزدیرلمش اولسه استعمال اولنان اوشدتلی لسان غضب ونفرته استغراب ایتامك قابل دکلدی .

دیکر طرفدن یونانستانك ادارهٔ احرارانه‌سندن، یونان ملتنك سوابق اجلالندن، کریدك یونانستانه اولان روابط معنویه‌سندن هرهفته مباحث مهمه‌یه میدان ویرلمکده وحلال مشکلات اولان مشکات حمیتله جزیره‌نك هرطرفنه سموم تلقینات نشر اولنمقده ایدی .

احوال متحدثه‌یه والهانه نکران اولان حکومت ملکیه ایسه اختلالجیلرك سلاح اجتهادیله محفوظ اولان حریت مطبوعاته ال سورمك ویا منافع سنیه‌یی تخدیش ایدن اراجیفك تعدیل تأثیراتی مقصدیله رسماً تکذیبه قیام ایتمك اقتدارینی ابراز ایده‌میه‌جك برصورتده اسیر وسرکردان ایدی .

والحاصل عالم مطبوعات دخی هیچ برقید ایله مقید اولمقسزین قومیته ارکاننك ایدیٔ تسویلاتنه موودوع بولندیغندن کلیسالرده محکمه‌لرده، مجلس عمومیلرده اکمال اولنه‌میان مقاصد خفیه آرتق

بوشهراه مظفریتده بتون بتونه کسوه پوش شهود اوله‌رق کمال دهشتله عرض وجود ایده‌بیلمکده واقلام مجاهدین برر نفیر تبشیر کبی عامه‌یه صلاخوان اوله‌بیلمکده ایدی .

ایکی عنصر آره‌سنده وفاقی تامین ایتمك ویا جزیره‌نك سطوت قاهرهٔ عثمانیه التنده ابدنشین اوله‌بیله‌جکنه خرستیانلری تطمین ایلمك احتمالك خارجنده قالمش ایدی. کرچه هفته‌ده ایکی،اوچ، درت جریدهٔ اسلامیه طبع اولنمقده‌وروم غزته‌لرینك نشریات واقعه‌سندن حصولی محتمل اولان ظنون باطله‌نك تهوینه چالیشلمقده ایدیسه‌ده هر ایکی عنصرك ده‌مقابله‌ومدافعه‌لری صرف کندی عالملر- ینه انحصار ایتدیکندن آره یرده حکمفرما بولنان ضدیت ومنافرت تسکین اولنه‌جغی یرده بالعکس بوطرز مدافعه ایله کسب تشدد ایتمکده وهر ایکی طرف دخی کندیسنی حقلی کوردیکی جهتله قوه‌ده بولنان مصاوله بالفعل اجرای احکامه سوق اولنمقده ایدی . ایشته مسلمانلرك الك بیوك قصور وقباحتلری بونوع شوائبك دفعنه مدار اوله‌جق قوانین مؤثره‌نك تنظیمنه دلالت وغرب وشرقك افکار عمومیه‌سنی دائرهٔ حقیقته جلب ایتمك خصوصنده اهمال ایتمش اولملری وبتون اجراآت ومقاصدلرینی یالکز مدافعه‌یه حصر ایلملری خصوصاتندن عبارتدر .

ادارهٔ قدیمهٔ تعصبکارانه اثناسنده پك چوق تعرضاته‌دوچار اوله‌رق عادتاً حیاتلرندن بزمش،اوصانمش اولدقلرینی عالمه اشاعه

وافکار عمومیهٔ غربیه‌یی کندی طرفلرینه جلب ایتمك غیرتنده بولنمش اولان روملرك شمدی عثمانلیلر علیهنده ساحهٔ تعرضاته وسعت کافیه بخش ایتمکده بولنان ادارهٔ حاضرهٔ احرارانه وسیله‌سیله نه کبی حسیات انتقامجویانه‌یه مجلوب اولملری لازم کله‌جکی البته جای ملاحظه اوله‌ماز . مسلمانلر ، جزیره‌نك ادوار قدیمهٔ تاریخیه‌سنی بر نظر دوربینانه ایله بالتدقیق تبین ایده‌جك لزوم حقیقی‌یه کوره احوال حاضره‌یه چاره‌ساز اولمق مجبوریتندن هیچ بر وقتده تعاری ایده‌مزلر . حالبوکه بك چوق اختیار و تجربه‌دیده اشخاص معتمده‌دن ایشتمش و تحقیقات ذاتیه‌مله‌ده قناعت حاصل ایتمشمدرکه هیئت عمومیهٔ اسلامیه مصائب اخیره‌یی تولید ایتمش اولان احوال سابقهٔ اجتماعیه‌نك بقاسی فکرنده وهر بر انقلابی متعاقب اولجه شکایت ایتدکلری ایستاتوقویی محافظه غیرتنده بولنمشدرکه بونك دیپلوماسی‌یه اولان تأثیرات معنویه‌سی سزای دقت عد اولنسه کرکدر .

بوندن طولاییدرکه عالم مطبوعانه‌قدر سرایت ایتمش اولان شو مسلك غریب نتیجه‌سی اوله‌رق ایکی عنصرك بر نقطهٔ مفیده‌ده بیله اجتماع ایله هم‌دست وفاق اولملرینه امکان قاله‌مامشدر .

جزیره‌نك اسباب نکبت وفلاکتی صره‌سنده محتاج تدقیق اولان احوال غیرمطلوبه‌نك بر قسم مهمی دخی انتخابات منازعه‌تندن تولد ایتمش اولان مناسبات خصمانه‌در .

او نه غریب حالدرکه قوۂ جامعه‌سی حیرت رس عقول اولان وحدت اسلامیه بیله کارکر تأثیر اوله‌میه‌رق پدر اولادینه‌واولاد پدرینه خصم جان اولورجه‌سنه شدتلی برطاقم مناقشات شخصیه ایله هیئت رصینۂ اسلامیه متوجه انحلال وافتراق اولدی .

بر منفعت سیاسیه‌تأمینی مقصدیله اوریاطرفندن تصنیع ونقطۂ مطلوبه‌یه ایصال ایچون انواع حیل ودسائیس ایله تعقیب اولنان بونوع فرقه‌منازعاتی الك اول بلدی رئیسیله‌هیئتنك آرای‌عمومیه‌یه مراجعت‌صورتیله اجرا قلنان انتخابات عمومیه‌سندن باشلایوب بدایتده پك جزئی براختلاف ومناقشه‌دن عبارت ایکن‌پیدرپی ایلرولیه‌رك الك نهایت بتون مملکت خلقنی ایکی بیوك فرقۂ متضاده‌یه آییره‌جق قدر کسب اتساع ایلمشدر .

واقعا حاکمیت ملیه‌نك لازم غیر مفارقی اولان انتخابات ، غلغلۂ سیاسیاتدن متوحش کورینن اذهان عمومیه‌یه بردنبره القای تأثیر ایده‌میوب هرکس اعتدال‌دمنی محافظه ایله تشویش سکونتدن بغایت مجتنب بولنمش ایسه‌ده قومیته‌دن درسنی آلان والئ ولایت ایله عونه‌سی ایلك انتخاب‌اولنان واسلام‌وجوهندن اولان بلدی رئیسنی موسیقه ایله سوقاقلرده طولاشدیرمق وطرفدارلرینی برطاقم نمایشات غریبه‌یه سوق‌ایتمك صورتلریله افکار عمومیه‌نك اوسکون تامنی ووحدت جامعه ایله متصف اولان اهل اسلامك روابط اتحادیه‌سنی اخلال ایلدکدن صکره

ذاتاً بتون مأمورینی انتخاب وتعیینه صلاحیتدار اولان مجلس عمومینك بوخصوصده‌کی افعال ومعاملاتی طوغریدن طوغری‌یه معیشته وبناءً علیه حیات عمومیه‌یه تعلق ایلدیکندن وبرقاچ سنه‌لك آجی آجی تجربه‌لر اهالینك قسم منورینی تشکیل ایدن مأمورینك نظر انتباهنی دعوت ایتدیکندن کیت کیده افکار عمومیه‌ده جالب دقت تحولاتك ظهوری امور طبیعیه صره‌سنه کچمشدر.

ایشته بویله بر صره‌ده ایدی‌که افتراق امتك زمانی حلول ایلدیکنه کسب قناعت ایلین آتریا محافظه‌کار وسربستی نامیله ایکی فرقهٔ مخالفه‌نك احداثنه دامن درمیان غیرت اولدی. محافظه‌کار، جزیره‌یی بر مدت دها مختاریت اداره سعادتیله کامیاب ایلمك فکرینی وسربستی فرقه‌سی ایسه زمانی حلول ایتمش اولسون اولمسون همان جزیره‌یی یونانستانه الحاق ایتمك مقصدینی اساس مسلك اتخاذ ایتمش ایسه‌ده یونانستانه اولان میل ومحبت نقطهٔ نظرنجه هر ایکیسی‌ده ـ قریب اولسون، بعید اولسون بر هدفه متوجه بولنیورلر ایدی.

انتخاباته دخل وتأثیری غیرمنکر اولان بوایکی فرقهٔ متضاده آره‌سنده حصوله کلن وکوندن کونه کسب تشدد ایلین اختلافات ایسه و بوه ایله طبقهٔ متوسطه‌یی بربرندن انفکاك ایتمك صورتیله عنصر اسلامه سرایت ایلدی. بری «قاراواناجیلر»

وديكرىده « يالين آياقلر » اولمق اوزره ايكى جمعيت سياسيه ميدانه كلدى .

معلومات مدنيهسى نسبةً دها نقصان ، آمال‌تعصبكارانه‌سى پرهيجان اولان قاراو[ا]ناجيلرك مطمع نظرى وجوه قدرادارهٔ مملكته علاقه‌دار اولمق ومختل اولان امور ادارهٔ ذاتيه‌لرينى تسويه ايچون كافهٔ خدمات عموميه‌يه استيلا ايتمك ومسائل مليه‌يى سوائق قلبيه‌لرينه كوره تعقيب ايله معارفى ، شبان‌وطنى اجتماعات سياسيه‌يى مسلك قديم‌تعصبكارانه‌يه سوق‌ايتمك‌والحاصل جزيره‌يى ممكن ايسه اسكى يكيچرى دورينه مختص اولان احوال عموميه ايچنده كورمكدن عبارت بولنيور ايدى . آره‌لرنده حريت‌ومشروطيت كلمه‌لرى‌اوقدر منفورواوقدرمغضوب اولمش ايدى‌كه بو واديده ارخاى عنان ايلين نورستكان علناً كفر ايله اتهام اولنور ودائما سلهٔ تحقير ايله اسكات ايديلير ايدى . اوروپايه‌تحصيله كيتمك، فرانسزجه وياروجه لسانلرينه انهماك كوسترمك زعملرنجه ارتداد منزله‌سنده عين قباحت ايدى . اسلام وخرستيان آره‌سنده جدى بر مودت تاسيسى يالكز تقرير آسايش ومحافظهٔ منفعت مقصديله ملتزملرى اولوب يوقسه طريق ترقيده هنوز برخطوه آتمغه مقتدر اوله‌مامش نيجه افراط پرستاندن متشكل بولنان بوفرقه منتسبلرينى

انقلابات اخیرۀ عصریه‌دن چاشنی‌دار ایتمك عدیم الامکان بولنیور ایدی .

والحاصل قاراواناجیلر ، توکلرك محافظه‌کارلغنی تجسیم واسکی آهنك ملی‌یی تعقیب ایتمك وظیفه‌سیله متحلی قالدیلر . محل اجتماعلری خنکار میدانیله اغا جامع محله‌سنده‌کی قلوب دائره‌سی ایدی .

وجوه مملکتدن متشکل بولنان یالین آیاقلر ایسه علم وفضیلتده دها زیاده ابراز قابلیتله قدیماً نائل اولدقلری حقوق رجحانیه‌یی خرستیانلره تسلیم ایتمکده اظهار تعند ایتمامشلرسه‌ده وطنی تخلیص ایچون اللرنده موجود بولنان وسائط کافیه‌یی حسن استعمال وعمومه بولاشمش اولان فکر افتراقه چاره احداثیله منافع عمومیه‌نك تعقیب و استحصالنه صرف مقدرت ایده‌جکلری یرده بالعکس علیهلرینه دونن دولاب تسویلانك آهنك دلخراشنی وسیلهٔ تجاوز اتخاذایله احتراصات اهالی‌یه احتراصات ایله مقابله ایتمك و مأمورین انتخاباتندن بشقه برفائده‌یی متضمن بولنمیان اختلافاته تمایل کوسترمك و بو اوغورده ثروت نقدیه‌لرینی افنایه قدر ایلرو کیتمك کبی احوال نابجاده غایت ثباتکارانه برمسلك تعقیب ایتدکلرندن انلرك ده نتایج اخیره مسؤلیتندن هیچ بر وقتده وارسته قالەمیه‌جقلری غیر قابل انکاردر .

بو فرقه‌نك دارالانعقادی شادراون میدانندەکی سیلاحخانه ایله کندیلرینه تخصیص قلنمش اولان غازینو ایدی .

ماحصل ، بری سربستی‌ده و دیکری محافظه‌کارلقده یکدیکرینه رقابت ایدرجه‌سنه شدرحال ایدن بو فرقه‌لر قومیته‌نك ارزو ایتدیکی دورهٔ اختلالك ظهورینه بادی اولان اسباب سیاسیه اعدادینه داخل اولدیلر.

چونکه ضدیت آمال، مملکتی بیتمز ، توکنمز مناقشاته دوچار ایده‌رك هرکون برحادثه ظهور ایتمکده بولندیغی ودیکر طرفدن نتیجه‌نك وخامتندن بحثله لزوم اتحاد و اتفاقه دائر مکالمه‌لر ، متینغلر دوام ایلدیکی حالده هیچ برفرقه فداکارلق اختیاریله بو امنیه‌یه وجود ویرمکه یناشه‌مدی .

قوهٔ اجرائیه موازنهٔ حکومتی محافظه ایده‌میه‌جك درجه‌ده ضعفه تجار و اك نهایت حکومتسزلك آثار مضره‌سی رونما اولمغه باشلادی سنه‌ده برکره اجرا قلنان انتخابات عمومیه زماننك حلولندن اول حکومت امور و خصوصات رسمیه‌سنی ترك ایله تحدثی مأمول اولان احوال مشوشه ایچون چاره‌لر ایجادینه مجبور اولور ایدی محل انتخابات اولان شادراون میدانی بعضاً اویله منازعاته زمین اولوردیکه بر ایکی بلوك پیاده و سورای عسکری سوق اولنمدقچه اوکیرودار مناقشانی فصل ایتمك ممکن اوله‌مازدی . قفا پارلمق، آیاقلر التنده قالمق انواع تحقیراته هدف

اولمق احوال عادیه صره‌سنده مشهود اولیور و ذاتاً تفرقه ایچنده بولنان ضابطه ایله حکومت دخی بو حادثاته قارشو لاقید کوروینوردی. انتخاباتك عقبنده اجرا قلنان مراسم شادمانی دخی سزای دقت و عبرت ایدی. برجم غفیر اوله‌رق اللرنده موملر، مهتابلر اولدیغی حالده محله، محله طولاشان غالبلر، مغلوبلرك اقامتگاهلرینه یناشدقجه غلغلهٔ سرورلرینی افلاکه قدر ایصال ایدرلر و رذالتدن مجتنب اولان صاحب‌خانه ایشیغنی سوندیروب سسز، صداسز بر کوشه‌یه چکلدیکی حالده نمایشجیلر رغماً خانه‌سنك جاملرینی قیرمق، قپوسنه مزخرفات سورمك کبی مخل عفت احواله اجترا ایلرلر ایدی. بو ملعنت کیت کیده وقایع روزمره تولیدینه باعث اولدی. قهوه‌لر، بقاللر وعلی‌العموم دکانلر ایکی‌یه بولندی بر فرقه دیکرینه سلام ویره‌مز بر حاله کلدی. مناسبات اجتماعیه کاملاً خللدار اولدی.

اکثریتك نتیجهٔ تغلبی اوله‌رق تشکل ایدن حکومت موقته ایسه بالطبع برینی نسیم جناندن و دیکرینی کرمیٔ نیراندن حصه‌دار ایتمکده و اك عادی بر ژاندارمه نفرندن والیٔ ولایته قدر بالعموم مأمورین بو آهنگه آب‌وتاب ویرمکده ایدی.

اك نهایت اسایش قوای عادیه‌ایله تحت امنیته آلنمق امکانندن محروم قالدی. و منتظر فرصت اولان قومیته دخی نتیجهٔ مساعیسنی ساحهٔ فعلیاته وضعه جسارتیاب اولدی.

ایشته بو کوندن اعتباراً در که شورش واغتشاش بلاانقطاع دوام ایدەرك و اوروپانك مداخلهٔ فعلیەسنی متعاقب مداخلهٔ مسلحەسی دخی واقع اولەرق صوکنده بر انکلیز سفینەسنك کریده کلوب سوده قلعەسنده یادکارمز اولان عثمانلی سنجاغنی ایندیرمسنی اشارت کافیه عد ایلین یونانستان حکومتنك قطعی وضعید ایلمسیله رابطهٔ معنویەمز دخی منقطع اولمشدر. اتریانك سنەلردنبری اویناديغی فاجعهٔ الحاق شو یولده اکمال اولنمشدر:

حانیەدن : — ۱ کانون اول ۱۹۱۳ —

بو کون کریدك یونانستانه الحاقی رسماً وقوع بولمشدر. قرال قسطنطین ، رفاقتنده ولی عهد سلطنت ، باش وکیل بولندیغی حالده آوەروف زرهلیسیله بو کون بورایه کلەرك کریدك یونانستانه الحاقنی رسماً اعلان ایتمشدر. کرید حانیەنك هرطرفی، مرسین ودفنه داللریله دونانمش، معظم آبدەلر انشا ایدلمش . خانەلرك، بالقونلری وبو آبدەلرك اقسام فوقانیەسی بیزانس ایمپراطورلغنك آرمەلریله ، نشانلریله تزیین ایدلمشدر . کرید روملرینك بو سور وسروری بیچاره کرید اسلاملرینك قلبنی پارچەلیور. یالکز اللرندن کلن ده بو سور عمومی یه اشترا کدن توقی ایتمکدن عبارت قالیور .

انسان بو مطنطن نمایشلری کوردکجه بو بیچاره وکوزل جزیره‌نك عاقبت فجیعه‌سنی، یونانستانه کیفیت الحاقنی دوشوندکجه آغلامقدن کندینی آلامیور. بیچاره اسلاملر، بویله بر عاقبت فجیعه قارشیسنده بولنه‌جقلرینی، سوکیلی وطنلرینك یونانستانه بر کون کلوب ده الحاق اولنه‌جغنی هیچ برزمان تصور ایده‌مزلردی. مشئوم بالقان محاربه‌سی سوکیلی روم ایلی‌مز ایله برابر بدبخت وکوزل کرید آطه‌سنی آغوش وطندن آییردی.

حانیه‌ده بولنان دول معظمه قونسولسلری کریدك یونانستانه بو نابهنکام وقعهٔ الحاقی قارشیسنده بولوتجه درحال اك قدملی قونسولسك نزدنده عقد اجتماع ایده‌رك یونان باندیراسنك فرقه قلعه‌سنده رسم کشیده‌سی مراسمنده حاضر بولنوب بولنمامق جهتنی دور ودراز تأمل ایتمشلردر، قونسولسلر بو مذاکرات نتیجه‌سنده یالکز متروپولیدخانه‌ده اجرا اولنه‌جق آیین روحانیده حاضر بولنملرینه فقط یونان باندیراسنك فرقه برجنده رسم کشیده‌سی مراسمنده اثبات وجود ایتماملرینه قرار ویرمشلر وبو قرارلرینی‌ده کرید والئ عمومیسی (روفوس) ه تبلیغ ایتمشلردر.

کرید والئ عمومیسی کستاخانه برلسان ایله مقابله ایده‌رك قونسولسلرك یونان باندیراسنك رسم کشیده‌سی مراسمنده بولنمقدن توقی ایتملری شیمدی‌یه قدر ایشیدلمامش بر حرکت

اولدیغنی وقونسلوسلرك بو حرکت نالایقه‌سی قارشیسنده کرید روملرینك ایقاع ایده‌جكلری حادثات فجیعه‌دن طولایی هیچ بر مسئولیت قبول ایده‌میه‌جكنی بیاندن چكینمه‌مشدر . دول معظمه قونسلوسلری بو کستاخك سوزلرینه هیچ بر اهمیت ویرمامِلری ایجاب ایدر ایكن تكرار طوپلانه‌رق قراله فرقه برجنه قدر رفاقت ایتمكه قرار ویرمشلردر .

روسیه قونسلوسی لامباجوف ایسه رفقاسنك مقرراتنه مخالف اوله‌رق یونان باندیراسنك رسم کشیده‌سی مراسمنده حاضر بولندقدن ماعدا قرال قسطنطینك کریده کلسی کرید داستان شجاعتنك شانلی برخاتمه‌سنی تشكیل ایتدیكنی سویله‌مشدر .

صباحلین ساعت یدیده باشده آوه‌روف اولمق اوزره اسپه‌چیا زرهلیسیله « پانتر » و « یه‌رافس » کشاف طورپیدو۔ لردن مركب اولان یونان فیلوسی باندیرالر ایله دونادلمش اولدیغی حالده افقده کوروندی وتام ساعت طقوزده خانیه لیمانی اوکنده لنكرانداز اولدی . کلیساناقوسلرینك صدای طنانی قرال قسطنطینك مواصلتنی تسعید ایدییور ، ریختمده طوپلانمش اولان کرید روملری « زیتو ، زیتو ! » صدالری ایله یونان قرالنی سلاملایور ، بیچاره اسلاملر ایسه جوشمش وآزمش اولان روملرك تحقیرات وتزییفاتندن وبر قتل عام وقوعندن قورقه‌رق خانه‌لرنده صاقلا۔ نه‌رق آغلایورلر ایدی ! آه ، بونه آجیقلی کون ایدی !

قرال قسطنطین، ساعت اونده یونان زرهلیلرینك انداخت ایتدیکی سلام طوپلری آره‌سنده آوه‌روف قروازورینك بویوك استمبوطیله کمرك ریختیمنده، جنرال البسه‌سنی لابس اولدیغی حالده، قره‌یه چیقمشدر .

ایشته اوزمان بوتون خانیه ، برطرفدن کلیسا چاکلرینك سامعه خراش طنینلری، کرید روملرینك واویلای سرور ومسعدتلریله برمحشره دونمش ایدی .

قرال قسطنطین ریختیمده کرید والئ عمومیسیله ارکان حکومتی وذول معظمه قونسلوسلری طرفندن استقبال ایدلمشدر.

قسطنطین بو آلای والا ایله روملرك آلقیشلری آره‌سنده متره‌پولید خانه کلیساسنه عزیمت ایتمشدر. قرال قسطنطین کلیسانك قپوسنده خانیه پسقپوسی طرفندن استقبال ایدلمش وکلیسایه اثنای دخولنده روم مکاتب طلبه‌لری طرفندن چیچکلر ایله استقبال ایدلمشدر .

روم طلبه‌لرندن بریسی قرال قسطنطینه یاقلاشه‌رق بر بوکت تقدیم ایتمش وشو سوزلری سویله‌مشدر .

« فخامت مآب ! خانیه قیزلرینك بو بوکتنی لطفاً قبول ایدیکز . هر بر چیچك، دیکر قرده‌شلریمزك بوکون بزم حس ایتدیکمز حبور وسروری حس ایتملرینه چالیشه‌جق عسکرلریتشدیره‌جکارینی‌وعد ایدن کریدقادینلرینك قلب وروحنه ترجمان اولیور . »

بعده قرال قسطنطين كليساداخلنه كيره‌رك كريدك يونانستانه امر الحاقنى تسعيد ايچون اجرا ايديلن آيين روحانى‌يى استماع ايتمكه باشلامشدر .

آيين روحانينك ختامنه طوغرى پسقپوس قراله خطاباً برنطق ايراد ايده‌رك قطعهٔ يونانيه‌دن فضله بوكونى ادراك ايچون قان ايرمقلرى آقيتمش اولان كريدك بو كون مظفر قرال قسطنطينى استقبال ايتمكله بختيار اولديغنى ومقصد مقدس ايچون قانلرينى آقيتمش اولان قهرمانلرك ! ! ارواحى فيما بعد امين ومسعود اوله‌رق خواب استراحته طاله‌جقلرينى سويله‌دكدن صوكره « ديكر اسير يونانيـلرى تخليص ايچون جناب حقك قرال قسطنطينك بازوسنه برقوت آهنين بخش ايتمسى » تمنياتنى اظهار ايتمشدر .

بعده قرال، معيتى ايله ماشياً فرقه برجنه كيتمشدر. قرال قسطنطين فرقه برجى اوستنده چيقديغى زمان كريد استيناف محكمه‌سى رئيسى زوريديس برنطق ايراد ايده‌رك كريدك داستان شجاعت وفداكاريسنى !! تذكار ايتمشدر. حانيه پسقپوسى فرقه برجنده كشيده ايديله‌جك اولان بانديرايى تسعيد ايتدكدن صوكره قرال قسطنطين بانديرايى ايپلكه باغلامش وبراى كشيده كريدك الك اسكى سركرده‌لرندن ٩٤ ياشنده ماندافايه توديع ايتمشدر . يونان قرالى بانديرا كشيده اولنور ايكن سلاملامش

ویونان سفائن حربیه‌سی‌ده ۱۰۱ پاره طوپ انداخت صورتیله بوحادثهٔ مشئومه‌یی سلاملامشدر .

ایشته کریدك فاجعهٔ الحاقی بوصورتله اوینانمش وآق‌دکزك صاف وباکر صولرینك اورته‌سنده صاللانان بوکوزل مملکت یونانستانه الحاق اولنمشدی . زواللی کرید !

بویورطیلر مناسبتیله کرید روملری هوایه سلاحلر انداخت ایده‌رك زواللی اسلاملره بویوك برخوف وهیجان القا ایتمشلردر. اهالئ اسلامیه‌یه ایسه یاپیلان تحقیرات وتزییفاتی تصویر ایتمك امکان خارجنده‌در .

ایشته بالقان محاربه‌سنك اوچنجی صفحهٔ فجیعه‌سی عثمانلیلر وبالخاصه کرید اسلاملری ایچون بویله وخیم بر عاقبت ایله نتیجه‌لنمشدر .

کوریلیورکه کلیسالر صوری بر وضعیت متحابه آلتنده سیاسی اقتصادی ، اجتماعی ، مدنی بر حرب دائمی‌یی تعقیب ایتمکده وانقراض عثمانی‌یی تسریع ایدن عوامل مؤثره آره‌سنده برنجیلکی احراز ایتمکده قطعیاً تردد ایتمامشلردر . سبق ایدن افادات ومطالعاتمزله قرین ثبوت اولیورکه ملل غیرمسلمه اول امرده نه‌کبی شرائط تحتنده مظهر استقلال اوله‌بیله‌جکلرینی دوشونه‌رك موشکافانه برچوق مذاکرات ومطالعاتدن صکره اك نهایت سالم

بر پروغرام تنظيم وامر تطبيقنى هردرلو مراقبه ومداخلەدن عارى ، هردرلو شبهه وترددن سالم بر هيئته توديع ايلمشلردر. ثانياً بو هيئت باشـده كليسـا اركانى اولمق اوزره دوقتورلر ، اجزاجيلر ، آووقاتلر اصحاب ثروت ويسـار كبى اهالى ايله هر زمان تماسده بولنان و مسـلمانلرك حرمت ورعايتنه مظهر اولان اشخاصدن تشكيل اولنمشدر. ثالثاً ، سياسيات واجتماعيات، دينيات ايله ممزوج اولنەرق امر انفاذ و انتشاره بر قوهٔ مؤثره ترديف ايدلمشدر . رابعاً بو هيئت منجيه بتون اجراآت وحركاتنه مدار قوت اولمق اوزره بر ده مسلح كتلهٔ حربيەلره اسـتناد ايلمشلردر . خامساً هيئتلر اقتصاديات ومدنيانده مسـلمانلردن زياده احراز ترقى ودائمى صورتده سياسيات ايله اشتغال ايچون افراد ملتلرينى تشـويق وتشجيع ايتمكده وعالم مدنيتك حسن توجهنى قزانمقده تجويز تراخى ايلمديلر . سـادساً بو هيئتلرى مادةً دخى اقدار ايچون بتون خرستيانلر ابذال ثروتده قصور ايتمديلر . سـابعاً حركات مليەلرنده مطلقا اوروپايى قوة الظهر اتخاذ ايتمشلردر .

فاعتبروا يا اولى الابصار

بزنركلرك تخريب ملكه بادى اولان وضعيات منفيه‌مز نه‌دن عبارتدر؟ اعلاى كلمه نه ديمكدر وشمدى نصل تطبيق اولنمليدر .

شمدى‌ده بزم حرب ميدانلرنده‌كى هزيمتلردن بشقه‌جه مادر وطنه قارشو مأ‌لوف اولديغمز وضعيت منفيه‌مزى نظر تدقيقدن كچيره‌لم .

هيچ شبهه يوقدركه هويت سياسيه ومدنيه‌مزك تخريبنه اجراى تأثير ايلين يكانه عامل ملى ، دولت وملتك وضعيت اساسيه‌سندن انحراف وانصرا فمزدر . دولت عثمانيه لاعلى التعيين تشكل ايتمش ، سائقهٔ تصادفله زمين وزمانك احكامندن بالاستفاده ترقى وتعالى‌يه طوغرو يوروومش بر حكومت عاديه دكلدر . بو دولتك [صحيفه ٢٠٤] براساسى ، بربناسى ، برغايه‌سى اولديغى كبى اواساسه ، اوبنايه ، اوشكل قطعى‌يه كوره‌ده مواد ابتدائيه‌سى واردر . بز كرك عمومى ، كرك فردى اعتباريله بواساسى ،

بوبنایی، بوشکلیت مقدسه‌یی محافظه ویاهیچ اولمازسه اصلاح فکرندن تباعد ایلدك . ایلك ضربه دور خداوندکاریده ظهور ایتدی . برکات ویرسونکه قوصوه صحراسنده « باقمه یارب بزم کناهمزه ، نظر ایت جان ودلدن آهمزه » فریاد مستمندانه‌سیله اعتراف جرم ایلین جناب خداوندکارك اغشتهٔ خاك وخون اولان وجودی ایله دین اوغرنده‌کی فدا کارلغی بوضربه‌نك بادیٔ انهدام اولمسنه مانع اولدی . فقط ییلدیرم بایزید مخالف جریانلره ، بغی و طغیان دساتیرینه اعتبار و مسلك حقیقیدن تباعد ایدنجه طراقهٔ خرابی همان تعاقب ایده‌رك مبنای سلطنت یر ایله یکسان اولدی. بالآخره چلبی سلطان محمدك همم مشکوره‌لری ظهور ایلدی . تارومار اولان اجزای مترکبه‌یی یدغیرتیله طوپلایه‌رق وقدیمی مسلك ومشواره تبعیت ایلیه‌رك تکرار بو دولتك تأسیسنه موفق اولدیلر . تاریخك کوستردیکی شو تحول وانقلاب عیناً زمانمزه قدر دوام ایلدی . دیمك اولیورکه شو دولتك تجلیات خارجیه وداخلیه‌سنده بیوك برعامل مؤثر اجرای حکم ایلدیکنه مطمئن اولمق ضروریات تاریخیه‌دندر . ایشته اوعامل، تصویرینه خامه ران مقال اولدیغمز وضعیت اساسیه دستورندن عبارتدر . عجبا بووضعیت نه‌در ؟ ونصورتله تقرب وتباعد ایدیلور سؤاللرینه مجمل افاده‌لرله جواب ویرمك ممکن دکلیدر .

مؤرخین عثمانیه‌یه خفی اولمسه‌کرکدرکه عثمانلیلر، قایی خانیلر جناب رسالتمآبك امویلرله عباسیلرك تلویث ایتدکلری جوهر تابناك خلافتلرینی صافیت اصلیه‌سیله متناسب بر دورهٔ انکشافه اولاشدیرمق وظیفهٔ مقدسه‌سنه نامزد ایدیلر. ایشته محافظه‌سی الزم اولان وضعیت تاریخیه بودر. یعنی بو حکومت مقدسه‌نك وظیفهٔ اصلیه‌سی ترکلکه متعلق اولان سجای متمیزه تأثیریله اعلای کلمة اللهه خدمتدن عبارتدر.

محققدرکه بو غایه‌یه رعایت برکمال بولندیغی دملرده علویت اصلیه‌نك آثاری منکشف وبارز وبالعکس اعلای کلمه‌دن روکردان اولدیغمز دقیقه‌دن اعتباراً اضمحلال وتدنی صورتیاب ظهور اولمشدر. بوغایه تأثیریله‌درکه اخلاق عثمانیه طول مدت مستقر قاله‌رق بالانك عقل ومنطقدن خارج اولان بونجه تخریباتنه قارشو محافظهٔ موجودیت ایچون اجرا قلنان اصلاحاتده فائده حاصل وبو کونه قدر بقای حیاتمزه موفقیت ممکن اوله‌بیلمشدر. فقط عصر حاضرك انقلابات وتحولاتندن حصه‌دار اولمغه قرار ویردیکمز زمان بر اجتهاد دینی اجراسیله بو ملتك وضعیت اصلیه‌سنه کوره بر غایهٔ مدنیه تعیین وعنعنات سیاسیه‌مزك محافظه‌سنه دقت اولنمق شرطیله ملتمزك انقلابات اجتماعیه وسیاسیه‌سنی تأمین لزومنی مدرك اوله‌مدیغمزدن وقعهٔ خیریه‌یی متعاقب باش کوسترن اوروپایی تقلید هوساتنك سوء تأثیراتی ایله بنای عظیم ملتده

قپادلمز رخنه‌لر آچیلمسی کبی محـاذیر قویه‌نك ظهوری امور طبیعیه صره‌سنه کچمشدر اعلای کلمه ملتك دماغندن نزع اولنماملی ایدی هر کس اوروپانك محیر العقول اولان ترقیات مادیه ومعنویه‌سندن استفاده‌یی بر مقصد اساسی‌یه کوره تعقیب ایتملی ایدی ملت امین اولمالی ایدی‌که « اعلای کلمه‌نك طرز و اصـولنده بر انقلاب مقتضیدر قلیجك احکامی کسب ضعف ایدوب اسکیسی کبی بتون معاملات مدنیـه‌یه حاکم اولمق مزیتندن تعاری ایلمش اولدیغندن و بوکون هر شیئدن اول قلم صاحب عصر بولندیغندن اوروپانك کشفیات ومخترعاتنی وعلمای غربك مدوناتنی بر آن اول دائرۀ محرمیتمزه آله‌رق واونلری درجۀ کماله ایصال ایلیه‌رك عالم اسلامی کما فی السابق معناً حاکم عالم بولنمق سعادتیله کامیاب ایلمك » مجبوریت قطعیه‌سنده‌یز حالبوکه نه بر پروغرام تنظیم ایله محافظۀ عنعنات ایدلمش و نه‌ده بویله بر فکر اسـاسی تعمم ایده‌مامش اولدیغندن مات تنورایدن اصحاب معرفتی مرتد نظریله و تکمل ایده‌میان سطحی نظران دخی مدنیتی صرف مادی بر نظرله تلقی‌ده مضطر قالمشلردر. کیت کیده طبقۀ عادیه آرتق اسـلامیتی صرف مراسم معلومه‌دن عبـارت بر حالده طانیمق کبی احوال ایله الفت قطعیه حاصل ایتمش و آز چوق معـارف عصریه‌دن وایه‌دار اولان طبقه دخی عنعنات ملیه‌دن و اعلای کلمه احتساساتندن تعاری ایلمشدر اشـته بزم هیئت

عمومیه قارشوسنده اولان وضعیات منفیه‌مزك اساسی بودرفقط شایان حیرتدر که بوحقیقت تاریخیه موضوع بحث اولدقجه غریب، غریب مطالعه‌لر غریب ، غریب فکرلر درمیان ایتمکدن ضبط نفس ایده‌میورز برقسم خلق ظن ایدییورلرکه باشمزه فس یرینه صاریق قویه‌رق و آرقه‌مزه بر خرقه آته‌رق جامعلردن ، تکیه‌دلرن آیرلمامغه صارلدیغمز کون یوم فلاح ونجاتمزدر اسلام واردرکه دشمنك صولتنه دلائل الخیرات ایله مقابله‌یی کافی کورور دنیایی جنلر، پریلرله مملو واحسن تقویم ومسجود ملائك اولان آدمی بو اجسام لطیفه‌یه رام ومحکوم ظن ایدر! نه‌قدر واهی اعتقادات !

آرتق اویانه‌لم بو کون بر اثر حصوله کتیرن وبالفرض طیاره‌نك محتاج اصلاح و اکمال اولان بر عضوینه چاره‌ساز اولان بیوك بر مقام قدسی‌یه مظهر اولمغه عالم مراقبه وکاشفه‌ده کسب تمیز ایدنلردن دها زیاده مستحق و شایاندر . بری یالکز کندیسنی تخلیصه دیکری ایسه بتون بر عالم اسلامك سعادتنه خدمت ایدر . بری مکتسب، دیکری مجتهددر. زیرا برینك عملنده نفع شخصی دیکرینك اثرانده فاعدهٔ عامه واردر تکرار ایده‌رم اویانه‌لم، اسلامیت سلامت اعتقاد، سلامت وجدان سلامت افعال وسلامت اعمال اولوب اویله بر طاقم اشخاص ضاله ومضله‌نك تصویر ایتمك ایستدکلری وجهله بش وقت نماز

ايله خلقدن، عالم ناسوتدن تجرد ايتمك، ذليلانه بر حيات ومعيشته قاتلانمق، دور جهالته عائد اعتقادات واهيه يه تبعيت ايتمك والحاصل مردم كريزانه بر مسلك اختيار ايلمكدن عبارت دكلدر اسلام اولان بتون ترقيات علميه ومدنيه يي تعقيب ايدر تلفونلره، غرامو فونلره، نظر تجسسله باقه رق ماهيات اصليه لريني آكلامغه وانلرى تقليداً اعمال ايلمكه ودها ايليلريني ميدانه كتيرمك صورتيله نباهت شانمزك برقاتدها اعلاسنه سعى ايدر اسلام اولان علوم وفنونه، صنايعه رغبتله ملك مشروعى اولديغنى ادعا وصاحب رسوخ اولديغنى اثبات ايده جك آثار عميقه ابراز ايلر اسلام اودركه دين ووطنك تهلكه ده اولديغنى، دولت وخلافتى طرفدن صلاى عام ايدلديكنى ايشيدير ايشتمز . الات رزم وحربله وجودينى محكم وعقائد معنويه سنى مستحكم ايليه رك همان سرمد ملكه شتابان اولور وغزا وشهادتدن بريسيله بكام اولنجه يه قدر حياتنى، وجودينى، مامِلكنى ملت ودولتنه وقف ايلر . حاصلى اسلام اودركه ابناى جنسنه محبت، مادوننه شفقت، مافوقنه اطاعت وظيفه سنى كنديسنه منكوش جان بيله رك دائما ايلكه ساعى وبغى وفحشادن مجتنب اولور. حقوق جيرانه رعايت، حقوق دولته حرمت، حقوق عائله يه محبت ايلر وحياتنده، معيشتنده تلبسنده بر انتظام تام تطبيق واعمال نافعه وتجارت مشروعه يه

مواظبتله واجب‌الوجودك محبتی كندیسنه حلال ایدر ایشـته شریطهٔ اسلام بودر. بیق كسمك، صقال‌تراش ایتمامك، خرقه، تاج كیمامك، كبی صـوری اشكالك اسـلامیته هیچ بر دخل وتاثیری یوقدر. وصورت قطعیه‌ده بیلمك كركدركه اسلامیت اعتقادده، عملده یعنی معناً ومادةً طوغرو اولمقدن واسلامیتده كسب تمیز بوطوغریلقده تعالی‌دن بشقه برشی دكلدر آحادناس ایله تبعه حقنده سرد ایلدیكمز شووضعیت معنویه‌یی برده‌طبقهٔ عالیه‌یه قدر یوكسلده‌رك اوحال وشانده بر كتلهٔ اعاظم تقدیر وپیش نظرمزده تجسیم‌ایده‌لم. دیمك ایستمیورم‌كه عمامه طراز مهابت، خرقه‌پوش عظمت، مسبح ومهلل، محنی‌ومكحل‌برسوری تراشیده‌كسر اصحاب مراسم وارباب طلسم شو مقدس‌ومحترم، شو مكرم ومحتشم بنای خلافته مسلط اولسون اویله برمجلس، اویله بر جمعیت اجسـام لطیفه عالمنه‌شـایان‌اولور . دیمك ایسـترمكه ابابكرالصدیق كبی‌بتون مالملكنی، بتون هویت مادیه‌سنی بوملته فدایه عزم ایتمش اصحـاب همت ، حضرت عمر كبی منافع حقیقیهٔ ملتی ، جوهر حق وعدالتی فاروق ، سیف ظاهریسنی جلادت مجاهدانه وخسـام اسـتیلای معنویسنی تقوای رحم شعارانه ایله ترصیع ایتمش ارباب معالی ومجدت ، خیدر كرار كبی ابنای جنسنه رحیم ، دشمن دینه قارشی شدید ؟ طهارت اعمال وحركاتده شهیر ، حقوق بیت‌المالی حفیظ ، امر قضاده

حکیم ، حکمت وادبیاتده بلیغ اولیای رشد واستقامت متکفل امور ملت اولسون آیا اویله بر حکومتده شائبهٔ انحلال وانکسارك وجودی متصور اولورمی ؟ اما دنیله جك که مادرایامك صعوبتله یتشـدیردیکی بوکبی ذوات داهیه نك هر زمانده موجودیتی ادعا اولنه بیلورمی ؟

ایشـته بزم ذهنیتمزی واله وحیران ایدن ، ملتیده شـد رحلدن منع ایدن بوسؤال مقدر دکلیدر؟ نه دن طولایی شمدی عین مرتبهٔ کمال واجلالده ذوات عالیه نك وجودینه طالب اوله لم. اونلر هیچ یوقدن وار ایتمکه ، آثاری بیله مشهود اولمیان بر حکومتی تأسیس ایلمکه مأمور ایدیلر . بزم احتیاجمز اومسلکده اومشوارده ، اوطورده ، اوحال وشانده اصحاب عزم واراده یه وعین زمانده اویله بر طبقهٔ متحده نك اعلای کلمة الله وظیفه سـنه متعهد اولمسنه معطوفدر . شـو تعبیرمزی ده تشریح ایده لمکه قدما پسندانه تفکرات ایله التباس حاصل اولمسون . ذهنمز ، فعالیت دماغیه مز عادتاً حدود مضیقه آره سنده قالمش ، نه یکیدن برشیئی ایجاده ونه ده موجد اولانك حقیقتنی احاطه یه غیر مقتدر بولنمشـدر . « اعلای کلمه » سـوزی وارد اولنجه همان یالین قلنج حدودی تخطی ایله صلیبی پارچالامق ، صلیبك مالنی تالان ایتمك وخرستیانی مسلمان ایتمك فکرلری تظاهر ایدر . نقدر یاکلش برذهاب واعتقاددر .

بو كلمهٔ مقدسه‌نك معنای موجزی آره‌سنده اویله دقیق ، اویله غامض نقطه‌لر واردركه اك بالا واعلا ظن ایتدیكمز مأثر ملیه‌نك برقسم مهمی اك عادی واك خسیس حركات ملعونانه درجه‌سنه تنزل ایدر . ازان جمله قره مصطفی پاشانك ویانه‌یه هجومنه نه‌معنا ویرلمك ایجاب‌ایدر . كلمهٔمقدسه اعلا اولنمدی‌كه اكا نسبت واضافه اولنسون ؟ اسلامیت وعثمانیته كاردن زیاده ضرر وزیان ورودینه بادی اولمدیمی ؟ دیمك‌كه قره مصطفی‌نك بیلزوم اولان بوحركت مجنونانه‌سی مفاخر اسلامیه دائره‌سنده یر بولمقدن بعیددر. دیكرطرفدن بر بلقس‌شوكت‌خانمك طیاره ایله جوهوایه صعودینی نظر امعان ایله تدقیق ایده‌لم . بویله بتون مخدرات اسلامیه‌نك شان مدنیسنی اعلایه بادی اولان برحركتی تقدیر ایلامك وتضمن‌ایتدیكی محسناتی قبول ایتمامك ممكنمیدر؟امین‌اوله‌لم‌كه‌اعلای كلمه‌دن‌مقصدایشته‌اسلامیتی‌بوصورتله یارواغیار نظرنده تعریضاتدن وتردیات‌وتدنیاتدن‌وقایه‌وبولندیغی محیط مدنی‌یه كوره كندیسنك علوشاننی محافظه‌در .

ایشته بونقطهٔ نظردن محا كمه اولندیغی تقدیرده آنفاً ذكر ایلدیكمز وضعیت مقدسه‌دن مراد اولان معنای حقیقینك مدلولی تماميله تعیین ایدر ظن ایدردم . بعض اعتقاده كوره سلطنت علیه‌نك اصول اداره‌سندن، طرز تلقیناتندن دین‌منتزع

اولمدقجه حکومات مسجیه آره‌سنده ثبات وبقاسنی تأمین ایتمك مشکل وهرزمان منعسر اوله‌جقدر . اول امرده شوراسنی عرض ایده‌لمکه بوفکر واعتقادك عدم اصابتنی زمان تماميله اثبات ایتمشدر . اوروپا هرمسئله‌ده حکومت وملت عثمانیه‌یی او نظرله تلقیده قطعیاً تردد کوسترمامکده وبتون قوتیله اطفای هویتنه چالیشمقده اولدیغنه هیچ شبهه قالمامشدر . اوحالده وضعیات اساسیه‌مزی دکیشدیرمك، داخلاً کندی کندمزی تخریب ایتمکدن بشقه نه فائده‌یی منتج اولور ؟

ثانیاً تکرار ایده‌رزکه وضعیت اساسیهٔ عثمانیه‌نك عرض افتقار ایلدیکی دین، کشکول بدست ولایت اولانلرك طرز تلقیلرینه کوره عموم ملتك معنویتنده تقرر ایتمش اولان لاهوتیت بیهوشانه اولمیوب آمریت، تابعیت، حکم، اداره، استقرار وتمدن کبی برحکومتك، مابه‌القیامی اولان خصوصات اساسیه‌نك حکمیات بالغه‌سنی محتوی بولنان سیاسیات دینیه‌در . بوجملهٔ سیاسیات، جناب علینك امیرمصر مالك‌الاشتره ارسال بیوردقلری امرنامه مندرجاتی کبی هرزمان قابل تطبیق اولان برچوق مسائلی احتوا ایلدیکی کبی بوعصر مدنیتده دکل، حتی الك اسکی زمانلرده بیله قابل اقتفا اولمیان برچوق مواد مغالطه‌یه دخی مع‌التأسف زمین اولدیغی مسلمدر . شیخ محسن فانی حضرتلرینك ادعالری وجهله یکی براجتهاده مطلقا لزوم وارسه[حرب اخیرده (خندق)

محاربه‌سنك حكميات علويه‌سنه تطبيق سياست اولنه‌يدى بو هزيمتك وقوعنه احتمال ويريله‌بيلورمى ايدى] . سؤالى دخى جاى قبول بولسه‌كركدر آرتق، مقصدمز توضح ايتدى ديمكدر. مختصر، موجز ومنقح سوزلرله افاده اولنمق لازم كاورسه ديرزكه معنويتمز محتاج انقلابدر . حياتمز بدايتنده تعيين اولنان غايه‌يه كوره بردومنه باغلانمليدر يوق، بالعكس وضعيت سابقه منافع حياتيه‌مزه جسبان دكل ايسه قبول ايديله‌جك وضعيتى تماماً تعيين وبتون اركان واجزاسنى تبيين واستحضار ايتمه‌دن اول وضعيتمزى بويله كوكندن تبديله قيام ايتامليز . چونكه طاش‌اوستنه طاش‌قونميوبده يالكز تحويله دوام اولنورسه نتيجةً كندمزى محو وانعدامدن قورتارمق ممكن‌اوله‌ميه‌جقدر. بوانحراف وضعيت، ترك‌مالى‌اولان سجاياى بركزيده‌نك متروكيتنه‌بادى‌اولمشدر ذتاًقابى‌خانيلرك‌او منور اخلاقنه، اوجوان وآتشين‌طبايعنه‌خارجدن حلول ايلين بيمايه‌لرك‌اختلاطيله‌بعض مرتبه تزلزلات دخى‌عارض اولديغندن بو انحراف اساسى ارتق ترك وجدان ملى واجتما. عيسنك بتون بتون ميدان رواج و اعتباردن سقوطنى انتاج ايتمشدر دنيله‌بيلور بو كون عرض ايتمكده اولديغمز احوال تدقيق اولندقده كوريلوركه عالم خصوصيمزده مستقر و حقيقى بر سجيهٔ اصليه ارائه‌سى‌غير ممكندر برثانيه ايچنده متنوع اقوام

و مللك احوالندن اثرلر كوسترمكدن غيرخالي يز بالفرض اسمده عرب مقلدى اولان بزلر عائله و حسب و نسبده همان هيچ بر قومه متمثل اولماميشمز تلبسمزه باقان روماليلره بكزتمك مجبو- ريتنى كورور فقط عين زمانده ديكر بر حالمزه باقه‌رق بلغار ويا صرب قوملرندن بريسنه منسوب اولديغمزه حكم ويرر . بو حال عموميتله بز مختلطلرده كونش كبى باهر و عياندر .

حالبوكه تركلر اساساً جهانكيرلك طبايعيله متخلق اولد- قلرندن بو وضيعت اساسيه‌ده انحراف وقوعبولدقجه بو مزيت فاتحانه دخى متزلزل اوله‌رق نهايت بعض يرلرده عكس تأثيرات ظهوريله متألم و متأثر اولمقلغمزه بر مانع قالمامشدر .

بو حسك زوالى نتيجه‌سيدركه چرخ اداره‌يه دخى برعطالت مستمره سرايت ايده‌رك على العموم مأمورين پيش اجرآتنده‌كى استعداده اقتحامدن زياده تأثيراتنه مغلوب وبر عطالت مؤلمه‌يه محكوم اولمقده‌در آره‌لرندن برى آز چوق بر فعاليتله اثر موفقيت كوستر ديكى كبى همان كنديسنى عالى بر موقعده ظن ايله مكافات طلبنه حقلى كورور .

ماحاصل وضعيت اساسيه‌مزه عدم التفات سببيله‌دركه ملت خارجدن كلن مؤثراته مقابله‌ده اظهار عجز ايليه‌رك هر طرفده بر محافظه كارلق باش كوسترمش وطبيعت اصليه‌مزده‌كى فكر تجاوز

حالت طبیعیه‌سنه رجوعه مجبور اولمشدر و ینه عین محرومیتك نتیجهٔ مستقله‌سیدرکه هیئت عمومیه اعتباریله بر غایه ویا مقصده توجهمز عقیم قاله‌رق حیات اجتماعیه‌مز محو ونابود اولمق درکه‌سنه تنزل ایتمشیدر بو کون غیر مطرد بر آهنك عمومی ایچنده‌یز بر قسممز بوندن بیك سنه اول دنیایه کلمش ، حیات و مماتك حقایقنه مظهریتی مشکوك قالمش ، بنی نوعنه بر خدمت مفتخره‌ده بولنمقسزین سونوب کیتمش بر طاقم پژمرده فکر اشخاصه تبعیتله المزده تسبیح ، باشمزده قاووق ، ارقه‌مزده خرقه اوله‌رق مملکتدن مملکته طولاشمغی ، دین وخلافتك مقدراتندن ، معروض قالدیغی فلاکتلردن غیر متأثر بر حالده یشامغی نجات اخرویه‌یه مدار یکانه بیلدیکمز حالده دیکر بر قسممز کویا تجددی تقلید هوسیله ملیتمزك ، اجتماعیاتمزك الك قوی بر تمل طاشنه ضربه‌لر وورمقله امرار حیات ایلمکده‌تردد ایتمیورز فرقه‌لر وارکه ـ باشنده طاشیدیغی صاریغی چیقارمق ایچون ـ ولو آیات قرآنیه کوسترلسون ـ وقوع بوله‌جق تکلیفه روی موافقت کوسترمکدنسه قانی ویرمکه راضی اولور . آدم وارکه کندیسنه صاریق صاردیرمق آنی اعدام ایلمکدن مشکل کورینور . کیمیمز دینك ترکیله مظهر فلاح اوله‌جغمزه ، کیمیمز دستاروعمامه وطیلسان وخرقه ایله کبائر عدوانه غالب کله‌جکمزه حکم ویررز شبهه‌سزدرکه بو تضاد نهایت خرابیٔ

مملكتده نتیجه ویرمکده بیوك بر تأثیر معنوی‌یه مالکدر. چونکه ملتك احتیاجاتیله متناسب داخلی جریانلر بولنماز ایسه اجنبی جریانلرینه نه غلبه ونه ده مدافعه ممکن الحصولدر .

اعلای کلمه‌نك متروکیتی نه‌یه بادی اولدی .

وضعیتمزدن انحرافمز دها بك چوق مساوی‌یی جلب ایتمشدر .

اولاً فساد اخلاق بلامانع تعمم ایتمکه فرصتیاب اولمشدر . معلومدرکه امور معنویه‌یه جبر وسلاح اعمال نفوذ ایده‌مز . آنك نگهبانی انجق ینه کندیسی کبی معنوی بر قدرت، روحانی بر قوت اوله‌بیلور . حالبوکه اعلای کلمه مقصد مقدسی مجروح ومطروح اولنجه وملت نظرنده ممدوح بر فکر اصلی غایهٔ حرکات اولمینجه هم دینده مبالات وهمده مسابقهٔ عمومیه عالمنده فردی وشخصی نمایشات رواج بولورکه نتیجه‌سنده زوال دین وآرزوی استبدادوجبروت طبیعی وسجایای عفیفانه‌یه وهن طریانی ضروریدر . بوندن طولاییدرکه اضطرابات ملیه‌دن عدم تأثر کبی حاللر پیدا ومحافظه‌کارانه وضعیات رونما اولدی. تأثیرات خارجیه‌یی جلبه باعث اولان بوشائبه‌درکه اضمحلالمزی تسریع واصلاحاتمزك بر موفقیت تامه‌یه مظهریتنی تصعیب ایلدی. وینه بوندن طولاییدرکه قرون وسطی عواملندن قورتیلوب شو عصرك دعوت ایلدیکی حال شوق ایچنده امرار حیات

ایچون مقتضی اولان خواهش درونینك اویانمسنده مشکلات کورونمکده‌در .

ثانیاً — اقتصادیات همان همان متروك ومنسی قالمقده‌در . واقعا نتیجهٔ فتوحات اولان غنایم ایله کسب ثروت و یسارده‌کی سهولتك بوبابده دخلکلیسی اولمامشدر دینیله‌من . فقط عمومیتله حکمفرما بولنان فکرعطالتك اصل مروج حقیقیسی اعلای کلمه ووضعیت اساسیه‌دن انحراف وتباعد اولدیغنه هیچ شبهه ایدلمه‌ملیدر . چونکه عمومده بر غایه‌یه طوغری حرکت ارزوسی موجود اولمازسه شخصی تشبثات دخی عقامتدن فعالیته انتقال ایده‌میه‌رك حال طبیعیسنده موقوف قالور . اقتصادیات ایچون فعالیت وشخصی سعی وعمل ایسه غیر مفارقدر .

ثالثاً — حرکت عمومیه هدفنده‌کی اختلاف ملتك آره‌سنده نفاق وتفرقه اعدادینه دخی سببیت ویرمشدرکه بونك اك واضح دلیل وبرهانی اسلام وخرستیان آره‌سنده مشهود اولمش اولان وضعیات متخالفه‌در . عین حالك کتلهٔ اسلامیه‌ده دخی موجود بولندیغنه حکم اولنه‌بیلور . بر بریمزدن ممنون وراضی اولمامق، اوزرمزده بیوك تصور ایتمامك ، برشرکت، برجمعیت تشکیلنده اتحاد ایتمامك کبی تظاهرات هپ اوفتنه‌نك تحرك معنویسندن منبعثدر . چونکه شخصاً تفرد ایتمك وشخصی آماله منقاد اولمق

هوساتنك جاری بولندقلری یرلرده تصادم احتراصاتك ظهوری محقق اولوب بوایسه فتنهٔ داخلیه‌نك اویانمسنه بادیٔ مستقلدر .

رابعاً — فکر تجدده قارشو برخصومت واستقرار حاضره برمحبت معنویه حصول بولمشدر . بونی دینه حمل ایدنلر بهمه حال مخطی درلر . تجدده خصومت بزم بنیهٔ تفکرات، وروحیت ملیه‌مزده تقرر ایتمش اولان عطالت عمیقه اثریدرکه بوده اعلای کلمه غایه‌سنك متروکیتندن متولد اولدیغنه هیچ شبهه یوقدر. عاطل برذهن ورأی سعی وعملده نه اقتطاف اولنه بیله جکنی استدلال ایده‌مز . محیطندن دها لطیف ، دها روحنواز برمحیط بولنه بیله جکنه حکم ویره‌مز . حال مستقرینی بر نصیبهٔ ازلیه کبی تلقی وهردرلو محاکات اجنبیه‌یی رد ایتمکده قطعیاً ترد ایتمز .

خامساً اطوار عسکریه‌ده بعض مرتبه تزلزلاتك ظهوری احتمالاتی دخی وارد خاطردر. چونکه اعلای کلمه متروك اولنجه خارجه تجاوز فکرلریده منسی اولمق طبیعی اوله جغندن اوحالده قوهٔ عسکریه‌نك خدمتی بالکز مدافعهٔ وطنه انحصار ایده جکندن کیت کیده قوای معنویه‌نك متزلزل وسجایای فاتحانه‌نك ده متردی اوله جغنه شبهه اولنمامق لازم کلور .

دیمك اولیورکه بوغایه‌نك اهمال وتکاسلندن اعتباراً تردیات عسکریه‌یه انتظار امور ضروریه‌دندر .

سادساً — مدنیات واجتماعیانده دخی توقف شبهه‌سزدر. هرهانکی برملت اولورسه اولسون ساحهٔ فعالیتده اسبران اعتلا اولمق ایچون بر سائق معنوی‌یه، بر قوهٔ مجبره‌یه عرض افتقار ایلر او سائق معنوی، اوقدرت مؤثره ایسه تشبثات شخصیه‌ده بیله انکشاف قوایه باعث یکانه اولان رقابت حسیاتنك تظاهرندن عبارتدر.

حالبوکه اعلای کلمه‌دن، فکر تجاوزدن، ضبط واستیلا مقاصدندن مهجور اولان برقومده محافظهٔ حالدن بشقه نه‌کبی جریانلرك وجودی محتملدرکه حتی هم‌جواری اولان مللواقوام ایله اعتلا رقابتنه کیریشه‌بیلسون؟

سابعاً — ارباب نفوذده استبدادوتحکم ایله رشوت وارتکاب وطبقات عادیه‌ده دخی بر ضرورت تحمل وبربدبینیٔ حیات حکمران اولمشدر. چونکه ایلری کلن طبقه‌ده غایه مفقود وقوای تشبثیه محدود، فساد اخلاق ایسه شدتله حاکم واختلافات شخصیه نافذ اولدیغنه نظراً سجایای حاکمه‌یه مالك اولان بر صاحب قدرتده بوکبی مؤثراتك حلولی شبهه‌سزدر. تحتلر دەویرمکه، حکومتلر ییقمغه آلیشمش اولان جلادت شعاران خارجدن قطع امید ایلدکلری وداخلده اونوع خرائته قابلیتلی مزرعه‌لرك وجودینه قانع اولدقلری دقیقه‌دن اعتباراً اویتمز

توكنمز قدرت فاتحانه‌لرینك وجهۀ عزیمتلرینی تبدیل ویکی هدفلرینه طوغری وار قوتلریله هجوم ایتمکدن بالطبع حذر ایتمزلر اوحالده‌ده استبداد وتحکم بالطبع حاضر ومهیا اولور . بزم ملتك طمرلرنده‌کی خارق‌العاده‌لك انضمام ایدنجه آرتق دینیات وروحانیاتك درجۀ نفوذیله مبسوطاً متناسب احوال استبدادکارانه‌یه انتظار ایتمامك متصورمیدر ؟ بوحال ایسه‌تدنی واضمحلالك عینیدر . زیرا مستحصللرك قوای حیاتیه‌لری هبا واساس اجتماع هدر ایدیله‌جکندن نه حکومتدن ونه‌ده ملتدن اثرقالور. معطیٔ حقیقی‌یه شکرایده‌لم‌که خورشیددرخشان مشروطیت‌انشراق ایلیه‌رك عمومی‌وخصوصی استبدادعامللرینك زوالنی تسریع وتسهیلده اعجاز نمای موفقیت اولمقده‌در .

ثامناً — اعلای کلمه‌نك متروکیتیله برابر دینیاتك جریانلرنده دخی برغریب‌حالت رونما اولمشدرکه اوده‌حسب‌المناسبه‌یوقاروده بحث اولنان انفسی مطالعات ومتمایلات عمومیه‌در . دینده‌کسب رسوخ ارزوسنده بولنانلر ایچون آفاقده امکان اعتلا و اجتهاد قالمینجه انفسه آمالهٔ نظر چاره‌سز اولور وهرمنتسب دینده بر میل خرقه پوشی ظهوری امور طبیعیه صره‌سنه کچر بوندن طولاییدرکه یریر تکیه‌لر ، طرف طرف شیخلر ، متشیخلر ،

اصحاب ظنون، ارباب کرامات کوندن کونه چوغالمش و حد اعظمی تجاوزه یوز طوتمشدر .

تاسعاً — ملتك بنیهٔ تفکراتنده برغایهٔ حقیقیه اولمدیغندن محاسن فکریه و حسیه‌نك ترجمان بدیعی اولان ادبیات ملیه‌مز دخی بالطبع قلوب عامه‌نك تولعاتی دائره‌سنده محبوس ومضیق قیوده اسیر قالمشدر بونك نتیجه‌سیدرکه ملی بر رنك کسب ایتمامش وعوام ایله علاقه‌دار اولمدیغندن خواصك مشرب رندانه و سفیهانه‌سنه آلت اولمق کبی بر شائبهٔ قطعیه‌یه محکوم اولمشدر .

بوندن طولاییدرکه فکر محدود و خیال ، صنعی کیفیاتك محیطیله مألوف قالمش و حس حقیقی مهجورو منفور بولنمشدر. شناسینك، آچمش اولدیغی رایت ادب انجق غربك انفاذ ایلدیکی بر انقلاب سیاسی و اجتماعی حسیاتنه آلت اولمق خاصه‌سیله متموج اوله‌بیلمشدر او سایه‌ده‌درکه شرقه مخصوص اولان دهای ملی منکشف اولمش و ادبیات جدیده رونق باب تجلی اوله‌بیلمشدر هیچ شبهه یوقدرکه کمال ، عمومه مستولی اولان فکر استقراره تبعیت ایتمیه‌رك بعض بر کزیده ذوات مرحو-مه‌نك تعقیب ایلدکلری مشروطیت جریانلرینه لسان ویرمك مجبوریتنی حس ایتمامش اولسه‌یدی ادبیاتی شمدیکی و ادبیه ، شمدیکی مجرایه سوق ایتمکه موفق اوله‌میه‌رق کندیلریده شعرای

سائره‌یه پیرو اولورلر و اوصورتله ابقای نام ایدرلردی حالبوکه ادبیات ملیه‌یه رواج ویرمك بر ملت ایچون احتیاجات قطعیه‌دن عد اولنور ملتی طریق ترقی‌یه سوق ایدن ادبیاتدر . اخلاق اجتماعیه و مدنیه‌یی ، فطرت سیاسیه و دینیه‌یی محافظه ایدن ادبیاتدر انسانی اجدادینك مفاخر ازلیه‌سندن خبردار وحقیقی بر خلف اولمغه سوق ایدن ادبیاتدر ادبیات اوله‌مازسه ترقیات فکریه حصول بوله‌ماز ادبیات حکمران اوله‌مازسه حتی حالدن استقباله انقلاب خصوصنده دخی بر استقامت مثبته تعیینی ممکنسز اولور .

حاصلی ادبیات ـ متکفل معنویات اولدیغندن ـ منسوب اولدیغی ملتك بقاسیچون امید بسلمکه معنی و مناسبت براقماز تمنی ایده‌لم که ادبیاتمزده حصوله کلن شمدیکی انقلاب وتجدد غایهٔ حقیقیه‌سنه واصل اوله‌رق ملی برشکل و ماهیتله عرض دیدار ایلدیکنه اطمئنان تام ایله قریرالقلب اولمق سعادتنه مظهر اوله‌لم .

عاشراً — غایهٔ ملیه‌نك فقدانده معارفك دخی بولندیغی سویهٔ پستی‌دن یوقاری ترفعنه احتمال متصور اولمسه کرکدر بر یرده‌که آخر بر قوم‌وملته قارشی حس رقابت مفقود وادبیات ملیه‌محدوداولور. بریرده‌که فساد اخلاق ساری‌وتحکم‌واستبداد

جاریدر. بریرده که فعالیت وجودیه واعمال دماغیه رواج وقبولدن مهجور و فکر تجدد و اصلاح ، جوهر قبول و مطاوعتدن دوردر اوراده نیر معرفت ، آفتاب علم و حکمت نصل اشعه نثار طلوع اولور و شوق بیهمتا و فیض حیات بخشاسی نصل نمیه‌درخت عرفان ایلر محصولات علمیه عیناً معمولات واستحصالات مادیه کبیدر غیرت و همت و انك مشوق و محرکی اولان منافع و تشبثات شخصیه‌یه تابعدر اونسز میدانه کله‌مز کاسه‌بیله صنعی و بناءً علیه فانی اولمقدن قورتیله‌ماز حالبوکه اعلای کلمه‌که اساس اعتباریله ملتك بنیهٔ معنویه‌سنده موجوددر ـ حکمفرما اولور وعمومی بر امل وجدانی ایله مترادف بولنورسه تکملاته طوغری غایت سریع حرکات تجلی ایده‌جکنه شبهه ایتمك عبث اولور .

زمانمزده یتیشن ریاضیون وطبیعیونك دها بیوك بر انجلای خارقه‌یه راغب اولماملرینك سبب مستقلی نه‌در؟ توفیق وابراهیم کبی فرید زمان دینمکه شایان اولان اعاظم ریاضیون دهای اصلیلریله متناسب بر خدمت مفتخره ابراز ایتمکسزین سونوب کیتمدیلرمی ؟ ایشته وضعیت اصلیه‌مزدن انحراف و بر غایهٔ مطلقه‌یه متوجه اولمقدن تباعد یلدیکمز دقیقه‌دن اعتباراً عالم خصوصیمزده باش کوسترمش اولان احوال و کیفیاتك الك مهملری بونلردن عبارتدرکه اضمحلال وزوالمزك اسباب مؤثره‌سی میاننده

بیوك بر قدرتی حائز اولدقلری محققدر بر ملت حرب ایله ، غالبیتله یشاماز عوامل ترقی غالبیت و مظفریت دکلدر تکملات شخصیه نه‌یه متوقف ایسه بر حکومتك ، بر جماعتك ، بر ملتك‌ده تکمل وتوسعی ا کامفتقردر ابنای‌جنسیله مودتکارانه مناسبات ادامه‌سنه چالیشان و او مناسباتی اخلال ایتمکسزین مستریحانه بر حیات تأمینی مقصدیله عالم سعی و غیرته حلول ایلین ، مدت سعی و عملنی تنظیم ، امور عائله‌سنی اصلاح ، محصولات و معمولاتنه بازار رواج احضار و داخلی ، خارجی تجاوزاتدن کندیسنی حفظ و صیانت ایدن شخص هر زمان بختیارلقله مبشردر عارضی حالاته دوچار اولسه‌ده متأثر اولماز مسلك و مشربنده دوام ومساعیسنی تضعیف‌ایله آز مدت ظرفنده تلافیٔ مافات واسکی طور ومشوارینه عودت ایلرحالبوکه سودای سعی و عملدن محروم،عائله‌سی امورینك رؤیتنده‌عاطل، تجاوزات محتمله‌یه قارشی کاسل اولمقله برابر ینه اخره قارشو تحکم داعیه‌سنده بولونان هر فرد محکومیتك ضربهٔ آتیه‌سنه و عطالت و تن پرستی نتایجنه نامزد اولمقدن خالی قاله‌ماز نه‌کند. یسی ساحل سلامته ایره‌بیلور و نه‌ده معاونتنه منتظر اولانلره ابذال همته مقتدر اوله‌بیلور ایشته بو قاعدهٔ اساسیه ، بودستور حکم خصوصیات‌احوالمزه کوزل برمیزان تدقیقدر مأموریت

ويريكم يرلرده اويله وضعيات منفيه‌يه مصادف اولدمکه نه عقل و منطقه و نه‌ده دين وسياسته صيغار اويله معتبر ، فاضل، شخصلر كوردمکه وطنلرينك آخر بر حكومته ويا عنصر متقابللرينك عزم مجاهدانه‌سنه موعود بولنديغنه بر جزم قطعى ايله واقف اولدقلرى حالده‌ينه بر برلريله اوغراشمقده و قوهٔ حكومتى ضعيف دوشوره‌جك حالات فتنه‌كاريدن احتراز ايتمامكده‌در لرشيخلر بولدمکه مريدانه فرط صلابت و كمال تقواسنى بيلديرمك اوزره خرستيانلره التفات اولنمسنى كفر عد ايدر. مرشدلر بولدمکه مخالفنى اسكات ايچون اتخاذ اولنه‌جق تدبير حقنده استفتا ايليانلره « الحرب خدعة » اساسنى توصيه ايله هر درلو معايب و مساوى‌يه توسلى مشروع كوسترر. كوندوزين جامعده مشروبات كئوليه‌نك حرمتندن بحث ايدن مقتداى اسلامك كيجه‌لين حقه مقرون رشوت وارتكابك حلال اولديغندن بحث ايلديكنى ايشيتدم. اصحاب ثروت كوردمکه بر طرفدن حكومتجه تعقيب اولنه‌جق برمصلحت ذاتيه‌سيچون كلن قروينك اون غروشنه طمعاً هر درلو تسويلات ومفترياته آلت اولمسنى نفسنه كران كورمز ديكر طرفدن علو وجدانه مثال كوسترمش اولمق بهانه‌سيله آينده وروندهٔيه بسط بساط اكرام ايلمكده عمومه تقدم ايدر. مملكت واركه مفتريات وتزويراتده مشار بالبناندر قصبه‌واردركه

يبانجیلره دشمن نظریله باقار . جناب حقه شکر ایده‌لم‌که بو فساداخلاق ضربهٔ مشروطیتك ییقدیغی بنای رصین ایله برابر بوکون متزلزل ومضمحل اولمغه محکوم اولمشدر . مشروطیت، بوملتك داءالعضال خرابیسنه دوای شافی اولمق اوزره من عندالله مؤکل اولمش بر قدرت نافذهٔ جدیده‌درکه الی ماشاالله تعالی دوام‌ومرعیتنه اعتنا اولندیغی تقدیرده‌ازبر مدت مروری متعاقب هریرده برفکرتجدد بر کیفیت مستحسنه تجلی‌ایده‌جکی شبهه‌سزدر . چونکه مشروطیتده غایهٔ عمومیه مندمج وغیر منفکدر غایه‌سز مشروطیت، معناسز مشورت کبیدر .

مع‌هذا اعلای کلمه وغایهٔ ملیه‌نك زوالندن احوال اجتما . عیه‌مزده ظهور یافته اولان مساوی حقنده وقتیله مقام عائدینه ویردیکم برلایحه‌دن‌مستخرج فقرات آتیه‌یه جلب انظاردقتدن کندمی آله‌مدم :

« بدایت خلقتدن بری متغلبه‌لرك زمین اعتلاسی اولان الجزیره قطعه‌سنك نقاط شمالیه‌سنه تصادف‌ایدن بوقضای‌واسعك احوال معنویه‌سی اودرجه شایان تأسف برمرتبه‌درکه قلبی‌ذره مقداری خوق حمیتله‌مهتز اولان هرصاحب وجدانی‌ساعتلرجه لبریز تأثر ایتمکدن اصلا خالی قالمماز حالات قدیمهٔ ابتدائیه‌برور هیکل بداوت کبی حالا اثرنمای استقرار اولدیغی کبی حکومت سنیه‌نك زور بازوی همیتله تحصل ایدن مؤثرات مدنیه‌دن

شوراجقده توقف ایتمش برعامل حقیقی‌یه وجود ویرمك دخی غیر قابلدر نجه بیچاره‌لر مشهود اولیورکه سلطان محمود بیدانینك اجراآت شکیمه‌سندن بیخبر اولوب قریه‌سنده ویا منسوب اولدیغی ناحیه‌ده اعمال نفوذ ایدن ملعنتکارانك جبر وشدتنه کرددادهٔ انقیاد اولمقدن بشقه بر مدار سعادتك وجودینه احتمال ویره‌مز .

نجه بیوابه‌لر مصادف چشم حیرت اولیورکه استمدادو تظلم ایچون حکومت ملکیه‌نك آستان رأفتنه جان آتدیغی صره‌ده قبله‌گاهه توجیه روی استعطاف ایلیانلر کبی همان زانو بزمین تعبد اولمقدن وباشنی سجده‌یه،وضع ایله اظهار فضیحهٔ مذلتدن کندینی آله‌میور ، اویله متغلبلر موجوددرکه اهالینك طبقات متنوعهٔ اجتماعیه‌سنده تجلی ایدن آهنك ظلم واستبدادی قهر ایتمك مقصدیله النی اوزاتمق جرأتنده بولنه‌جق اولان هرهانکی برمأموره قارشو بتون موجودیت وحیاتیله عرض دندان تسلط ایتمکی اقدام وظائف بیلیر اویله ظلمه وجبابره اجرای حکم ایتمکده‌درکه قرون وسطی اسارت منفوره‌سنه ویردکلری رواج وکمالی صارصمق ومألوف اولدقلری طرز حیاته الك مغلق مسائل اجتماعیه جمله‌سندن عد اولنور .

فساد اخلاق، برمرض مستولی کبی بالجمله افراد ملته‌ساری وداهیهٔ تدنی بتون عوالم اجتماعیه‌ده جاری اولوب آوازهٔ فیض

وانتباه عادتا مقبره آلتنده قالمش اصوات اموات كبى فضاى بى‌انتها ايچنده يوارلانوب كيتمكده‌در هركس اونولماز بر جريحهٔ كسل وعطالتله بيزاردر سوداى، سعى واكتساب يرينه ارزوى غصب وتالان وامل اعتلا يرينه عناداستبداد حكمفرمادر. كيمسه آخرك سلامت معاشنى ويا احراز شان وشرفنى حوصلهٔ قبولنه صيغديره‌ماز كيمسه جار ملاصقنك بر فضله طاشنى بيله ديدهٔ احتراصندن صاقلايه‌ماز هركس حكومته استيلا ايله بر نفوذ حاكمانه‌يه صاحب اولمق واوكسوهٔ غالبيتله عرض اندام اعتبار ايتمك حرصنده، هرفرد وسائط غيرمشروعه ايله‌استحصال معاش ايچون تدوير دولاب مفسدت ايتمك عزمنده‌در. صورى بر ديانت مقلده وظاهرى اعتقادات ناسوتيه هرطرفده حكمفرمادر سجاياى منيفه مع التأسف طبقات عاليه‌ده نجوم ظاهره كبى مستقل اولان متحصصين لاهوتيانك دائرهٔ محيطه‌سنده بيله پك آز مشهود اولمقده‌در شرعاً مذموم اولان قذف محسن كبى مفترياته جرأت ايتمك، ارباب نصفت ووجدانى حياتندن بيزار ايده‌جك تعقيبات متواليهٔ رسميه‌يه رواج ويرديرمك، حقيقته قارشو يلان شاهد تدارك ايتمك الك عادى امور صره‌سنه كچمشدر. هرهانكى برولى الامر محور حكومته كمال رشدوسدادايله يابيشمق جرأتنى اختيار ايلرسه همان قارشوسنده بركتلهٔ عدوانه مصادف اولور كه تحصل ايدن واويلاى شكايت وغلغلهٔ فرياد وضراعته نهايت ويرمك

اكثر اوقاتده درجهٔ استحالهیه وارير . هله او مفتريات وتسويلات آره سنده شمس منير حقيقتك دخی بعضاً مستور ظلام مبهميت اولمسی واقعدركه اصل مأمورين وخيرخواهان دولتك قوهٔ تشبثيه سنی عقيم براقان حالده بودر . ماحصل ، ملت نجيبهٔ عثمانيه نك اوروپا موازنهٔ عموميه سنه داخل وترقيات غربيه نك مرتبهٔ حاضره سنه واصل اولمسنی مانع اولان احوال مضرهٔ اجتماعيه تابوت سكينه كبی بين الانام محفوظ ومعتبردر . »

آكلاشلدی كه مادر وطنه قارشی عصيان وعدوانده اهل صليبه رقيب اولان كيفيات منفيه مزك اساسی مليتمزك حين تأسسنده استعمال اولنمش اولان مايهٔ اصليه دن طايعاً تجرد وتعاريمزدن بشقه برشی دكلدر . آكلاشلدی كه تك بر كلمه ايله تفسير وايضاح اولونان برسوء معامله نه قدر متعدد معانئ مدهشه يی متضمندر . بركره ده رواج حاكميتندن مأمول اولان فوائدی نظر محاكمه دن كچوره لم : بر جمعيت فرض ايده لم كه النده آيات واحاديث ايله لوای نصرت احتوای محمديه يدبيضا كبی پرتو افشان اعجاز اوله رق اعلای كلمه ايچون شوامت مرحومه يه دينی وشرعی برصراط جديد ارائه سی مقصديله عرض وجود وممالك عثمانيه نك اك بعيد كوشه لرينه قدر اعمال نفوذ ايلسون فقط شول شرطله كه وارديغی يرلرده استقرار وتصالب ايتمكسزين

اکمال وظیفه ایلدیکنه قانع اولمسون . ونشر ایده‌جکی اجتهاد جدید دخی عصرك بتون کمالات حاضره ومستقبله‌سنی محیط بولنسون آیا اویله برکیجه‌نك نصل برصبح سعادته منجر اوله‌جغنه حکم ایده‌مزمی‌یز .

بشارت اوذاته‌که اویله برنوروز فیروزی ادراك ایله قریر العین اولور . اوفردای انقلاب بر سلسلهٔ سعادات ایله تجلی ایدر .

فردای انقلاب نه‌کبی محسناتی احتوا ایده‌بیله‌جکدر.

اولاً — آبا واجداددن منتقل اولان خرافات واساطیر ایله اکا مستند اعتقادات واهیه بالکلیه منسی وزمانك الجاآت وایجاباتنه کوره یکیدن برطاقم عقائد راسخه متحقق اوله‌جغندن اجتماعیات ومدنیاتمزده عصره موافق احوال وکیفیات حکمفرما اولور .

ثانیاً — اجتهادك حصوله کتیره‌جکی انقلاب معنوی تأثیریله ملتده ترك واسلام وجدانیات ومعنویاتی رواج بوله‌رق اك بیوك برعامل محزبمز اولان دینی ، اجتماعی ، سیاسی فساد اخلاق زائل ومندفع اولور .

ثالثاً — اجتهاد ، فعالیت دماغیه‌یی جالب اوله‌جغندن ملت

عالم سعی و اکتسابه داخل واقتصادیات ایله صنعت ، تجارت ، زراعت دخی مرتبهٔ مطلوبه‌سنه واصل اولور .

رابعاً — ملی وحقیقی بر آهنك وغایه‌ده استقرار طبیعی بولندیغندن فکر جهانگیری ینه رونق ساز اوله‌رق شمدی حکمفرما بولنان احوال مؤلمهٔ داخلیه رفع وعالم اسلام عثمانی مصایب صلیبیه‌دن تخلیص اولنور .

خامساً — معارفده رسوخ ، بالعموم شعبات علوم وفنونده انتساب وتکمل رونما ومسابقهٔ مدنیه عالملرنده تجلی ایلمك سعادتی رایگان اولور .

سادساً — ادبیات ملیه تحقق ایدرك وترقیات فکریه مجرای حقیقسنه گیره‌رك سویهٔ عرفان ملی مرتفع اولور .

ایشته اعلای کلمه مقصدیله وقوع بوله‌جق انقلابدن تحصلی منتظر اولان کیفیات معنویه بوندن عبارتدرکه ترقی ، تمدن ، تکمل دیدیکمز غایهٔ بشریه‌نك موقوف علیهی‌ده بونلردر . قطعیاً تردده محل یوقدرکه اویله برانقلاب حقیقینك حصولنده شمدی کوردیکمز پوست بردوش سرسریلرك هربری دورعالمدن ، سیاحت اقطابدن ، عوالم مجهوله کشفیاتندن باحث اولور راست کلدیکمز های وهوی اربابنك بر چوغنی محافل سیاسیانك

غامبتالری ، تیرلری صره‌سنده کورور ، کوکسمز غرور وافتخار ایله طولار . مستبد اصحاب نفوذ ایله متغلبه‌وجبابره یرینه ملتك تعالیسنه وقف وجود ایتمش، الك جزؤی برمنفعت عمومیه‌یی استحصال ایچون بتون حیاتنی صرفه مهیا بولنمش بر چوق اصحاب عزم وغیرته مصادف اولورز .

یریر کتبخانه‌لر ، دارالصناعه‌لر ، فابریقه‌لر ، دستکاهلر نظر دقتمزه چارپار غربده یکی بر طیاره کشف اولنورسه ، شرقده برتحت‌البحر ایجاد ایدیلور، غرب بخارایله، الکتریق ایله وسائط نقلیه تدارك ایدییورسه شرق مقناطیسیتله ، قوهٔ دافعه ایله دها محیرالعقول ناقله‌لر ایجاد واعلای شان ایلر [چونکه اویله برایجاد وکشفده بولنمنی غرب یالکز منفعت مادیه‌سی مقتضیاتندن عد ایلر . فقط شرق هم دنیوی وهم دینی بر چوق منافع حقیقیه ومعززه‌نك ایجابات مطلقه‌سندن اولدیغنه قانع اولور.]

غرب الکتریقیتك کاشفنی برآبده ایله تبجیل ایدر. شرقده عین زمانده مدنیتی اثیرك یدفعالیتنه وضع ایدن بر دهای ملی‌یی تقدیس ایچون تربه‌لر تأسیس ایلر وقتیله قوصوه صحراسنده مهاج اووه‌سنده ، چالدیران میدانلرنده تجلی ایدن اوپایانسز سیالهٔ جلادت ینه ملتك قلبندن نبعان ایده‌رك فنون عسکریه یکی باشدن رواجیاب اولور بالی‌بکلر ، عیسی بکلر ، حاجی‌ایل

بکلر ینه اسکیسی کبی الك نامدار امرامز صره‌سنده ذکر و تعداد اولنور شمدی استانبوله کلن مولتکه‌لر ، غولتس‌لر ، تدریس وتعلیم یرینه استکناه ترتیبات مقصدیله کلوب عودت ایدییورلر.

آه نه‌ طاتلی امل ، نه‌ روح افزا خیال ! اخفادمز اولسون بویله هر دقیقه‌سی بر سور سرور اولان اویله ایام مسعوده‌یه یتشمك سعادتیله مبشر اوله‌بیله‌جکلرمیدر ؟

ملتك وجههٔ استقامتنی تغییر وتصحیح قدر مشکل اولان بوامر عظیم ، دین محمدینك دائرهٔ اعجازندن خارج دکلدر . مدنیت سابقه‌مز پیش انتباه وعبرتمزده‌در . میان همته قوت ، بازوی اکتسابه قدرت ویره‌لم : بو عالم شوقاشوق اوج خطوهٔ ترقیمزدن صکره‌در !

— ٦ —

امكان اعتلا حقندهكی افكار عموميه

مقالات آنفهده اهل صليبك صورت واسباب ظهوريله ملت عثمانيهيه حاضرلديغی فلاكتك ماهيتی تصريح ومصائب موجودهنك نهدرجه منتج موفقيت اولهبيلهجكی توضيح وخارجی مؤثراندن بشقه بودولت سنيهيه باعث ملال اولان عوامل مخربهٔ داخليه دخی تبيين وتعريف ايدلمشيدی . مقالهٔ لاحقه ملتجه مطلوب اولان تجددواحيانك صورت حصولنه وآنيزك كسب ايدهجكی شكل وكيفيتك استطلاعنه تخصيص قلنمشدر . اصلاحات اداره دائرهٔ تدقيقاتمزدن خارجدر . بز حكومتی

تنسيقات واصلاحاتنده بركمال واحتياجات قانونيه‌دن وارسته‌عد واعتبار ايلمك نخبهٔ آمالمز ملتجه توسلی لازم كلن اسباب و وسائط حقيقيه‌يه معطوفدر .

افكارعموميه‌مزك حالت روحيه‌سی

روحيت عثمانيـه‌ده غريب بر حالت حكمفرمادر . بر كره بر طرفدن برصدای دلنواز ، برآهنك روح‌افزا تنشيط قلوب ايتمسون. نه‌قدرمحب ترقی وار ايسه همان اوآهنك منجلی‌يه پيرو اولمغه شتابان اولور . بوحالت روحيه قسـماً ممدوح وقسـماً مقدوحدر . ممدوحدر : چونكه دهاة عظامك اعماق خفايادن استقصا ايلدكلری جواهر نفيسه‌نك دها بديع تحولاتنه مظهريتنی تأمين ايدر . مقدوحدر: چونكه بودرجه انهماك مؤدی غفلت اوله‌رق ديكر بر چوق مقتضياتك متروكيتنه‌ده نتيجه ويره‌بيلور. فردای انهزامده لزوم انتباهه دائر بعض تلقينات مرشدانه سامعهٔ ملته ايصـال اولندی آره‌سی چوق كچمه‌دن بر نقراتدر باش كوسـتردی : اويان ترك، اويان .. اعلا، علی الاعلا ... لاكن نه‌ايستيورسك ايشته اوياندم دينلسه هيهات‌كه بوسؤاله جواب ويرن يوق ! اويان ديمك نه ديمكدر غفلتله كچيرديكمز شيلر نه‌در؟ تهلكه وار ايسه نره‌دن كلييور ؟ دفعی ممكنميدر دكليدر؟

تهلكه‌دن قورتیلمق ایچون اك طوغری واك سالم طریق نه‌در؟ بونلر ایضاح اولنمه‌دن افكار ومطالعات سردندن نه فائده مأمولدر؟ ملت چوق لافدن اكلاماز . موجز ومنقح افاده‌لره محتاجدر نك برهدف كورمزسه یاپدیغی ، یاپه‌جغی ایشی شاشیریر، یاری یولدن كری دونر . بونك ایچون ممكن اولدیغی قدر آز واوز سوزلرله مبحثمزك اكمالنه سعی ایتمك آرزوسنه تبعیت ایلدك .

جلال نوری بك، غایت كوزل اثرلر وجوده كتیردیلر : « تاریخ تدنیات عثمانیه ومقدرات تاریخیه »ده‌كی مطالعاتی پك رنكیندر. مسائل سیاسیه‌لری خوش ودلنشیندر. « تركیا ایچون نجات واعتلا یوللری» نامنده‌كی اثر دخی لطیفدر، فائده‌آوردر . لكن بوقدرله‌می قاللی ایدك ؟ بزیا بتون بتونه اختیار سكوت ایله برشورای عمومی بالتشكیل آتیمز ایچون سالم برخط حركت تعیین وتعقیب ایتملی ایدك. ویاخود بویله برمسابقهٔ قلمیه اچیلدیغی كبی بتون ارباب هنر ولیاقت عادتا رقابت ایدرجه‌سنه عالم مطبوعاتده اثبات وجود ایتملی ایدیلر . برده یازیلان آثارده نك برطریق نجات كوستریله‌رك اوزون وتعب آور ملاحظات ومحاكماتدن توقی اولنملی ایدی . بالفرض تردیات اخلاقیه واقتصادیه‌نك رفعی ، دین ووطن حسلرینك احیاسی، معیشت ومعاشرت عالملرنده تجددك لزومی، ترك وعثمانلی سیاستلرینك رواجی كبی احتیاجاتمز تصریح وفقط برچوق طرق نجاتیه‌نك

ارائه‌سنه بدل بو کبی مؤثراتی بر (اس‌الاسـاس) ه ربط ایله انك حقیت واصابتنی اثبات وتعیین ایتمك دهااولی اولمزمی‌ایدی. حالبوکه نه‌بری، نه‌ده اوبری حصـول بوله‌مدی . برتشـوش افکاردر دوام ایدوب کیدییور . بونك ایچون بزده مبحثمزی براز دها تفصـیل ایله افکار عمومیه‌یی تخدیش ایدن مسـائل مجمله‌یی نظر اعتباره المق مجبوریتنی حس ایلدك .

غولتس پاشانك فکرغریبی: تبدیل پای تحت مسئله‌سی

غولتس پاشا، امکان اعتلامزی پای تختك یا حلبه، یاشـامه نقلنه متوقف کوستریور . واقعا استانبول محیطنك بعض کونه تاثیرات مضره‌سی انکار اولنه‌میه‌جق قدر ظاهر وباهردر وبو دائره‌نك شمدی‌یه قدر جسم دولته آچمش اولدیغی جریحه‌لری کوشهٔ نسیانه آتمق‌ده کار عاقل دکلدر. لکن امعان ایله تدقیق اولندقده وهلةً کلاشیلیورکه قسطنطنیه‌نك‌پای تحت اتخاذنده‌کی صـوری ومعنوی منافعك حدو نهایتی یوقدر . اول امرده استانبول مرکزسلطنت وحکومت‌اولمقدن‌نزع ایدلدیکی‌تقدیرده هجرته مجبور قاله‌جق اولان برچوق نفوس اسلامیه‌نك غیبوبتی تأثیریله یواش، یواش برمرکز فسـاد اولمغه محکوم قاله‌جغندن آتیده ماکدونیا مقدراتنـدن نه درجه حصـه‌دار اوله‌جغنه

واردومزك شهراه حركتنده نه كبى برمنفى وضعيت آله بيله جكنه كيمسه حكم ويره مسه كركدر .

ثانياً — ميل سفه وطربك برملته سرايتى محيط مركزينك اوصاف طبيعيه سندن انبعاث ايتمز، مه سوپوتاميا ده كى آصيلى باغچه لر، ساردانا پاللر، وليدلر بوكا شاهددر .

ثالثاً — بر چوق محاسن طبيعيه ايله ممتاز اولان بو بديعهٔ قدرتك معنويات بشرده كى تأثيرات روح افزاسى يتيشن بر چوق ارباب كمالك وجوديله ده متحققدر . تاريخمزك شانلى صحيفه لرينى تزيين ايلين برچوق نامدار اصحاب همته استانبول مهد ظهور اولمشدر. بوكون بيله عالم مدنيتمزده مصادف اولان اعاظم عثمانيانك برقسم مهمى بو محيط عاليده طوغمشدر . ممكنميدركه الواح نفيسهٔ طبيعيه يه زمين بولنان ، شرق ايله غربك مولدات خارقه سنه موعد مصافحه اولان برقطعهٔ ممتازه روح بشرده كى احتساساتى تصفيه ، افكار اصيله يى تذكيه ده ابراز قوت ايتمسون. تنميهٔ دها، تربيهٔ وجدان مناظر طبيعيه نك نفاستنه مودوع دكلميدر؟ بن امينم كه غولج پاشا ، ايما بيورمق ايستدكلرى حقيقتى اهل صليبك مهاجماتندن مدافعهٔ نفس مقصديله كسوهٔ واهمه آلتنه آلمق ايستمشدر . يوقسه هنوز ميدان حربدن عودت ايتمش، بر چوق احتياجات عسكريه

ومدنیـه آلتنـده بلی بوکولمش اولان بر ملتك امکان اعتلاسنی تحویل مرکزه مربوط عد ایتمك طوغری اوله‌میه‌جغنی مشار الیه دخی تصدیق بیورورلر امیدنده‌یم .

اجنبیلره تودیع امور ایله اعتلا قابلمیدر ؟

بعض کوته نظرلر ایسـه بو طرز محاکمه‌نك ضدی اوله‌رق سلامت آتیه‌مزی اجانبك زمام حکومتمزه وضع ید ایلملرندن انتظار ایدرلر. بو فکر غریب، مراد بکك مقالهٔ معلومه‌سندن صوکره تماماً مظهر رواج اولدی . انکلتره‌می ، روسـیه‌می کبی بعض محاکمات دخی یوز بولدی . حیرت ! مدققین غرب عموماً قانع اولمشلردرکه بو دولت معظمه‌نك اك بیوك عامل مخربی عثمانلی وترك سجایاسنك وعنعنات روحیهٔ اصلیه‌سنك ترکیله روحیت ملیه‌نك اجنبیته مجلوبیتندن بشقه برشی دکلدر. اك بیوك احتیاجمز ملی بر ادارهٔ سالمه‌نك هر طرفده منجلی اولمسندن عبارتدر. شو حالده اجانبـدن نه کبی بر اداره‌نك انتظـار اولنه بیـله‌جکنی دوشونمك، محاکمه ایتمك ایجاب ایتمزمی ؟ اقتصـادیاتك نتایجنه نه ایچون عطف نظر ایتمیورز . بالقـان محـاربانده حکومات صلیبیه‌نك اجرا آتنی ، هندده ، جزایرده ، اسـیای وسطی‌ده دینداشلرمزك اوغرامقده اولدقلری فلاکتلری ، مصیبتلری

كورميورمی يز. حاكميت اجنبيه‌يی قبول، اوصاف وسجايای حاكميتدن محروميتمزی تصديق قدر مغاير حميتدر. رسن اعدام واضمحلالی كندی المزله بوينمزه كچيرمكدن فرقسزدر .

تسترك رفعنده نجات وارميدر ؟

بعض مستغرب افكار دخی تسترك رفعيله بتون مؤثرات مضره‌نك اورته‌دن قالقه‌جغی مركزنده‌در. دنيليوركه تستر رفع اولنمازسه‌اجتماعياتمزشو كورديكمز رونقسز، سونوك حالدن تعارى ايده‌مز . شوق مدنی مملكتمزه داخل اولماز . ارككلر قادينلريله برابر خانه‌لرنده محبوس قالمقدن قورتيله‌مازلر. چوجقلر تربيه كورمز . قادينلر احوال عالمدن بيخبر قالور. مملكت شرف بولماز. انتظام مدنی عقيم اولور و صنعت، تجارت دخی رواج حقيقيسنه مظهراولماز بتون بو مطالعات تماماً طوغری اولسه بيله بيوك بر اهميتله تلقی‌يه مجبور اولديغمز بر حقيقت واردركه اوده ممالك شاهانه افكار عموميه‌سنك بويله بر انقلابی حسن تلقی‌يه مساعد اولمامسيله برابر تسترك ترقيات مدنيه‌يه مانع عد اولنمسنك عدم اصابتيدر .

مللتله ، افراد ناسله ايش كوريله‌جك بر زمانده بويله عمومك غليانی مستلزم مطالعاتدن توقی ايجابات قطعيه‌دندر .

بو ملتڭ اعتلاسی بو کبی امور اجتماعیه تفرعاتنده اوروپایی تقلید ایله‌می حاصل اوله‌جق ؟ افراط و تفریطدن مجانبت اك معقول بر تدبیردر . قالدیکه اقتصادیاته روح کمال ویرلدیکی ، منابع ثروتمز کندی ایادی استحصالاتمزه انحصار ایتمدیکی تقدیرده رفع مستوریتك فرداسنده افلاسمز محققدر .

تکیه‌لردن نه ایستیورز؟

روح اجنبیتله‌وایه‌دار حیات اولان بعض متفلسفلرمز دخی تکیه‌لرله‌درکاهلرك لزوم رفعنی ایلرویه سورمکده‌درلر . دییورلرکه تکیه‌لر زمین منقولات واساطیردر . حالبوکه ملتی ورطهٔ غفلته سوروکلیوب کتورن قوت بومنقولات واساطیر اولدیغندن آنلرله قطع حساب ایدلدکجه انتباه وتمدنه امکان حاصل اوله‌ماز . هیچ شبهه یوقدرکه بوفکر ومطالعات فرانسه‌ده کلیسالره وضع ید ایدلمش اولمسندن بالاستدلال تحصل ایتمش تقلیدی ملاحظات جمله‌سندندر. قرآنك نصوص غامضه‌سنه مستند اولان طرق علیه‌ده نه منقولات ونه‌ده اساطیر موجوددر . آرناؤدلرك تکیه‌لردن حیات بولدقلرینی اونوتمایه‌لم دییورلرکه تکیه‌لر ملتی سودای سعی و عملدن محروم ایدر . بر سوری تن پرورلره ملجأ اولور . عقائد راسخه‌ده منافع شخصیه شائبه‌لرینك طرف المسنه سببیت ویرر . امتی یستی مذلته

سوق ایدر. اعتلا قپولری سد اولنور . قسماً طوغری،قسماً اصابتدن بعید اولان بو ملاحظات دخی اسباب اعتلا میاننده شایان قید و تذکار دکلدر . اول امرده میلیونلرجه اهالینك عطالتی ، بطلان عقیده‌سنی اصلاح ایده‌لم . اندن صوکره لزوم قالور ایسه بو فئهٔ ساکته‌نك‌ده احوال معروضه‌لرینی تعدیله قالقیشه‌لم . جزؤ لایتجزی اولان برزمرهٔ قلیله‌نك حریت اجتماعیه و وجدانیه‌سنه تعرض ایتمکی واسطهٔ نجات ملت صانمق بك کولنج اولمازمی ؟ آتشله اوینامقدن توقی ٔ نفس ایده‌لم . اخرك حقوق تصرفیه‌سنه ، حقوق مذهبیه‌سنه ال سورمك ظلم وظلم ایسه مؤدی اضمحلالدر . زیدك حقی عمره،عمرك حقی‌ده‌زیده ویرلمامليدر .

حکومت ایله دین قابل تفریقمیدر ؟

بو زمرهٔ مؤسسینك بعضیلری بو قدریله‌ده‌قناعت ایتمیه‌رك عادتاً دینك قوای محرکهٔ ملیه میانسندن نزعنی درمیان ایتمکدن چکینمزلر،دوشنمزلرکه اوروبانك وضعیت دینیه‌سیله شرقك عوالم روحانیه‌سی آره‌سنده هیچ بر نسبت مقایسه یوقدر . نصرانیت تمامیله انفسی بر دین اولوب منتسبلرینی علایق دنیویه‌دن منع ایلدیکی جهتله ترقیات حاضرهٔ عصریه غربده دینك زوالنه راغبدر . فقط دین اسلام بتون

احتياجات زمانى متكفل اولديغى جهتله شرق بوخصوصده دينك معاونت و مظاهرتنه محتاج اولمقدن قورتيله‌مز هله اوروپانك اك نامدار اصحاب سيف وسياستى تعصبك امر اعتلا وتقدمده بيوك بر اهميتى حائز اولديغنى تصديق واعتراف ايدرلركه او كيلره پيرو اولمق داعيه‌سنده بولنان بزلرك عكس ادعايه ذاهب اولملرينه حيرتله مقابله طوغرى اولمازمى ؟

معارف كفايت ايدرمى؟

بر قسم متفكرلرمز دخى صورت مطلقه‌ده معارفك تعممنى سبب نجات عد ايدرلر . فى الحقيقه معارفك علو قدر و منزلتى حقنده بدبينانه بيان مطالعه‌يه كيمسه جسارت ايده‌مز .

معارف محيىٔ ملك و ملتدر . فقط فضائل اخلاقيه و كمالات علميه اره‌سنده‌كى مناسباتى نظر اعتباره آلانلر ، ملل واقوام موجوده‌يه متعلق ايستاتيستيقلرى بامال مطالعه ايدنلر غايت مهم بر نقطه‌ده توقف ايدرلركه اوده معارفك اسباب اصليهٔ تأسيسيه‌دن معدود اولوب اولميه‌جغى مسئله‌سنده‌كى تخالف افكاردن عبارتدر. معارف يكانه مؤثر مؤسس اولمش اولسه‌يدى طبيعيدركه تأسسه تقدم ايدر و حكومتدن اول تحققى ممكن اولوردى حالبوكه تاريخ بويله بر دستور سياست ارائه ايده‌ميور دنيانك اك بيوك ، اك جهانكير ملتلرندن معدود اولان روماليلر اك عادى، اك سفلى،

الك قبا ، الك جاهل آدملرك اثر تأسيسيدر . بوندن‌ده استدلال اولنه‌بیلورکه ملت وحکومت بشقه سجایایه‌استناد ایدر. ومعارف وتمدن دخی بو اجتماع منتظمك غایه‌سیدر .

ارباب کیاستك برز مرهٔ معدو.

سفاهتدن اجتنابك فائده‌سی نه‌راده‌یه‌قدردر ؟

ده‌سی دخی فحشیات و سفاهتدن اجتناب ایله اموردینیه‌یه توسلی متکفل تعالی عد ایدرلر . دینمزك علویتی ، سعادت دارینه منهج حقیقی اولمقده‌کی اصابت تامه‌سی ناقابل انکار ایسه‌ده دینك امر دنیایه تعلق ایدن جهت مهمه‌سی بر چوق اسباب مجبره‌نك حیلولتیله احتیاجات عصره کوره اصلاح وتعدیله مفتقر قالمش و شمدی‌یه‌قدر عالم اسلامه نفوذ ایلین بر طاقم اعتقادات باطله‌نك رفعی دخی الزم بولنمش اولدیغندن ماتی یالکز بش وقت نماز ایله اوروج و ذکات کبی مراسمه اجبار صورتیله آتیله‌جق خطوه‌لردن مطلوب اولان هدفه وصول ممکن اولمیه‌جغی میدانده‌در.

بعض مطالعات خصوصیه دخی

اصلاحات عسکریه واداره کافیمیدر؟ اقتصادیاتك تأثیری نه‌راده‌یه‌قدردر؟

اصلاحات عسکریه واداریه‌نك تکامل و ترقی‌یه حجت کافیه اوله‌جغی مرکز-نده‌در . ملتك احتیاجات حقیقیه‌سنی تسویه ایده‌جك بر ادارهٔ سالمه‌نك وضعی مستلزم سعادت ایسه‌ده بونك امور

معضله‌یی تهوین ، مؤثرات تعالی‌یی تسریع و تأمین واجتماعیات و اقتصادیات و دینیات ایله اخلاقیات کبی بالجمله حالات اساسیه‌یه انقلاب بخش اوله‌جق احکام کلیه‌یی احتوا ایلمسی شرط اولوب یوقسه تنسیقات و تنقیحاته استناد ایده‌جك اصلاحاتدن ملتی اعلا مرتبه‌سنده آثار و ثمرات انتظارنده حکمت اوله‌میه‌جغی مسلماتدندر .

برقسم متفکرلرمز صورت مطلقه‌ده اقتصادیاتی ایلرویه سورمکده‌درلر . بوحقیقت، بودستور حکمت دخی شایان تبجیل وحرمتدر. اوت، اقتصادیات جالب علویاتدر . روح اجتماعیاتدر. اقتصادسز ملت محکوم موت، مقرون نکبتدر . اقتصادیاتك کیردیکی، باشلادیغی یرلرده عالم معیشت مظهر صلاح، انسانلر نائل فلاح اولورلر . ثروت عمومیه چوغالیر احتیاجات حکومته معاونت سریعه ابرازی سهل اور . قوای ملت سویهٔ مقتضیه‌سنه ایصال ایدیلور . تجاوزات اعدا عقیم قالور . لکن اقتصادیات یکانه سرمایهٔ نجات عد اولنه‌جق قدرقوی برسند تکمل، بربرات حیات اولمدیغی بوکون فنیکه‌لیلر، قارطه‌جه‌لیلر، وندیکلیلر کبی عالم تجاریده حکمران اولمش اولان ملتلرك موجود بولنمامالری وطبقات تاریخیه التنده قالمش اولملریله ثابت دکلیدر ؟

اوروپا مدنیتنك طرز تلقیسنده برانقلاب حصولی لزومی

ادعا ایدنلرده واردر . فی‌الحقیقه مدنیت غربیه‌یی یاکلش تلقی ایدنلرك وجهـهٔ اراده‌لرینی تصحیح لازمدر . لکن غربدن اقتباس فیض ایدنلری ملت‌مقتدابه اتخاذایتمیورکه حال‌حاضرده بوندن علویات وتکملاتمزه قطعی برنقیصه سرایتی احتمالی وارد اولسون حواجه‌تحسین کبی، اسحق حواجه‌کبی‌متدین ناقللرمز بیله تکفیر اولندیغی معلومدر .

احوال اجتماعیـه‌مزده انقلاب نه مرتبـه فائده بخشدر .

دیکر برطاقم افکاره کوره‌ده احوال اجتماعیه‌مزك اصـلاح وتعدیلی قطعی‌الوجوبدر . معیشـت ومعـاشرتمز ویکدیکریمزه اولان مناسباتمز عقله ، حکمته، منطقه‌توفیق‌اولنمدقجه‌واخوت، مساوات، حریت اقانیمی اظهار حکم ایلمدکجه عصرك‌احتیاجاتی، ترقیاتی، تکملاتی‌ایله‌الفت وانسیتمز حاصل وسویهٔ ملیه اوروپا موازنه‌سنه دخولمزه مدار اوله‌جق درجه‌یه واصل اولماز بواعتقاد کوندن کونه تعمم ایتمکده‌در . اعتراض قبول ایتمین بوحقیقته‌قدرت نفوذویرملك وظیفه‌مزدر. ترقینك برنجی نمونه‌سنی، دلیلنی معیشتده‌کی انتظام احتوا ایدر. مسـکین برمملکتك اهالیسنی‌ده مسـکین صـایمق ضروریدر . فعالیتدن محروم اولان برشهر، سـکنه‌سنك عطالت روحیه‌سنی کوسترر برمرأت حکمنده‌در .

قاپيتولاسيونلرك رفعندن نه‌فائده ملحوظدر .

قاپيتولاسيون ديديكمز امتيازات اجنبيه‌
يى مضرات سياسيه واقتصاديه‌لرندن
طولايى يكانه مانع ترقى وتكمل عد
ايدنلرك مدعيات ودلائلى دخى شايان
نظردر . امتيازات اجنبيه‌نك الك مضر
جريانلره منبع ترشح اولديغى مبحث مخصوصنده ذكر وتصريح
قلنمشدر. تدنيا تمزك الك مهم اسباب ومؤثراتى بوجمله‌ده مجتمعدر.
استقلال حاكميتمزى سلب ايدن، حال صلحده سياسى واقتصادى
محاربات متواليه ايله بزى ترقياتدن محروم ايلين، داخل وخارجدن
تعقيب وتحريك اولنان بونجه تجاوزات شنيعه آره‌سنده ملت
عثمانيه‌يى مأيوس وحيران براقان، اسلام، ترك عثمانلى سياستلرينه
تأثيرات شديده ايقاع ايله حكومت سنيه‌يى سالم حركاتدن، حتى
عنعنات روحيه وتاريخيه‌مزى تجليات باهره‌دن اليقويان، شبان
وطنك بكر فكرينى، اخلاق مليه‌نك روحيتنى رخنه‌دار، استقلال
ماليمزى سكته‌دار، مصالبه كبى، تمثيل كبى الك اساسلى دساتير
سياسيه‌مزى تارومار ايلمكدن غير خالى اولان، بوعامل محزبه
بركون اول ختام ويرمك، اجانبك علاقه‌لرينى دائرهٔ نفوذمزدن
كسمك الزمدر . قاپيتولاسيونلر موجود بولندقجه اقتصاديانك
قواعدينى ملكمزده تطبيق ايتمك، عنصرى تأثيراتدن وقايهٔ حيات

ایله داخلده بر وحدت ملیه تأسیسنه موفق اولمق، اخلاقیاتمزی مجرای سالمه‌ده، اجتماعیاتمزی اهنك ملی داخلنده محافظه ایتمك ممکن اولمیه جقدر . قاپیتولاسیونلر ، مرکزیت ملیه‌نك آب زلال حیات آورینه، عثمانیتك شجرهٔ روح افزای موجودیتنه بر سم قاتل، بر زهر هلاهلدر . موره‌یی یتشدیرمك ایچون جزائر سبعه‌نك جمهوریتی، کریده آتش ویرمك مقصدیله یونانستان حکومتنك محافظهٔ استقلالی دستور سیاستی، ماکدونیا اختلالاتنه مدار قوت اولمق اوزره کریدك اشغال عسکریسنی، بالقان اهل صلیبنه تازیانهٔ تشویق اولمق اوزره ماکدونیا مسئلهٔ معهوده‌سنی یتشدیرن ، شمدی‌ده ولایات شرقیه‌یه ، مناطق عربیه‌یه نفوذه چالیشان ایشته اومؤثر خفی، اولعین نهانیدر .

عین زمانده امتیازات مذهبیه‌نك‌ده وسعت نفوذینی تقیید، تأثیرات مضرهٔ تخریبیه‌سنی تحدید خصوصنده‌کی احتیاج شدیدمز دخی ناقابل انکاردر . عنعنات عثمانیه وآداب ملیه‌نك تعمیمنه، ملل خارجه‌نك کسر حلولنه، داخلی جریانلرك امحای صولتنه بر آن اول توسل اولنمق ایجاب ایدر بونوع امتیازاتك مضرات حقیقیه‌سندن طولاییدر که اتیده‌کی ضرب مثل زبانزد انامدر :
« ترك ییلانی قوینده طاشیرر »

کوریلیورکه ترقی ونجاتمز ایچون مختلف یرلردن صادراولان

بو مختلف مطالعات وافكارك كيميسنده اصابت، كيميسنده عدم موافقت محققدر .

نتيجهٔ مطلوبه‌يه وصول ايچون سائر احتياجاتمزی‌ده تدقيقه دوام ايده‌لم :

ا — تأثيرات خارجيه وداخليه‌دن سالم بر دورهٔ حضور واستراحته لزوم واردر. خارجه تجاوز اقتداری احراز، تكملات مدنيه‌ده رسوخ تام كسب اولنمه‌دن اول وقوعبولان تجاوزات خارجيه مطلقا تخريبات اساسيه ايله نتيجه‌لنير . تدنياتمزه شفای كافی ويرملك اوزره برآن اول امنيت داخليه وخارجيه‌يی تقرير ايده‌جك برسياست سالمه‌ايله احتياجات عاجله‌مزه اقتدار حصول ويرمكه چاليشمق ضرورتی ميدانده‌در .

محتاج اصلاح دهانه كبی حاللرمز موجوددر.

ب — ملتك احتياجاتيله متناسب بر ادارهٔ منتظمه تأسيسی وملی جريانلرله اساسلی اجتماعياتك حصولنه همت شرط اعظمدر. چونكه ملت، عنعنات تاريخيه‌سنه تشنه، بنيهٔ تفكرات ومعنوياتنده انقلاب تحققيله حيات اجتماعيه‌سنك تعيننه دلبسته‌در . تحولات سياسيه‌دن لاقيد اولمق، استيلای معنوی‌يه قارشو برتدبير مثمره مالك اولمامق، اوروپانك عصری ونهانی انتريقه‌لرندن غافل قالمق،

تحکمی تجلیات ایله موته محکوم بولنمق کبی شـوائب مضره‌نك رفعنی تأمینه مدار اوله‌جق قانونلر، اصـوللر، قاعده‌لر وضعی تجیکدکجه امر تمدن وتکمل دوچار اشکال اولور .

ج — ملته برناظم کل، بر مربئ حقیقی، برناظر سیاسی، برصاحب مدنی الزمدر. ملیتده عزت نفس، حس ناموس نه‌در؟ وطنپرورلك نه کبی احوالده ایجاب ایدر. عنعنات وتظاهرات سیاسیه نصل اولور . سیاسی، دینی، اقتصـادی، اجتماعی دسـتورلرمز هانکیلریدر ؟ برملت اخره قارشو نصل ونه یولده احراز تفوق ایدر . وطنی فدا کارلق نه کبی خصوصـاتده جالب منفعتدر . وارلرینی ملته تعلیم ایتمك، ملتی دائمی صورتده دائرهٔ مشروعه‌ده طوتمق، دین، وطن حسیاتنه رواج ویردیرمك جدی وصمیمی رهبرلرك جملهٔ وظائفندندر. ترکلر ایسه رهبرلردن، قوماندانلردن محروم بولندقچه سکوت لاقیدیدن قورتیله‌مازلر . انحطاطمزك اك بیوك عاملی بوخصـلت ملیه‌مزدر . قرون وسطی‌دن منتقل حالاته طوعاً وکرهاً منقادز. تجدده خصم جانز حالبوکه انتباه تملالتدن هدایته ایرمك دیمکدر . بو اولمازسه حیات دخی بزدن امید دوشر .

د — احتلافات داخلیه تردیات اخلاقیه ایچـون شـدت

ضابطه‌یه احتیاج واردر، اختلافات، سوٴاحوال واخلاق استبداد وادارهٔ کیفیه‌یی جالب اولدیغندن قوی مانعه‌لره ایلیشدیرلمسی لزومی محققدر . عکس حالده اصلاحات واجرا آت نقطه‌ٔ‌یی معناً قبیلندن اولور .

— ٧ —

وسائط اعتلا

ایشته بز عثمانلیلرك محتاج اولدقلری مدنی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی اصلاحاتك خلاصهٔ مجملی بالاده کوسترلدی. شمدی تصویر اولنان شائبه‌لردن مجرد و محسنات مادیه و معنویه‌یی مشتمل بر مجموعهٔ

هر شیدن اول لازم اولان نه‌در؟

ملیه‌نك تصورنله قابل حصول اولدیغنی تدقیق و مطالعه ایده‌لم. هیچ شك و شبهه یوقدرکه بتون اجراآت وحرکاتمزی دین احمدینك سوائق معنویه‌سنه تودیعدن دهانافع بر تدبیر اوله‌ماز. افراد اهالی ـ که بو اصلاحات واجراآتمزده مزرعه حکمنده قاله‌جقدر . دین مبیندن بشقه هیچ بر قوته منقاد و تابع دکلدر. شدت ضابطه‌ایله دائرهٔ امکانه ارجاع ایدیله‌جك اولان هرهانکی بر اصول وقاعده ابدیتله اتصاف ایده‌مز . سلطان محمودك قلیج

قوتیله اورته‌دن قالدیرمغه چالیشدیغی خصوصاتك الآن پای تختمزده بیله مصادف اولمسی بوکا دلیل واضحدر . ثانیاً دین اسلام مطلوب اولان اصلاحاته تکفل ایچون هردرلو استعداد وقابلیتی حائز اولوب اوروپاده اولدیغی کبی ملی وقومی ضربات ناسوتیه‌یه مفتقر دکلدر . بوایسه نتیجه‌یه وصول خصوصنده آرانیلان سرعتك محفوظیت ودوامنه‌ده دلالت ایدر . فقط هرشیدن اول آتیده‌کی نقاط مهمه‌ده جمله‌مزك اتحاد واتفاقی الزمدر :

اولاً — بدبینلك صورت مطلقه‌ده نهایت ویرلملیدر . چونکه بدبینی خرابیٔ ملکدن بشقه بر شیئه نتیجه ویرمز . قوای تشبثیه‌یی محوایدر . ملتی مأیوسیت وعطالته القا، استقبالك حصافتی ، حالك قدرت حیاتیه‌سنی ازاله‌ایلر وخارجی تأثیراتك دها شدید بر صورتده صولتنه بادی اولور .

بدبینلك شرعاده مذمومدر : رحمت الهیه‌دن قنوط، قادر کل اولان مولای متعالك عنایتندن قطع امید نص قطعی ایله مسلمانلره نهی ایدلمشدر .

بدبینلك سیاسةً ده نابجالدر : احوال حاضره‌ده وسیاست عالمك اعراض متحجحقه‌سنده آمال اساسیه ایله قابل تألیف بر اصلیت ثابته موجود وحکمفرما دکلدر . مشهودات قوای

مؤثرهٔ اصلیه‌یه دلالت ایتمز مقرراتك ضمیری که فاعل حقیقیدر. کسوهٔ شهودده اجرای تأثیردن بعیددر. بناءً علیه غرب مطبوعاتنك ولوله‌سنه، اوروپا افکار عمومیه‌سنك شکلیتنه کوره مسائلك نتایجنی استدلالده اصابت اولـه‌میه‌جغی محققدر. روسیه‌نك عظمتنه، قدرتنه استناداً ژاپونیانك غلبه‌سنه احتمال ویرلمامك نصل طوغری عد اولنمامش ایسه مشهودات و مسموعات حاضره‌یه باقوبده دولت عثمانیه حقنده بدبینانه حکم ویرمك ده عیناً بویله غیر مصیب عد اولنه‌جقدر. یالکز سیاساتك طرز جریاننی تعقیب ایتمك کفایت ایدر. بو قبیلدن اوله‌رق اتفاق مثلثك اطه‌لر مسئله‌سنده انکلتره تکلیفنه موافقتنی ایشیدنلر همان بدبینلکه محکوم اوله‌رق دولت عثمانیه‌نك زیان وضررینه حکم ویررلر. دوشونمزلرکه بو مسئله‌ده تماماً لهمزده قرار ویرلمسی بیله منافع اساسیه‌مزله ناقابل تألیفدر. چونکه کرید، باشده اولمق اوزره بر چوق جزیره‌لرك ابدیاً بزدن انفکاکی لازم کلور. فقط عکس سیاستله بونلرك ده تکرار حوضهٔ ملکمزه دخولی ممکناتداندر.

ایکی حکومت آره‌سنده موجب مناقشه خصوصاتك موجودیتی بالقان مسئلهٔ مدهشه‌سنك شمدیکی مقررات ایله ناقابل تسویه اولدیغنی اثبات ایده‌جکندن طولایی حکومات صغیرهٔ سائره آره‌سنده متنازع فیه اولان مسائلك ده اورته‌یه

چیقمسی ملحوظ وشو حال ایسه منافع ملیهٔ عثمانیه‌یه موافق اولدیغی ظاهر وهویدادر . ایمدی ، بدبینانه استخراجاته نه معنا ویریله‌بیلور وبو کبی محاکاتدن نه فائده استحصال اولنه‌بیلور . قرارینك اعطاسنی قارئین کرامه ترك ایله ختم کلام ایلرم .

ثانیاً — آرتق المزی کوکسمزه قویه‌رق وطنمزه ، ملتمزه مرحمت ایده‌لم . وشو منحوس فرقه منازعات ومناقشاتنی اورته‌دن رفع ایلیه‌لم . مخالفتسز مشروطیت اولماز » دنیلیور . مشروطیتدن مقصد پارتی منازعاتی ایسه – طبیعی – برشی دنیله‌مز . فقط مشروطیتده اصل اولان مشورت مراد ایسه مشورتده نزاع اساس اوله‌میه‌جغندن ایلرویه سورولن بو دستورك ده اصابت مطلقه‌سنه حکم اولنمامق لازم کلور . چونکه بر چوق مسائلك بلا اختلاف حکمه ربط اولنمسی ممکناتدندر . ثانیاً موجب مناقشه اولان ماده‌نك حین مشورتنده عاقلانه اولمق شرطیله تنقیدات ومؤاخذات اجرا اولنه‌بیلورسه‌ده بو اختلاف حکمه قدر مشروع اولوب آندن صوکره‌سی ایچون مردود عد اولنمسی ضروریدر . لسان شرع انورده بوکا اعتزال دنیلدیکی معلومدر .

« اوروپاده مشروطیت مخالفتله قائمدر » فکری هپمزده موجوددر . لکن انصاف ایله دوشونه‌لم . مطلقا اوروپایی تقلید ایتمك بزه‌بورجیدر ؟ هم اوروپاده مخالفت بزم ایچمزده حکمفرما

اولان بو مخالفت ملعونانه قبيلندنميدر ؟ قرداش ، قرداشه سلام ويره ميه جك بر حالده مخالفتی عداوته تحويل ايتمكده نه معنا واردر ؟ بوكا موافق . مخالف هر فرد عثمانينك صوك درجه ده رعايتكار اولمسی لازمدر .

نه يی تقسيم ايده ميورز ؟ كوزمزی آچه رق اطرافمزی احاطه ايدن قوتلره باقه لم كه بزم تقسيم ايده مديكمز شو مبارك وطنی خونين خنجرلرله انلر تقسيمه آماده طوروييورلر . بيوكلك می ايستيورز . ايشته جلال نوری بكك اجتهادی ! ايشته اصلاح حروف جمعيتنك همتی ، ايشته شيخ عبدالله افغانينك قوم جديدی ! خدمت وطنيه غايه ايله اولچيلور . حسن نيتله تقدير ايديلور . بر جمعيته ، بر قوميسيونه مؤسس می اولمق ايستيورز . ايشته همت وغيرته محتاج بونجه منافع مفيدهٔ اقتصاديه ، ايشته ملی مؤسسه لر ، ايشته دارالعلوملر . ابقای نيك نام ايچون وسيله لرمی يوقمی ؟ استجلاب رحمت ايچون چاره لرمی مفقود ! [كوپری باشنه كلديكمده باقيورم كه روملر ، يونانيلر استمبوطلرله واپورلرله نقل اشيا ايدييورلر . بزم بيچاره تركلرمز ايسه ادوار قديمهٔ تاريخيه يی تجسيم ايدرجه سنه اللريله ، بازولريله متحرك سفينه لر ايله صباحدن اقشامه قدر متصل افنای وجود ايدييورلرده انلردن برشركت تشكيلنه ، آنلری حس تعاون واشترا كدن

حصه‌دار ایتمكه رغبت كوستره‌جك برمحيى برمؤسسه‌مز ظهور ایتمیور . لقلیقاته هپمز آماده‌یز . عجبا بویله بر همته ، بویله بر جمعیت تشكیلنه صرف اولنه‌جق غیرت برفرقهٔ‌سیاسیه‌تأسیسندن دها نافع دكلیدر ؟] امین اوله‌لم كه‌ملت ، آرتق خطبه پردازان حكمت وفلسفه‌دن متوحش وبیزاردر.

ثالثاً — وقوعات تماميله اثبات ایتمشدركه حملهٔ اصلاحاتمز اوروپانك ، بدخواهان سلطنت‌سنیه‌نك انتباهنی دعوت ایلمكدن غیرخالی اولمغله هر شیئدن اول قوای بریه و بحریه‌مزی‌تنظیم و ایقاع تهدیده قادر اوله‌بیله‌جك درجه‌ده تقویه ایتملی‌یز . یشامق ایچون برنجی شرط،برنجی‌فریضه سلاح بدست مدافعه اولمقدر. بر ملت انجق اردوسیله،دونماسیله برابر یشار وانلرله برلكده مزار عدمه آیاق آتار . اوروپادن بزه امداد یوقدر. و محققدركه دماغی، قلبی ، روحی فعالیت ، عسكری فعالیتدن صوكره مثمر اولور . و تأثیرات خارجیه‌دن تجرد ایدلمدكجه نه اقتصادی ، نه اجتماعی ترقیاتك حصولنه امكان قالماز . هر شیئدن اول حیاتك سوء قاصدلرینه ، وطن و ملت خائنلرینه قارشو مهیای حرب بولنمق لازم كلور بو امنیه ایسه جمله‌مزك ابذال مساعی ایتمسنه متوقفدر .

اردو، پاره‌یه محتاجدر . پاره‌سز هیچ بر ایش كوریله‌مز

بالقان حربی کلیتلو ضایعات و خساراتی مستلزم اولدیغی کبی تجربه دخی بر چوق نقایصمزك موجودیتنی حس ایتدیرمشـدر . احتیاجات عسکریه‌مز شونلردن عبارتدر :

١ — چتاجه استحکاماتنده عادتا چلیکدن بر خط مدافعه تشکیلی ، بوغازلرك ترقیات اخیرهٔ عسکریه‌یه کوره تحکیمی . تحقق ایدن حدودمزده وسائط مجددهٔ حربیه‌نك وضع و تأسیسی

٢ — لااقل بر میلیون عسکره مقتضی اسلحه ، جبخانه ، مهمات حربیه ، لوازم حیاتیه ، طوب ، مترالیوز ، سـواری و طوبجی بیکیرلری و سائره .

٣ — عین مقدارده بر اردونك وسائط نقلیه‌سی ، مخابره‌سی ، آلات تسخینیه و تنویریه‌سی اوتوموبیللر ، طیاره‌لر ، دکز آشوری نقلیاته مخصوص مراکب بحریه ، کموردپولری وسائره .

٤ — بو اردونك هیئت صحیه‌سی ، سـیار خسته‌خانه‌لر ، سدیه‌لر . اجزاخانه‌لر و سائره .

٥ — اردونك ممارسه‌سیچون حرب مانورالری .

٦ — اردونك اعاشه‌سیچون ارزاق دەپولری تأسیسی ، قونسروه فابریقه‌لرینك احداثی ، وسائط مکملهٔ طبخیه و طحنیه تأمین و تدارکی . وسائره .

٧ — آچیق لیمانلر مستثنا اولمق شرطیله محتاج تحکیم و مدافعه اولان ساحلده‌کی نقاط مهمهٔ عسکریه‌مزك تجاوزات خارجیه‌دن مصونیتنی تأمین ایتمك .

٨ — معارف عسکریه نقایصنك اکمالی .

٩ — تنسیقات اخیرهٔ عسکریه‌نك لزوم کوستردیکی اماکن و مبانی .

١٠ — اهالیمزی تردیات بدنیه‌دن تخلیص ایده‌جك اسباب و وسائطك استحضاری .

١١ — عسکری یوللرینك انشا و تأسیسی .

١٢ — اخذ و تحشید و سوق عسکره سرعت بخش اوله‌جق وسائط جدیده‌نك احداثی .

بورایه قدر تعداد ایدیکمز امور مستعجله‌نك بر قسمی ذاتاً تعقیب التنده بولندیغی و حد کماله ایصالنده جزؤی بر همته احتیاج قالدیغی جهتله پك مهم بریکونه وارمق ایجاب ایدن مصارف عسکریه‌نك بر از دها دون بر راده‌ده قالمسی طبیعی ایسه‌ده هپ پاره‌یه باغلی اولان و بر دقیقه تأخیری غیر جائز بولنان بو نوع احتیاجاتمزك تسویه‌سی ایچون نه‌قدر فداکارلقلر اجراسنه مجبور اولدیغمز جزؤی بر تأمل ایله میدانه چیقار .

محققدرکه ایکنجی درجه‌ده بر اردو ترتیب و احضارندن هیچ بر وقتده وارسته‌قاله‌میزعین حال، بحریه‌مزده دخی مشهوددر. بونجه ضایعاته ، بونجه خساراته ، بونجه تلفاته نتیجه ویرمش اولان محاربهٔ اخیره‌ده‌کی انهزامات اساسیه‌مز بر بحریه‌یه عدم مالکیتمزدن ، حاکمیت بحریه‌یی تأمین واستحصال خصوصنده کوستردیکمز اهمال و مسامحه‌دن ایلرو کلدیکی کون کبی میدانده‌در شبهه یوقدرکه قوی بر بحریه‌یه صاحب اولسه‌یدق کریده مصادف اولدیغمز مشکلاتك هیچ بریسی میدانه کلمز ونتیجه‌سنده ما کدونیا فاجعاتی تحقق ایتمز ایدی .

شبهه یوقدرکه دونمایه ، وسائط حربیهٔ بحریه‌یه، ساحل محافظی سفائنه مالك اولسه‌یدق یمن حادثاتی دخی بهمه‌حال عقیم قالور و معروض اولدیغمز مشکلاتك اقتحامی ایچون او قدر بیوك فداکارلقلر اجراسنه لزوم حس اولنماز ایدی .

هیچ شبهه یوقدرکه حاکمیت بحریه‌ده صاحب قدرت اولسه‌یدق ارناؤدلق سواحلندن ایچرویه حلول ایتمش اولان نفوذ اجانب تماماً حکمدن ساقط وروم ایلی مسئلهٔ حاضره‌سی‌ده عاطل قالوردی .

هیچ شبهه یوقدرکه قوی بر فیلویه مالکیتمز تأمین ایدلمش اولسه‌یدی افریقاده ، طرابلسده اوغرادیغمز احوال مؤلمه‌نك هیچ بری ظهور ایتمز ایدی .

هیچ شبهه یوقدرکه حاکمیت بحریه الْمزده بولنسه‌یدی بو حرب اخیرده استانبول قپولری تهدید اولنماز و موفقیت عسکریه دخی بهمه‌حال ید موفقیتمزدن انتزاع ایلمزدی .

بحریه‌یه‌احتیاجمز اوقدر قویدرکه شو بر قاچ سنه ظرفنده اهمیت ذاتیه‌سیله متناسب بر حرکت انتباهیه کوسترمدیکمز تقدیرده جنوبدن تهدید ایدن یونان و شمالدن تخطی‌یه آماده بولنان روس دونمالرینك ایکی‌دهشتلی قوهٔ تضییقیه‌سی آره‌سنده محافظهٔ بقا ممکن اولمیه‌جغنه شبهه ایتمك موافق عقل و حکمت دکلدر .

کندی ناموسمزی ، دین و حیثیتمزی ، معصوم اولادلرمزك حیاتنی‌محافظه ایتمك ایسترایسه‌ك یارین اوبر کون دشمنك ناموسسز اللرینه تسلیمه مجبور اوله‌جغمز نقود و حلیاتمزی ، بوکون دونمامزك امرینه آماده طوتملی‌یز بحری احتیاجاتمزایسه اویله ظن اولندیغی قدر جزؤی همتلرله قابل تسویه اولمقدن بریدر .

اولا — یونانستان حکومتنه قارشو تفوق بحری‌یه مدار اولمق اوزره وجه‌آتی‌یه توفیقاً بر آق دکز دونماسنك نهایت بر ایکی سنه ظرفنده ترتیب واستحضاری الزمدر.

ا — سفائن حربیه :

قیمتی لیرای عثمانی	طونیلاتوسی	عددی	
۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲٦,۰۰۰	۰٤	دریت‌نوط
٤,٤۰۰,۰۰۰	۱۸,۰۰۰	۳	دریت‌نوط قروازوری
۱,۲۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰	٤	کشاف قروآزور
۱,٦۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰	۱۲	دست‌رویر
۹٦۰,۰۰۰	۲۰۰	۲٤	طورپیدو
۰۰۰۰۰	۰۰۰	۰۸	تحت‌البحر
		۰۰	طیاره (ایجاب ایده‌جك مقدارده)
۱۸,۱٦۰,۰۰۰			یکون

ب — سفائن مبحوثه‌نك مراكب نقلیه‌سی، خسته‌خانه‌لری، دپولری .

ج — ساحل مدافعه‌سنه مخصوص غانبوط و سائره .

د — آق دکزده لزوم مس ایده‌جك یرلرده بحری ستا . سیونلر تأسیسی ، تلسز تلغراف مرکزلرینك احداثی وسائره.

ثانیاً — روس ویونان دونمالرینك متفقاً وطنمزه هجوملری احتمالاتنه قارشو متیقظ بولنمق اوزره بر قره دکز دونماسنه‌ده احتیاج واردر . قره دکزده‌کی حاکمیت بحریه ایسه آنجق صورت آتیه ایله قابل حصولدر .

ا — دونما مقدار آتی اوزره اولملیدر :

قیمتی لیرای عثمانی	طونیلاتوسی	عدد	
١٥,٠٠٠,٠٠٠	٢٦,٠٠٠	٦	دریتنوط
٣,٦٠٠,٠٠٠	١٦,٠٠٠	٢	دریتنوط قروآزوری
١,٨٠٠,٠٠٠	٣,٠٠٠	٦	کشاف قروآزوری
٣,٦٠٠,٠٠٠	١,٢٠٠	٢٤	دست رویر
٩٦٠,٠٠٠	٢٠٠	٢٤	طورپیدو
٠٠٠٠٠٠	٠٠٠	٤	تحت‌البحر
٠٠٠٠٠٠	٠٠٠	٤	طیاره
٢٤,٩٦٠,٠٠٠			یکون

ب — عین زمانده آچیق اولان ساحللرمزك محافظه‌سیچون مقدار کفایه‌ده غانبوط و سائره .

ج — حربی لیمانلر، ده‌پولر، معاون قروآزورلر وسائره.

ثالثاً — عملی و جدی تحصیلاتنده کسب رسوخ ایتمش مرتبات : مقتدر ضابطلر، طوبجیلر ، طورپیدوجیلر، الکتریق متخصصلری، ماکنه مرتباتی، طالغیجلر، ثابت وسابح طورپیل افرادی وسائره‌نك وجودی واجبدر عکسی تقدیرده دونمانك موجودیتی حکمدن ساقط اولور .

رابعاً — استحضارات حربیه ایله اشتغال و ترقیات فنیهٔ حاضره‌یی تعقیب ایده‌جك برهیئت جدیهٔ فنیه‌نك متمادیاً ایفای وظیفه ایلمسی وملل متمدنه‌ده‌كی مدونات فنیه‌نك جزؤی بر مدت ظرفنده لسان‌ملیمزه نقل وترجمه اولنه‌بیلمسی .

خامساً — مطلوب اولان مرتباتی یتشدیره‌جك معارف بحریه : مهندس ، طوپجی، الكتریق وطورپیدو مكتبلری وسائره‌نك تأسیس واصلاحی .

سادساً — مخابره هیئتلری: تلسز تلغراف متخصصلری، هلیوستا و سائر وسائط اخباریه‌یه واقف مقتدر ضابطان یتیشدیرلمسنه صرف همت اولنمسی .

سابعاً — ملی ترسانه‌لر ، دستگاهلر انشاسیله وسائط حربیهٔ بحریه‌نك داخلده استحضار واعمالنه تأمین موفقیت اصلاحات اساسیه اعدادندندر .

كوریلیوركه دولتمزك اوغرامقده بولندیغی تأثیرات مضرهٔ خارجیه‌یه تلافی ایده‌جك بر بحریه‌یه مالكیت الك مهم مسائل ملیه‌مزك برنجیلرندن معدود اولمغه شایاندر . بو قدر متعدد ومتنوع آلات ووسائط قولایلقله الده ایدلمز . بیوك فداكار- لقلره ، بیوك همتلره احتیاج واردر . فقط شوراسنی‌ده نظر اعتباره آلمق لازم‌كلوركه بر قوهٔ بحریه اویله ثم التدارك بر

حرکت ملیه ایله حصول بولماز. هرشیدن اول مقتدر مرتبات، مادی ومعنوی مزیات ایله کسب تمیز ایتمش ضابطان و امرانك وجودی مشروطدر. مع التأسف، تسلیمه مجبورزکه شمدی‌یه قدر بحریه نامنه همان هیچ بر موجودیت کوستره‌مدك. ترقیات اخیرهٔ فنیه‌یه موافق هیچ بر کمیمز یوقدر دینسه سزادر. (اخیراً آلمغه ویاپدیرمغه تشبث ایتدکلرمز مستثنادر. حمیدیه ومجیدیه‌نك بیله قیمت حربیه‌سی قالمامشدر.) حاکمیت بحریه‌مز بوندن صوکره ظهوره کله‌جك فعالیت و غیرتمزه کوره اثبات وجود ایده‌جکدر. ترتیبات آنفه‌یه موافق، بتون اقسام مقتضیه‌سنه مالك بر قوهٔ بحریهٔ عثمانیه لااقل - قرق - میلیون عثمانلی لیراسنه مفتقردر. شو قدر وارکه بوقدر جسیم بر ثروتك تدارك وصرفنده امکان تحقق ایتمش اولسه بیله واسع بردونمانك مرتبات لازمه‌سنی استحضار زمانه متوقف اولدیغندن شمدیلك اوچ، درت سنه ظرفنده یاپیله بیلمسی ممکن اولان اك مهم اقسامی ایله اشتغالی ترجیح ایده‌بیلورز.

بعض متخصصلرك فکرنجه استحضارات حاضره‌مزه علاوةً شمدیلك اون‌ایکی میلیون لیرا قدر بر فدا کارلق اختیاری الزمدر. هرنه صورتله اولور ایسه اولسون، بری وبحری احتیاجات مستعجله‌نك بار کرانی آلتنده بولنان حکومت سنیه‌مزی اك

صوك آقچه‌مزله اقدار ایتمك مجبوریت معنویه‌سندن تعاری ایده‌میز. روم ایلیده‌کی مظالمك دهشتی کوزمزك اوکنده‌در. دوشونه‌لم وبو مظالمك حصولنه میدان ویرمش اولان اسباب حقیقیه‌یی ذهنمزه یرلشدیره‌لم. محققدرکه روم ایلی مصابینی بتون مملکتلرینی دونما اعانه‌سنه حصر وتخصیص ایتمامش اولدقلرینه نادم وپشیماندرلر عبرت بین اوله‌رق آتیمزك سلامتی تأمینه چالیشه‌لم.

اردومزله‌دونمامزك تنظیم وتقویه‌سنه منفرداً نه حکومت ونه‌ده بزلر موفق اوله‌بیلورز. ال اله ویره‌رك وطنی تخلیصه چالیشمقلغمز الزمدر.

ایشته مدافعهٔ ملیه ایله‌دونما جمعیتلرینك اساس تشکلی ده بو مقصده خدمتدن عبارتدر. آنلره پیرو اولمغی فریضهٔ حمیت ودیانت عد ایده‌لم.

خلاصه، ملتمزك نجاتی ایچون هرشیدن اول توسلی ایجاب ایدن تدابیر مؤثره اوچدر:

١ ـ بدبینلکی ترك ٢ـ اختلافات داخلیه‌یی رفع ٣ـ قوای بریه وبحریه‌مزی اصلاحدر لله‌الحمد ملت، بواقانیم ثلثهٔ سیاسیه‌نك ده لزوم تقدیریله متحسس اولمقده بولندیغنی برچوق آثار ایله تأیید ایتمکده بولندیغندن مقالهٔ سابقه‌مزده تصریح ایلدیکمز

خطوات منجیه‌نك ایلك حمله‌ٔ محرکنده بولندیغمزی ادعا ایده‌بیلورز . برنجی خطوه آتیلمش دیمکدر .

ایکنجی خطوه‌که مطلوب اولان ترقیات وتکملات ملیه‌نك وسائط حصولنه توسل همتندن عبارتدر . شمدیلك هرکسك تصور ایتدیکی درجه‌ده جالب مشکلات دکلدر . یالکز ارادهٔ ملیه‌نك تحققی شرطدر . ملت ، معناً حرکته کلمش ایسه آنی ساحل سلامته چیقارمق بك قولای ، عکسی حالده بیوك همتلرك صرفنه احتیاج مس ایده‌جکندن بالطبع متعسر اولور . فقط بزامینزکه آرتق انهزامات متوالیه بوملتی اویاندیرمش وبر دست رها کاره احتیاجنی تماماً بیلدیرمشدر . چونکه صلیبك بومزعج تجاوزاتی حدمعروفی تجاوز ایلمش اولدیغندن اکثر دساتیر اجتماعیه‌مزده برحال تجدد ، برفیض انتباه تحقق ایتمکده وکوندن کونه مظهر ترقی اولمقده بولندیغی محققدر . مع‌هذا بتون افراد ملتك ده اویانمش بولنمسی ایجاب ایتمز . اصل آرانیلان نقطه ، ملتی اویاندیرمق وظیفه‌سنی متعهد اولانلرك انتباهی ودها طوغریسی امکان نجاتك موجودیتی‌در . ترقی وتکامل یالکز احتیاجات حقیقیه‌یی مدرك صاحب عزم وهمت استادان ایله حصول بولور .

فکر قاصرانه‌مزه قالورایسه بو ملتك بتون نواقص مدنیه وسیاسیه‌سی ، بتون موانع حیاتیه‌سی درت بیوك قوته عرض

احتیاج ایلمکده‌در : اولاً ـ بر شورای دینی لازمدرکه اجتهاد قپوسنی آچه‌رق ملتی خواب گران غفلتدن تخلیص ایلسون . ثانیاً ـ بر مجلس علمی ایجاب ایدرکه علمده ، ادبیاتده غایهٔ ملیه‌یی تقریر وعصرك درجات علم و معرفتندن ملتی وایه‌دار ایده‌بیلسون . ثالثاً ـ برجمعیت اقتصادیه‌یه احتیاج واردرکه‌عالم اقتصادده بوملتی تجاوزات خارجیه‌دن مصون بولندیرسون . رابعاً ـ سیاسی واجتماعی بر هیئت اجرائیه‌یه لزوم واردرکه بتون سیاسی واجتماعی نواقصمزی اصلاح وتعمیر ایلسون . بودرت جمعیتك تشکل ایتدیکی ووظیفه‌یه‌باشلادیغی‌کون ایکنجی خطوهٔ تکاملمز وموفقیتنه قانع اولدیغی، آثار تکامل اکثریتله تقرر ایلدیکی زمان دخی اوچنجی خطوهٔ ترقیمز آتیلمش دیمك اولورکه اوده دورهٔ تعالی ایله دورهٔ شوکت واقبالك حلول ایتمش اولدیغنه دلیل اوله‌جغی شبهه‌سزدر ایضاح ایده‌لم :

« ۱ »

« شورای دینی »

اجتهاد قپوسنك آچیلمسی لزومندن بحث ایدنلر برچوق اسباب ومطالعات دینیه درمیان ایتمکده‌درلر . انسانك عقلاً

قانع اولمدیغی، حکمت وحقیقتنه علمی لاحق بولنمدیغی شیلره اقتفاسی نص قطعی ایله ممنوع اولدیغی کبی بو ملتی تکرار عالم سعی وغیرته ارجاع ایده‌جك قوای مفکوره‌نك احیاسی بشره عائد وظائفدن بولندیغی جهتله شمدیکی حال عطالت وغفلتمزه بادی اولان مؤثراتك بر آن اول رفعی اسبابنه توسلمز شرعاً الزمدر دنیلیور . عالم اسلام بیوك برعامل تدنی واضمحلال آلتنده‌در. خلاصکار اللر ظهور ایتمز واك بیوك برعزم وسرعتله محو واثبات اصولنه رواج ویرلمزسه ذلت عمومیه محققدر. بونك‌ده یکانه سببی طوغریلقدن عبارت بولنان دین مبین محمدینك مرور ازمان ایله برطاقم سیاسی متغلبه‌لرك الجا آت مبرمه‌سنه وخارجدن تماسده بولنان ادیان باطله عقائدینك سؤتأثیراتنه دوچار اوله‌رق بیدرینی وضع اصلیسنی غیب ایتمش ونهایت برطاقم عرفی وصنعی اعتقادات وظنیات ایله حال حاضر تشوشه دوچار اولمش بولنمسندن عبارتدر حقیقت ، دین اسلام بر چوق اخلاقی ، اجتماعی ، سیاسی حکمی قوانین اساسیهٔ متینه‌یی مشتمل اولدیغی حالده بوکون اواحکام منیفه بین‌الناس مرعی ومشهود اولمقدن متعاری بولنمش وهمان، کتبخانه رافلرنده‌کی اثار قدیمه‌یه انحصار ایتمك درجه‌سنه کلمش اولدیغی میدانده‌در . بش وقت نماز ایله حج وذکات، صوم وشهادت‌ـ اسلامیت ایچون کافی برحجتدر دنیله‌رك اوندن اوته‌سنك عدم لزومنه قائل اولمقده‌کی اصرار وعنادیمز ؛

هیچ بر عقل ومنطقه، اصول وادابه توافق ایتمین عاداته شدت ارتباطمز، بوندن یوزلرجه‌سنه‌اولکی عقولك مرتبهٔ معنویه‌سنه کوره حل اولنمش قیاسانه‌میل وانهما کمز، اساس دین اولان طوغریلقدن بعید استدلالات عندیه‌ایله حکم اولنمش مسائل اجتماعیه ومفکورات اساطیریه‌یه مربوطیتمز؛ اعتقادده، عملده افتراقدن بشقه‌صرف سیاسی وتاریخی اولان مسائلی اساسیات دینیه‌دن عد ایله بین‌الاسلام ایقاع فتنه‌یه صوك درجه‌ده‌کی مکانتمز بزی بر عالم نابوده طوغری کمال سرعتله سوروکله‌مکده‌در بو جهتله علمای دینه، فحول کرامه بك مقدس بر وظیفه تحتم ایلر. دین محتاج همت تصفیه‌در حجم کتاب تطویل مقاله مساعداولمدیغندن و اعلای کلمه اغورنده ملتك اخذ ایده‌جکی استقامت جدیده‌دن نه بیوك فائده‌لر اقتطافی ملحوظ بولندیغی مبحث مخصوصنده ذکر و اجمال ایدلمش اولدیغندن امر تصفیه‌نك وجوبنی تولید ایدن اسباب و مؤثرات حقنده فضله ایضاحات و مطالعات سردندن صرف نظر ایلرم.

شورای دینی، اجتهاد قپوسنی کشاده مجبوریت حس ایدوب ایده‌میه‌جکی مسئله‌سنه کلنجه: معلومدرکه فرط تعصب، اصول سخیفه‌یه مبتنی اجتهادات، ادیان سائره‌دن سرایت ایلمش تأثیرات، سیاسی مقصدلرله بلاالتزام وضع و احداث اولنمش بدعتلر،

مدنیت ایرانیه و یونانیه‌نك حلولندن طولایی افکار عمومیهٔ اسلامیه‌ده تحقق ایدن انقلاب افکار وقتیله اعتقاد اساسیٔ اسلامی رخنه‌دار ایده‌رك عقل و منطقدن، آیات قرآنیه ایله سنن سنیه‌دن خارج بر طاقم مذاهبك ظهورینی انتاج ایلمکله علمای اعلام رحمهم الله تعالی اجمعین حضراتی احکام حقیقیهٔ دینیه‌یی تبیین مقصدیله اجتماع ایده‌رك اعاظم فقهای کرامك استدلال و استنباط ایلدکلری اساس صحیح اوزرینه بالجمله اصول و فروعی تدقیق و هر درلو خطادن ، افراط و مبالغه‌دن سالم بر صورت نزیهه‌ده حل ایلدکلری صره‌ده ینه فرط تعصب و مقاصد سیاسیه تأثیراتی باش کوستروب شو امر مهمی اشکاله یوز طوتدیغندن « مسائل دینیه‌نك عمومی حل و فصل اولنمشدر ارتق اجتهاد و مشورته لزوم قالمامشدر » ندای حقی بینی رفع اولنمش و آمال شخصیه ایله آچیلان اعتراض لسانلرینه محق بر مهر سکوت وورلمش ایدی. شو همت، مذاهب سخیفه‌نك عموماً ابطالنه و حقیقت دینك رواجنه نتیجه ویردی. معهذا موضوعات حاضرهٔ دینیه‌مزده حکمفرما بولنان عصبیتله یتمشی متجاوز طرق علیه‌نك موجودیتی و بونلرك بالخاصه اجماع امتی متعاقب ظهوری آتیده‌کی فکرلرك تولدینه باعث اولمقدن غیر خالیدر. شویله‌که :

— یاموجود حالات عصر حاضرك مفکورات طبیعیه‌لری

اثری اوله‌رق بالآخره تحقق ایدن واجماع علمایه مخالف بولنان جریانلرك بدعتلریدر، ویا قدیماً موجود وحکمفرما بولنان مؤثراتك اجماع امته رغماً بتون زائل اوله‌میه‌رق مرور زمان ایله مظهر رواج اولمسندن انبعاث ایتمش اصلی واساسی حالاتدر ویاخود بونلرك هرایکیسندن دخی بعید اوله‌رق اهمال واهمالدن تولد ایتمش سوء استعمالات وتلقیاتدر. شو حاله نظراً یکی بر اجتهاده لزوم مس ایدوب ایده‌میه‌جکی مسئله‌سی مسائل تالیه صره‌سنه کچمك طبیعیدر. برنجی ویا اوچنجی حال موجود ایسه احتمالکه احمد مدحت افندی مرحومك - مدافعه ومقابله‌ده کوستردیکی طرز واصوله ویا بعض علمای کرامك توصیه بیوردقلری مسلکه توفیق حرکتله دینمزك نزاهت اساسیه‌سنی محافظه‌یه موفق اولورز. بالعکس ایکنجی حال محقق ایسه ویاخود مدنیت حاضره‌مزجه استفتا ایدیله‌جك مسائل تا اساسه قدر مماس اولمق استعدادنده ایسه اوحالده استقرار ایچون قپادیلان اجتهاد قپوسنك آچیلمامسنده اصرار ایتمکدن بیوك وبال اوله‌ماز. مانعی لعنت ابدیه‌یه مستحق اولور. ایشته بویله بر قراری ویرمك وایجاب ایده‌جك صور اصلاحیه‌یی بالتذکر موقع فعله وضعنی تسهیل وتهیه ایتمك اوزره بر آن اول آنف العرض شورای دینینك انعقادینه توسل ایتمککمز صورت قطعیه‌ده تحقق ایتمش احتیاجات اساسیه‌مز جمله‌سندندر .

فقط شورای دینیه ترتب ایدن وظیفه بونکله ختام بولماز.
خلفای راشدینی تعقیب ایدن حکومات اسلامیه‌نك عمومی
کندی منافع سیاسیه‌لرینی تعقیبه مجبور اولدقلری واجماعك
وقوعنده برچوق مؤثرات مانعه دخی حیلولت ایلدیکی جهتله
خلافت محمدیه حقنده منتظم بر قانون اساسی تدوین وترتیبی
ممکن اوله‌مامش وبو کون قومیت وملیت الجاآتی عالم اسلام
داخلنده‌دخی آثار مضره‌سنی کوسترمکه یوز طوتمش اولدیغندن
او صره‌ده صورت قطعیه‌ده حل وفصلی ممکن اولمش اولان وعلم
کلامده موجود بعض مسائلدن غیری حال معلقیتده قالان
وعصر حاضرك ایجابات اجتماعیه‌سندن متولد بولنان امور
وخصوصاتك عمومی تا اساسندن تدقیق وتعمیق ایله شان
احمدی‌یی اعلا ایده‌جك بر قانونـنامه‌نك تدوین وترتیبی دخی
لوازم ضروریه‌دندر. شمدی‌یه قدر کاه سیاست، دینه‌وکاه
دینك لازم غیر مفارقی اولان تعصب، سیاسته اجرای حکم
ایده‌رك اومولمدق تخریبات‌وجودپذیر اولمشدر. آرتق‌خارجك
بونجه تضییقاتی میدانده ایکن بونوع‌خساراتك مبذولاً رواجنه
رضا کوسترمك اثر لئامت دکلیدر؟ سیاستك‌حقی سیاسته تسلیم
اولنملیدر، شمدی‌یه‌قدر معطل ومضبوط اولان حق موعظه،
حق خطبه، حق ذکات، حق تربیه، حق تصرف رعیت
خلافت اسلامیه‌نك حقوق‌طبیعیه‌سندندر. روامیدرکه سیاسیات

عالمدن ، منافع خلافتدن بیخبر اولان ، کندی منفعتی اغورنده دکل دینی ، بتون کائناتی فدادن چکنمین برطاقم جهله محراب ومنبره تسـلطله احتیاجات حکومتك دائرهٔ شـمولندن خارج وا کثر اوقاتده اودائره‌یه ضد مواعظله خلقی اضلال وخلافتی نظر انامده تقبیح ومؤاخذه ایلسون. بوکون خلقمزك حکومتی کندیسندن آیری ، غیری برقدرت متحکمهٔ اجنبیه صورتنده تلقی ایتمسنك اسباب مبرمه‌سـندن بری‌ده بودر . بر جاهل ، مکتب کورمش ، ترقی ایتمش ، ملتـلك انتباه وحرکتنه جان وکوکلدن ربط قلب ایلمش برمنوردن زیاده بوملت مرحومه‌یه حاکمدر . حق ذکاتکه مأمورین مخصـوصهٔ خلافت معرفتیله بالتحصیل ماوضع لهنه صرف اولنمق اوزره خلافت سـنیه‌یه تودیعی احکام اساسیهٔ اسلامیه‌دندر . آیا شمدی‌یه قدر ایادیٔ جراردن مصونقاله‌بیلمشمیدر؟ حقوق‌مالیهٔ دولتی تحصیل‌ایچون بر قریه‌یه کیرن تحصیلدارك طوپلایه‌بیلدیکی مبالغ ، حق الله ! نعره‌سیله حلول ایلین دربدرك درجیب ایلدیکی پاره‌یه نسبةً هرزمان دون بر سویه‌ده بولنمشدر . بوکا اسـلام ایله مشرف هانکی وجدان رضا کوستره‌بیلور . حق تربیه وحق تصرف دخی بو مثللو قوای مسـتبده‌یه محکومدر . بناءً علیه قرةالعین افتخارمز ، سرتاج مباهاتمز اولان فحول کرام ، امت محمده ترحماً دین معززمزك شو اساسات سیاسیه‌سنی اهمال وامهالدن

تخلیص وعنعنات سائره ایله ، آیت وحدیثك معانیٔ حقیقیه‌سنه مستند احکام اصلیه‌ایله ، عصرك یتشدیردیکی احتیاجات متعددهٔ مدنیه‌یی تسویه وایلاده خادم اصول وفروع ایله مجهز وموشح بر مجلهٔ مبجله‌نك وجود پذیر اولمسنه سعی اوفی ایله همت بیورملیدرلر . هدف مسئولیت کندیلریدر . روز جزانك دهشت وعظمتی‌ده کندیلرنجه معلوم ومسلمدر. لزوم قطعی ایله ملزوم اولان بومدونهٔ اساسیه ، خلافت سنیه‌نك مقصد تشکلنی، تابع بولندیغی وظائفك کیفیت وکمیتنی، اخوت، مساوات ، عدالت قاعده‌لرینك بو وظائفك ایفاسنه کافل دوائر فعاله‌ده صورت توزیعنی، مشورتك قواعداساسیه‌سنی، جناب خلافتمآبك وظائف وحقوق عالیه‌سنی ، خلافتك محبلرینه قارشو وضعیتنی ، اهل اسلامك مقام معلای خلافته صورت ارتباطنی و « خلافتك حق قضاسی نه‌یولده‌در. حق تربیه، حق اجتماع، حق تملك وتصرف نه‌کبی احواله معلقدر ؟ مأمورین وحکامك اوصافی ، مزایاسی نه‌دن عبارتدر . مأمورین ایله اهالی آره‌سنده‌کی مناسباتك حدود متقابله‌سی نه کبی شیلردر . خدمت ایدنلره تلطیف ، مانع اولانلره عبرت نصورتله‌اجرا اولنه‌بیلور» بورالرینی‌واعلای کلمةالله غایه‌سنك وجه تقرر وتعممنی مدققانه ، موشکافانه تعیین وتوضیحه مدار اولملیدر .

عین زمانده معاملات مدنیهٔ اسلامیه‌نك شو حال ترقی

وتعددینه کوره مجلهٔ احکام عدلیه‌نك‌ده برقاتدها نظرتدقیقدن کچوریله‌رك تصحیح وتعدیلی لازمدر . بناءً علیه شورای مذکوره بری اساسی وسیاسی ودیکری مدنی اولمق‌اوزره ایکی شعبه حالنده اشتغال ایتمکه مجبوردر . دیکربرحال مؤثرکه بزم حال اجتماعیمز ، حال معنویمزدر . او هیئت محترمهٔ علمیه‌یه دیکر بر وظیفه دها تحمیل ایلر . اووظیفه ، عقائد راسخهٔ اسلامی منقولات غافلانه‌دن تجرید ، اساطیری موهوماتدن تبعید ایله سادکیٔ اصلیسنه ارجاع ، اصول‌معیشت ومعاشرتمزی احتیاجات عصره توفیق خصوصنده ایجاب ایدن دائرهٔ مشروعه‌یی یکیدن تدقیق ایله تعیین وامتی لوازم حقیقیهٔ دینیه ایله تربیه‌یه خادم اوله‌جق تشکیلات ملیهٔ دینیه ایجاد وتطبیق کبی خصوصاتدن عبارت اولوب صرف اجتماعیدر .

بووظیفه غایت قدسی، غایت محترمدر. دین مبینك توصیه ایلدیکی اخلاق فاضله ، تأمین ایتدیکی اصول اجتماع ومعاشرت اهمال تأثیریله عادتاً بزدن متباعد اولمق‌درکه‌سنه تنزل ایتمکده‌در. سرقت اك مذموم، اك مقدوح بر حرکت جنایتکارانه اولدیغی حالده‌آنی شرب خمردن دها شنیع عد ایدنلر موجوددر. مال مسروق صاحبنك سارقه حلال ایتمسیله حق جزا ساقط اولور فکری ـ همان اناطولمزك اکثر یرلرنده ـ رواجیاب اولمشدر.

شمدی‌یه قدر نره‌لری طولاشدمسه بوفعل سرقتك همان مباح حکمنده‌بولندیغنی ومع‌التأسف سارقلرده بش‌وقت نمازایله مألوف وشرب خمردن متوقی‌بولنمق فکری غیرمنفك‌ایدوکنی کوردم یلان یره شهادت مبذولاً موجود ، زنا، لواطه، اخرك حقوق مالیه وذاتیه‌سنه مستبدانه تصرف غیر معیب احوالدن معدوددر . شو حالده بونلری تدقیق ایتمك وملتی دائرهٔ مشروعهٔ فعالیته ارجاع ایلمك وظیفه‌سی مقدس‌ومحترم‌بروظیفه‌اولمازمی؟ اکبرعلما وافضل‌متورعین دینمکه شایان‌اولان برذات محترم حرب‌اثناسنده دیمشلردی‌که : « توجه علیین بوطرفده دکل، قارشوده‌در. بزه ظفر یوقدر» بوسوزی دوشوندکجه وفسق وفجورایله‌تأثیرات مضرهٔ تخریبیه‌نك تا احوال روحیهٔ اجتماعیه‌مزده بیله موجود بولندیغنی تخیل ایتدکجه ظفر وحضوردن قطع امید اولنمق لازم کلدیکنه‌حکم ویره‌جکم کلییور . حامیٔ‌دین اولان‌متورعین فخام حضراتنك‌بوامر خیره عطف نظردقته مجبور اولدقلری غیر قابل انکاردر . بناءً علیه ، شورای دینی نامیله توسیم ایلدیکمز مجلسك بتون مسائلی هیئت عمومیه‌ده بالتذکر قطعی قرارلره ربط ایتمك شرطیله آیری، آیری اوچ شعبه‌یه انقسامی لازم‌کلور. زمان سعادتك جریانات مسعوده‌سنی احیایه قرار ویرمش اولان اتحاد وترقی جمعیت محترمه‌سی بومقصدله‌ده شایان تبجیلدر.

— ۲ —

مجلس علمی

دینیات ایله اخلاقیات مقالهٔ سابقه‌مزده مندرج اصول ایله عازم تکامل، مائل انقلاب اولدقدن صوکره بومات مرحومه‌نك الك بیوك مشـوق انتباه و ترقیسی علم وادبدن عبارت قاله‌جغی متفق علیه‌در . لکن بالعموم افراد ملتی اوقوتمقله بو غایه‌نك استحصال اولنه‌بیله‌جکنه حکم ویرلمامیلیدر . بوشرف هیچ بر ملته، هیچ بر دولته نصیب اولمامشدر . اصل مطلوب اولان شیء علمده اختصاص کیفیتنك تسهیل وارباب قلمه تشمیلی امر مهمندن عبارتدر . مکتبدن یتیشن بر نورسته‌نك مجموعهٔ کمالاتی نهایت بر آلت کسـب حکمنده بولندقجه تعمیم معارفدن حقیقی بر فائده استحصـالنه موفقیت انتظاری معناسز اولمازمی ؟ وهر فرد ، اختصـاص ایچون لسـان تحصیلنه مفتقر قالدقجه علمده تبحر امکانـه وجود ویرمك جائز اولورمی ؟ وافکار جدیده ایله هم عنان اولمقلغمزه احتمال ویریله‌بیلورمی؟ سعادت ترقی و تکاملك — خدایی اوله‌رق — کندیلکندن تحققنه وسـنه‌ده براوروپایه اعزام ایلدیکمز طلبه‌نك همم ومساعیسیله وجود پذیر اولمسـنه نصل امکان ویریله‌بیلور تاریخ شهادت ایلرکه قوم عربك وجوده کتیردیکی اوشانلی مدنیت اسـلامیه، آثار ومدونات یونانیه‌نك

ترجمه ونقلیله حاصل اولدی . وینه اوتاریخ کوستریبورکه بر زمان اك وحشی اقوامدن معدود بولنان روسلری وعالم هستیدن بیکانه ظن اولنمش اولان ژاپونلری طریق مدنیه وضع ایلین اسباب ووسائطك اك مهمنی بو ترجمه ونقل آثار کیفیتی تشکیل ایتمشدر . شوحالده بو وظیفه‌یی متعهد بر شورای ملی تشکیلنه صارلمقلغمزی عموم وطنداشلره توصیه ایتمکی وجیبه‌دن عد ایلدم .

بومجلس، هرلسانده موجود اولان مدونات مکمله‌یی نقل وترجمه ایله وظیفه‌دار اوله‌جغنه نظراً امریقادن تاژاپونیایه قدر طلبه اعزامنی ده‌بیش ملاحظه‌دن آییرمامق شرطیله حال حاضرده فرانسز، انکلیز والمان آثارینك ترجمه‌سیله اکتفا ایده‌بیلور فرانسزجه‌دن ترکجه‌یه ترجمه ایچون ایکی‌بیك کشی‌به‌یقین اصحاب اقتدارك وجودی محققدر. انکلیزجه‌یه واقف ضابطان بحریه ایله المانجه‌یی بیلین ارکان بربه‌دن‌ده مهماامکن استفاده اولنه‌بیلور. [*]
بونی حکومتدن انتظاره بك اوقدر حقمز اولمسه کرکدر . بالذات ملت دخی تشبثاتنك نتایجندن امنیت حاصل ایده‌بیلور . حتی اقتضا ایده‌جك قوای مالیه‌نك اعانهٔ تدارکنه قرار ویردیکی تقدیرده بتون منور کنجلرك اشتراك ایده‌بیله‌جکنه‌ده قانع

[*] روم ایلی مأمورلری میاننده یولنان مکاتب عالیهٔ شاهانه مأذونلرینك بوصوك دورهٔ انعزاللرندن استفاده ممکندر .

اوله‌بیلور. امینم‌که تشبثاتده‌جدیت تحقق ایلدیکی تقدیرده آتیسنی دوشونمکه بیله بك اوقدر لزوم مس ایتمیه‌جکدر .

شورای علمی ، الك بیوك اهمیتی نقل و ترجمه اولنه‌جق اثارك بر عکس‌العمل تولیدینه باعث اولمامسنه حصر ایتملیدرکه مساعیٔ واقعه‌سی موفقیتله و محتاج انکشاف اولان ملتده انتباه فکرینك بر آن اول حصولنه خدمتله تتوج ایده‌بیلسون عکس تقدیرده ارتجاع تأثیراتنك باش‌کوستره‌جکنه مطمئن اوله‌بیلورز.

لسان و ادبیات دخی محتاج همت اولدیغندن اشبو مجلس علمینك بر قسمنی شورای ادبی تشکیل ایتملیدر اصلاح حروف و املا ، تدوین صرف ونحو وترتیب قاموس ایچون هر حالده بر جمعیت ادبیه‌یه احتیـاج واردر . ثانیـاً ملته یبانجی اولان لسانمزك تصحیحیله ملی بر ادبیاتك تقرری ایچون همم متوالیه صرفی و مسابقه‌لر ترتیبی ، قونفرانسلر ، جمعیتلر تشکیلی لازم کلدیکندن تعاون و تلاحق مساعیدن ذهول غیر جائز اولدیغی میدانده‌در . بو امر اهمه خدمت خصـوصنده تقدم ایده‌جك اصحـاب همتك تقدیرات تاریخیه‌یه مظهریتلری شبهه‌سز بولند . یغندن شمدی‌یه قدر دوچار تأخر ایدلمش‌اولمسنه نه‌قدرتأسف اولونسه ینه آزدر .

فکرمجـه ملل غیر مسلمهٔ داخلیه‌یی بزه تقریب ایده‌جك وسائط مهمه‌دن بری‌ده بو جمعیت علمیه‌نك اثار مساعیسندن

عبارتدر چونکه کتبخانهٔ ملیمزده اوچ درت متمدن ملتك آثار قلمیه‌سی موجود اولدقدن صوکره ترقی آرزوسنده بولنانلرك خارجه متمایل قالملرنده بر لزوم مدنی قالماز . ارباب قلم بوامنیه‌یه عطف نظر وظیفه‌سندن مسئول عد اولنسه کرکدر .

— ٣ —

شورای اقتصادی

بوجمعیت ، عالم اقتصادده ملتی حاکم منفرد ایلمك غایه‌سنه خدمتله مکلف اوله‌جقدر . حامیسی حکومت اوله‌بیلورسه‌ده مؤسس ومشوقی ملت اوللیدر . هر ایشی‌اوفق مقیاسده‌طوتمق مقدمهٔ موفقیات اولدیغندن همان بردنبره فابریقه‌لر ، دستگاهلر کشادی کبی امور معظمه ایله اشتغالی مناسب کورمیه‌رك الك اول آزچوق ایلرولمکه یوزطوتمش اولان معمولات ومصنوعات داخلیه‌یی تحت حمایه‌سنه آلمغه وبونك ایچون مؤثر ومثمر بر پروپاغاندایه تشبث‌ایتدکدن واوروپا دستگاهلرینك ممالك‌شاهانه ایله اولان ارتباطلرینی کاملاً ایادیٔ عثمانیانه کچیردکدن صوکره اقتصادیات ملیه‌یی دائمی برمراقبه ونظارت آلتنه آلوب بیدرپی نقصانلرینك اکمالنه چالیشملیدر . داخلمزده هنوز تحقق ایتمامش صنایع ایچون مکتبلر کشادینی ، اوروپایه شاگردان

اعزامنی وبالمقابله اورادن اوستەلر جلبنی حکومت سنیەدن طلب ایلدیکی حالده مساعیسنك عقیم قالمیەجغندن امین اولەبیلور. دیکر طرفدن ارباب صنایعی تعاون ومشارکته تشویق ایتمك اوفاقدن بیوك شرکتلر تشکیلنه ملتی سوق ایلمك وقاپیتولاسیو. نلرك رفعنه طالب اولمق خصوصاتی ایله مستمراً اشتغالنه مانع اولەجق بر قدرت وقوتك تجلی ایدەبیلەجکنه حکم ویریلەمز .

شورای اقتصادی بالخاصه آتی بی نظر اعتباره آلەرق اتنیکی اتریا ایله دیکر قوای مسئولیەنك اناطولیده دال، بوداق صالیو. یرمسنەمیدان ویرمامليدر. معلومدرکه عصر حاضرده اقتصادیات ایله سیاسیات دائما متحداً اجرای حکم ایلمکدەدر . قومیتەلرك اجزاجیلری، دوقتورلری، آووقاتلری، صراف وبانکرلری بر ر قوماندان، بر رمأمور سیاسیدرلر . کیردکلری، آیاق باصدقلری یرلرده لوث اجراآتلری دخی مطلقا ترادف ایدر . اناطولی ایسه بزم مادر اصلیمز، ناموس وعفتمز، حیات ومماتمزدر . الك اوفق نظرۀ عداوتدن بیله مصون قالمایدر .

خط سلطنت، منابع متعددۀ اقتصادیەیی محتویدر. استانبولدن بغداده قدر امتداد ایدن اوواسع منطقەده بز عثمانلیلر جدی حیات اقتصادیه کوستره‌بیلمك ایچون نەکبی اسباب ووسائلك تهیەسی لازم اولدیغنه شمدیدن قرار ویرمدیکمز تقدیرده ثروت عمومیەمزك آتیسنی تأمین ایچون تحقق ایدەجك مشکلاتی رفع

ایتمك خصوصنده پك چوق اوغراشمق مجبوریتنده قاله‌جغمزی تصدیق ایتمك ضروریدر. بو وادیده‌کی اقتصادیات صوك درجه‌ده اهمیتله تلقی‌یه شایاندر. مملکتمز زراعی برمملکتدر دنیلیور. بو بر حقیقت مسلمه ایسه‌ده یشامغه عزم ایتمش، ناموس ملیسیله، وقار و حیثیت ذاتیه‌سیله بین‌الملل برموقع مخصوص اشغالی مجبوریتنده قالمش برملت ایچون مدار تسلیت عد اولنه‌ماز دمیرله، معدن کموریله اشتغال ایدر آهنین‌اللره، صنایع اخراجیه، صنایع اعمالیه، صنایع زراعیه ایله متوغل بازولره دخی احتیاج واردر. زیرا ملتك ایادیٔ استفاده‌سنه منتظر اولان ثروت طبیعیه‌مزك عالم اقتصادده‌کی عفتنی محافظه وظائف حمیتکاریدن معدوددر.

استانبول ایله اسکندروندن حرکت ایده‌جك اولان ملی فعالیت اقتصادیه‌مزك منتهای تأثیری براً چین و بحراً امیدبرونی ایله سنغاپور اولمق احتمالاتی دوشوندیکمز دقیقه بزم مبدأ تعالی و ترقیمزدر. بوکا تشبث اعظم مثوباتدندر. تقدم شرفنی احراز ایده‌جك اولان مؤسسنی تاریخ، اعاظم فاتحان صره‌سنده تجیلدن غیر خالی قاله‌جقدر.

اجتماعی وسیاسی جمعیت

حملات ترقیاتك الك بیوك قدرتی بو اجتماعی جمعیت متکفل اولەجقدر . بالقان حکوماتنی تولید ایدن، اکثر ملل واقوامی دائرۂ انتباهه دعوت ایلین بونوع جمعیتلردر .

اجتماعی جمعیات، محیطنه کوره وظائفنی تعیین وکندیسنه برمرکز تخصیص ایتدکدن صوکره اشتغالاتنه باشلار . بیوك اموره صاریلماز . بوقدن ایجادصورتیله هدف مطلوبنه وارمغی اقصای امل بیلور .

اجتماعی جمعیات، بالخاصه ملتنك روحیاتنه استناد ایدر. بر مقناطیسیت تامه ایله تجلیٔ نفس ایدەرك ممکن اولدیغی قدرسس سز کورلتیسز اجراآتنه وبلا مانع جلب قلوبه رواج ویرر اجتماعی جمعیات،عین زمانده حسیات ملیه یه صاحب اولمق واونوع ملکات

وجدانیـه‌نك ترقیاتنی جالب حركات ایله مربیٔ عمومی صفتنی احراز ایتمك امللرینی تعقیب ایدر . بناءً علیه بزده‌ده تشـكلی لازم كلن اجتماعی جمعیت بو اساسی وقایه ایتملیدر . تركیایه ملی برقیمت ویرمك، عنعنات تاریخیه وملیه‌سنی احیا ایتمك، وطن وملت كلمه‌لرینك مدلولات مقدسه‌لرینه نفوذ حقیقی بخش ایتمك، داخلده حكمفرما بولنان اجنبی استیلای معنویسنه غلبه چالمق، مؤثرات خارجیه‌نك تجاوزاتندن متولد انتقام جریانلرینه نفوذ بخش اولمق بوجمعیتك وظائف متحتمه‌سی جمله‌سندندر .

اجتماعی جمعیت ، اولا عثمانلیلرك مركز حقیقیٔ ملیسـنی استكناه وحدود طبیعیه‌سنی كشف واستخراج ایتملیدر. معلومدركه عثمانلیلر محیط اصلیلرینی ترك وجهاد فی‌سبیل‌الله‌ٔ نعماتیله غایت واسع برساحهٔ فتوحاته تخطی ایدلدكدن صـوكره بوسفر عكس‌العمل قواعدینه تبعیتله‌مأوای قدیملرینه‌عودته باشلادقلرندن آز برهمت وغیرتله انلری، برمنطقهٔ خصوصیه‌ده طوپلامق امكانی موجوددر . تخصـیص قلنه‌جق اولان مركز البته اناطولینك كوبكیدر . تركلكك حقیقی مادری‌ده ذاتاً اوراسیدر . ایشـته عثمانلیلر اوراده تقرر ایتدیكدن صـوكره ــ چونكه هرملت كندی محیط ذاتیسنده پرور شـباب كمال اولدیغندن ــ تكرار ساحهٔ فعلیاته منتقمانه خطوه‌لرله آتیله‌جغنه هیچ شبهه اولمدیغنه

نظراً اجتماعی جمعیتك شو وضعیات طبیعیه‌دن بالاستفاده‌اوصره‌ده عوامل ترقی و انتباهی وضع و اقامه‌یه تشبثی موافقدر . بونك حیز حصـوله ایصـالی جمعیتك هر قریه‌ده ، هر کتلهٔ ملیه‌ده اثبات وجود ایده‌بیلمسیله مشروط اولدیغندن قریه‌مکتبلرینه، معلملرینه، امامل‌رینه عطف نظرهمت اولنمق لازم کلور. مقتدر معلملر ، امامل‌ر تدارکنه موفقیت حاصـل اولدیغی و شورای دینی دخی یکی تشکیلاتنه جواز ویردیکی تقدیرده ترکك انتباهی بر امر واقع حالنی کسب ایلرکه اصل ترقی و تکامل‌ده بوندن عبارتدر .

عثمانلیلر بومنطقه داخلنده بیوك برعزم وجهد ایله‌چالیشمغه مجبوردرلر کندی روحیتلریله ، محیطلرینه لاتیزلزل بر شکلیت قطعیه ویرمکله برابر استیلای معنویٔ خارجینك بتون مؤثراتی کوکندن قلع ورفع ایلیه‌رك کندیلرندن بشقه‌سنك حاکم اولمدیغنه قناعت حاصل ایلملری الزمدر . مع‌هذا بو بنیهٔمعنویه، بوحالت روحیه‌نك تماماً جایکیر وترکك عنعنات تاریخیه وایجابات‌سیاسیه لرینـك حکمفرما بولنمسی ملی و خصـوصی بر مدنیتك وضع و احداثنه متوقف اولدیغندن عین زمانده ملتك حیات اجتما - عیه‌سنده‌کی نقایصك ازاله‌سنه‌واولیات تاریخیه‌مزده‌کی قوهٔنامیه‌یی احیا ایله ملی موضوعاتك تجلیسنه همت،ملی و طبیعی بر ادبیاتك

وجوده کلسنه ، اوراده ارباب فن ، اصحاب صنعتك يتيشمسنه غيرت ايتمك و اورادن ملل و اقوام رقيبه يه تفوقنى تأمينه خادم صور و اشکاله صاحب اولمق تدابيرينه مراجعت اقتضا ايلر . ايشته اجتماعى جمعيتك تعهد ايده جكى محسنات بو دائره يه منحصردر. تعاقب مساعى ايله جمعيت و طولاييسيله ملت قانع اوله بيلور که حيات سياسيه نك مستند الهى اولان قواى طبيعيه که مركزملى، ادبيات طبيعيه، عنعنات و عادات حقيقيهٔ عثمانيه، کثافت نفوس، انتباه فکرى و معنوى ايله مدنيت خصوصيهٔ ماديه و معنويه دن عبارتدر. کمال شان و شوکتله مستقراولوب آتى هر زمان ايچون سالم و اميندر . شو حالده ديه بيلورز که حسيات اصيلهٔ مليه نك عين سويه و کيفيتده بتون اجزاى عثمانيتده تجليسنى ، اجانبك تأثيرات مضره سنه قاپيلمه دن غرب اصـول معاشرتيله احوال مدنيه سنك مملکتمزه نقلنى، فکر تعصبك رفعنى، طبقات مختلفهٔ اهالينك وظائف مدنيه سندن حصه دار ايدلمسنى ، مخالف شرع و مدنيت اولان احوال غريبـه نك کلياً اورته دن قالديرلمسنى ، ملتله حکومت ارهسنده اتحاد حصولنى و الحاصل اخلاق و فضائل عاليه نك تأمين رواجنى عزم حقيقى ايله تعهد ايده جك بر جمعيت قويه يه اولان احتياجمز نا قابل انکاردر . فقط بو جمعيت اويله بر صـورتده تشکل ايتمليدرکه معروض قاله جغى اوضاع و اطوار مخالفه يى کوکندن قالديرمق اقتدارى لاتيزلزل و ارکان اصليه سنده

وطن و ملتك سلامتنه وقف وجود ایتمش ارباب عزم وهمت مبذول بولنسون انلیکی آتریا بو خصوصده شایان تقلیددر فکرندهیم .

ماحصل، ملت اسلامیهنك حال حاضردهارائه ایلدیکی نقایص مدنیه وسیاسیهیی وانتباهوترقی‌یه دخول ایچون معروض قالدیغی موانع اجتماعیه و سائرهیی بالاده تصویر اولنان درت قوت ایله محکوم زوال وبالعکس مطلوب اولان ترقیات وتکملاتی مقرون حصول ایلمك ممکن اولدیغنه آرتق شبهه قالمامشدر. اعتقادندهیم حمد اولسون بوکون او درت وادیدهده بر حرکت ابتدائیه مشهوددر شیخ محسن فانی حضرتلرینك « فلاحه طوغری » و« استقباله طوغری » نامندهکی اثرلریله« قوم جدید » تجددات دینیه مقصدیله آتیلمش برخطوه حکمنده اولدیغی کبی سبیل ـ الرشاد هیئت کرامی طرفندن تعقیب اولنان غایه دخی بو امر مقدسك آتیاً حصول بولمسنه موفق اولهجغمزه بردلیل صریحدر.

تجددات ادبیه ایچون اصلاح حروف جمعیتنك همتی، محیط العلومك نشری، اسبوعی برچوق رسالهلرك انتشاری وبالخاصه اخیراً بعض کتب سیاسیهنك منتظماً ترجمهسنه تشبث اولنمسی فال خیر نظریله تلقی اولنهبیلور .

اقتصادیات مسئله‌سنده دخی معمولات داخلیه ٔمرکیسنك کشادی ، اوستریالیلر ایله ایتالیان‌ویونانلیلره قارشو اعلان اولنان بویقوتاژك موفقیتله نتیجه‌لنمسی بووادیده مهم خطوه‌لر آتیلمقده اولدیغنه برائت استهلال اوله‌بیلور .

اجتماعی جمعیته کلنجه ، بو جمعیتـك خفی اولمسی منـاسب اولدیغندن شق شـفهٔ کلامدن احتراز ایلرم . شو قدر وارکه مشروطیتك تاریخ اعلاننندن بری تشکل ایدن مختلف جمعیتلرده تعقیب اولنان غایه‌که اختلافدن عبارتدر مستلزم تردیات اولدیغنه هرکس قانع اولمیدر .

بنـاءً علیه کمال امنیتله دییـه‌بیلیرز که ایکنجی خطوهٔ ترقی یاآتیلمش ویاآتیلمق استعدادیله متهیٔ حرکت بولنمشدر. دوشونیله‌جك ، محا کمه ایدیله‌جك یالکز بر نقطه قالورکه اوده رجال کافیه‌نك موجود اولوب اولمدیغی خصوصندن عبارتدر. آهنك عمومی‌یه باقیلورسه هرکس قحط رجالك موجودیتنه قانعدر . بو فکر نفس الامردن بر آز بعیـددر . قحـط رجالدن مقصد صدارتی ایفایه مقتدر ، فکر تأسـیس ایله متحسس بیکلرجه افرادك مفقودیتی ایسه بوغیرقابل انکاردر . بالعکس دولت وملتی تخلیص ایده‌جك رها کار ، نجات‌آور اللر مراد

ایسه بوقحط کلمه‌سی قحط معنا ایله تفسیره شایان اولور. چونکه اونوع رجالك تعددی مشروط دکلدر .

استانبولك فتحنه یالکز باشنه جناب فاتح عزم ایلدی . فروهٔ حضرای خلافتك تسلمنه ، اتحاد اسلامك حصولنه تك برياووز کفایت ایتدی . نظامات دولتی انقراضدن قورتاران صقوللی ، دولتی چرکاب تشوشدن تخلیص ایدن کوپریلیلی، تجددات حاضره‌نك اساساتی وضع ایدن سلیملر ، محمودلر ، رشید ایله مدحتلر تك بر رجل حکومت ایدیلر . تاریخده شهادت ایلرکه برملتك رهاسی متعدد اشخاصدن زیاده تك بر ذاتك اجتهاد شخصی وعزم قویسنه مفتقردر . مصر ، ژاپون بوقاعده‌نك برمثال صریحیدر . اوحالده قحط رجالدن شکایته، بحثه بك اوقدر محل اولمسه کرکدر .

خلاصکار ایادیٔ حمیت موجوددر . حرب اخیرك حصوله کتیردیکی وآتیه‌ده تولیده باعث اوله‌جغی انتباه بزه صراحةً کوستریورکه ملتك طریق نجاتی تحری خصوصنده صرف اولنان همم و مساعی بر دورهٔ انکشافه پیوسته اوله‌جق وپیدرپی ترقیاته طوغری ایلرولدکجه تعالی‌یه مشروط اولان اوچنجی خطوهٔ جرأته دخی بهمه‌حال نوبت کله‌جکدر . اتحاد وترقی جمعیتنك تاریخ استقبالده موقعی بك بیوك اوله‌جقدر .

حکومت معظمهٔ عثمانیه‌نك ثبوتی

شـمدی مقالاتمزی خلاصه ایده‌لم :
صاحب ظهور ایچون براولیات ، بر
احتیاج عمومی مشروطدر. عثمانلیلری
قومیت خصـوصیه اعتبـاریله احاطه
ایلین مدهش تهلکه‌لری بتون تفرعاتیله
تصویر ایتدکدن بشـقه اسلام صفتیله

عالم اسلامه مسلط اولان مذلات عمومیه‌دن صورت تأثرمزی
دخی ادلهٔ کافیه‌سیله تشریح ایلدك . کمال وضوح ایله اکلاتدق که
صـلیب هلاله قارشی آچدیغی حرب ملول ابله بتون کائنات
اسلامه مستولی اولمق عزم خونخوارانه‌سنده‌در . ثانیاً صاحب
ظهور ایچون برامکان تجلی لازمدر . بزده مقالات آنفه‌مزده
بو تهلکه‌لرك ظن اولندیغی قدر وضـعیات حقیقیه‌لرنده ثابت
ومسـتقر اولمیوب ایکی آهنك دولی اثناسـنده موجود رقابت
ومسـائل حاضره‌ده‌کی معنویات جهتیله تأثیرات حقیقیه‌لرندن
دور قاله‌جقلرینی ایضـاح ایلدك وذکر وتمهید ایلدك که دولت
وملتك قبل الحرب مستغرق بولندیغی مشکلاته نسبةً حال حاضرنده
بر صـلاح حقیقی موجود وحکمفرما وضرر یرینه کار متوجه
اولدیغی کبی منابع حیاتیه‌سی‌ده لله‌الحمد تأثردن مصون قالمشدر.
ثالثاً صاحب ظهور ایچون برهدف اصلاحات مقتضیدر. ملتك
داخلی وخارجی عوامل مخربه‌سنی وبوعواملك صورت فعالیتلرینی

اوزون اوزادی‌یه موضوع بحث ایلمك . رابعاً صاحب ظهورك اجراآت واصلاحاتنده موفقیت مأمول اولمسی ایجاب ایدر . بزده کمال صراحتله بوملتی طریق انتباهه وضع ایده‌جك وسائط حقیقیه‌یی محا که ایده‌رك اصلاحك ممکن الحصول اولدیغنی وبونك ایچون قحط رجال متصور اوله‌میه‌جغنی وبو خصوصده‌ده مهم خطوه‌لر آتیلمقده بولندیغنی اثبات ایلمك .

بولوحه استکناه استقباله کفایت ایتمزمی ؟ حیات ملته ، نجات دولته ، سلامت دین وملتـه اعتماد جائزدر . عرض اولنان صور اصلاحیه‌یه توسل ایله شد رحال ترقی‌یه نامزد اولان حکومت سنیه ایچون عالم سیاسیانده دخی ایکی ساحهٔ موفقیات منجلیدر . بو ایکی میدان اجراآت ایسه غیر قابل حصول عد اولنان وحال حاضرده بر خیال کبی تلقی ایدیلن شوکت قدیمهٔ سلیمانیه‌نك کمال عظمتله تأیید وتجدیدینه مدار اولمقدن غیرخالی‌در . بری مبحث مخصوصنده بیان اولنان لوندره صلح پروتوقولنك – برلین معاهده نامه‌سنه متقابل – بر ماهیت الستیقیه ده بولنه‌رق صلیبك تعقیب ایلدیکی مقصده مخالف احوالك ظهور وتعاقبنه خادم اوله‌بیلمسندن ناشی بالقان منطقه‌سی ودیکری‌ده بالقانلرده تجلی ایدن سیالات مؤثره جهتیله اوروپانك منقسم بولندیغی ایکی منظومهٔ دولیه آره‌سنده برحرب عمومینك

تحققندن طولانی معنوی قلمرو خلافتدر . هر برینی آیری آیری نظر تدقیقدن کچیره‌لم :

بالقانلرده صلح قطعینك تقرری استیلای عثمانی‌یه متوقفدر. سنه‌لرجه قارشو قارشویه بر برینه سلاح آتمقله ماضیلرینی پرکین وغضب ایلمش اولان بالقان اقوامنك اتفاق واتحادی صوری اولوب غالبیتله الده ایتدکلری اراضیده هم دستانه برسرگذشت ابراز ایده‌بیلملری ممکنسزدر . ماکدونیا ، بالقان صلحینه بر مذبح دائمی ماهیتنده قاله‌جقدر . نه‌یونان ایله بلغار شرقده بر قوهٔ ناظمه وظیفه‌سنی ایفا ایده‌میه‌جك ونه‌ده صرب ایله ارناؤد اختلافاتی غربده بر آهنك حضور حصولنه خدمت ایده‌بیله‌جکدر . متمادی حادثات ایله اوروپا سیاست عمومیه‌سی بیزار اولوب طوره‌جقدر . قالدیکه مسائل حاضره‌یی ایلاد ایتمش اولان روسیه بتون مساعیسنی پان‌جرمانیزمك مداخلاتیله حال انکسارده کورمك بدبختلغنده قاله‌جغندن واتفاق مثلث دخی بالقانلری مرکز ثقلت اتخاذینه مجبور بولندیغندن یکدیکرینه کلاه قاپدیرمامق مقصدیله شمدیکی پولتیقه‌یه رواج ویرمکه ودول معظمه‌نك بالفعل بالقانلرده وضع ید ایده‌مامسی قاعده‌سنك اساس اوله‌رق بقاسنه غیرت ایده‌جکلری شبهه‌سزدر. شو حالده بالقان اموری تا بحشر بو حال کشمکشده طوتمغه رضا

خوان بر افکار عمومیه ویا بالقانلیلرك بر نقطه‌ده اتحادی امکانی سالب اولان هر ایکی منظومهٔ دولیه‌نك نفوذلرینی حکمدن اسقاط ایده‌بیله‌جك بر اوچنجی قوتك وجودینه احتمال ویرمك ایجاب ایتمزمی ؟

بشقه نظرله‌ده مطالعه ایده‌لم : معلومدرکه بالقان اتفاقی روسیه‌نك ایجادیدر بوکا سبب ده حکومت عثمانیه‌یی انکلیز محادثتندن، فرانسه ائتلاف و مواخاتندن محروم براقمق و اتفاق مثلثدن معدود اولان اوستریا ایله ترکیا آره‌سنده مناسبات حسنه تأسیسنی مستلزم اولان حقوق هم جواری‌یی رفع ایله ترکیایی هر ایکی منظومهٔ دولیه‌نك اتفاقندن مهجور ایتمك اوستریایه قارشو یکی بر قوهٔ عسکریه تهیه و احضاریله انکلتره و فرانسه افکار عمومیه‌سندن ترکلر لهنه معطوف اولان قسمنی اسکاتدن عبارتدر . حالبوکه دولت عثمانیه‌نك یرینه اقامه اولنمسنه اهتمام اولنان قوت اخیراً انحلال ایده‌رك یالکز صربیه و یونان قوهٔ محصله‌سندن عبارت قالمش و بوکاده بلغار و ارناؤود کتله‌لری تقابل ایتمکه کافی بولنمش اولدیغنه نظراً ائتلاف مثلث کار یرینه زیانه اوغرامش و اتفاق مثلث ایسه ترکیایی حقیقی و طبیعی بر دوست صورتنده طانیمق کبی بر فائدهٔ عظیمه‌یی اقتطاف ایتمش دیمك اولدیغندن و غربی تراکیانك بلغارستان یدنده قالمسی حکومت سنیه‌نك مهاجمات صلیبیه‌دن مصونیتنی تأمین ایلمش بولندیغندن اسکی

تشويقات وتشويشاتك دها محترصانه برصورتده تجدد ايده‌جكنه انتظار ايلمك وتشكيلى مطلوب اولان اسكى قونفه‌دراسيونك «قوهٔ محصله» تجديدى مقصديله يكى برطاقم جريانلرك حدوثنه چاليشيله‌جغنه اطمئنان ايتمك واجبات اموردن عد اولنمازمى . اغلب احتماله كوره اتفاق مثلثه طرفدار اولان بلغارستانك روسيه تشويقاتنه مماشاتى براز بعيد اولديغى شويله طورسون روسيه مسائل متقرره‌يى قاريشديردقجه ـ اكثر مباحث مفرطه‌ده اولديغى كبى ـ اسكى احتراصاتك تجددى دخى محتملدر . ذاتاً تقرر ايتمش اولان موازنهٔ اخيره‌نك اخلالى موضوع بحث اولمدقجه يكى اتحادنامه‌لرك تنظيمى‌ده محال اولديغندن بالقانلرده يكيدن بر طاقم كشمكشلرك ظهورى امور ضروريه صره‌سنه كچمامك ممكنسز اولور . اوحالده صرب ايله يونان، بلغارستان قارشوسنده بر وضعيت جديدهٔ خصمكارانه اتخاذنده چاره‌سز قالورلر . نهايتنده ايسه محاربه محققدر . پان اسلاويزم جريانلرينك تعقيبه مجبوراوله‌جقلرى غايه‌دخى بوندن بشقه برشئ اوله‌ماز . چونكه بلغارستان ايله ارناؤودلغك اتفاق مثلثه ميلانى صرب ويونان قواسنك حين حاجتده كمال سربستى ايله اوستريا عليهنده ايفاى خدمت ايده‌بيلمه‌سنى اشكالدن غير خاليدر . بناءً عليه پان اسلاويزم قوتلرينى بلغارستانك تهديدات مستقبله‌سندن

تخلیص ایتمك اوزره بلغارلرك قدرت حاضره‌لرینی کسر وما کدونیا
ایله غربی ترا کیا منطقه‌لرینك بوایکی حکومت متفقه‌یه تودیعنی
تأمین ایلمك لازم کله‌جکنه حکم طوغرو اولسه کرکدر . بو
ایسه موازنهٔ حاضره‌نك اخلالنی وحکومت سنیه‌نك‌ده حسب الایجاب
مداخله‌سنی ایجاب ایدن امور سیاسیه زمره‌سندن معدود
اوله‌بیلور . چونکه احوال مذکوره یوزندن برحرب وقوعنده
انجق ایکی احتمال وارد خاطردر . یابلغارستان مظهر غلبه
اوله‌رق ما کدونیایه کاملاً واضع الید اولور . اوزمان بلغارك
کسر صولتی ایچون ائتلاف مثلثك یکی یکی وضعیات سیاسیه
احداثنه مجبوریتی تحقق ایدر ویاخود یونان صرب اتفاقی غلبه
چاله‌رق پان‌النیزم خلیاسنه خادم اولان یونانستان ایله حکومت
سنیه یکدیکرینه مجاور وهم حدود اولور اوحالده ایسه مسائل
معلقه جهتیله ایکی حکومت اره‌سنده‌کی مناسباتك اخلالی امور
ضروریه صره‌سنه کچر . ایمدی حکومت سنیه‌نك هر ایکی
احتمالده‌ده « ناظم کل » وظیفه‌سنه نامزد اولدیغنی تصدیق ایتمامك
موافق حکمت اوله‌ماز .

ایشته صاحب ظهورك خارجی مناطق تجلیاتندن بری اولان
بالقان ساحه‌سنك تولیداید‌ه‌بیله‌جکی حال سیاسی بوندن عبارتدرکه
عثمانلیلره استرداد ملك کبی بربختیارلق تهیه ایلمکده بولندیغنه
اصلا شبهه اولنه‌ماز .